

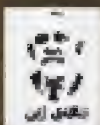
نیشتمان

J. K.

بلاوگره وهی بیرى کومله یی ژ.ک

بلاوگره وهی

مى كرى

منندى اقرا الشافى

www.ahlamontada.com

بۆدابهزاندنى جۆرهها كتيپ: سرداش: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل أنواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پراي دانلود كتایهای مختلف مراجعه: (منتدى اقرا الثقافى)

www.lqra.ahlamontada.com

www.lqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردی , عربي , فارسي)

نيشتمان

بلاوڪه ره وەي بيري ڪۆمهلهي ژ. ڪ

ئامادەکردنى
عهلى كەريمى

بنگه‌ي ژين
سليمانى ٢٠٠٨

۰۰۰,۹۰۰۰۴

ع ۹۷۴ عەلى كەرىمى

نىشىتمان بىلوكەرەۋەى يىرى كۆمەلەى ژ. ك/ ئامادەكردنى عەلى كەرىمى. -

سلىمانى: بىنكەى ژىن، ۲۰۰۸.

۸۰۰: ۲۵×۳۵ سم. - زىنجىرە؛ ۸۵

۱- گۇڭقارى كوردى. ۲- ئاۋنىشان. ۳- زىنجىرە؛ ۸۵

كتىپخانەى گشتىى سلىمانى ژانىيارى سەرەتايىى پۇلىن و پىپرستى ئامادە كردوۋە

سەرپەرشتى لە چاپدراۋەكانى بىنكە: سىدىق سالىح

زىنجىرە: ۸۵

كتىپ: نىشىتمان بىلوكەرەۋەى يىرى كۆمەلەى ژ. ك

ئامادەكار: عەلى كەرىمى

تايپ: سىروان خەلىل

سكان و پاكىرنەۋەى كۆمىپووتەرى: ئەقېن پەفىق و سىروان خەلىل

مۇنتاج: لاس

خەتى بەرگ و پروبەرگ: ئەحمەد سەعید

تىراژ: ۱۰۰۰

نرخ: ۵۵۰۰ دىنار

ژمارەى سپاردن: ۱۲۲۳ى سالى ۲۰۰۸

شوینى چاپ: سلىمانى، چاپخانەى شقان

لە بىلوكراۋەكانى

بىنكەى ژىن

بۇ بوۋزىئىنەۋەى كەلەپوۋرى بەلگەنامىسى و پۇرژانامەۋانىى كوردى

مەرىمى كوردستان: سلىمانى، ئەندازىاران، گەرەكى ۱۰۵، كۆلانى ۵، خانورى ۲۳

نۇرمان: ۲۱۲۹۱۰۲ ئاسىيا: ۰۷۷۰۱۵۶۵۸۶۴ يا ۰۷۷۰۱۴۶۴۸۲۳ سانا: ۱۱۲۸۳۰۹

سنوۋتى پۇست: ۱۴ E. Mail: bnkaizhin@yahoo.com

پېښه كې

بنكەى ژين، كه كوكردنه وه و پاراستن و له چاپدانه وهى گوفارو پوژنامه كانى كوردى - له كونترينيانه وه - كردوه به نرك و نامانجيكى گرنكى خوى، ساليك زياتر بوو كويى هەر نو ژماره (وردتر هەر شەش بەرگ)ى گوفارى ("نيشتمان"ى بلاوكه روهى ييرى كومه لهى ژ. ك)ى كاك عهلى كه ريمى له لايوو. هەر له سه رەتاي شه وه بېريار درا سكان و خاوين بگرينه وه به كومپيووترو به ساغ كردنه وه وه له چاپ بدرينه وه. نه مه له كاتيكدا نيمه خويشمان دانهى دوو ژمارهى نه سلىى نهو گوفارمان (۲، ۶) هه بوو.

نهوى راستى بى، سكان و سپي كردنه ويان، له بهر پر كاريى بنكه و هاتنه پيښه وهى هيندى كارى ناچارى تر، دوا كهوت، نه كرا وه كوو پيوست نيشى به رده و اميان تيدا بكرى. به لام سه رەنجام توانرا به م شيويهى به رده ست ناماده بكرى.

به باش زانرا له پال نه ودا، هه م ناميلكهى ديارى كومه لهى ژ. ك و پوژمي ره كورديه كهى، هه م تا قه ژماره كهى گوفارى "هاوار" يا "هاوارى كورد" كه دواى وه ستانى "نيشتمان" ده رچوه و كه م وزور هى هه مان ده ورو زه مانه، به پاشكو بخرينه ته ك "نيشتمان". نه وه يش كرا.

بنكەى ژين، كه نه م شاكارهى كومه لهى ژ. ك وه ك به ره مه ميكي خوى ده خاته كتبخانهى كورديه وه، پيوستى ده بينى له م پوه و - بو ميژوو - ناماز به سى راستى بكات:

يه كه م: هه ووه ل جار ماموستا جه مال نه به ز شەش ژمارهى نهو گوفارهى به وينه يانه وه به ناوى (گوفارى نيشتمان ته مووزى ۱۹۴۳ - مايسى ۱۹۴۴ زمانى حالى كومه لهى ژيكاف و نيدى لوژيى هورده بورژواى پوشنيرى ناسيونا ليست له كوردستاندا، بنكەى چاپه مه نىى نازاد - سويد، ۱۹۸۵، ۲۹۴ل) وه بلاو كردوه ته وه. پى به پى، هەر له و كتیبه دا ليكولينه وه يه كى فراوانيشى له سه ر پيشينه و هه لومهرجى نهو پوژگار وه نهو شەش به رگهى نيشتمان نووسيه و.

دووه: هر كاك عالى كهرىمى خۆى دواتر وینەى ژماره (۷، ۸، ۹) و دیاریی كۆمهلهى (ژ. ك)ى له كتیپى (ژیان و بهرهمى عەبدولپەرهمان زەبیحى "مامۆستا عوله‌ما"، چ، ۱، بنكه‌ى چاپه‌مه‌نىی زاگرووس- سوید، ۱۹۹۹، ۱۶۸۸)ى خۆیدا بلۆ كر دووه‌ته‌وه.

سییه‌م: محەمد شاپه‌سەندى، له بیرەوه‌ریه‌كانیدا كه بنكه پار له‌چاپى داوه، ئاماژه‌ى به‌وه كر دووه كه "نیشتمان" دواى پووخانى حكومه‌تى میلیى كوردستان له مه‌هاباد، جارىكى تر ۱۹۴۸ به‌ هیمه‌تى عەبدولپەرهمان زەبیحى و ئەوو هاوكاریی په‌حمه‌تى شیخ له‌تیفی حەفید له (سیتەك) ژماره ۱۰ى وهك درێژكراوه‌ى قۇناغیكى ترى هه‌مان گۆقار لى دەرچوووه. زەبیحى خۆیشى پێشتر له‌وه دوواوه. به‌لام به‌داخه‌وه تانیستا دانیه‌كى ئەو ژماره‌یه به‌ر ده‌ست نه‌كه‌وتوووه.

مایه‌وه، به‌ گهرمى ده‌ستى هه‌موو ئەوانه بگوشین كه لی‌ره‌و له‌وئى -به‌ هه‌ر شیوه‌یه‌ك بووئى- ده‌ستیان له‌ راپه‌راندن و به‌ ئەنجام گه‌ياندن ئه‌م پرۆژه‌یه‌دا هه‌بوه.

بنكه‌ى ژین

مایسى ۲۰۰۸

گۆفاری "نیشتمان"

مەھاباد ۱۳۲۲-۱۳۲۳ (۱۹۴۳-۱۹۴۴)

زمانى ھالى كۆمەلەي ژىكاف (ژيانەۋەي كوردستان) بوو. يەككەم ژمارەي لە ۳۰ پووشپەري سالى ۱۳۲۲ (جولاي ۱۹۴۳) لە چاپخانەي خەلىفەگەري ئەرامنە لە تەوريز دەزچوۋە. غەبدولرەحمانى زەبىيى بەرپرس و ھەلسووپرئى سەرەككى ئەم گۆفارە بوو. كۆمەلەي ژىكاف پىكخراۋەيەكى تەۋاۋ نەھىنى و ژىزەمىنى بوو، تەنانەت ئىستاشى لەگەل بى ھەموو لايەك لەسەر ناۋى كۆمەلەي ژىكاف ھاپرا و تەبا نىن. ژيانەۋەي كوردستان، ژيانەۋەي كورد، ژيانى كورد و چەندى تىرىش، ئەم ناوانەن كە مېژوونوسان و لىكۆلەرەوان پىيان وايە تەعبىر لە ناۋى راستەقىنەي ژىكاف دەكەن، ئىمە لىرە پشت دەبەستىن بە لىدوانىكى زەبىيى لە پۇژنامەي "خەبات" سالى ۱۹۶۰ بە غەرەبى لە جوابى ئارچى رۇزقىلتى نووسەري كىتپى بە نرخی (جەمھورى كورد لە مەھاباد) لە مەپ ناۋى راستەقىنەي ژىكاف نووسىۋىتى، زەبىيى دەنووسى ناۋى كاملى ژىكاف، كۆمەلەي ژيانەۋەي كوردستان بوو.^۱

ئەگەر كۆمەلەي ژىكاف ئەۋەندە نەھىنىكار بوۋى، تا ئىستاش كە زياتر لە ۶۵ سال لە تەمەنى دامەزراندنى دەگوزەرى، لە چۆنىەتى ناۋەكەي پىك و تەبا نەبىن، ديارە گومان ناھىلىتەۋە و دەبى لە زۆر بىرو بۆچوون و بە تايبەت دەستەي دامەزىنەر و ناۋى راستەقىنەي ئەندامان و نووسەرانى "نیشتمان" یش زۆر بەتيرادىۋى و پشت ئەستورى نەدۋىن تا ئەو كاتەي بەلگەي بېروپىكىراو و سەلمىندراۋمان دەست دەكەۋى. "نیشتمان" تا دامەزراندنى كۆمارى كوردستان ۹

^۱ بېوانە: جوتيارى حاجى تۇفيق، ۋەلامى زەبىيى بۇ نامىلكەكى ئارشى رۇزقىلت، گۆفارى "تايىندە"، سلىمانى، ژ ۴۱، ۲۰۰۳، ل ۱۴۹-۱۴۵.

ژماره‌ی دەرچوو. وا دیاره ژماره ۱۰ ی "نیشتمان" دواى نه‌مانى کۆمار و هاتنى زه‌بیحی بۆ خوارووی کوردستان له دى سیتەك لای شیخ له‌تيفى حەفید وەك ناخړ ژماره‌ی "نیشتمان" چاپ و بلاو کراوه‌تەوه^۲. له‌بەرئەوه‌ی دواى حەول و لیگه‌پرانیکى زۆر ئەم ژماره‌یه‌ی "نیشتمان" نه‌دیترایه‌وه و په‌یدا نه‌بوو، لیڤه‌ باس له‌م ۹ ژماره‌یه ده‌کەین که له‌بەردەستدان و له‌ پۆژه‌لاتى کوردستانه‌وه بلاو کراونه‌وه.

کۆمه‌له‌ی ژیکاف یه‌که‌مین و تاقه‌ ریک‌خراوی ناسیۆنالیستی، ئەو کاته‌ی پۆژه‌لاتى کوردستان بووه، به‌هۆی خه‌باتى توندوتۆڵ و چپرپى سیاسى و ته‌شکیلاتى زۆر زوو توانیویه‌تى بیرى کوردایه‌تى و هه‌ست به‌ یه‌خسیربوونی گه‌لى کورد، له‌ناو کۆمه‌لانی خه‌لكى کوردستاندا بلاو کاته‌وه و ته‌نانه‌ت ته‌شه‌نه‌ بکاته‌ پارچه‌کانى تری کورستان. "نیشتمان" وەك زمان حالى ژیکاف و تاقه‌ که‌ره‌سه‌ی راگه‌یاندنى ئەو سه‌رده‌م توانیویه‌تى به‌ باشترین شیوه‌ له‌گه‌ل هه‌موو ته‌نگ و چه‌له‌مه و عاسته‌نگه‌کانى سه‌ر پێگای، کۆمه‌لانی خه‌لكى کوردستان له‌ ده‌ورى کوردایه‌تى و کۆمه‌له‌ی ژیکاف کۆکاته‌وه و خو‌شه‌ویستیکی بێ‌وینه‌ له‌ناو خه‌لكدا بۆ خو‌ی و کۆمه‌له‌ پێك یێنى، ئەوه‌تا مامه‌ قاله‌ی ده‌باغی (سیامه‌ك ۵۷) له‌ وتووێژیکى تایبه‌ت له‌گه‌ل خۆمدا له‌ سالى ۹۶ له‌ نه‌ده‌ن ده‌لى: ((که "نیشتمان" له‌ ته‌وریز به‌وپه‌رى له‌خۆبردووی و ماندوونه‌بوونی زه‌بیحى ئاماده‌ ده‌کرا، من و محمه‌دى شاپه‌سه‌ندیان بۆ یارمه‌تى نارد بۆلای زه‌بیحى له‌ ته‌وریز، هه‌ر به‌ ته‌واوبوونی و له‌چاپدانى، ده‌مانه‌ینایه‌وه بۆ کوردستان، وه‌ عه‌رز نه‌ده‌که‌وت ته‌واو ده‌بوو، ته‌نانه‌ت که‌په‌تى وا بوو یه‌ك دانه‌ی به‌ سه‌د تومانی ئه‌وکات فرۆشراوه و له‌ زۆر مالان وه‌ك قورئان سه‌یر کراوه‌)).

مامۆستا هێمن له‌ پێشه‌کیى تاریک و پوون، لاپه‌ره‌ی ۲۱ ئاوا ده‌نووسى: ((زه‌بیحى سه‌رنووسه‌رى "نیشتمان" بوو و به‌پراستی له‌چاپ کردنى ئەو گۆواره‌دا زه‌حمه‌تى کێشا و ورپایى نیشان دا. جگه‌ له‌ زه‌بیحى و چه‌ند که‌سى باوه‌رپێکراوى تر که‌س ده‌سته‌ی نووسه‌رانى "نیشتمان" ی نه‌ده‌ناسى و نه‌یده‌زانى ئەو گۆواره‌ له‌ کوێ چاپ ده‌کړی)).

^۲ عه‌لى که‌رىمى، ژيان و به‌سه‌ره‌اتى عبدوله‌رحمان زه‌بیحى، ۲چ، سلیمانى، ۲۰۰۵، ل ۲۲۶-۲۲۷؛ بیره‌وه‌یه‌کانى محمه‌د شاپه‌سندى، ئاماده‌کردنى سدیق سالىح، بنگه‌ی ژین- سلیمانى، ۲۰۰۷، ل ۴۸-۵۴.

وردکردنه وه یه کی ژماره کانی "نیشتمان"

"نیشتمان" ژماره ی ۱، سالی یه کهم، پووشپه پی ۱۳۲۲، جولای ۱۹۴۳
یه کهم ژماره ی "نیشتمان" له قهواره یه کی A5 جیا له بهرگی یه کهم و ناخر ۲۴
لاپه په یه، له سهرووی بهرگه که ی له لای سهروه و له ناو خوری کدا دوو پیتی J.K
نووسراوه و له خوار خوره که به گه وره یی "نیشتمان" نووسراوه و ((بلاوکه ره وه ی
بیری کومه لی ژ. ک. وه ک گۆقاریکی کومه لایه تی، ئه ده بی، خوینده واری و مانگی
کور دی پیناسه کراوه، ههروه تر له ژیر ناوی؛ له ژماره یه دا پیرستی بابه ته کان و ناوی
نه هینی نووسهران ریز کراون.

لاپه په ی یه کهم به دروشمی ((بژی سهروک و کورد و کوردستان و هیوا)) دهستی
پی کردوه، به دهوری نارمی ژ. ک. دا ئایه ی ((کَم مِنْ فُتَّةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فُتَّةً كَثِيرَةً بَاذَنَ
اللَّهِ)) نووسراوه به واتای زۆر جار به یارمه تی خودا تاقمیکی کهم زال بوون به سه ر
تاقمیکی زۆر دا.

به وردبوونه وه یه کی زۆر خیراش به سه ر ژماره کانی "نیشتمان" بۆمان دهرده که وی،
دروشمی ((بژی سهروک و کورد و کوردستان و هیوا)) ته نیا له یه کهمین بلاوکه راوه ی
کومه له ی ژ. ک. (دیاریی کومه له ی ژ. ک. بۆ لاهه کانی کورد) و ژماره یه کی "نیشتمان"
هاتوو و ئیتر له مه به داوه ئه م دروشمه هیچ ئاسه واریکی له هه موو ئه ده بیاتی کومه له ی
ژیکاف دا نامینی و به ته وای به بی هیچ لی دوانیکی په سمی کومه له؛ لاده بری.

به پی ئه م به لگه و لی دوانانه ی به ده سه وه ن و هاتنی که سایه تییه کانی کومه له ی
هیوا له خوارووی کوردستان بۆ مه هاباد و له نیو ئه واندا میرحاج و په یوه ندیی زۆر
نزیکیان له گه ل ژیکاف، زۆر ویده چی مه به ست له وشه ی هیوا له ناو ئه م دروشمه دا،
کومه له ی هیوا بی له خوارووی کوردستان که پیش کومه له ی ژیکاف دهستی به
تیگۆشان کردبوو، ئه گه ر ئه وه شمان سه لماند شک و گومان ناهیل ئه وه مه به ست له
وشه ی "سهروک" ییش ده بی سهروکی کومه له ی هیوا بی که په فیق حیل می بوو. دیاره له
ده سپییکی کاری کومه له ی ژیکاف دا زۆریان بره و به م پیکه خراوه ناسیونا لیسته ی

خوارووی کوردستان بووه، بهلام بهدوای کیشهکانی ناو کۆمهلهی هیوادا، و دیاره ژیکاف له هیوا بئ هیوا دهبی و ئهم دروشمهش وهلا دهندری.

بابهتهکانی "نیشتمان" ژماره ۱ بریتین له:

۱- ئامانجی ئیمه:

ئهم نووسراوهیه وهک یهکهم وتاری "نیشتمان" بایهخی تایبهتی ههیه و بههوی ئهم وتاره له ئامانج و ستراتیژی بیرى ژیکاف تی دهگهین. هیچ ئاماژهیهک به نووسهری ئهم وتاره نهکراوه و وهک بیرى ژیکاف نووسراوه. لیڤردها ژیکاف زۆر به پوونی پیمان دهلی دژی چیه و چی دهوی. له ژێر ناوی (ئهی برای کوردی خۆشهویست) باس له دوژمنایهتی خۆبهخۆ، دووبههرکی و خۆخۆری، پول په‌رستی و بیگانه دۆستی دهکا. پادهگهیهنی به ههموو هیژ و توانای خوی تی دهکۆشیئت تا زنجیر و کهله‌مه‌ی دیلی و ژێردهستی له ئه‌ستۆی نه‌ته‌وه‌ی کورد دامالێ، له کوردستانی له‌ت و کوکترای ئیستا کوردستانیکی گه‌وره پێک بێنێ و ههموو کوردی تی‌دا به سه‌ربه‌ستی بژین، دژی به‌کارهینانی چه‌که و پیی وایه ده‌بی کورد به پێگای شارستانییه‌ت دا بروا و ئه‌مه ته‌نیا پێگایه کورد ده‌باته ناو میڤرگی ئازادی و سه‌ربه‌ستی. هه‌روه‌تر ده‌لی ژیکاف برپاری داوه بۆ پووناک کردنه‌وه‌ی بیرى نه‌ته‌وه‌یی و دۆزینه‌وه‌ی هوی چاره‌په‌شی و دواکه‌وتنی ئهم میلله‌ته به‌سته‌زمان و بئ ده‌سه‌لاته له هیچ فیداکاریکی پوو وهر نه‌گێڕێت و به برپاری هه‌یه‌ته‌ی ناوه‌ندی ئهم گوڤاره ده‌رئه‌چێت، تا به‌ره به‌ره هه‌ر چه‌وتی و نا‌په‌وايه‌کی له ژبانی کورد هه‌یه پێشانی بدا و ببێته شاره‌زای نه‌ته‌وه‌ی کورد له پێگای سه‌ربه‌ستی و سه‌ربه‌خۆیی‌دا.

۲- ته‌ماع: نووسهری دیاریی نه‌کراوه.

۳- ده‌ردی ده‌رون: ده‌مه‌ته‌قیه‌یکی دووکه‌سی.

ئهم هه‌لبه‌سته ناوی نووسهری نییه، زۆر له نووسینی زه‌بیحی ده‌چێ، ده‌مه‌ته‌قه‌ی "بایز و باپیر" ته‌نزی کۆمه‌لایه‌تی و سیاسیی بوو به شیوه‌ی هه‌لبه‌ست له گوڤاری "نیشتمان" دا داها، زۆر دواى ژیکاف سالی ۱۹۵۴ له نامیلکه‌ی (ناشتیخوازی لادیی) له به‌غدا به‌هه‌مان شیوه‌ی ده‌مه‌ته‌قه‌ی بایز و باپیر به‌قه‌له‌می زه‌بیحی چاپ و بلاو ده‌کرێته‌وه و مامۆستا محمه‌د وردی سه‌ره‌تایه‌کی کورتی بۆ نووسیه‌وه و شاهیدی ده‌دا که زه‌بیحی که به نووسه‌ر ناسراوه له مه‌یدانی هه‌لبه‌ستیشدا نه‌توانی

ئەسپ تاو بدا^۲. رەنگە كەسانىك پىيان وابى ھەلبەستەكانى بايزو باپىرى ئى مامۇستا ھەژار بن، لە "نیشتمان" دا ھەموو شىعرەكانى مامۇستا ھەژار بە ناوى خۆى بلاو كراونەتەو، بەلام لە دەمەتەقەكانى بايزو باپىر كە ھەموويان تەنزى سياسى و كۆمەلەتەتەن، ناوى نووسەرى لەسەر نىيە، تا لە سالى ۱۹۵۴ زەبىحى ئەمە ئاشكرا دەكا كە خاوەنى داھىنانى بايزو باپىر. ديارە دواتر لە سالانى ۶۰ و لە "بو كوردستان" لە "بايزو باپىر" كەلك وەرگىراو و مامۇستا ھەژار شىوئە ھەلبەستى نووسىو.

۴- پىك كەون تا سەر كەون: ع. بىژەن.

۵- مېجەرسۆن دەر حەق بە كورد چى ئەلى:

جەنابى محەمەد ئەمىن زەكى خاوەنى "تارىخى كورد و كوردستان" لە لاپەرەى ۱۰۷ى كىتەبە نايابەكەيدا ئەم دىرەنەى خوارەو لە كىتەبى (بە تەبديل لە مەزىوئاميا و كوردستاندا، لۆندون، ۱۹۱۲)ى مېجەرسۆن وەرگرتو.

۶- سەر كەوتن بە زۆر و كەمى نىيە: وتەيەكى "بىژەن" نووسەرى كۆمەلە لە كۆبوونەو ەكدا.

۷- شىعر: م. م. ھۆشەنگ ئەندامى ژمارە ۱۶ لاوىكى خويندەوار.

۸- شىعر: سەيد عبدالرحىم مەولەوى ھەورەامى، پىرەمێرد كردوويەتى بە لەھجەى موكورىانى.

۹- شاعىرى بەناوبانگ وەفاى: ع. بىژەن.

۱۰- بەشى طبى: جىگارە چون ئەكىشريت.

۱۱- بو گەنم كړ: نووسەرى ديارى نەكراو.

۱۲- كورد و عصبە الامم.

۱۳- شىعر: ناوى شاعىر نەنووسراو.

۱۴- كوردستان مالى كورد: ع. ساسان.

۱۵- پەلامارەكەى ئەو سالى ئەلمان لە پووسيا ! م. فەپروخ

۱۶- دەسياوى بو چاپ: لە لاين كاو، سام، جاهد، فەپروخ، پەوادى، نەريمان، يارمەتیی مالى دراو بە كۆمەلە.

³ بېروانە: عەلى كەرىمى، ژيان و بەسەرھاتى عەبدو پەحمانى زەبىحى، ۱۹۹۲.

"نیشتمان" ژماره‌ی ۲، سالی یه‌که‌م، خه‌زه‌لوه‌ری ۱۳۲۲

جیا له پووبه‌رگ و دوبه‌رگ ۲۵ لاپه‌ره‌یه دروشمی "بژئی سه‌رۆک و کورد و کوردستان و هیوا" نه‌ماوه و به ده‌وری ئارمی j.k دا ئایه‌ی ((وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ)) نووسراوه به واتای هه‌رکه‌س پشت به‌خودا به‌سه‌ئێ ئه‌وه خودای به‌سه. له راست و چه‌پی ئارمه‌که‌دا ئهم دوو پارچه شیعره به شیوه‌ی عه‌موودی نووسراوه:

به‌ختیارین له هه‌ووه‌ل نیوی مه‌یان دانا کورد
صاحیبه‌ی غیره‌تن ئه‌و قه‌ومه وه‌کوو پۆسته‌می کورد
هه‌ر که‌سه‌ئێ په‌نجه له په‌نجه‌ی مه‌ دهدا یار په‌بی
ده‌ست و په‌نجه‌ی بشکێ، پیلێ له‌بن را ببێ ورد

۱- بۆ خوینه‌ره خوشه‌ویسته‌کانمان.

۲- له‌ناو کۆمه‌له‌دا چه‌ باسه.

۳- کۆمه‌کی پوولی.

۴- جیژنی سه‌ر سالی کۆمه‌له، لیژده‌دا زۆر به‌پروونی ده‌رده‌که‌وی پۆژی ۲۵ ی گه‌لاویژ پۆژی دامه‌زاندانی کۆمه‌له‌ی ژێکافه.

۵- ئیداره‌ی مه‌حه‌للی کۆمه‌له.

۶- پێکلام بۆ چاپی کتێبی (به‌سه‌ره‌اتی شیخ یوسف شمس‌الدین البرهانی - ته‌ئلیفی م. ش. هیمن).

۷- مایه‌ی پزگاره‌نه‌بوونی ئیمه له زنجیر و که‌له‌مه‌ی دوژمن چیه و کییه؟ بۆچی پێش ناکه‌وین.

۸- تکا له لایه‌ن زۆراب ۳۷.

۹- ئه‌ی پوئه‌سای عه‌شایری دلێر و غه‌یووری کورد

۱۰- ئیمه و مه‌ردم: بیژهن-۲

۱۱- ده‌ردی ده‌روون، ده‌مه‌ته‌قه‌یه‌کی دوو که‌سی (بایز و باپیر)

۱۲- خۆت بناسه م. ش. هیمن

۱۳- مه‌حه‌که‌مه‌ی مه‌نحووسی ئیستیقلال

۱۴- ئیعلان: پۆژنامه‌ی هه‌فته‌ی (مرو - MIROV) له‌لایه‌ن بیژهن ۲، به‌م نێزیکانه ده‌رئه‌جیته‌ ئابوونه‌ ته‌نیا بۆ ئه‌ندامه‌کانی کۆمه‌له‌یه.^۴

⁴ ده‌بی پۆژنامه‌ی ناوخۆی ئه‌ندامان بووین، هیچ سه‌رچاوه‌یه‌ک ده‌ست نه‌که‌وت بۆ زانیاری له‌مه‌ر ئهم پۆژنامه‌یه.

- ۱۵- وینەى (جەنابى شېخ عبدالقادر شەھىدى پېڭاى سەرەستى كورد)
- ۱۶- گەنجىنەى ئەدەبىيات: شېئىر بۇ شىنىى محكەمەى ئىستىقلال- م. ش. ھىمىن
- ۱۷- حور بژى: شېئىر- فانى
- ۱۸- نادەم بە فەلەك: شېئىر، گىوى موكرىيانى: ھەولېر
- ۱۹- پېكلام؛ ئەم جەنگەى سەرۆكى گەرەى كورد (مەلا مصطفىا بارزانى)، ھەلىياساندوۋە ئىختىلالىكى مىللىى كوردە.
- ۲۰- شېئىر: مەنالىكى بويژ.
- ۲۱- كوردەم و... م. ش. ھىمىن
- ۲۲- ئىمپروۋ مەوقىعى ئازادىيە: م. ھەرىق.
- ۲۳- وینەى عالمى بەناوبانگ و نىشتەمانپەرۋەر، مەلا محەمەدى كۆيى
- ۲۴- ضايەىيىكى گەرە- پوژى سىئىشەمە ۱۲ى تەشرىنى يەكەمى ۱۹۴۳ ۋە فاتكردنى مەلا محەمەدى كۆيى.
- ۲۵- ئەى لاۋى كورد: م. آريا- ۲۷ خاۋەندى مىدالى ئاللى كوردستان.
- ۲۶- ئىنقلابى گەرەى ئۆكتۇبر: م. فەروخ
- ۲۷- دەمى راپەرېنە: شېئىر لە ئىستگەى رادىۋى كوردستان.
- ۲۸- بۇ پېكەنەن.
- ۲۹- وینەى حوشترىك لەژېرى نووسراۋە:
- ھىندە حىزە بەختى كورد بۇ كوشتن و تالانمان
- كۆمەلېك ھاتوون بە سواری حوشترى پىپانەۋە

"نىشتەمان" ژمارەى ۳ و ۴، سالى يەكەم، سەرماۋەز- پېئەدانى ۱۳۲۲

۲۶ لاپەرەيە لەسەر بەرگ لەلای چەپى ئارمى j.k دروشمى (بژى كورد و كوردستان و كۆمەلەى ژ. ك.) نووسراۋە، وینەيەكى گەرەى سەلاحەدىنى ئەيوۋبى و لە ژېرەۋەى نووسراۋە:

⁵ دياره كۆمەلە خاۋەنى مىداليا بوۋە كە ئاللى كوردستان بوۋە، بە بەخشىنى ئەم مىداليايە ئەندامانى خۆى ھان داۋە.

عەرب ئىنكارى فەضلى ئىو ناكەم ئەفضەلى ئەمما
 "ئەلاھەددىن" كە دونىاي گرت لە نەسلى كوردى (بابان) بوو
 لاپەرەى ١: بە دەورى دروشمى j.k ئايەى ((نصرٌ من الله وفتح قريب وبشر
 المؤمنين)) نووسراوە بەواتای سەرکەوتن لە خوداوەیە، نازادکردنیش نزیکە، ئەم
 مژدەیه بە موسلمانان بەدە. لە راست و چەپی ئارمەكە هەمان شیعرى "نیشتمان" ی
 ژمارە ٢ چاپ بۆتەو.

- ١- بەهەشتى بەختیارى: م. نادری ٧٦.
- ٢- كوردی دەبی چۆن بنوسری؟ / آ/ ك برای راست ٦٧.
- ٣- لەناو كۆمەڵەدا، بەیاننامەى ژمارە ٣٢٢ ی پۆژى ٢٥ ی مانگی سەرماوەرزى
 ٦١٣٢٢.

- ٤- شوعار بۆ هەموو كوردێك
- ٥- دەمەتەقەیهكى دوو كەسى (بایزو باپیر)
- ٦- بەشى طبی - ئالكول
- ٧- گەنجینهى ئەدەبیات - پاییزی "نیشتمان": قانع
- ٨- دەلیم بیلیم و ناویرم: شیعر- فانی
- ٩- كۆمەلى هیواو حەرفى "ژ. ك" / آ/ ل. ب- شاعیریكى بەناوبانگ
- ١٠- مەرامى كۆمەڵەكەم دینگە! / آ/ ل. ت. ع. هەژار ٢٠
- ١١- ئاخافتنى خوشك و برايان / آ/ ل. ب. ل. م. ش. هیمن
- ١٢- بۆچی نەگرم / آ/ ل. ب. ع. بیژەن- ٢
- ١٣- ئەستێرەیهكى تازە لە ناسمانى چاپەكانى كوردیدا، (سوپاس و پێزانینه بۆ
 بریتانیای مەزن كە گوڤارى "دەنگى گیتی" تازە" ی بە كوردی بلأو كردۆتەو و
 داواش دەكا رادیۆ لەندەن پۆژانە كاتریمیرێك بە زمانى كوردی بێ)
- ١٤- وتاریكى فەلسەفى: هیزی بیر لە (پەوان) ی میللەتاندا: / آ/ ل. ب. م. بەیان، ٧١
- ١٥- ژنیكى بویژى كورد: حەیران خانمى دونبلى: / آ/ ل. ب. م. لاو، ١٠

⁶ ئەم بەیانە لەلایەن هیئەتى ناوەندى كۆمەڵەى ژ. ك. نووسراوە و بەپرونى بۆمان دەردەكەوئ كۆمەڵە
 خاوەنى هیئەتى ناوەندى بوو، ئەم بەیانە بۆ بەگژداچوونەوێ ناخەزانى ناوخۆیه كە تۆهمەتى
 شیوعى بوون و بۆلشویك بوونیان لە كۆمەڵە داو.

۱۷- کوردستان: له ژماره ی ۳۸ ی پوژنامه ی (پوژا نو) که ئه میش له (اخبار الحرب) وهر گرتوه.

۱۸- ئینقلابی گهره ی ئوکتوبر! ل. ب: م. فه پوخ- ۱۱.

"نیشتمان" ژماره ی ۵، سالی یه که م، رێبه ندانی ۱۳۲۲

جیا له پروبه رگ و دوابه رگ ۲۴ لاپه ریه، له سه رووی به رگ و ئارمی j.k "الله" نووسراوه و تازه یه، ئه وه دیاره دوا ی ئه م پرپیاگه ندانه که ناحه زانی ناوخۆ بآویان کردبووه وه که گویا ژیکاف شیوعی و بۆلشویکه، دایانناوه. لای چه پی ئارمی j.k دروشمی ((بژی کورد و کوردستانی گهره)) هاتوه، ئه وه ش ئالوگۆپی تیدا کراوه و (ژ. ک)یان لابرده وه.

شتیکێ تازه که له م ژماره یه دا ده بیندری، پیناسه ی گو قاری "نیشتمان" ه، وشه ی "سیاسی" ی پێ زیاد کراوه، و اتا بۆته: "نیشتمان" بآوکه ره وه ی بیرى کۆمه له ی ژ. ک. گۆواریکى ئه ده بی، خوینده واری، کۆمه لایه تی، سیاسى و مانگی کوردیه. جاریکى تر وینه ی سه لاهه ددینی ئه یوو بیی تیدا یه و له ژیره وه ی نووسراوه:

تو نه مردووی ئه ی سه لاهه ددینی ئه یوو بی نه سه ب

هه ر بژی ئه ی شاه به ی تی کورد ئه ی فه خرى عه رب

لاپه ره ی یه که م، به ده وری ئارمی j.k ئایه ی ((تعاونوا على البر والتقوى)) هاتوه، به واتای هاوکاری یه که تر بکه ن بۆ چاکه و له خوا ترسان. لای چه پ به ستوونی نووسراوه: (بژی کورد و کوردستانی گهره) لای راست ئه م شیعره نووسراوه:

له ده م پرینی ئه وانه ی له کۆمه له م به دگۆن

له بار و تیزه ده می موو ده کا مقه ست و بزینگم

۱- کورد له حه یات ئه نیسکلویید یاسی دا: ع. بیژن

۲- پیاوی چاک به و مه یخوینه وه: م. نادری، ۷۶

۳- ده ردی ده روون، ده مه ته قه یه کی دوو که سیی (بایز و باپیر)

۴- له ناو کۆمه له دا^۷.

⁷ خه به ری ئیداره یه کی مه حه للی ده دا که "سیامه ک ۵۷" له شاریکى پارچه یه کی تری کوردستان ته شکیلی داوه، له وه ی که ده زانی سیامه ک ۵۷ مامه قاله ی ده باغیه، ئه م شاره ش شارى سلیمانیه.

۵- قسەى نەستەق

۶- رۆژى كارە: آ/ل. ب. ل: م. ش. ھىمن

۷- فەلسەفى ژيان: ع. بىژەن، ۲. آ. ۵/ل. ب.

۸- گەنجىنەى ئەدەبىيات: قەلەى "نىشتمان" آ/ل. ب. ل: م. ش. ھىمن ۵۵.

۹- ئالەبى دىل: تەخمىسنىكە كە جەنابى مەلا ھەسەنى قاضىي ھەلەبجە لەسەر
غەزەلى مەشھورى ئەحمەد موختار عثمان پاشاى كىردوۋە.

۱۰- چوار: شىۋەگويزان، قانع.

۱۱- بىكەين بە جەمھورى آ/ل. ب. ل: شاعىرىكى بەناۋبانگ

۱۲- جوۋجەلەى "نىشتمان": آ/ك: ھەژار ۲۰

۱۳- ئەمەن دەيلىم و بىباكم: م. ش. ھىمن^۸

۱۴- بەغدا

۱۵- ئىنقلابى گەرەى ئۆكتۇبىر: آ/ل. ب. م. فەپۇخ ۱۱

۱۶- دەسيماۋى بۇ چاپ: لەلەين ع. ھەژار، م. خ. بارزانى، م. ح. لاۋ، ع. م. پەۋادى،

ع. زوراب، ۵. آريز. ا. ا. رژدى، م. ا. ھەرىق

"نىشتمان" ژمارەى ۶، سالى يەكەم، پەشەمەى ۱۳۲۲

گۇقارەكە جيا لە پەۋبەرگ و دۋابەرگ ۲۲ لاپەرەيە. بەرگى گۇقارەكە ھەرۋەك
ژمارە پىنجە، ديسان سەلاھەددىنى ئەيوۋبى وئەنى ھاتوۋە و لەژىر وئەكە ئەم
شىعەرە نووسراۋە:

((تۆنەمردوۋى ئەى سەلاھەددىنى ئەيوۋبى لەقەب

ھەر بژىت ئەى فەخرى كورد و ھاكىمى مولكى عەرەب))

لاپەرەى يەكەم ئارمى j. k. و ئايەى: ((ان الله يأمر بالعدل والاحسان)) بە واتاى

خۇا فەرمان دەدات بە دادپەرۋەرى و چاكارى. ئەۋانى تروەك ژمارە پىنجە.

۱- بۇچى گەرەكانى "قۇرەيش" مۇسلمان ئەدەبۇن ؟: آ/ل. ب. ع. بىژەن-۲

۲- سكالايەك لەگەل "نىشتمان": آ/ل. ب. ل: م. ش. ھىمن

۳- خۇشبەختى چىيە ؟: آ/ل. ب. م. ش. ئاذەر ۸۲۱

⁸ لە بەرامبەر شىعەرەكەى "فانى" دا كە لە ژمارەى ۲ و ۴ دا بىلەۋ بۆتەۋە، نووسىۋىتەى.

- ۴- دهردی دهروون- دهمهتهقهیهکی دوو کهسی (بایز و باپیر)
- ۵- وینهیهکی پر به لاپهپهه لیئین له بنی نووسراوه:
(باقییه ناوت ئهتو گهرچی دهمیکه مردووی
نا، له نین! ماوی ههتا پوژئی قیامهت زیندووی))
- ۶- تکا له کورده ناودارهکانی ئیستا: آ/ ک: پشتیوان ۱۰۴۲
- ۷- کوردستان: نووسین به عهره بی، یوسف مهلهک- وهرگێ: م. نادری ۷۶
- ۸- عهشایری کورد: ای/ ر: ع. راد ۵
- ۹- له ناو کوومهلهدا- چهند بهندیك له مهرامنامهی کوومهله
- ۱۰- گهنجینهی ئهدهبیات- ئهگهر مردم...!: شیوهگۆیزان- قانع
- ۱۱- نالهیی دل- پاشماوهی ژماره ۵
- ۱۲- دلی دایک: شیعرێ ئیره ج میرزا- ههژار ۲۰ له شاری آ/ ک وهری گێراوته سهر
کوردی
- ۱۳- کهی ماوه: آ/ ل. ب بویژنکی ناودار- شیعر
- ۱۴- خهوی غهقلهت بهسه...! ع. هونه- شیعر
- ۱۵- بهشی طبی- تیفووس: آی/ ر: م. ئیره ج ۲۱۵
- ۱۶- دهسیاوی بو چاپ: له لایهن: ع. فهرزانه، خ. م. شاباز، ع. بیژهن، ح. ر.
سهخی، ا. آزاد، ا. ا. آزا، ق. چوبینه، ر. برای پاست

"نیشتمان" ژماره‌ی (۷، ۸ و ۹)، سالی یه‌که‌م، به‌هاری ۱۳۲۳

به ههرسێ ژماره که له به‌سه‌ریه‌که‌وه‌ن جیا له پووبه‌رگه‌کان و دوابه‌رگ ۲۳
لاپه‌په‌یه، ئه‌م ژماره‌یه دوو پووبه‌رگی ده‌ست که‌وتوو، پووبه‌رگی یه‌که‌م ئارپی J.K.
له‌لای ناوه‌پراستی سه‌رووی لاپه‌په‌یه و ((بژێ کورد و کوردستانی گه‌وره)) لای پراستی
ئارم نووسراوه، لای چه‌پ ته‌واو به‌تاله، ئه‌وجار له‌بن ئارمه‌که "نیشتمان" و ئیتر وه‌ک
ژماره‌ی پێشوو، وینه‌ی سه‌لاحه‌ددینی ئه‌یووبی ئه‌مجار دیسان پووبه‌رگیکی تر: الله
له ناوه‌پراستی سه‌رووی لاپه‌په‌یه و "ژ. ک" له‌بن الله و ئه‌وی تر هه‌روه‌ک پووبه‌رگی
یه‌که‌م. به‌شی سه‌رووی لاپه‌په‌یه ۱ هه‌روه‌ک ژماره‌کانی پێش، ئارپی J.K. له‌ناو خۆردا،
به‌ لای پراستی ئایه‌ی ((کل حزب بما لیدیهم فرحون))، به‌ واتای هه‌موو تاقمیک به

به‌نامه‌و کاری خویان دهنازن نووسراوه، لای چهپ (بژی کورد و کوردستانی گه‌وره).
 لای راست به شیوه‌ی ستوونی ئەم شیعره‌یه:
 ئەر نه‌بئی نووری چراکه‌ی "نیشتمان" ی خوشه‌ویست
 دیده‌که‌م لایلاوه دهرد و داخی که‌س نادینمه
 لای چه‌پیش ستوونی ئەم شیعره‌یه:
 تیشکی پوژی "نیشتمان" شمشیری عاله‌مگیرمه
 شه‌عشه‌عه و ورشه‌ی "گه‌لاویژ" چاوی گیتی بینمه
 مه‌به‌ست له "گه‌لاویژ" دیاره گوڤاری "گه‌لاویژ" ه که ئەو دمه له به‌غدا دهرده‌چوو،
 ئیبراهیم ئەحمەد خاوه‌نی ئیمتیاژ و عه‌لائه‌دین سه‌جادی سه‌رنووسه‌ری بوو.

"نیشتمان" له‌ژێر چاپ بوو که له‌لایه‌ن دلسۆزیکه‌وه ٣ لاپه‌ره‌ی "نیشتمان" مان بو
 هات. (پووبه‌رگیکی تازه و لاپه‌ره‌ی ٩ و ١٠)^٩ ئیمه تائیس‌تا به‌هه‌موو لایه‌ک ده‌مانزانی
 لاپه‌ره‌ی ٩ و ١٠ له "نیشتمان" ی ژماره (٧-٨-٩) دا دیار نییه، و‌اتا هه‌موو ئەو
 کۆپیانه‌ی که تائیس‌تا ده‌ست که‌وتوون و منیش له‌کتیبی "ژیان و به‌سه‌ره‌اتی
 عه‌بدولپه‌رحمان زه‌بیحی" دا چاپم کردۆته‌وه، بئی لاپه‌ره‌ی ٩-١٠ بووه. زۆر لیکۆلینه‌وه
 و به‌دواداچوون کرا له‌لایه‌ن هه‌موولایه‌که‌وه، به‌تایبه‌ت کاک ئەمیر حه‌سه‌نپوور که بو
 یه‌که‌مجار ئەم ژمارانه‌ی ده‌ست‌که‌وتبوو، که بۆچی ئەم دوو لاپه‌ره‌یه لی‌کراونه‌ته‌وه.
 داستانی‌ک هه‌بوو له‌ملاو ئەولا، ده‌بیسترا ئەم دوو لاپه‌ره‌یه بۆیه دیار نه‌ماوه چونکه
 لاپه‌ره‌ی ١٠ باسی په‌یمانی سێ سنوری تێدا‌یه و ئەم پۆژه که قه‌رار بووه "نیشتمان"
 له مه‌هاباد بلاو بکریته‌وه، سه‌رکردایه‌تی کۆمه‌له به‌له‌به‌رچا‌و‌گرتنی چه‌ند شتی‌ک،
 له‌وانه فشاری باقرۆف بۆ خودموختاری له‌ناو ئێران و هه‌روه‌تر کوردستانی گه‌وره
 داواکردن و په‌یوه‌ندی له‌ناو ژ. ک. و پارچه‌کانی تری کوردستان دا و حه‌ساسیه‌تی
 حکوومه‌تی مه‌رکه‌زی له‌تاران، به‌باشیان زانیوه خه‌به‌ری په‌یمانی سێ سنوور جارێ
 بلاو نه‌کریته‌وه. هه‌رچه‌ند "نیشتمان" له‌چاپ هات‌بووه دهره‌و ئەم خه‌به‌ره‌ش له‌لاپه‌ره
 ١٠ له‌ژێر ناوی "له‌ناو کۆمه‌له‌دا" چاپ کرابوو، هیچ چاریان نامی‌نی ئەم لاپه‌ره‌یه‌ی
 لی‌بکریته‌وه و فری بدری، که زانراوه لاپه‌ره‌ی ٩ ش له‌گه‌لیدا که له‌پشت لاپه‌ره‌ی
 ١٠ ده‌فه‌وتی- ئیمه به‌هه‌موولایه‌ک تا چه‌ند پۆژ له‌مه‌وپیش وه‌ک تیئوری و

^٩ ده‌کرێ ئەم پووبه‌رگه تازه‌یه به‌رگی ناخ‌ریش بێ.

داستانىڭ ئەم باسەمان وەردەگرت، بەلام بە خوشىيەوۋە بە ھىمەھتى دىلسۆزىڭ
وەرەست گەپ. ئىمە لاپەرە ۹ و ۱۰ مان بۆ پەيدا بوو، ئەم جۆرە بوو كە بىستېبوومان
لاپەرە ۱۰ بە تەواۋى و بە پوۋنى باسى پەيمانى سى سنوۋرى تىدايە.

پەيمانى سى سنوۋر ھىشتا لە زۆر لايەنەوۋە زۆرى داستان بۆ رېز كرابوو، لەمەر
چۆنەتە كۆبۈنەوۋەكە و بەشداران و شوينى كۆبۈنەوۋەكەوۋە چەندىن شتى جياواز
گوتراۋە و نووسراۋە. بەلام ئىتر ئىستا دواى دىتەنەوۋە لاپەرە ۱۰ى "نىشتمان"ى
۷-۸-۹ شك و گومان بۆ ھىچ لايەك ناھىيەتەوۋە كە بەلى پەيمانى سى سنوۋر پىش
دەرچوۋنى ژمارە ۷-۸-۹ بەستراۋە. پەيمانى سى سنوۋر ئەو نىيە كە تائىستا زۆر
نووسەر گوتوۋىانە لە نىۋان ھەموو پارچەكانى كوردستان، بە تايبەت تۈركيا و ئىران
و عىراقدا بەسترايى، بەلكو راستىي پەيمانى سى سنوۋر ئەمەيە كە "نىشتمان"
خۆى بەناۋى "ھەنەتە ئىستىشارىي ئىدارەى ناۋەندىي ژ. ك" ەوۋە ناۋاى باس دەكا:
(لەناۋ كۆمەلەدا)

زۆر لەمىژ بوو بېريار درابوو كۆنفرانسىڭ لەنىۋان ئىمە و كۆمەلى "ھىوا"دا بۆ
ھاۋپرسەكى لە بابەت ھەندىك مەسائىل تەشكىل بدريت. پۆرى ئەم ئىجتىماعە دەبوو
لەلايەن كۆمەلى ھىوا مەعلۇوم بىرىت، ھەر كە نوينەرانى كۆمەلى ناۋبراو
ئامادەبوۋنى خۇيان بە ئىمە راگەياند، نوينەرانى ئىمەش پەوانە بوون؛ دواى ۳ پۆژ
گفتوگۆ و موزاكەرە لەسەر ئىقتىراھى نوينەرانى ئىمە، پەيمانىڭ بە نىۋى پەيمانى
"سى سنوۋر" لەلايەن نوينەرانى ھەردوۋلا بۆ زيادكردنى كۆششت و ئىيجادى
پىۋەندىكى ۋەسىيە سىياسى ئىمزا كرا.

نوینەرەكانى كۆمەلەى ھىوا لەم كۆنفرانسەدا عىبارەت بوون:

۱- ع. ھوشەنگ ئەندامى ژمارە ۷۵

۲- ع. جانگىر ئەندامى ژمارە ۷۱۶

كۆمەلەى ئىمەش لەلايەن ئەو ئەندامانە:

۱- ق. ق. ق. پىاۋ ئەندامى ژمارە ۱۰۵۳ سەرۋكى نوینەرەان^{۱۰}

۲- ع. ھەژار ئەندامى ژمارە ۲۰

۳- ع. بىژەن ئەندامى ژمارە ۲

¹⁰ ق. ق. ق. پىاۋ- ۱۰۵۳، دەبى قاسمى قادرى قازى بىت.

تەمىل دەكرا؛ م. س. خوين ۱۰۶۰ رايىتى ئىۋانى ھىوا بوو تا كۇنفرانس تەشكىل درا. كۆمەلە لە كۆششتى ئەم لاۋە ئازايە و ھەروھا لە گشت ئەندامەكانى ئەم كۇنفرانسە گىرگە كە بىگومان لە دوايىدا دەبىتە فەصلىكى گەرە دە مېژوۋى فەعاليەت و كۆششتى دوو كۆمەلەدا. سوپاس و تەشەككۇر دەكا.

(پەيمانى سىننور) لەلەين ھەيئەتى ئىستىشارەى ئىدارەى ناۋەندىي "ژ. ك" پەسەند كراۋە، بەم زووانە دەگەل نوسخەى پەسەندكراۋى ناۋچەى (ھىوا) موبادەلە دەكرىت.

م. ئىرەج ئەندامى ژمارە ۲۱۵ و ۱. آرام ئەندامى ژمارە ۱۱۴۹ بۇ پېشكەۋتنى كارى گۆۋارەكەمان زۆر زەحمەتيان كېشاۋە، لە تەرەفى ئىدارەى ناۋەندىيەۋە پەسمەن تەقدىريان لى كراۋە. ا. ق. پىرشىنگ ئەندامى ژمارە ۱۰۷۵ (آ: ك) بۇ تەۋسىيەى چاپخانا زۆر كۆششتى كىردۈۋە، كۆمەلە سوپاى دەكا).

۱- كوردستان قووت نادىت: آ/ ل. ب: ع. بىژەن-۲

۲- گۆۋارى نىشتان: آ/ ل: م. نادى ۷۶

۳- بە كوپىرايى چاۋى دوژمنان "نىشتان" جار دەگەل جارى چاكترو جۈانتىر دەبى و لە ئاخىرىدا دەبىتە گۈللە بۇ سىنگى نەياران: لاۋ- ۱۰

۴- پراسپېرىي شەمال بۇ كورد: شىعر- آ/ ك: آۋال

۵- وتارىكى شىخ سەيد پېشەۋاى ئىنقلابى مىللىي كورد- لە ژمارەى ۲۳ سالى يەكەمى گۆۋارى ھاۋار.

۶- مۇسكوا- واشىنگتون- لۇندون: (آ: ك) ع. مرو ۶۷

۷- شىخ يۈسۈف شمسالدين البرھانى: (آ/ ل. ب. ل)، م. ش. ھىمىن

۸- قەۋمى كورد لايىقى ژيانە!: (آ. ل. ب. م. آريا ۲۶

۹- ھاۋار! (آ. ل. ب) م. ش آذر ۸۲۱

۱۰- ئىمەۋ جەھالەت

۱۱- ئاگادارى لادىيەكانمان

۱۲- ئاشتى و برايتى

۱۲- سەقافەت^{۱۱}

¹¹ ئەم چەند بابەتەى گۆۋارى "نىشتان" بە ھەندىك دەستكارى لە ژمارە پىنجى گۆۋارى "داركەر" ۋەرگىراۋە. ديارە گۆۋارى داركەر گۆۋارىكى كوردى بوۋە لە خواروۋى كوردستان دەرچوۋە پېش كۆمەلەى ھىوا.

۱۵- م. بهیان ۷۱: محەمەدئەمینى خاتەمى

۱۶- كاوه ۱: حوسىنى فرووهر

۱۷- خالەمىن: حاجى سەيد محەمەدئەمینى بەرزنجى))

جيا لەم ناوانە كە سەيد محەمەد سەمەدى بڵاوى كردوونەوه، دەبى، ع. مرق
۱۷يش هەر حاجى پەحمان ئاغای موهتەدى بى، ئەگەر سەرنج بەدن بۆتان
دەردەكەوى، بۆر پاست و ع. مرق هەردووك ژمارەى ئەندامىتيان (۶۷)، پەرمى
شارەكەشيان هەريەكە.

لە ژمارە ۱ سالى ۱ "گېوگالى منداآنى كورد"، بىرى كارگەرانى چاپخانهى
كوردستان، (۱ بانەمەرى ۱۳۲۵)، ماى ۱۹۴۶، وتارىكى ژمارەيەكى ناو "نيشتمان"
چاپ كراوەتەوه بە قەلەمى "وهاب بلورىان" كە لە "نيشتمان"ى ژمارە ۱ بېوانى
ناوى نووسەرەكەى (ع. ساسان)، كەوايو وەهاب بلورىان: (ع. ساسان).

حوسىنى زېرينگەران: "فرووهر" كاوه ۱

حوسىنى زېرينگەران ئەندامى

ژمارە يەكى كۆمەلەى ژيكاف و تا
ئۆكتۆبەرى سالى ۱۹۴۴ سەروكى
كۆمەلە بوو. سەردەمى پەزا شا و
پيش مانگى خەرمانانى سالى
۱۳۲۰ى هەتاوى دواى ئيمزاکرانى
پەيمانى سەعداباد لە سالى ۱۹۳۷دا،
كە لە چەند ماددەيدا گەلەكۆمەى
نيۆدەولەتى بە دژى تيكۆشەرانى سەر
سنووران پاساو دراوه، لەوانە
كوردەكان، زۆر عەشیرەت و تايغەى
كورد وەكوو "سەربزىو" پاو نراون و
دوور خراونەتەوه بۆ شوينى
دوورەدەست لە كوردستان و ناچار بە
نيشتەجيبوونى تۆبى كراون.

حوسىنى زېږىنگەران كە لە "حيزبى ئازادىي كوردستان" دا چالاك و تېڭىشەرىكى نەترس بوو و دوور خراوتەو بۇ شىراز. دواي ھەلۋەشانى حوكمى پەزا شا گەپاوتەو بۇ سابلاڭ. سەيد پىرەي نىزامى سەرۆكى "قولىسوران" لە سەردەمى كۆمار و ھەمەدى مەلۇودى پېشمەرگەي ناسراوى سەردەمى كۆمارىش لەنيو ئەو دوورخراوانەدا بوون.

لە سەردەمى پېش دامەزىنى كۆماردا، دەورى زېږىنگەران زياتر لە پىۋەندى لەگەل ھىرش بۇ سەر شارەبانى [ئىدارەي پۇلىس] مەباد باسى لىۋە دەكرى. پرودانى داگىركردى شارەبانى لە ۲۶ يېبەندانى سالى ۱۳۲۳ى ھەتاوى [۱۵ى فيفرييەي ۱۹۴۵] واتە نىزىكەي سىزدە مانگ بەر لە راگەياندنى كۆمار قەوماو. ژمارەيەك لە دانىشتووانى شارى مەھاباد بە مەبەستى ئەستاندن و لەنيۋىردى لىستەيەكى ۋەرگرانى قەند و شەكرى دەۋلەتى كە ئاشكرايوونى دەبوو بېتە ھۆي دەرگەوتنى ساختەكارى لە ۋەرگرتنى قەند و شەكردا، بە پىبەرىي عەزىزخانى كرمانج ھەلىانكوتەو سەر شارەبانى. لەو پروداوۋەدا يەك لە شاروۋمەندان بە نيۋى مېنەي خالدى و بەپىي نووسىنى ئىگلتن [كۆمارى كوردى سالى ۱۹۴۶] ھەوت پاسەبان كوژراون. گىرانى شارەبانى كۆتايى داوۋ بە دواين نىشانەي دەستەلاتى ھكۆمەتى نيۋەندى لە مەباد بەر لە راگەياندنى كۆمار. ئەو دەمى حوسىنى زېږىنگەران بەرپىسى دابەشىنەۋى قەند و شەكرى دەۋلەتى بوو.

ئەو سەرچاوانەي باسى ئەو پروداۋەيان كردوۋە [بە تايبەتى خەلىلى فەتاحى قازى، ئىگلتن و تەنەت لەو سالانەي دوايشدا مەنافى كەرىمى] دەلېن ئەو ھىرشە بۇ پاراستنى بەرژەۋەندى كەسى كراۋە تا ئەۋەي كردەۋەيەكى سىياسى بى، بەلام لەبەر ئەۋەي ئەو سەرۋەندى گەرمەي چالاكىي كۆمەلەي ژىكاف بوو، ھەموو سەرچاۋەكان دەلېن حوسىنى زېږىنگەران ھانى عەزىزخانى كرمانجى داوۋ بۇ وروژاندنى خەك، چالاكىيەكى ئەوتۇ كە كۆتايى داوۋ بە حزوورى پۋالەتى دەستەلاتى ھكۆمەتى نيۋەندى لە مەباد.

دواي ئالوگۇڧرى نيۋخۆيى لە كۆمەلەدا و بوونى قازى مەمەد بە سەرۆكى كۆمەلە و دواتر دامەزاندنى حيزبى دىمۆكراتى كوردستان، حوسىنى زېږىنگەران لە حىزىدا دىرژەي بە خەبات داۋە لە سەردەمى كۆمار يەك لە ئەفسەرانى ھەلسوۋاپو بوو. دواي روۋخانى كۆمارىش چەند سالىك لە زىنداندا بوو.

عەبدولپەرحمان زەببەجى: ع. بېژەن ۲

۱۹۱۸ يان ۱۹۲۰ لە شارى مەھاباد

لەدايك بوو. سەرەتاىيى لەوئى و

ناوەندىيى سالى ۱۹۳۷ لە ورمى تەواو

كردوو. ئەلفوبىي و قورئانى لەلاى

باوكى، (گولستان)ى سەعدى و

قەواعىدى غەربىيى لەلاى مەلا بايزى

زگدراوى خويندوو. مەلا قادىرى

مودەرىسى دەرسى جەبرى پى و توو

و ھۆشى نەتەوھىيى كردوو.تەو.

۱۹۳۲ كە مامۇستا گىوى موكرىانى

فۆتوگرافخانەى لە مەھاباد ھەبوو،

زمانى فەرەنسىيى لەلا خويندوو.

۱۹۳۷ لە ئىدارەى فەرھەنگى مەھاباد دامەزراو؛ بوو تە حىسابدارى بازىرگانی و

كارھەلسوو پىنى ئىدارىيى حاجى سالى شاترى كە ئىمتىيازى نەوتى مەھابادى

ھەبو. دامەزرىنىكى كۆمەلەى ژىكاف بوو لە ۱۹۴۲، سەرپەرشتىي گۆقارى

"نیشتمان"ى ئۆرگانى كۆمەلەيشى كردوو. ۱۹۴۵ لەگەل دىشادى پەسوولى و قاسم

قادىدا ھەشت مانگى گىراو و براو تە تاران. پۆزگارى حكوومەتى كوردستان،

موعاوینى ئەنجومەنى پەوابىتى فەرھەنگىي شوورەى - ئىران / لقى كوردستان بوو.

لە پۆزنامەى "كوردستان" دا نووسیویە.

دواى پوو خانى كۆمار، ھاتو تە دىي (سىتەك) لای شىخ لەتيفى ھەفید. كە لەگەل

"مەمەدى شاپەسەندى" دا یەكیان گرتوو پەتەو، چاپخانەىكى دەستیيان دروست

كردوو و ژمارە (۱۰)ى "نیشتمان" یان پى لە چاپ داو؛ كە ئاشكرا بوون و لە ترسى

حكومەتى عىراق ئەو ییان چۆل كردوو، چوو تە سلیمانى و دواى بەغدا. سالانى پەنجا

پووى كردوو تە سووریا، لەوى چالاكىي كوردایەتیی زیاتر بوو، بە نامیلکەى (ردّ علی

الكوسموپولیتية) وەلامى ئەو چەپانەى داو تەو كە كوردیان بە نەتەو نەزانوو.

بە ھاتنە سەر كارى پزىمى كۆمارى لە عىراقدا، گەراو تەو بۆ بەغدا، وەك

نوینەرى كوردى سووریا خو ناساندوو. دەستى بە حیزبایەتى كردوو لەناو

قادری مودهریسی: ق. م. پھوادی

له ۱۹۰۰ له مه‌هاباد له‌دايك بووه، يهك له دامه‌زیننه‌رانی کۆمه‌له‌ی ژیکاف بووه، له کۆماري کوردستاندا چالاكانه به‌شداریي کردووه و به‌پرسی به‌پيوه‌به‌ری چاپخانه‌ی کوردستان بووه. دواي کۆمار له مه‌هاباد ژياوه و سالی ۱۹۹۲ هه‌ر له‌وئ کۆچی دوايي کردووه.

عبدالپرهمانی شه‌ره‌فکه‌ندی: هه‌ژار-۲۰

به‌هاری سالی ۱۹۲۱ له دئی شه‌ره‌فکه‌ند له‌دايك بووه، خویندنی لای باوکی ده‌ست پئ‌کردووه، هه‌ر له‌ده‌ستپیکي ژیکافه‌وه بوو به‌ئendamی ژیکاف و يهك له ئendamه چالاکه‌کان و نووسه‌ره به‌رچاوه‌کانی "نیشتمان" بوو.

هه‌ژار-۲۰ ناوی نه‌یني ژیکافی بوو، له کۆماري کوردستاندا چالاكانه به‌شداری کردووه، له‌قه‌بی شاعیری میلی له کۆمار پئ‌به‌خشاوه. له شه‌وی يه‌که‌می په‌شه‌می سالی ۱۹۹۰ له تاران وه‌فاتی کرد.

مه‌مه‌دئه‌میني شیخولئیسلامی موکری: هیمن-۵۵

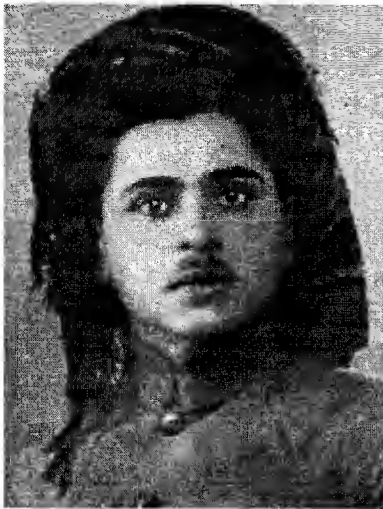
کۆری سه‌یدحه‌سه‌نی شیخول ئیسلامی موکریه له سالی ۱۹۲۱ له دئی لاجین له‌دايك بووه خویندنی له مه‌هاباد له قوتابخانه‌ی (سه‌عاده‌ت) و خانه‌قای شیخی ده‌ست پئ‌کردووه، لای مه‌لا ئه‌حمه‌دی فه‌وزی درێژه‌ی به‌خویندن داوه. سالی ۱۹۴۲ بووه به‌ئendamی ژیکاف يهك له ئendamه چالاکه‌کان و شاعیری ناسراوی گۆڤاری "نیشتمان" بوو، له کۆماري مه‌هاباد ناسناوی شاعیری میلی پئ‌به‌خشاوه. سالی ۱۹۸۶ له ورمئ کۆچی دوايي کردووه.

مه‌نافی کهریمی: م. ئاریا ۲۷ [۲۱]

یه‌کێک له ئەندامه چالاکه‌کانی
ژێکاف بووه، به قسه‌ی خۆی له
وتووێژ له‌گه‌ڵ گوڤاری "پوانگه‌"دا
له‌سه‌ر ده‌ستی زه‌بیحی له‌ مانی
حوسینی فرووه‌هر بووه به ئەندامی
ژێکاف و سویندی ئەندامییتی
خواردوو و ناوی نه‌ینی ئاریا-
۲۱ی وهرگرتوو. له "نیشتمان"دا
به ۲۷یش نووسراوی هه‌یه. له
کۆماری کوردستاندا وه‌زیری
فه‌ره‌نگ بووه.

له‌پیش کۆماردا له سه‌فه‌ری دووه‌می نوینه‌رانی کورد بۆ باکو له‌گه‌ڵ قازی
محهمه‌د و سه‌یفی قازی و چه‌ند که‌سیکی تر چوو به‌ باکو. دواي پووخانی کۆمار بۆ
چه‌ند سالێک گه‌راوه و ئازاد کراوه و له مه‌هاباد ژیاوه، سالی ۲۰۰۳ له مه‌هاباد
مالئاوایی له ژيان کردوو.

محهمه‌د[دانشاد]ی په‌سوولی: م. نادری
ناوی محهمه‌د غه‌فووره به ئەسل خه‌لکی
مه‌هاباده و له کۆیه‌ گه‌وره بووه و له به‌غدا
خویندوویه‌تی، سالی ۱۹۴۲ گه‌راوته‌وه
مه‌هاباد و یه‌ک له ئەندامه چالاکه‌کانی
ژێکاف بووه. له‌گه‌ڵ زه‌بیحی و قاسمی
قادری له هاتنه‌وه له ورمێ گه‌راوه و په‌وانه‌ی
تاران کراوه. له کۆماردا به‌شدار بووه و یه‌ک
له ئەفسه‌ره‌کانی هیزی نیزامی کۆمار بووه.
دواي کۆمار هاتووته‌وه خواروی
کوردستان و سالی ۱۹۶۵ کوژراوه.

عەبدولپەرەحمان ئاغای ئیلخانی زاده: برای پاست ۱۳۶۷

عەبدولپەرەحمانی ئیلخانیزادە کە
پیش سەفەری حەج و ھەتا دەورە
"کۆمەلە"ی ژ. ک. و جومھووری
کوردستانیش ھەر بە "کاکە پەرەحمان"
ناوبانگی دەرکردبوو، داوی پووختانی
جومھووری و کۆچی بەرھە تاران،
خۆی و براکانی ناوی بنەمالەکیان
گۆزی و لەو بەدواوە بە "حاجی
پەرەحمان ئاغای موھتەدی"
دەناسریتەو.

لە دەییە یەکەمی سەدە ی بیستەم
(۱۹۰۴) لە ناوچە ی بۆکان لە مەلەبەندی
موکوریان لەدایک بوو و بە بنەمالە
سەر وە ھۆزی گەورە ی دیبۆکرین،

بەلام حاجی بایز ئاغای باوکی سوننەتی ژبانی خیلەکی تیکشکاند، ھەم خۆی بوو بە
زانایەکی بواری ئەدەب و میژوو، دەستی دا یە چاکسازی ئەخلاق و کۆمەلایەتی لە
ناوچەکەدا و ھەم ناردی لە سنەو ماموستای ھینا بۆ پەرورەکردنی مندالەکانی و
ھەر بۆیەش زۆریەکی کۆرەکانی بوونە خویندەوار و پووناکییری سەردەمی خۆیان.
بەلام کاکە پەرەحمان بە میرزایەتیو نەو سەتا و مەلایەتیشی تەواو کرد، ھەرچەند
سیاسەت لەلایە کە و دەوڵە مەندی و سامانی بنەمالە، لەلایەکی دیکەو بێ نیازیان کرد
لە پیشەو مەسلەکی مەلای.

کاکە پەرەحمان یەکەمین دەرسی کوردایەتی لە مستەفا پاشای یامولکی وەرگرت،
کاتی کە لەسەر بانگەیشتی باوکی لە پیگای چوون بۆ لای سەمیل ئاغای سەمکو چەند

¹³ ماموستا سەلاحوددینی موھتەدی بە داوی (بنکە ی ژین) ئەم ژبەنامەیی عەبدولپەرەحمان ئاغای
ئیلخانی زادە ی باوکی بۆ ئەم کتێبە نووسی، وێنەکانی باوکی و ئیسماعیل ئاغای ئیلخانی زادەیش،
ھەر بە پێزبازیان ناردوونی، سوپاسی دەکەین.

پۆژ میوانیان بوو. له م هاوئشینیییدا بوو که بیرى سهر به خویی کوردستان و بهرپا بوونی دهو له تی کوردی له دلی چه سپاو لیی بوو به خولیاو تا کاتی مهرگ بهرۆکی بهر نه دا.

دوهه مین مامۆستای ئه بولحه سه نهی سه یفی قازی (سه یقولقوزات) بوو، که مه یلی کوردایه تی به که ی ئاو یته ی خو شه ویستی شیعر و ئه ده ب و کوردیزانی و زمانه وانی کرد. سه ره نجام هه ره له سه ره تای دامه زرا نه وه به ناز ناوی "برای راست" و کو دی ره مزی آ/ ک و ژماره ی ئه ندامه تی ٦٧ بوو به ئه ندامی "کو مه له ی ژ. ک" و ماله که ی له گو ندی (شیخ له ره) له په نا بو کان بوو به کانگای چالاکی ناشکرا و نه یینی کو مه له و وه رگرتنی ئه ندامانی نو ی و په زیرایی و میوانداری تی کو شه رانی پارچه کانی دیکه ی کوردستان، هه ره بو یه ش ناوی "برای راست" زۆر بلا و ببۆوه و ناسرا و بوو، ناچار کو مه له ناز ناوی "مرو" ی بو هه لېژارد. هه ره به و ناوه له ژماره ٧ ی "نیشتمان" دا نوو سرا وه یه کی هه یه له ژێر سه ره دی پری (مۆسکو، واشینگتون، له ندهن) که له راستیدا ستراتیژ و سیاسه تی خایجی کو مه له یه.

مامۆستا زه بیجی که له راستیدا دامه زری نه ره و بهرپوه بهری سه ره کی و داینا مۆی کو مه له بوو، ده لی: ((هاتنی کاکه ره حمان بو ناو کو مه له وه ک هاتنی ئیمامی عومه ره و ابوو بو ناو ئیسلام، له ترسو برس پرگاری کردین)). "هه ژار" یش له ژماره ٢ ی پۆژنامه ی "کوردستان"، لاپه ره ی ٣، یانی ٢٢ ی به فرانباری ١٣٢٤ بهر مام بهری ١٣ ی ژانویه ی ١٩٤٦، ئاوا پێدا هه لده لی:

له ناو موکوریان کو مه لیکی چاک	لێک کۆبوونه وه له لاوی خوینپاک
بو پرگاربوون و نه جاتی وه ته ن	تی کو شین به ما ل و پو ح و به ده ن
له نیو ئه وانیش نه خوازه لاویک	نه سه ره و ته له پێی نیشتمان تاویک
کاکه ره حمانی ئیلاخانیزاده	له خزمه تی وی (نیشتمان) شاده
تووش بوو له پێدا به هه زار کلۆ	هه تا "برای راست" خو ی کرده "مرو"

له سا لی ١٩٤٥ له گه ل کاک سما یلی ئیلاخانیزاده آ/ ک ١٠٤٢ که هه م ئامۆزا و هه م زاوا و هه م هاو سه نگه ری بوو، سه فه ری کی هه جیان کردو له سلیمانی میوانی شیخ مه حمود ی مه لیک و شیخ له تیف بوون و کار به ده سه ته کورده کانی حوکومه ته له سلیمانی ش به نه یینی یار مه تی یان دان و گه لێک پیا و ما قوول و نیشتمان په ره ره و

ئەندامانى (حېزىبى ھىوا) يان دىت. بەلام كاتىك ۋەقدى كۆمەلە گەپرانەۋە زىندى خۇيان، نە كۆمەلە مابوۋ نە ھىوا!! جومھوۋرى كوردستان لەسەر دەستى حېزىبى دېموكرات دامەزراۋ لە كابىنەى جومھوۋرى و بە سەرۆكايەتى پىشەۋا قازى محەممەد كاكە پەحمان بوو بە ۋەزىرى موشاۋىر بۇ كاروبارى دەرەۋە كاك سىمايل بوو بە ۋەزىرى رېڭاۋبان.

دىارە گەپرانەۋەيان بۇ بۆكان چەند پوژ دواى ھەلكرانى ئالاي كوردستان بوو، چونكە پوژنامەى "كوردستان" لە ژمارە ۱۰ دا دەنووسى: «ئاغاي ھەسەنى قزىنجى لەلايەن پەحمان ئاغاي ئىلخاننىزادە كە لە رېڭاي ئازادى كوردو مەرامى دېموكراسىدا زەھەماتىكى بى ھەدو ھىسابى كىشابوو، بۇ خۇشى لە مال نەبوو، ھەلكرانى ئالاي تەبرىك كرد». جگە لە نووسراۋەكانى دىكەى لەو سەردەمەدا ئەۋەى زۆرى دەنگ دايەۋە مەقالەيەك بوو بەناۋى (پىسر كُرد) بە زمانى فارسى لە جوابى مەقالەيەكى پوژنامەكانى ئىران كە ھىرشىيان كوردبوو سەر سىروودىك بەناۋى ((ئەگەر مەردى، كوپى كوردى)).

دواى پوۋخانى جومھوۋرى و گەپرانەۋەى لەشكرى ئىران، ژيان لە كوردستان بۇ حاجى پەحمان ئاغا زۆر دژوار بوو، ناچار ۋلاتى بەجىيشت و لەپىشدا لە تەۋرىزو سەرەنجام لە تاران گىرسايەۋە. لە تاران داۋاي لىكرا بىي بە مامۇستاي تەفسىرو عىلمى ھەدىسو فىقھى مەزھەبى شافىعى لە زانكو و جارىكى دىكە لە رېڭاي زانستەۋە گەپرايەۋە ناو كۆمەلگا و مالەكەى بوو بە يانەى كوردەكانى تاران و ناۋەندى يەكەيتى خوينداكاران و لە دەيەى پەنجاۋ شەشى زايىنىدا لە سەرتاسەرى كوردستان و تاران ۋەك مامۇستا و رېبەرى كوردايەتى چاۋى لىدەكراۋ ئامۇژگارى لىۋەردەگىرا.

لە ۱۹۶۷ بە نەخۇشى شىرپەنچە كۆچى دوايى كرد و رېۋپەسمى ناستنەكەشى لە گوندى ھەمەيان لە پەنا بۆكان بوو بە پوۋداۋىكى سىياسى و كۆمەلايەتى و نەتەۋايەتى. ھەروەك لە زەمانى ھەياتى، لە مەرگىشدا دەيان پارچە شىعر و پەخشان و مەقالەى ئاشكراۋ نەئىنى لەسەر بلاۋ بۆۋە. دەيەۋىست ھەردو كىتەبەكەى محەممەد ھوسىن ھەيكەلى مىسرى لەسەر ئەبوۋبەكر و عومەر ۋە رېڭىرتە سەر زمانى فارسى، ئەبوۋبەكرى سەدىقەكەى تەۋاۋ كرد، بەلام مەرگى ناكاۋ و گىچەلى دەۋلەت رېڭاي چاپى پىنەدا. ھەرگىز لە ژياندا ھىچ ۋەزىفەيەكى ھوكوۋمى ۋەرنەگرت، جگە لە ۋەزارەتى جومھوۋرى كوردستان و مامۇستايى زانكوۋى تاران.

حاجی ئیسماعیل ئاغای مه‌حمود ئاغای ئیلخانی‌زاده: پشتیوان ۱۰۴۲

که ئیستا له ژياندا ماوه و ته‌مه‌نی سه‌رووی ۱۰۰ ساله، کاک عومه‌ری کوپی، ناشکرای کرد که باوکی نه‌ندامی ژیکاف بووه و ناوی ره‌مزی "پشتیوان- ۱۰۴۲" بووه و تا ئیستاشی له‌گه‌ل بئ به‌م سوینده وه‌فاداره که بو ژیکافی خورادوه و نه‌بوه به نه‌ندامی هیچ حیزبکی تر.

حاجی سمایی ئیلخانی‌زاده سالی ۱۲۸۸ کوچی (۱۸۷۱ی زاین) له‌دایک بووه، هه‌ر له سه‌ره‌تاوه نه‌ندامی کۆمه‌له‌ی ژیکاف بووه و به ناوی پشتیوان ۱۰۴۲ له گو‌قاری "نیشتمان" دا

وتاری نووسیه، دواتر له کۆماری کوردستاندا بووه‌ته وه‌زیری پینگاویان. له ده‌ره‌ی پژیی پاشایه‌تی له‌به‌ر نه‌وه‌ی له نوێژی جومه‌ دوعایان بو شا ده‌کرد، ته‌رکی چوونه مرگه‌وتی کرد. له ده‌ره‌ی کۆماری ئیسلامیدا بو ماوه‌ی چهند سال له کوردستان دوور خراوه‌ته‌وه، به‌زۆر له دامغان نیشته‌جێ کراوه.

سەید عوبەیدوللای ئەبووبیان: قومی

له ژماره‌ی ۲ی "نیشتمان" دا [سالی یه‌که‌م، خه‌زه‌له‌ره‌ی ۱۳۲۲] له لاپه‌ره‌ی ۱۸ پارچه شیعرێک له‌ژێر سه‌ردی‌پری "منالیکی بوێژ" بلاو کراوه‌ته‌وه و له سه‌ره‌وه‌ی شیعره‌که نووسراوه: «(دیمه‌ن و هه‌وای "نیشتمان" ی کورد ته‌بیعه‌ته‌ن زه‌و‌قیکی نه‌ده‌بی که مه‌خسوسێ کورده له دلی گه‌وره و پچووکی کوردستانا ئیجاد ده‌کا.

ئەم ھەلبەستەى ژيىروو ھۆنراوھى منالئىكى ۱۴ و ۱۵ سالانەى كوردى موكرىانييە،
 بزائن چەندە شيرين و جوان ھۆنراوھتەوھ. ئايا نەتەوھىيەكى منالئى ھيئندە
 نىشتىمانپەرور و خويىن گەرمى ھەبى، دوزمنەكانى ئەبى چەندە بى مېشك و نەزان بن
 كە ھىشتاش ھەر بە ھىوای كەلك ئى سەندنى (ئىستىسمار) ئەم نەتەوھىيە بن و ددان بە
 ھەقى مەشرووعىدا نەھيئن)).

تاكەى ئەى لاوھكانى كوردستان	وا بە دىلى بىين لەژيىر دەستان
ئىمە ھەروا بنووين لە گوئى گادا	مىلەلى دى ھەموو لە خەو ھەستان
كارى خويان دەكەن بە گيان و بە دل	ئىمە گيژين ئەويستە وەك مەستان
ھىچ دەزانن كە نىشتامانى مە	وا دەنالئىنى وەك ھەزار دەستان
بۆ ھەموو بەش كرا بە خوپايى	كەوتە ژيىر دەستى ناكەس و پەستان
باعىسى بى سەرى و نەزانين بوو	چوو لەدەست ئىمە موئكى كوردستان
ھەيفە ژيىردەستى ھىزى ھىزان بى	نەتەوھى پاكى پۆستەمى دەستان
"قومرى" يا گەرچى ئىستە مندالى	جوان دەھۆنيۆھ شىعر و ھەلبەستان

سەيد عوبەيدللاى ئەيوويانى تەھازادەى مەركەزى، يان مامۇستا "پرەك" كە
 ئەويش لە ژياندا ماوھ، تائىستا چەند جار نووسراوھ و دەستخەتى زەبىجى و
 دەفتەرچەى يادداشتى بۆ ناردووم/ "قومرى" ناوى رەمزى ژيىكافى بووھ.

مەلا مەعرووفى كۆكەيى:

"شاعىرئىكى بەناوبانگ" كە زۆر جار
 شىعرەكانى لە "نىشتىمان" دا بەرچاو
 دەكەوئى و شىعرى بەناوبانگى "بىكەن بە
 جەمھورى" لە ژمارە ۵ى "نىشتىمان" دا بلۆ
 كراوھتەوھ، شاعىرى گەرھ و كوردپەرورەى
 مەھابادى (مەلا مەرفى كۆكەيى) يە. گۆقارى
 "ھاوار- ھاواری كورد" لەمەر مەلا مەرفى
 كۆكەيى دەنووست:

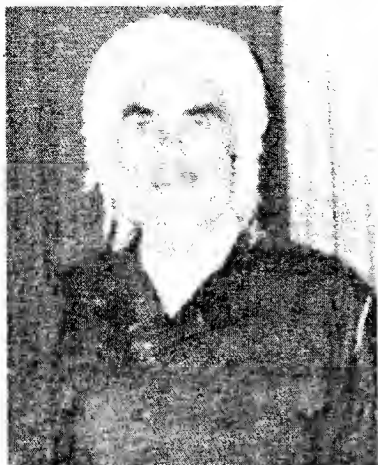
كوردئىكى بەناوبانگ: مەلا مەعرووف كۆكەيى

مەلا مەعرووفى كۆكەيى لە ھۆنەرە بەناوبانگەكانى قەرنى بىستەمى كوردستانى
 موكرىانە. كۆرى يوسسە باوكى بە فەلاحەت خەرىك دەبوو. لە دووى مانگى بەفرانبار

(دی ماه) ۱۲۵۴ شهمسی له دئی (حاجی خوش) له دایک بووه. زۆرتتر له مه درهسه ی تورجان و سهردارناوا خویندوویه تی و مودده ی بیست سال له (کۆکه) ته درسی کرد. له سال ی ۱۳۰۷ مالی هاته شاری سابلأغ، له سال ی ۱۳۱۵ ههردوک چاوی کهم بینا بوون. بو موعله جه زۆر هاتوچۆی دوکتوری دهکرد، وه ی نه تیجه بهخش نه بوو. کۆکه یی پیاو یکی زیرهک و قسه خویش و موته وازیع و قه دی بلند و په قه له بوو.

وه کوو عادت ی پۆژگار ه که بلیندان نه ی دهکا، نه غلب عومری به ته نگه سستی پابوارد، تا له پۆژی سی شهمووی شه شه می مانگی خه رمانان (شه ریور) ی ۱۳۲۴ ی شه می هجری مو قارینی ۱۹ ی په مه زانی ۱۳۶۴ قه مریی هجری ۲۸ ی ئووتی ۱۹۲۵ ی میلادی پاش نه خوشبیه کی در یژ له سابلأغ وه فاتی کردو له قه برستانی مه لا جامی داوینی داشا مه جید نیژا، په حمه تی خودای ی بی- کۆکه یی به کوردی و فارسی و عه ره بی شیعی گوتووه، که ی شیعی له باسی نه شخاسدا هه لبه ستووه و شیعی وه ته نیشی زۆره.

حاجی سه ید حه مه ده مینی به رزنجی: (خاله مین)

خاله مین، له که سابه تییه کانی عارف و شاعیر بوو و له سال ی ۱۲۸۴ ی هه تاوی چاوی به دنیا پشکووت. باوکی "حاجی شیخ مسته فای کۆکه یی" له عارفان و مه شایخی جیی ریژ و حورمه تی ناوچه ی سندروس بوو. وهک بو خۆی له چاوپیکه وتنیکدا باسی کردووه، خویندنی عه ره بی و نه ده بیی له لای زانای به نیوبانگی کورد ماموستا نه حمه دی تورجانی زاده ده ست پی کردووه.

له تافی لاویتییه وه ده سستی به شیعرگوتن کردووه و له پینازی شیعر و شاعیریدا زیاتر پیپه روی شیوه ی نالی و حاجی قادری کۆی بووه. خاله مین پۆژی یه کشه مۆ ۲۳ ی خاکه لیوه ی سال ی ۱۳۷۱ ی هه تاوی مالاوایی له ژیان کردو له گۆرستانی بوداغ سولتان له مه باباد به ته نیشت گلکۆی هیمن، هه ژار و مه لا غه فوووری ده باغی به خاک نه سپی دراوه. ناوبراو سه رده مانی که بو بژیوی ژیان کووتالفرۆشیی کردووه و له

هيندیک سەرووبەندی ژيانيشيدا کارگوزاری فروشتنی قەند و شەکر بووه. له کاتی نووسینی ئەم دیوانەدا بە داخووه هینشتا دیوانی شیعرەکانی چاپ نەبوه.^{۱۴}

عەباسی حەقیقی: ع. هونەر

شاعیریکی تری ژێکاف "ع. هونەر" شاعیری بەناوبانگی بۆکانی مامۆستا (عەباسی حەقیقی) یه. عەباس کۆچی عەلی کۆچی برایم ئاغای تالایه، ۱۹۰۲ له دیی (مەرجان) ی ناوچهی مەهاباد هاتووته دنیاوه. پێش یه کهم جهنگی جیهانی به مالهوه چوونه ته دیی (مەرخوز) ی ناوچهی شنۆ. لهوئ خراوته بهر خویندنی حوجره. له جهنگی گهره دا هه لاتوونه سلیمانی. پاشتر گهراونهوه له مەهاباد جیگیر بوون. دیسان درێژهی به خویندنی دینی

داوه. ۱۹۳۴ له ئیدارهی کارگێڕیی مەهاباد دامەزراره. ۱۹۴۲ گۆیزراوتهوه بۆ بۆکان. ۱۹۹۸ لهوئ کۆچی دوايی کردوه.^{۱۵}

فانی:

له حوجرهوه دهستی به خویندن کردوه. له ژياندا به کشتوکالهوه خەریک بووه. سالانی نیوان ۱۹۵۷-۱۹۶۴ نهبی که سه رۆکی شارهوانیی مه رگه بووه، ئیتر وهزیفه ی حکومه تیی نه دیوه. ۳ ی کانوونی یه که می ۱۹۷۳ له مه رگه کۆچی دوايی کردوه.^{۱۶} دیوانی شیعره ی له چاپ دراوی هیه.

¹⁴ سید محمدی صمدی، نگاهی به تاریخ مهاباد، انتشارات رهرو، مهاباد، ۱۳۷۳ شمسی، ص ۲۴۱.

¹⁵ دوکتۆز مارف خەزەندەر، میژووی ئەدەبی کوردی، بەرگی شەشەم A، دەزگای ئاراس- هەولێر، ۲۰۰۶، ۵۲۷.

¹⁶ دوکتۆز مارف خەزەندەر، هەمان سەرچاوه، بەرگی هەوتەم B، دەزگای ئاراس- هەولێر، ۲۰۰۶، ۱۴۱-۱۴۲.

م. م. هووشه‌نگ:

م. م. هووشه‌نگ ۱۶ دەبی محەمەد مەجدی کوپی گەورە وەزیری دادی کۆمار مامۆستا مەلا حوسینی مەجدی بۆ. ناوبراو ئیستاش لەژێاندایە و لە مەهاباد دەژی. ساڵی ۱۳۰۲ ی هەتاوی لە شاری مەهاباد چاوی بە دنیا پشکووتوو. دواى تەواوکردنى خوێندنى ئامادەیی، ساڵی ۱۳۲۲ ی هەتاوی لە ئیدارەى فەرەه‌نگ دامەزراو ساڵانی دوورودریژ بە سەرکەوتووییەوه لە دەبیرستانەکانی مەهاباد دەرسی گوتوووتەوه و سەرۆکایەتیی دەبیرستانی کردووه.

بەرێزێان درێژه‌یان داوه بە خوێندنى ئاکادیمیک تا ئاستی وەرگرتنى پله‌ی دکتورا لە زمان و ئەدەبیاتی فارسیدا و چەندین سال لە زانکۆکانی جوندی شاپووری ئەهواز و زانکۆی تەوریز و زانکۆی تاران مامۆستایەتیی کردووه. ئیستا سەرۆکی زانکۆی ئازادی ئیسلامی- لقی مەهابادە.

مامۆستا دوکتور مەجدی چەندین کتیبی بە زمانی فارسی بلۆ کردووتەوه و بە زمانی کوردی و فارسی زۆر شیعرى هۆندوووتەوه^{۱۷}.

محەمەد شاپەسەندى: م. ش. ئازەر

ناوی محەمەدی کوپی
محەمەد سەلح کوپی سەعید و
ناسناوی شاپەسەندى بووه،
۱۹۲۰ لە مەهاباد لەدایک بووه.
قوناغی سەرەتایی لە قوتابخانەى
(سەعادت) خوێندوو. دواى
سالیك دامەزراندنى ژیکاف بووه
بە ئەندامى؛ ژمارەى ئەندامییتی
۸۲۱ و ناوی نھینی (م. ش.
ئازەر) بووه.

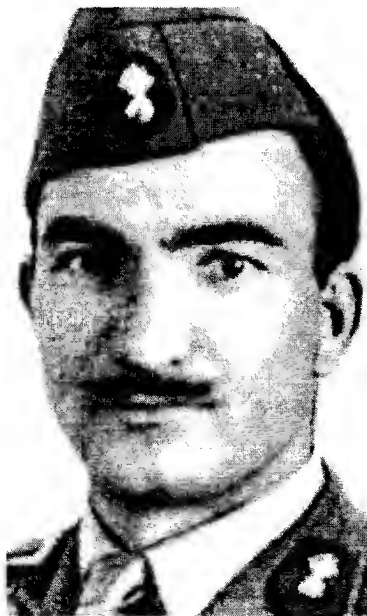
¹⁷ هەمان سەرچاوه.

قانع:

شاعیری ناوَداری کورد مامۆستا قانع که له خوارووی کوردستانه وه هاتبوو بۆ مههاباد و له کۆماری کوردستان وهک مامۆستای زمانی کوردی بهشداریی له کۆماردا کردووه، له سهردهمی ژیکافیشدا چالاکانه له "نیشتمان" دا شیعرى بلأو کردۆتهوه لهژێر ناوی (شیوهگوێزان- قانع)، (شیوهگوێزان) دییهکه له ناوچهی پێنجوین. شیخ محهمهدی کوپی شیخ عهبدولقادرى دۆلاشه، ساڵى ١٨٩٨ له دێی (ریشین) ی ناوچهی شارهزور له دایک بووه،

له حوجره خویندووویهتى. له گۆڤارى "نیشتمان" دا بهشداریی کردووه و بهرهوام شیعرى بۆ ناردوون. له کۆماری کوردستان دا هاتووته مههاباد و مامۆستای زمانی کوردی بووه. ساڵى ١٩٦٥ کۆچى دواى کردووه.

میرحاج ئەحمەد تاهیر ئاکریی

١٩١١ له شاری ئاکری له دایک بووه. خویندنی سهههتایی له ئاکری، ناوهندی له مووسل و بهغدا، خانهی مامۆستایانی سهههتایی له بهغدا ١٩٣٤ تهواو کردووه. پاشان له کۆلیجی عهسکهری وهرگیراوه و که تهواوی کردووه بووه به ملازمی دووهم. ١٩٣٩ بووه به ئەندامی پێشکەوتوی حزبی هیوا. ١٩٤٢ چوو بۆ پۆژمهلاتی کوردستان و بهشداری دامهزراندنی کۆمهلهی ژیکافی کردووه.

پاشتر له ۱۹۴۳-۱۹۴۵ دا چووته ناو جوولانه‌وهی بارزان، دواى شکستی نهو جوولانه‌وهیه له‌گه‌ل بارزانیه‌کاندا چووته دیوی پوژه‌لاتی کوردستان و بووه به نه‌فسه‌ریکی له‌شکری کوردستان. دواى پووخانی حکومه‌تی میلیلی کوردستان له‌گه‌ل بارزانی دا پرووی کردوته یه‌کییتی سوڤیت. سالی ۱۹۵۹ هاتوته‌وه عیراق و چووته‌وه ناو سوپا. ۱۹۶۳ خانه‌نشین کراوه، ۱۹۸۸/۱۱/۹ له به‌غدا کوچی دواپی کردووه.

* * *

م. فەروخ-۱۱: یه‌ک له نووسه‌ره چالاک و نه‌ندامه کاراکانی ژیکاف بووه، به داخه‌وه به ته‌واوی بۆم ساغ نه‌بووه‌وه کئ بوو.^{۱۸}

زۆراب -۳۷: عه‌لی خوسره‌وی خه‌لکی مه‌هاباد نیستا له ژياندا ماوه.^{۱۹}

کو‌مه‌لیک ناوی تری نه‌ینی هه‌ن که له "نیشتمان" دا ناویان هاتووه، وه‌ک:

س. م. ح. گرشاسب: (سه‌ید محمه‌دی حه‌میدی سه‌رنوسه‌ری پوژنامه‌ی کوردستان)^{۲۰}

م. م. عیشقی، ئاوال، م. ئیره‌ج-۲۱۵ (محمه‌د سه‌عید حافی‌دی، خه‌لکی کرماشان)^{۲۱}، م. خ. بارزانی، ه. ئاریز، ع. فه‌رزانه، ح. پ. سه‌خی، ا. ئازاد، ا. ئازا، ا. پژدی (مام نه‌حمه‌دی ئیلاهی)، ق. ق. چوبینه، ق. پرشینگ (وه‌ک له خو‌ی بیستراره ده‌بی مه‌رحوم هاشمی شیرازی بی‌ت). به‌داخه‌وه هیچ سه‌رچاوه‌یه‌کی پر‌وپیتکراو ده‌ست نه‌که‌وت له دروستی و هه‌له‌ینانی نه‌و ناوانه‌دا یارمه‌تی ئی وه‌رگرم.

جیا له نه‌ندامه‌کان وا ویده‌چی شه‌ره‌کانی کوردستانیش ناوی نه‌ینی و په‌رمزیان بووبی. بۆ نمونه:

آ/ل. ب ده‌بی په‌رمزی شاری مه‌هاباد بووبی،

آ/ک. په‌نگه‌ شاری بۆکان بی،

ب/آ. م ده‌بی سلیمانی بی.

¹⁸ سایدی گزینگ نویسیویه‌تی: په‌نگه‌ محمه‌دی ئانه‌وا زاده یان محمه‌دی یا‌هوو بی، هه‌ردووک له نه‌ندامه‌ چالاکه‌کانی ژیکاف بوون.

¹⁹ هه‌مان سه‌رچاوه.

²⁰ هه‌مان سه‌رچاوه.

²¹ هه‌مان سه‌رچاوه.

گۆڭقارى "نیشتمان" و زمانى كوردى

ههروهك دهزانين "نیشتمان" ئۆزگانی كۆمەلەى ژ. ك وهك زمانى حالى رېڭكخراوهيهكى سياسى و ناسيوناليستى بۇ پەرەپيدانى فيكرو ئامانجهكانى ژ. ك هاته مهيدانهوه، له سهردهم و دهورانىكى ئەنگوستهچاو، دهورانىك كه زياتر له ۲۰ سال بوو پەزا شای پەهلەوى خەرىكى تواندنهوهى گەلى كورد بوو له پۆژههلاتى كوردستان، تەنانهت تا ئەو جىيە سەرەپۆيى و بىشەرمىى برده پيش كه لهناو جادهكان به پۆژى پروناك نيفهكى پياوانى كوردى دهبرى! دهيوست زمان و فهرهنگى كوردى بسپرتنهوه، لهمهپر كيشهى كورد ههمان پىگا برهوا كه ئاتاتوركى جیرانى پييدا پويشت.

كۆمەلانى خەلكى كوردستان نه تەنيا بىبهش بوون له خويندن به زمانى دايك، بهلكوو پيشيان دهگىرا له بهجىهينانى رەسم و ئادابى كوردەواريش. بمينيتەوه كه له ههموو ناوچهى موكریان و مههاباد تا قە مەدرەسهيهكى ناوهنديشى ئى نهبوو و ئەو چەند قوتابىيى حەزبان له خويندن بوو، دهبوو پىگای چەندىن كاتژمير بېرن و بچن بۇ پەزائيه. زمان و شيعر و ئەدەبىياتى كوردى بۇ كۆمەلانى خەلكى كوردستان بڤه بوو، منالى بهستهزمانى كورد دهبوو هەر له يەكەم پۆژى مەدرەسه به زۆرى له فارسى حالى بى و پيى بخوينى.

له شهوهزەنگ و زستانى سارد و بهستهلهكدا "نیشتمان" ئەم چرا پروناكه بوو هەلكرا بهسەر موكریان و خەلكى كوردستاندا. له ماوهيهكى يەكجار كورتى ۲-۳ سالىدا كه له تەمەنى يەكەم بلاوكراوهى ژ. ك (ديارىيى كۆمەلەى ژ. ك بۇ لاوهكانى كورد- ۱۹۴۳) و يەكەم ژمارهى (نیشتمان- جولای ۱۹۴۳) گوژەرا، كۆمارى كوردستانى به ههموو دامودهزگای دهولهتى، پۆژنامهى پۆژانه به زمانى كوردى، مەدرەسهى كچان و كوران به زمانى كوردى و چەندىن گوڤار و بلاوكراوهى ترى ئى هاته بهرههه.

كهله شاعیرانى وهك هيمن و ههژار له قوتابخانهى "نیشتمان" وه بوونه شاعیرى ميللىيى كۆمارى كوردستان، شيعر و ئەدەبىيانى شاعیران و نووسهراى "نیشتمان" بوونه ههوينى زمان و ئەم ئەدەبىياتى كوردى و ئەو پەچهلهكه كه ئیستاشى لهگەل بى ههموومان پييدا دهپوين.

"نیشتمان" لەم ماوه کورتەدا، جیا لە بیرى کوردایەتى، توانیى خزمەتى گەورەى زمانى کوردى بکا و ھەنگاوى گەلیک بەکەلکى ھاویشت بۆ پێزمان و پێنووسى کوردی. دەیان لاو و خۆبێندکار لە قوتابخانەى "نیشتمان" بوونە کوردیزان و مامۆستای زمانى کوردی.

سەرئنج:

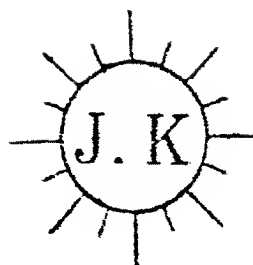
ئەو ھەمجارەش دواى چاپکردنەوێ پۆژنامەى "کوردستان" بە ھەول و ھیممەتى برايانى بئەکەى ژین، نووسراوەکانى کۆمەلەى ژێکاف و تاقە ژمارەىەکی گۆڤارى "ھاواری کورد" بلأو دەکەینەو، بەلکۆو کەلینکى تری کتیبخانەى کوردیمان پى پر کردبیتەو و میژوونوسان و پسپۆرانى میژووی کوردستان لەبەر پووناکیى ئەم بەرھەم و بەلگە حاشائەکراوانە ھەول بەدن و بتوانن وەچەکانى ئیستا و داھاتووی گەلەکەمان لە میژووی خۆیان ناگادارو ھۆشیار کەنەو. لیژەدا پر بەدل سوپاسى دۆستى خۆم کاک ھەسەن قازى دەکەم لە یارمەتى و ناردنى زۆر سەرئنج و ھاوکاریکردنى بۆ چاپى "نیشتمان". ھەرھەنا بایى ھەول و دلسۆزى کاک ئەمیر ھەسەنپوورمان لەیاد بچیت بۆ ئەو کارە چرو ئاکادیمیانەى، بۆ وەدەست خستنى ژمارەکانى "نیشتمان" و ھەموو نووسراوەکانى سەردەمى ژێکاف و کۆمارى کوردستان کردوویەتى. دەبى بلیم بەھەق ھەردوو ھاوپییم لە ماندوووبووەکانى راستکردنەو و وەرپووخستەوێ میژووی ژێکاف و کۆمارن.

عەلى كەرىمى

سلیمانی

گۆناری

"نیشتمان"

نیشتم ان

بلاو کاره دوت بیری کومه لای ژوک

گرواریکی کومه لایه تی ئه ده بی؛ خوینده واری و مانکی کورده

ژماره ۱- سالی به کهم بوش بهری ۱۳۲۲ جولای ۱۴۹۳

له م ژماره یه ۹۵:

..... آمانجی ایمه

..... نه ماع

..... ریک که وون تاسه ر که وون ع ۰ بیژن

..... هیچر سون دهر حوقه کورد جی ئه لی

..... سه ر که و تن به زورو که م نیه ع ۰ بیژن

..... به شی ئه ددی

..... شاعری به ناوبانگ ع ۰ بیژن

..... جیگاره چون ئه کیشریت

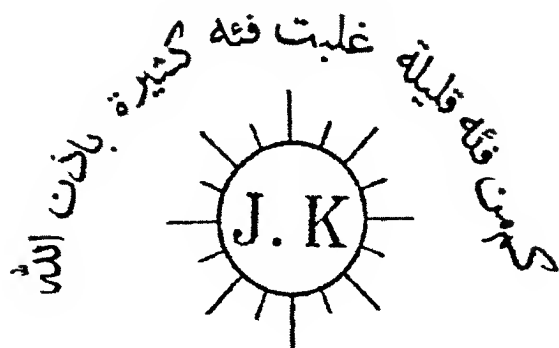
..... کورد و عصبه الامم

..... کوردستان مالی کورده ع ۰ ساسان

..... به لاماره که ی ئه و سالی ئه لمان له روسیا م ۰ فروروخ

هه که لی باسی خوشی تر ئه خوینیته وه .

بژی سهرۆك و كورد و كوردستان و هیوا!

نیشتهـان

كووارىكى كومه‌لایه‌تى؛ ئه‌ده‌بى؛ خوێنده‌وارى و مانگى كوردیه

ژماره‌ى ۱- سالى یه‌كهم بوش پهرى ۱۳۲۲ جولای ۱۹۴۳

آمانجى ایبه

ئه‌ی برای كوردی خوشه‌ وێست:

كومه‌لای ژۆك به‌ بیچه‌وانه‌ی هه‌مو به‌ر هه‌لس‌ و قورت و
چه‌له‌مه‌یىكه‌ وه‌كو دوز منایه‌تى خۆبه‌خو؛ دۆبه‌ره‌ سكی و
خوخورى؛ پۆل په‌رستى و بیگانه‌ دوستى كه‌له‌رىكای پێش كه‌وتن وه
سه‌ركه‌وتنى كوردا هه‌یه‌ به‌هه‌مو هیزو توانای خوی تى ئه‌كوشیت

تازنجیر و کەلەمە ی دیلی و ژێردەستی لە ئەستۆی ئەتەوێ کورد دامالی وە لەم کوردستانە لەت و کوتهی ایستاکوردستانیکی گەورە ریک و پیک بینیته بەر ۴۸ کە هەمو کوردیک بە سەر بەستی تیا بژیت .

زور کهسوا لیک ئەدەنەو. کەئەبی نەتەوێ کورد بەزور و
نیروی چەك ئەدیلي رزگار بکريت بەلام ئەوانە هەمو بەهەله چون
وریگای راستیان لیوون بوو. چونکو چەکو تفاقى شهر که لەچەنک
کوردایە لەبەرانبەر چەك و تفاقى شهرى ئەمانەى بونە بەرهەلستى
سەر بەستى ایە کارناکات ئەبی کورد بزائیت ایەرو تەنگ لەچاو
گوللە پزین و توپ و تانک و فروکە و و توقوقە بەك
زباترنیە تەنیاریگایە کى ئەبی کورد بەرە و سەر بەستى بی با بروا
شەقامى شارستا نیتیە ؛ ئەم ریبگایە راست و رەوان ئەجیدە ناو هیرگی
آزادی و سەر بەستى .

کومه‌له‌ی ژ. لک بریاری داوه بو روناک کردنه‌وی بیری
نه‌ته‌وی کورد و دوزینه‌وی هوی چاره‌ره‌شی و دوا که‌وتنی
ئهم ملته بدسته‌زمان و بی دمه‌لانه له‌هیچ فداکاری‌کی رووهر
نه‌گیریت نه‌واله‌ سهر بریاری‌ه‌یه‌نه‌تی ناوه‌ندی ئهم گوواره (Govarh)
دهر نه‌جیت تا به‌ره به‌ره‌هر چه و تیوناره و اییکی له‌زیانی کوردا
ه‌یه به‌پیشانی بدا و بیسته‌شاره‌زای نه‌ته‌وی کورد له‌ریکای سهر به‌ستی
و سهر به‌خوئی‌دا

ته ماع

هویه کی زلی دوا که وتنی کورد ته ماع و بول به رستی به ته م
هسته به تاییه تی له ناو عه شیرته کانی کوردا زور به هیزه ؛ که لی
جار هل که وتوه که هه مو وه سایی سهر به ستنی کوردستان هاتوه
به رهه و له هیچ لایه که وه ماوه بو ناحهز (مخالف) . کاف
ته ماوته وه به جاریک هیوا براوبون به لام دهسیان هل ته گرتوه
بو چاندنی تووی دوبهره کی له ناو عه شیرته کانی کوردا در او یکی
زوریان بلاو کردوته وه و نه تیجه ی باشیان وهر گرتوه .

ته وانه ی به دراو هل خه له تاون بیریکی زور به ستو خراپیان
هیه و به ته ندازه ی منالیک تی ناگه ن که ته م دراوه ی دوژمن
ته یاندانی قورقوشه له که رویان ته کا ته م دراوه ته بیته مایه ی
مال ویرانی و چاره رهشی دراوژی خویان و مال و منالیان ،
ته ی آغاوات و سه ردار عه شیرته خوشه ویسته کانی کورد :

توزی وورد بینه وه بزانی ته م دراوه ی دوژمن ته تانداتی بوجیه ؟
بو به اختیار یو رزگار کردنی ابویه ؛ نا ابویه ده بی بزانی ته مانه ی
ایهرو به بار دراوتان له ناوا بلاو ته که نه وه وه کو ابویه میشکین و
یاره به قیرو نادن ؛ ته وان ده زانی ته م دراوه ته بیته مایه ی دوا که وتنی
سهر به خویی کوردستان تاچه ندسالی تروه هیوایان هیه له م ماویه
داکاره ساتیکی و ابکه ن له روی زه ویدا که کورد ته نیا ناوی بمینیت

بایز - جاکي ههیه هینده نهقام بیت کهنمی بی بفروشت
 بایر - به خوانا تیکه ییشتوی دراو بهرد نهرم نه کاله بیش هه مو
 که سیکدا آغا کهنمه کهی نه فروشیت

بایز - نهی بو خوی چی نه کا ؟
 بایر - مام بایز وه هادیاره چونکو باسی در اوم کرد عه قل وهوشت
 لانه ماوه کورره هه ی نه قامی تی نه که ییشتو! نهی کهنمی
 نه م جوتیاره چاره ره شانه هی کی به ؟ مالی جوتیار
 هی آغابه

ريک کهوون تاسهر کهوون!

ع . بیژدن

تاریکه شهوی شهوانی دواي ۱۷ و ۱۸ هی مانگ له بهر په نجه ره ی
 زوره که ماجاوی بی بریو مه آسمان ؛ آسمانیکی پرر له نه ستیره ی
 سیس و کهش ؛ آسمانیکی هه ور آوی ؛ آسمانیکی شین ورهش
 و چاوه روانی ده رکه وتننی مانگم نه کرد چاوشار کی نه ستیره کان وهك
 مانیتیزوریکی چالاک له هوشی بر دم تاریکی و دیمه نی شیرینی
 آسمانیش خستبویانه حاله تیکی بیرو هوشوره وام نه زانی
 نه وامن بالداریکی پیچو کم له آسمانی کوردستانا نه سوریمه وه
 له سه رکومی (وان) را به سه رک چیاکانی زاغروسدا فریمه سه رکومی
 (ووری) له ویرا به سه رک خاکی مو کوریان و نه رده لانا چومه وه
 کرماشان و لورستان و ۰۰۰۰ و ۰۰۰۰ به لام له هه موشوینیکی

وولاته که مانا هیندم هردمی بیگانه دیت سه رم سور مابو ووتم
به لکو نه مانه میوان تیفکریم له خانه خپویش زیاترښ اینجا
دوردونك بوم به خوم گوت ریکام هه له کردوه له آسمانی کوردستان
وه دهر که ووتوم سه رم هه ل بری چیاکانی قروس؛ نه لوه ند؛ چه مره بن
یه ك به ك وه به رچاوم هاتن نه یانگرت نا! ریکات هه له نه کردوه
نهم آسمانه ی تو تی یا نه سور یه وه آسمانی کوردستانه، نهم چی او
کیوو دهشت و شیوانه ی له به ر چاو تن هه مو کوردستانه به لام نهم
بیگانانه ی تو نه یان بینی له به ر دو به ره کیو خو خوری ایوه له هه مو
نه وشتانه ی خوا به خشیویه به کوردستان که لک نه سینن نه گه ر
بیت ناخوشه برو به نه ته وه که ی خوت بلی سه ر که و تن له ریککه و تنایه
ریك که وون نا سه ر که وون.

میجرسون دهر حلق به کوردچی تهلی

- «جهانی محمد امین زه کی خاوه نی تاریخی کوردو»
- «کوردستان له لاهه رمی ۱۰۷ تی کتیه غایابه که یدا»
- «نهم دیرانه ی خواره ووی له کتییی (به تبدیل له»
- «مه زوبوتامیا و کوردستاندا - لوندون ۱۹۱۲) هی»
- «میجرسون وه رگرتو»

نهم دهشت و کیوانه (لای ژوری ریکه ی اورفه - موصل)
که له سه ره تای دیریکه وه ناسراوه له نیوانی درلانی با کووری ر
نیوه روی جزیره (مه زوبوتامیا) دا سنوریککی سیاسی و طبیعی یوه
نه و شاخه تاریک و به رزانه (طور عابدین) که له پیدشا نیفاتیان

بی کوتوه و ایستاکه له بیرمان چوتهوه سهر جاوهی د . جله به له
 زهمانی (تیگلات پلازهر) ی پادشای آسوردا (۱۱۰۰ پ . م) سنوری
 باکووری آسوریه بوه و له دولانی نه زانراوی (نایری) هه بو که ئەم
 شایه کهورهیه هه ولی بوداگیر کردنی ئەدا له دوااییدا ناوی وولانی
 (نایری) بو به (کوردونهن) که به ته واوی (کوردیهن) ویا (گورد) .
 له مهوه وانی نه گهین که نه ته وهی کورد له سهره تایی دیریکی ره گزی
 آریدا هاتوته ئەم وولانه و جی گیر بوه .

اوردوی نه ته وه کهوره کان وه کو (یونان) پارث (نهشکانی) و روما
 له به رده می ئەم کیوانه دارویاب وه رگیراوت . دهشته کانی نیوه رو ؛
 ئەم شاخه بهرزانه شاهی شکاف و گهرانه وهی گهلی نه ته وه کانی
 روز هه لاتن ته نیا آسوری توانیویه تی داخلی وولانی نایری یا
 کوردونهن (که دانیشتوکانی له مهیلی سهر به خویی دا له کوردی ایرو
 که متر نه بون) ببی - به راستی ئەم نه ته وهیه که به زیانی ساده و آزایی
 و فکری خوێبار از قن به ناو بانکه به ته واوی تیه کهل نه بونی له کهل
 فاتحه کهوره کانیایا جیکای حیره ته ئه وه هه شتهی که نه ته وهی کورد
 به دیریک نوس و روز هه لات ناسه کانی داوه نه مهیه : کورد فهرمانی کهس
 قبول ناکا ؛ ناشکیتری ؛ له ناو نایری ؛ هه زاه شارستانییتی ویشکه وتن
 ئەکا ؛ نیشتمان کهی به کهس نادا ؛ هه ز له چاره ی نهونه ته وازه ناکا ئه یانه وی
 حکمی به سهرابکن نه به وی له شاخ و دوله کانی خویدا ره گهز و
 زمانی خوی بیلریزیت .

سەرگه و تن به زور و گه می نیه

ووتنیکى « بیزهه » نووسه رى کومه له کوپووتو ویکدا

برایانی خوشه و یست له ووتاری نه و شوی خو ما باسی آیه تیکى
کشی مقدس اسلامى یعنی قورآن تان بوته گیرمه وه - ئەم آیه ته
له تابلویهك نوسرا بو نه گهرچى زور جار چاوم پی كه و قبو به لام
هه رگیز وه كو ئەم جار ه كارى لیم نه كردو وه نه وه تا آیه ته كه خوانه
فرموت « كم من فئة قليلة غلبت فئة كثيرة باذن الله » معناكه ی زور
آشكرايه ئە فرموت زور دهسته ی كه م هه ن كه زال ئە بن به سه ردهسته
زورداره كانا به اراده ی خوا هوى زور كارلى كردنى ئەم جار ه
نه وه به جار ان له خو ماشتیكى ده گهل ئەم آیه ته مباركه تطبیق بكات
شك نه ده برد به لام ئەو جار كه بیرم كر ده وه بوم دهر كه وت كه نه و
قه رمایشه ی خوا بال نه كیشیت به سه رایمه شا چونكه دهسته به كى
نسباً بچكوله له ده وری به كترى كو بوینه وه نه لین نیشتمانی -
خوشه و یستمان رزگار ئە كه بن ، وولاته كه من ئە هاویژینه بلووشی
سه ربه خوئی؛ ههنگوینی سه ربه ستی ئە كه بن به گه روی هه مو
كو ردیكدا وانى ئە گه م ئەم آیه ته مزگینیكى كه و ره ی خدائی بو
بویه وا قورسائی نه خاته سه رمیشكم و له پیش چاومه كه هیچ شتیك
توانای نیه ایمه و براكانمان له گه یشتن به ئەم آمانجه باك و خاوینه
بكیریته وه چونكه خوا ده گهل ایمه به بوج له گهل مان ناییت ایمه
بنچینه ی كارمان له سه رری و شوینی اسلام داناوه و پالمان دا وه ته
بزه یی (زحم) خوا و كه و ره ئی پیغمبر و پاکی قورآن

« ۲۰۰ م هوشه ننگ نه ندای ژماره شازده (۱۶) ی »
 « کومه له لایوکی خوینده وارو بوږ (شاهر) یکی »
 « ښښان بهر وږه نه م جوار خشته کیانه ی خواره وږه »
 « نونه یکی شمره جواره کانی نه م لاره خوشه وښتن »

تاده بینم ملتی کوردی فه قیرو سهر هه ژار
 بی زمان و بی کهس و بی کومه گو بی کار و بار
 ژیر چه یوکی ملتی دی راد بویرن روژگار
 آوی چاوم هه ر و کو گوزی سهره و ژیر دیشه خوار

بهش به حالی خوم نه من عومرم ده گهل غم ته و نه مه
 مونس و غه مخوری قلبی ده ردناکم هه ر غه مه
 دایما بگریم نه گهر بو کوردی به سته زمان که مه
 مه نعی من بوچی ده کهن خهلکی له هه ر گوشه و که نار

نه و رو روژیکه که نابی دابنیشن ره نه چه رو
 بانه دو بن بو ته ماعی مالی دنیا خوبه خو
 مطمئن کهف به کتری به قسه ی پرو بو جو درو
 روزی مه دیدان و عه مه ل بگرن هه موریکه ی فهار

ملتی دی چیه نه گهر کردی ته ره قی علتی ؟
 بوچی تی نافکری ؟ کورد آخر نه توش خو ملتی !

شد نفاق تو سبب سر ناسنون در ذلتی
بی و هتین و هک جوله که ی دایم هه تیو و سه ر هه ژار

غیره تی کوردی له نیو آحاد و نه فرادی ملل
بوته باعیشی سه ر نه فرازی ده زانین لانه قهل
اتحاد و بی و ه کو نه و غیره ته ی ضرب المثل
تا بزنان چون ده که ن ته حصیلی ناو و افتخار

مایه یی هه ر جو ره عز و افتخاره اتحاد
ملت ی دی به م طه ر یقه لاده به ن ریشه ی فساد
اتحاد و گه ربی جالازمه علم و سه واد
چونکه بی علم و هونه ر ناکا ته ره قی هیچ کار

هیچ که س ناژی له ویدوا به بی علم و هونه ر
ملت ی عالم که ده گرن عاله میک نیه بی نه نه ر
که ر نه بی علم و هونه ر ؛ حه یوانن نه بنائی به شه ر
مایلی ده شتوده رو سه حراو و کیو و کیوسار

« هم چند شمرانی سید عبدالرحیم مارلوی هورامانی »
 « که پیره هیردی سلیمانی له کوردی هورامانی »
 « وه وریگیراوتنه سه ره له هه بی موکوریانی »
 « تی بکرن تو خوا یزان کام فیله سوف وه کم »
 « بویر (خامر) . که وه که ستردی سه رکال له شاخو »
 « کیوی هورامانا مه لانه (طلوی کردوه) »
 « توانیوتی فه لسه فهی سه رکه و تن بشاره برچاو »

کله بی بهختی رهشی خوم نه کرد
 نه ووت بوج منی وابهام دهرده برد
 هه رچی دهی بینم واله پیشه وه
 من به دست چهرخی جه فایشه وه
 نالهم (ساز) مه خهم بادهی به زمه
 هه روا ما مه وه له م پایه نه زمه
 کینکلم نه خوارد به دهردی په نهان
 بارچه بلوری لیم هیاته زمان
 به زمانی حال : ره وانتر له قل
 بوی گیرامه وه ریزه ی کونه سال
 ووتی لهو ساوه به « بهرد » خهلق کرام
 هه که سی هه ستا بی بیکی لی نام
 روزی هینامیات دو بوره زه لام
 گرتمیانه ناو وه بهر چه کوشیت دام
 هینده یان لیدام هه تا بوم به آرد
 نامیانه کورمی - آگر - جوشم خوارد

که قالیات کردم بوم به بلوری
 نه دره و شامه وه وهك بارچه نوری
 لیوم نابهلویو ناز دارانه وه
 كهو تمه نار به زمی خونکارانه وه
 گاه گولاو دانی عه ترو عه ببر بوم
 نه شنه ی دهماخنی شاهو وه زیر بوم
 گاه مه نوای شهراب کونه ی پرته شیر
 دهمیاف تی ژه ندنم نه و جهوانو پیر
 گاه جنسی له طیف شوخی دیده مه هست
 نه یاف فراندم نه مه دهست بوم نه وه دهست
 له وه به رده شمیته بریم به و بلور وه
 نه جری قالی بو شهراره ی کوره

« سلیانی : زیور - به آهنگی شهرتی »

خاوی خهرگوشی هه تاکهی وه عده یی بیداریه
 دوزمنی خوتو منالت نه ژده های بیکاریه
 وابه جی ماوی له خیل ناگه یته کوستانی مراد
 کورده ساده ی غیره تی غیرهت بهری دینداریه
 نه جنه بی باری که یانده مه نزلی نه من و نه مان
 توش له نیو قوردا چه قیوی عه یش و نوشت زاریه
 « لیسر اللسان الا ماسعی » بخوینه وه
 سه عیه غیرهت نه مری مشروعه که لامی باریه

چاوا، مووچه و توره‌کانه، مه‌بره، دایم نه‌ی زه‌لام
 هابه‌یی دونیا و ودینت کسب و نه‌تکاره
 به‌سه، شوزباو خواردنی ناوته کیه‌کان و خانه‌قا
 چاوت مانا هینده نوستی وه‌عده‌یی بیداریه
 منکری شینخ و طه‌ریقت نیم حه‌قیقت بیت بلیم
 رو له‌دهر گاهی توکل بی سه‌به‌ب بی‌عاریه
 صد گرامافون فیدای هو‌هوی جوتیاری بکه
 جقه‌یی شاهی به‌به‌نجه‌ی خدمه‌تی جوتیاریه

شاعری به‌ناوبابگ

وه‌فایی

ع . ۱۰ بیژنه

خاکی دلکەشو شوینه خوشه‌کانی کوردستان هستی
 زور وورد و بیری باریک نه‌خاته ناودلی دانیش‌توانی نه‌م وولانه‌ی
 که ایستاهه‌ر له‌ته‌ی به‌دمست‌یه کیکیه وه‌یه بویه به‌شی‌زوری
 نه‌ته‌وی کورد (خونیده‌وار و نه‌خونیده‌وار) طبیعتا شاعرن
 له‌خاکی باکی کوردستانا زور نه‌خوینده‌واری واهیه و بووه
 که له‌خونیده‌واره‌کانی بیگانه‌باشتر و جوان‌تر و ریک و بیک‌تر موانیویتی
 شعر به‌و نیت‌وه شعر و نه‌ده بیانی کورد نشان نه‌دا که خونیده‌وار
 کانیشمان له‌پله‌ی هه‌ره به‌رزی شاعریدا جیکه یان بوخو
 کردوته‌وه

له سالی ۱۳۵۵ هـ که چو بومه مو کورین کومه له شعریکی وه فاییم بهر چار که وت هینده تهر و آودار و شیرین و جوان بون بریارم دا دیوانی نوم شاعره به نار بانکه کوبکه مه وه زکه ههلم بو هه لکه وت له جایی بدهم خویار مه تی کرد گه نجینه ییکی باشم له لای کوردیکی صوفی نه که صوفیکی کورد دهم که وت وریکم خست که بو چاپ حاضر بیت به لام گریو قورتی زه مانه تا ایمر و نه ی هیشتوه نوم آره زوم بیک بینم هیوام ههیه بهم زووانه بیده مه به چاپخانه ی ژ . ک بو چاپ کردن

له هه مو لایکی کورد تکانه کهم بوته وار کردن ی به سه راهاتی وه فائی له نویسنی زانیار (معلومات) ی خویان دریغ نه کدن

بهشی طبی

جیگاره چون نه کثرت

هه مو نه زانن توتن ژه هریکی تایبه تی ههیه که بیهی نه لین نیکوتین له گهل نه وه شا که هه مو کهس زور حهز به لهش ساغی نه کاله کانی جیکاره کیشانا بیر ناکاته وه که ۲۰٪ تی نه م زه هره ده گهل هه ناسه نه جیته ناوده رونه وه و نه و دو که له ی قوتی نه دا بیجکه له نیکوتین هندی هه لمی (بخار) ژه هر آوی وه کو بغی ره زی (اکسید دو کربن CO_2) تیدایه نه وه هه لمه له هه مو هه لمه کانی تر ژه هری زورتره هه رکه چونا و خوینه وه ده گهل گرموله (کلیول) سوره کان تیکهل نه بی و جوی بونه وه ی نیه به یکجاری له کاریان

ته‌خار به‌م جورده له‌ظرفیتی هه‌ناسه هه‌ل کیشان که‌م ته‌بیته‌وه
بورزگاری له‌یروخه‌یلات جیگاره ته‌کیشن ایت‌رن‌نازانن هه‌ینده
بی‌ناجیت بو‌خوی ته‌بیته‌مایه‌ی مانه‌دوبونی میشک و له‌ش دله‌کو‌تکه،
ایش و ژانی‌دل - هه‌ناسه ته‌نگی له‌هه‌مو ان‌زل‌تر کو‌خه له‌جیگاره
کیشان به‌یدا ته‌بیته

کیشانی جیگاره ر‌یژه وی خو‌ین زیاد ته‌کا ته‌مه‌ش به‌هوی
به‌یابونی ماده‌بی آ‌در‌نالینه (Adrenaline) که له‌سه‌ر تو‌یژی
گورچیه به‌یدانه‌بی لی‌روه دهر ته‌که‌وی که‌چون ژه‌هری جیگاره
ته‌چیه هه‌مو که‌لینو قو‌زبنی له‌ش
زور جیگاره کیشان له‌خه‌و که‌م ته‌کا، ته‌بیته به‌رگری هضم‌بونی
خوار‌دن .

ته‌که‌ر ناتوانن دس له‌کیشانی جیگاره هه‌ل بگرن بو ته‌وه‌ی ژه‌هری
توتن و دو‌که‌ل که‌م‌تر کل‌ریکاته د‌درونتان ته‌م چ‌ند ده‌ستورانه به‌کار‌بینن

۱- به‌بی مودنه جیگاره مه‌کیشن

۲- تو‌زی لو‌که له‌تیو مودنه که‌تان بنین

تاوه‌کو هه‌ندی له‌ژه‌هری دو‌که‌ل بکیریت‌وه

۳- دو‌به‌شی جیگاره زیاتر مه‌کیشن به‌شی سه‌یه‌می فری بده‌ن

۴- له‌خو‌ربنی جیگاره مه‌کیشن

۵- هه‌تا ته‌توانن که‌می بکیشن

به‌کار هه‌ینانی ته‌م ده‌ستورانه‌ی ژورو خ‌ذمه‌تیک‌ی هه‌ره‌گه‌وره‌یه
بو‌دل و سیپه‌لک و هه‌مو له‌شتان که‌ته‌مه‌ش یاره‌تیک‌ی زله
بو‌خو‌شی ژیلن .

بوگه‌نم گر

ته‌ی گه‌نم کر ، ته‌ی مایه‌ی گرانی و ته‌نکی و چه‌له‌ی وولات
ته‌ی باغشی سه‌ختی زیانی دس کورت و هه‌زاره‌کان ته‌ی آورتی
به‌رده‌ری قه‌یه‌ری خه‌لک بو دس‌روکه‌ی خوت تونه‌بی بزانیته
آه و ناله‌ی نیوه‌ شه‌وی دامار و برسیکان که به‌هوی گه‌نم کرینی‌تو
که‌وتونه‌ ته‌نکانه‌ وه‌ک دوکه‌لی جیشت و شیوی تو له‌هه‌مو کاتیکا
به‌ره‌و ده‌رگای آسمان هه‌ل نه‌کشیت ته‌م آه و ناله‌ به‌تین و تهاوه
هینده‌ناکیشی آوی هیمنی صه‌بری خوا دینیه‌ جوش و ئه‌یکابه‌هه‌له‌میک
که له‌به‌ر آسمانی به‌خت و اقبال ته‌بیته هه‌وریک‌یه‌شی به‌ترس
هه‌ربه‌م زووانه‌ له‌م هه‌وره‌ ره‌شه‌که‌وه‌ کو چاره‌ و به‌ختی هه‌زارانه
ته‌رزه‌ و کلله‌یه‌ی نه‌کبه‌تو چاره‌زه‌شی به‌سه‌رخوت و ژن و منالت‌دا
به‌وینه‌ی بارانی به‌هاری ته‌باریت له‌بلیندی به‌ختیار یا ته‌تخانه
چالی بی به‌ختی ته‌وسا هه‌مو که‌س‌تی ته‌گه‌ن که‌سکالای هه‌تیوی
بی دایک و باوکی ، برسی و ده‌نی و روت چولف قه‌هر و غه‌ضه‌بی
خوانه‌دابه‌ سه‌ر گه‌نم کرا

ته‌ی گه‌نم کر چون دامارو بی ده‌سه‌لانه‌ کانت توشی برسیتی کرد
خوا مال و منالت بخاته برسیتی .

تکا

له‌خوینده‌واران تکا ته‌گه‌ین نوسراو و
هه‌لبه‌ست هه‌رچی بیت بومان بنیرن

له ستیره ییکی تازه له آسمانی چاپه کانی کوردیدا

جوانمیر یو مهردوم دوستی بهریتانیای گوره

کورد ماوه ییکی زور له میژمه هستی به نه جابت و مروک
خوشه وستی بهریتانیا کردوه تم حکومته گوره به به درېژایی میژوی
امپراطوریتی خوی هه میسه باربرکاری آزادبو سر به خوبی و بهر-
وهرینه و بی که هینهری نه نه وه بچوو که کانی کیتی بو زورچاران
وه کو تم جارهی ایستاله سر حقی نه نه وه ییکی بچوو که بهر تنگاری

خروشی ایبه و وشك بیتوه و تیزی دلی بکریته وه و تم کرو
گلپهی دهروونی دامر کیتوه

نه! نه! براکان، خوشه و یسته کان واکویم له آه و ناله ی
نیشتمانه که به کورو و زانه وه بیم تهلی روله گمیان گریان کاری
پیریزانه! نا ده رگای مردن و مراندن له سه ر پشته شیه و نه
وزاری ایشی نا پیاو په ستانه! خوابهش خومات به لاوبکی آزا
ته زانین و معنای به زین نازانین که وا بو و بابجینه سرچیا
بلینده کانی نیشتمانان به که وایی مهوان په ییانیکی برابه تی ییه ستیت
که وه کو تم چیا یانه زهنگین و سهنگین و بهخوینی جهر گات
دهنگین یی، بو کهلی ههژاری کورد دواپی هینی ژیاپی نهنگین یی،
بیته یارمه تی ده ری ایبه بو مردن و مراندن له ریکای رزگاریدا

وولانتانه پیویسته ، بو ئه م مه قصه ده کومیسسیونیکی مرکب له بریتانیا ، فرانسه ، ایتالیا ؛ ایران وه کورد (بو تهفتیش و قهراردانی ته صحیحاتی که رهنگه بیویست بیت بکریت لهو سنوره که به بیی معاهدهی حاضر بو تورکیاد اندراوه و بهسنوری ایرانه وه ده نوسیت) ده گهریت

بهندی ۶۳ - حکومه تی عثمانی له اعتباری ئه م سه عاته وه قبول کردن و اجرای ئه م مقرراته که له لایه ن کومیسسیون بییان کراو له بهندی ۶۲ دا بیی ابلاغ نه کریت له تاریخ ته بلیغه وه تاسه مانک وه نه ستو ده گهریت

بهندی ۶۴ - نه گهر به وه عدهی سالیك دواى تاریخی دمسکران (شروع) به اجرای ئه م معاهدهی حاضر لهو جیگیانیه ی که له بهندی ۶۲ دا ذکر کراوه نه ته وه ی کورد به مجلس عصبة الامم (جامعه ی ملل) مراجعه و اظهار بکه ن که (بهشی زور) نه کثیری نه ته وه ی دانیش توانی ئه م مه ناطقه ئه یه ویت له تورکیا جیا بیته وه و سه ره به خو بیت ، وه له حالیکدا که نه گهر عصبة الامم بزانت که ئه مانه قابلیه تی سه ره خو بی یان ه یه وه وصیه ی دانی سه ره به خو بی به نه ته وه ی کورد بکا : تورکیا له ایستاو بو مووافقه ت کردن به م ته وصیه و ته نازول له هه مو حقوق و عه نه ناییکی به سه د - ئه م مه ناطقه وه ه یه تی تعهد نه کا

ئه م ته نازوله ، مه موضعی مذاکراتیکی خصوصی له نیوان قوای ره ئیسیه ی سویند خواران و تورکیا ته شکیل نه کا له دواى ته نازولی بیژرا و له لایه ن قوای ره ئیسیه ی سویند خوارانه وه به رانه ره به تیکهل بونی به شی کور دستانی موصل به م حکومه تی

کوردده هیچ نهوعه اعتراضیک اقامه ناکریت
 برا خوشه ویسته کانمان نه مه سهندی سهر به خویی کوردستان
 بو بومان گیرانه وه بزائن چندساله و چندو چون جه وروسته م
 له کوردی به سته زمان کراوه حقیکی واهشروعی ایمه خراوه ته
 بهر پی یان هیشتا ایمه به خومان نه لی بن زیندو ۱ هه ی به لای لیدا
 ژبانی واهه خه لاله

« نه شمرانه شان له دوی چاپ هکردنی بهشی »
 « نه دهیی کوواره که مان پی که بشت نه واهه سوپاییکی »
 « زوره وه بوته و که سی که ناردوبه له چاپی نه ده بن »
 « نیوی بویر که بیان بوته نو سراوه نایینوسین »

نه ی ملت مظلوم و فقرو ده سه وه سستان
 بی علم و مه عاریف وه کو نه تقالی ده بستان
 نه ی بی به شو بی به هره له آزادی و شادی
 مه حروم و عه قه ب که وتو وه کویر و نه قوستان
 بو بی خه بهرن دهوری جه هالهت سوپه ری بوو
 بی نوره چرای جامعه یی باده بهرستان
 نه ته نه به لی و غه فاه تو نه خه و نه تاکه ی
 عالم هه مو بیداره له خه و جمله هه لستان
 زور عه یبه که لیک عاره که نه قومه نه جیه
 مه شهوور به شه جاعهت هه مو وه روسته می دهستان

بی حورر مدتو مه حکوم و هه مو چار بهر ره ریرین
 بو داخلی و خارجی و پاره بهرستان
 ئەم جههل و نفاق و حەسەد و بو غضه هه تاکه ی
 ده خولینه وه تاکه ی وه کو دیوانه وو مهستان؟
 بیشونه وه بیم چاکه به صابونی سه داقهت
 ئەم چلکێ نفاقه له ده مو چاروله دهستان
 اقدام و قیامیکی بکهن مه واقعی کاره
 هه ر بومه به نه نه که به هه ر بوته زمستان
 خار و خەسی ذلت له ره کوریشه ده رنین
 بیکه ن به گولو و گولشه نو گولزار و گولستان
 هه ر بومه به خوینی جگه ر و محنه توتالی
 بوته جنه بیه نعمه تی شه هه دو شه که رستان
 ئەه ور و که له فه نو هونه ر و علم و سه نایع
 هه ر کورده که بی حصه یه باقی هه مو ((وهستان)) ن
 بروانه به نوری هونه رو شه معی مه عاریف
 تاریکه شه ویش ره و شه نه بوته قه مه رستان
 کوی بگره له رادیو که به بهك ثانیه دینی
 بای و خه بهری «له ندهن» و «پاریس» و «لهستان»
 بی علمی سبب بو که به خورراییی له هه سی چو
 مصر و حه بهش و شام و عراق و عه ره بهستان^۱

(۱) هه اشاره بیکه بو امپراطوری سلطانی صلاح الدینی ته یوی

انصافه ایتر یه سیه به ئەم چه هلو نفاوه
 دونیات که نه مادینه که شت روبی له دهستان
 شاعر و مره قوربانی قه ریجه و قه له متبم
 بینوسه له بو «آکره» و «آمید» و «لورستان»
 «بارهنندی» و «سه نجابی» و آفاقی جهنوبی
 بو کوردی به را که نده له گه مینوله کوستان
 بو ملتی بیچاره یی بی صاحبو سه و دار
 نه خصوص طه به قوی کوردی عراق و عه چه مستان
 بو آتیه فکریکی بکه ن فرسه ته نه ورو
 تاک ی ده بته چاو له بهر و آله تی دهستان

کوردستان مالی گورده

ع ساسان

به گوریهی میژو؛ به که وایی هه مو میژو نوس و روزنه لات
 نله کان له ۲۷ چه رخی یش میلادموه ئەم چپاوشاخ وکیوانه؛ ئەم
 دول ودهشت و شیوانه؛ ئەم روبار و گوم و آوانه ی که ایرو
 کورد تی یا دانیشتوه، آوی لی ته خواته وه و کشت و کالی له بهر
 دانه کاله لایهن بایره کانی نه ته وهی کورد داگیر کراوه
 به لی ایرو چل و جهوت چه رخی ته واره که کورد له کوردستانا
 دانه نیشیت هه مو که لین و قوزبنیک؛ هه مو دول ودهره به که هه مو
 میرگو جیه نیکی ئەم وولاته ی له به رانه به لاماری دراوسیکان
 به خوینی خوی باراو و سوور کردوه لایه ره کانی میژو یرن له بلسی
 ئەم شهر رانه که نه ته وهی کورد بو بارازتنی نیشتمانه که ی

توشی هاتوه ئهم آسمان و مانگ و روزو ئهستیرانه لهخاکی کوردستانا
شاهدی کهلی خوین ریژیو شهران بون و بههزاران لای کوردین
دبوه که له خوینانه تلپتهوه بوجی ۱۲ بو پارا ز تنی وولانه کهیان
له بهلاماری پهلامارده رات خلاصه کورد ئهم کوردستانی ایستای
بهخوین له آده میزاد کریوه و ههرگیز به خوررایبی له دهس خوی نادا
بهش کردنی کوردستان، بلاو کردنهوه و له ناو بردنی کورد جنایه تیکی
زله که له میژودانه دبتراره

کورد به هه مو هیزی خوی ئه چریکینی ئهلی کوردستان مالی
خومه به کهسی ناده؛ وولانی خوم بو کهس به جی ناهیلیم له کوردستان بووم
له کوردستان زیاد و نه زیم ئه بی ههر له کوردستان و له ریکی
کوردستانیش دا بهرم

پهلاماره کهی ئه و سالی ئه له مان له روسیا!

۲ - فرورخ

پهلاماری زستانی روسه دلیر و آزا کات توند و تیژی خوی له
دهس دا؛ به فر و سه هولی ده شته کانی روسیا به ره به ره ئه توانه وه؛
اوردوی سوری سه رکه وتو که سه رکه وتنی ستالینفرادی له لایه ره کانی
میژوی نه ته وهی روسرا به خوینی هه زار رات سه رباز و سه ردار
نوسیپو خهریکی ماندوچه ساند نه وه بو - به لام زورناشکا وه کهی
دوکتور گو به لئ له دونیادا بلای ئه کرده وه که اوردوی سور توانای
هیچ شهریکی ندماره و بهم نیزیکانه په لاماری که و ره؛ ئی ته و ره
(محوه ر) له روسیادا دهس پی ئه کری ئه وانهی خه له تادی رژیمی
برو بوجی نازیش بون له ده ره وهی وولانی ئه له مان ئه فیشال و

دروود له مې آغلی گوبه لسیان باومر نه کړدو له یان کوت په لاماری
نه مسالی هیتلر به هیچ نه بیرویک بهر به ست ناکریت.

به هار داهات مانگیك دومانك به هارته راو بو په لاماری نه له مان
هر دس پی نه کرا دیسان هل خه له تاوه کات نه یان کوت هیتلر
خبریکه چدك و تفاقى تازدى شهر نه دا به سر بازه کانی که مانگی
پوش بهر دا هات چه ندروزیکى را بورد زور ناشکاره که ی کو به لس
بلاوى کړدوه په لاماری که وره ۲۰! له روسیا دس پیکرا درېژى
نلوچه ی شه رر (۷۰) میله وله اورمل را تا ییل کړودى دا گرتوه نه مانیه
شتیان له بیرناچته وه وشوینی په لاماره که ی یاری هیتلر یان
هیشاله سه رخه ریطه کانی خویان هل نه گرتبو کالته یان بهم
په لاماره که وره به نه کرد چونکو ۱۶۰۰ میل در یژایى جبهه ی
پلورده که له به لاماره که وره حفته میلیکه ی نه مسالی هیتلر هیچ
حتسه به تی نیه همو که س تی که یشته که نه په لاماره ته نیا بورا گرتنى
آبروى اوردوى ته وه روه کان دس پیکرا وه نه به هیچ کلوجیک
نه همیه تی نظمی نیه و بی گومان تیک نه شکیزی

چند روز يك پی جو باره کای نه له ملت (به قه ی خوی)
زورجیکنى داگیر کرد؛ دیلى گرت اوردوى سوری شکاندرو سه کان
هدروا بیدنگ مابونه وه لداکاو روزى ۱۴-ینوى ۱۹۴۰- جولای
۱۹۴۰ بلوه کای روس بلاوى کړدوه که په لاماری
هوه که وره و زله حفته میلیکه ی هیتلر تیک شکاندرو و بهرو
اورمل په لاماریکى زور به ترس له لایه ن اوردوى سوروه دس پیکرا وه
تانه ورو زده ۱۲۰۰۰ سربازى نه له من کوژ راوه تانه ورو که ۳۰
مانگی پوش به ره نه په لاماره هه زله پیش که و تدا به و هیتلر و

موسولینی له چاوپیکه و تنه که ی خویانا به شیکې زوری دمه ته ډه
که یانین به باسی ئم به لاماره که به نه یر و یکې بی هاو تاوه دمه
پیکراوه ابواردوه ئمه به دواوړوژی به لاماره که ی نه مسالی محوره

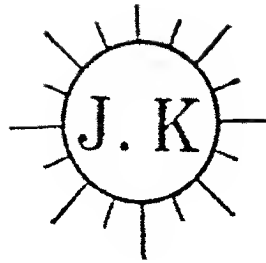
ده سیاوی بو چاپ

هنیدیک له نه ندا مه کان بو چاپ کردنې انتشاراتی کومه له
بیجکه له مانگانه ی معین (داندراو) ده سیاوی صندوقی کومه له یان
کردوه نه واله خواره نیویان و بولیکې داویانه به سویس و تشکریکی
زوره وه نه نو سریت

ناوی نه ندا	بولی عراق	بولی تورکیا	بولی ایران
۱- کاره	۱/۹۵۰ دینار	۱۴ لیره	۲۳۰ ریال
۲- سام	۱/۵۰۰	$۱۲\frac{1}{2}$	۲۰۰
۳- حامد	۱/۵۰۰	$۱۲\frac{1}{2}$	۲۰۰
۴- فرروخ	۱/۵۰۰	$۱۲\frac{1}{2}$	۲۰۰
۵- ده وادی	۱/۵۰۰	$۱۲\frac{1}{2}$	۲۰۰
۶- نریان	۱/۵۰۰	$۱۲\frac{1}{2}$	۲۰۰
تیکرا ۹ دینار و ۴۵۰ فلس		$۷۶\frac{1}{2}$ لیره	۱۲۳۰ ریال

نه کهر بیجکه لم برایانه نه ندا مه کانیتیش ده سیاویان کردیت
چونکو له هه ښه تی تاوه ندیرا به ایمه رانه که ییندراوه له زماره ی
دویمې گوواره که مانا نیویان چاپ نه که ین هیوامان هه به هه
نه ندانه کان لاسای ئم براخوشه ویستنه ی خویان بکه نه وه

نهم ژماره په مان ه، ر چوټيک بو ده رکړد
تی ټه کوشین ژماره کانی تر جوانتر و باشتو
چاپ بکړین

نیشتمان

بلاو کورومی پیری کومه لای ژ. ک

خه زه ول وهری ۱۳۲۲

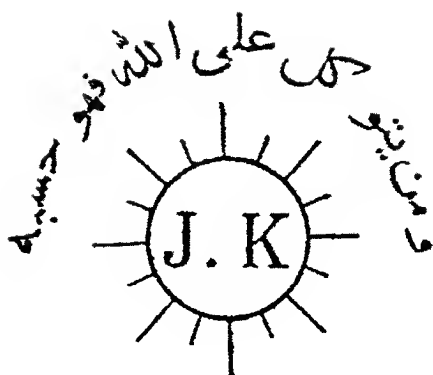
ژماردی ۲۵

سالی به کهم

له م ژماره یه نا:

له ناو کومه لداچه بلسه
 مایه ی رزگار نه بونی ایبه
 ایبه و مه ردم بیژهن - ۲
 خوت بناسه م. ش. هیمن
 مه حکمه مه ی مه نحوسی استقلال
 گه نجینه ی ته له بیات
 ضایعه ییکی گه وره
 ئه ی لاوی گورد م. آریا
 انقلابی گه وره ی او گتوبر م. فه رروخ
 وه گه لای باسی خوشیتر ته خوینیته وه

به خنبارین له هه وەل ایوی مه یان هانا کورد
مهاجی خیرەنێن له قاره مە و ه کورد سستی کورد

مهرگسی به ایبه له په ایبه می دهدا یاره ایی
ده ستور به ایبه بشکس، پایی له این را ایی و ورد

نیشته _____ ہان

بلاو که رو و وی پیری کو به لی ز . ک

گوارا کی کومہ لایتی؛ نددہ بی؛ خویندہ وارو غانگی کوردیہ

۱۳۲۲ خه زول وهری * سالی نه که م ۲ - ژماره ی

بو خوينه ره خوشه ويسته گنهان

دوای له چاپ دانی ژماره ی په که می نهم گوواره هه نندی
به ره له ست له کار و باری ایمه دا پیدای بو که به یوتی گهوانه وه
جایی ژماره ی دووهم وه بلش کهوت؛ به لام خوای که وره و
به ر زیار مته تی داین توانیمان به سه ره موئه و شتانه دا که بیو نه پیشگری
کار زال بین له را ژماره ی دووهم پیشکشی خوینره خوشه
ویسته کانمان نه کهین هیوامان نه مدیه هه رود گو ژماره ی په کهم
آگری نیشتمان به رود ریو و کوردایه تی له دلی هه مو کوردیکدا
که شمنه وه

له‌ناو کومه‌لدا چه‌باسه؟

له‌مه و پاش هه‌مو ده‌نگو باسی کومه‌له‌ی له‌ژیر عنوانی
سه‌ره‌وه‌دا بو آگاداری خوینده‌ره کانمان ده‌نوسین ئه‌واله
خواره وه به‌کورتی ده‌س به‌نو سینی ده‌نگو باسی ئه‌م چه‌ند
مانگه‌ی رایوردو ئه‌که‌ین

کومه‌گی پولی:

چه‌ند مدتی‌ک بو ته‌صمیم گیرا بو دیاریک به‌جیکایه‌کی
لازم ته‌قدیم بکریت بو ئه‌م کاره‌ لایان هه‌یه‌تی مه‌رکزی
له‌ ئه‌ندامان نیزیکه‌ی ۱۰۰ دیناری عراقی یا ۱۲۵۰۰
ریال پولی ایرانی کوکراوه و دیاریکه ساز کراو پیشکشی
ئه‌م جیکایه‌ی که هه‌مو ئه‌ندامه‌کان به‌پیوستیان ئه‌زانی
کرااله‌ژ ماره‌کانی دواپی‌دا ناوی ئه‌و ئه‌ندامانه‌ی بویان داوه
ده‌نوسین .

جیژنی سه‌ر سالی کومه‌ل:

روژی ۲۵ جی که‌لاویژ جیژنی سالانه‌ی کومه‌ل به‌شکوه
و خوشیکی زوره‌وه‌گیرا و که‌لی له‌ ئه‌ندامه‌کان مقاله‌ی
باشیان نویسیبو خویند یانه‌وه که‌له‌باشان چاپیان ئه‌که‌ین

اداراتی محلی کومه‌له‌:

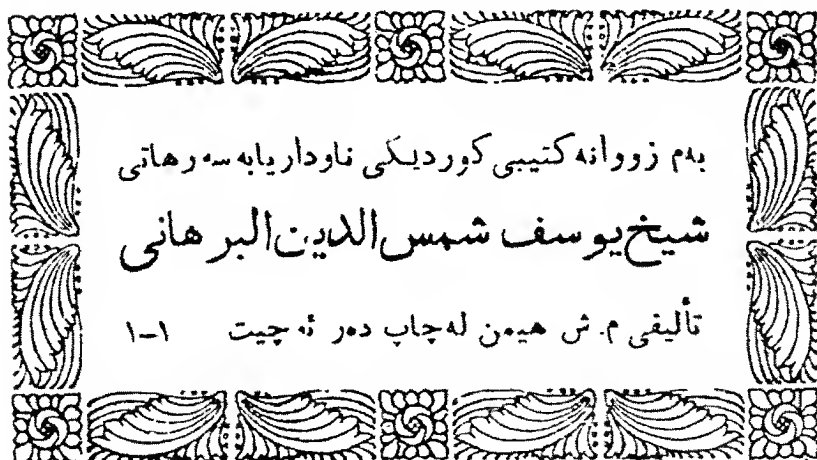
له‌م چه‌ند مانگی را بورد ودا فعالیتی کومه‌له زور به‌تین‌بوو،
توانیو مانه‌له هیندی‌ک شارانی ناوچه‌ی نه‌وژی خومل‌دا

اداراتى محلى تهشكيل بدهين

لهشارى (ش - SH) - روناك نهندامى ژماره ۵۲ كه له
لايهن هه بده تى ناوه ندىوه بو سهروكى ادارهى محلى معين كرا
بو باش كه يشته جيكاي كاري خوي فعاليتيكى زورى نوافدوه
كومه له سوپاسى نه كا ديار يكيديان نارد بو پيمان كه يشتهوه
ايمه ش به جيكاي خويمان كه ياند

لهشارى (ك - K) - برائى راست نهندامى ژماره ۶۷
سهروكى ادارهى محلى نهام شاره به ۴ دينارى عراقى (۵۰۰ رىال)
بو كومه كى چاپخانهى نارد بو وه زمان گرتهوه

لهشارى (غ - G) - بارزاني نهندامى ژماره ۶۴ بو
سهروكيتى ادارهى محلى معين كراوه چاره نواري كه يشتهنى
رابورتى عملياتى نه كه بين

مایہی رزگار نہ بونی ایہہ ازنجیرو گاہہ مہی
 دوڑمن چیدو گی یہ؟ بوچی پیش ناگاہوین؟

له دونیای ایمرودا ژیلان به یه خسیریو ژیر دهستی هیچ
ناهنی ملتیککی ژیر دهستی ائم و ائوبیت وک ههنیوی بی
دایکو باب هه میشه هه ناسه سارد و رهنک زهرده ائم هه مو
هه راو شهره بو آزادی ههل آیساره حکومه تی سووت
ئه گهر آزادیو سهر بهستی نه ته وه کانی له لایه ن ئه لمانه کانه وه
نه خرابایه ژیر هه ره شه و ته هدید هه رگیز شهرری نه ده کرد
و خوینی لاود آزا کانی خوی به خورایی به رزاندن نه ده دا
نرخه هه موشتیک له م دونیایه دامه علومه هه گهر نرخه
آزادیو سهر بهستی

سدر به سستی گوهه ریکه بی هاوتا کله بازاری جهاندا
به خوین تسعیر کراوه

سهر به سستی بوملت لهراده ی نان و آودایه و اتاچلون آده میزاده
بی نان نازیت ههروه هابه بی آزادیش ناتوانی بژی
نم زنجیر و که له می دیلی که خراوته نه ستوی نه ته وهی
به شه هاهمه توره شیدی کورد سه طحی نه خلاقی نه م قومه آزاد
نه جیهی زور هیناوته خوار

ملتیکي اهڳهرا نهوہی ده هزار نهفہری یونانیہ کان دا
عہ شہرہ تہ کانی بو محافظہی نیستماني خویان شہرریکی تاریخی

و به ناویان کرد ملتیکی له ته واوی چهر خه کانی تار بخا بلیحه تی
و نه همیه تی مقامی خوی له ژیر به یداغی دلیر یو آزایی دا به هه مو
دو نیا ثابت کردوه ایستا ملی له بن نیری دوز منا چه ماوه ته وه

تگا!

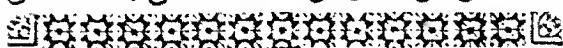
زوراب- ۲۷

ئه ی سه ر دار عه شیره تو
آغاوات و شارستانیگانی
کورستان ایوه بنو خواو
پیغه مبه ر تا یهر و هه ر
چیگه کتان ده ر بار می بر او
خزمی خوتان گردوه
له دلی ده ر گهن به لام:
له مه و پاش ناوی عه شیره
تو شارستانی جافو یژ ده ر

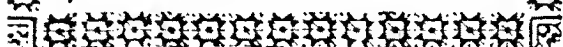
عه شیره ته کانی له با.
تی توله نه ستاندنه
وه و انتقام له
دوز من خه ریکسی
کو شتنو نالانی
یه کترن؛ دوز من به
ئه نوای درووده له
سه هه لی خه اه تاند
و نو ئه یانکا به کژ
یه کا - ئه مه یه مایه ی
پیشنه که و تنی ای به ؛
ئه مه یه هوی هه ر
زلی دوا که و تنی
کورد؛ ئه که ر ییتان
خوشه جار یکسی تر

ژنو مندالتان توشی نارمه تیو چاره ره شی نه بن؛ ئه که ر خه ز به خوشی
ژیانی دوار وژی خوتانو قه و می کورد ئه که بن؛ به کوردیو به کورنی

نه گهر نه تانهوی دواي جه نك ديس. ان ناموستان نه خريته وه ژير
چه كه مې دوژمنې تينو به خوښي كورد. با تي كوشتنوتلان كردن
خه ريكي برايه تيور يكه. وتن بن تابتونن هر شتيكي بيته مانعي

يو مه نكور و مامش ديو
گريو به گزانه؛ كه له ور
وسه نجابي له ناو خوتان
هه لگرنو وبه يه ك زمان
هاوار بگه ((گورد
ينو حه قى خو
مان نه ویت))
تابه ريار مه تي خواو پيغه
مبه ر نه م هاواره مان
بگاته به رگويه ي نه م

پيشكه وتنې كاري
قهومي كورد هه لي
بگرن كورد ته نيا
به مريكا يه دا توانا.
ي دور باز بون له
هه مو چاره ره شيو
نه كبه تيكي بوديه
به ره هه وه فرياي دا.
وا كردني نه م حه قه
نه كه ويت كه معاد
همده ي سه ور بوي
داناره به بي نه مدي
كه سيك بتوانيت
بيته به ره هه لستي
نه م داوامه تر وعولي

نه پرسراوه مان بيشك نه گهر نه م جه نكه دا كورد هه وه كو دوژمناني
به هه مو نه وعيك بو به ست كردني تيده كوشن حه ول نه داتو هر

ده سخته روی دوزمنی بی انصافو ظالم بیت باشه، روزیکی زور له
جاران ره شوتاریکتر بوخوی آماده ده کات .
ئه ی رؤسای عه شایری دلیر و غیوری گورد:

که میک وورد بینه .
وهو توزیک بیر له
حالی ایمر وودر .
پنیتان تادوینیکه
کامتان له هه موان
کدوره و مه زنتربو
به رانبه ربه مامور .
یکی خویری حکو
مه ت نه ده ویراقسه
بکاتوزمانی لی تی
که ل ده بو ایستاکه
خوا به زه بی به چار
در دشی ایبه داهاتو
هو زنجیری ظلمو
سته می دوزمنی له

حکومه ته گه و رانه ی

له لین بو آزاد کردنی

هه مو نه ته وه کانی گیتی

ئه جه ننگن تاجاویگیش

به لای مه شروعی ایبه

دابخشین و زمانی یازده

میلیون گوردی مه ظلوم

به واته ی:

((بژین ته و حکومه نه با

شه ره فانه ی بو آزادی

دونیاتیده کوشن)) گویا

بکهن.

شانو بیلای کورد له دو بئوچه کوردستانه داکیر کراوی عراق و ایران
دامالیوه کاریکی و امه که نه وری قهروغه ضه بی خواهی که وره و به رز

ایله و مه ردم

بیژن - ۲

توز و غباری ته بلیغاتو یروباغاندای زههراوی فاشیسته کان
روی مینای بی که ردی کوردستانی شی وه کوزور وولاته کانی گیتی
وه ها تار یک دا هینابو ایستاش پاشماوی دوا بی نه هاتوه .

له کانی کدا که مبلغه کانی نازی له عراق وایرانا خه ریکی لیلاو
شلوی کردنی آوی هیمنی سیاسه تی نه وولاتانه بون که وره ترین
یروباغاندیان خراب پیشاندانی کمونیزم و کمونیست بو که به ناری
شیوعی نه یاندا به گوی مه ردم وایان بر دبوو میشکی خه لکه وه که
شیوعیکان زور دورنده ووه حشین و ییار کوشتن له لایب زور
ره واجی هه به نه مه ووضوع ووه چوبوه میشکی دانیشتوانی نه مه

کلیره ی نه که به تو چاره ره شیمان به سه ردا بیمارینیت چونکو :

(الملك یبقی مع الکفر و لایبقی مع الظلم)

ظلم چه در باره ی بیگانه یاخومانه بکریت خراپه ی لی ده وه شینه وه ؛
بنافه ی کار تیک نه دا ؛ آده میزاد له آسمانی به ختیارا ده خاته ناو-
چالی چاره ره شیوه نه که به ؛ پاشه روزتان له بیر نه جیت دونیای ایمرور
سه یینی دونیای سه ره ستیو آزاده مردن که لی له دیایو ایخیری
خوشتره تیکوشن یاخورز کار که نو سه ره ستی بستینن یا
به جار یک بمر - بژی کوردو کوردستان به
سه ره ستیو سه ره خوئی .

وولانتانه که به بیستنی ناوی شیوعی (بلشویک) توره ده بونونیو چاوانیان
تیک نهنا - دواي هاننی اوردوی سور (جیش الاحمر) بو کورد.
ستان رهفتار و آکاری و اباشیان پیشاندا که ائم هموره نجی
مبلغه کانی هیتلر به باجو به لام: هیشتا هیندیک میشکی واهن
ده سخته روی آنتریکات و درووده له سه ی فاشیسته کانن.

چهند که سیک ائم بی میشکانه که کتیبی دیاریو ژماره ی
یه کمی نیشتمانیان خویند بووه و لایه ن گریو تمایلی ایمه بان
به لای حکومه تی سووه ندا دیو گوتیویان آرمانی کومه لی ژ. ک
بلاو کردنه وهی مه سلک و بادری کومونیزم ائم قسه یه بیشک
له سه رچاوه ی نه بلیغاتی فاشیسته کان آو نه خه واته وه دهنایمه
کمونیزست نین نه که ر کمونیزستیش بین جیکای هیچ اعتراضیک
بوخه لک نیه ائم مه وضوعه دا هیه تی مه رکه زی کومه ل به یانند.
مه ی ره سه ی دهره کات.

ددردی دهررون

دمه ته قه ییکی دوک هسی

بایز - مام بایر ماندو نه بی

بایر - خوا سلامه تت کا بایزه روت

بایز - ئه ری مام بایر له شاریش ائم دهنکو باسه هه بو؟

بایر - دهنکو باسی چی؟

بایز - نه مهی که نه لین نه له مانه کان له ناوچهی جهنگی روسیازور
شپرزه بوون

بایر - بهلی مام بایز نه مه راسته

بایز - ههی آفرین بو آغای !

بایر - جاشپرزهی نه له مانه کان چی داوه له آغا ! ؟

بایز - سه چووار مانک له مه ویش بو آغا ده یفرمو نه کهر دهس

بده مه ده مانچهی گوی کهت به جاریک اوردوی نه له مان

تیک نه دهم اینجالم روزانه دابو من به چاوی خوم دیتم آغا

له سه ریبه که هشت فیشه کی به ده مانچه گوی که ته کهی خوی

به آسمانا هه لتوقاند من هیج له بیرم نه بو تادوینی که نه باسه

یان بو گیراموه هاته وه بیرم

بایر - خواعه قل و هوش بدا به منالی توشو آغاش دنا بو

خوتان تازه بیربون

بایز - بوچی ؟ چی بووه ؟

بایر - کورده ههی نه فامی تی نه که پشتو نه مه اوردوی سوره که

له زیر فرمانی (مارشال ستالین) دا نه بروی هیتله ری تیک و

پیک داوه نه که ده مانچهی گویکه تی آغا

بایز - نه دی مام بایر تو خوابوچی آغاوای ده فرمو ؟

بایر - آغاش یه کیکه وه که تو

خوت بناسه

۲. ش. هین

خوشه و بسته کهم : خوت بناسه بزانه تو کیی؛ میژو بخوینه و ده
تی بکه له چهره گه زیکی له گه ر بروا به میژو نوسه کانی خومان
ناکهی؛ نه گه ر وه کوجولا که به سه ر درری خوت رازی نی. بروا به
بیگانه کان به روز هه لات ناسه کان بکه بزانه نه وان ده باره ی تو؛
باب و باییری تو؛ خاک و نیشتهمانی تو؛ چی ده لین و چی ده نوسن ؟
آزیزه کهم : تو کوردی؛ توله نه ته و هیکی خاوینی؛ توره گه زیکی
پاکی؛ باییره کانی پیشوی تو هه ر له م خاکه دا (که کوردستانی بی
ده لینو ایستانوی تیاده ژبو داخه کهم هه ر له ته ی به ده ست که سیکه
ومه) ژیاوان به لام چون ژبانیک ؟ وه ک تودیل و ژیر ده ستی
در اوسیکان بوئ ؟ نه به خوا نه وان سه ر به ستو سه ر به خو
بونو آزاد ژیاوان .

گیانه کهم ؛ کورده گیان به قسه ی برای خوت بکه ؛ له خه وی
نه فامی هه لسه توزی له حالی خوت وورد به وه هوشت بیسه وه
به رخوت : قولت هه ل ماله به هه مو هیزی خوت بقیژینه
بلی : نه منیش آدمیزادم ؛ حه قی ژیاوانم هه یه نه مه وی وه کو
خه لک آزاد و سه ر به ست بژیم سه ر به حوییم ده ویتو حه قی مشروعی
خوم داواده کم له دبلیو ژیر ده ستی در اوسیکان جارس بومو
نه مه ویت رزگار بیم

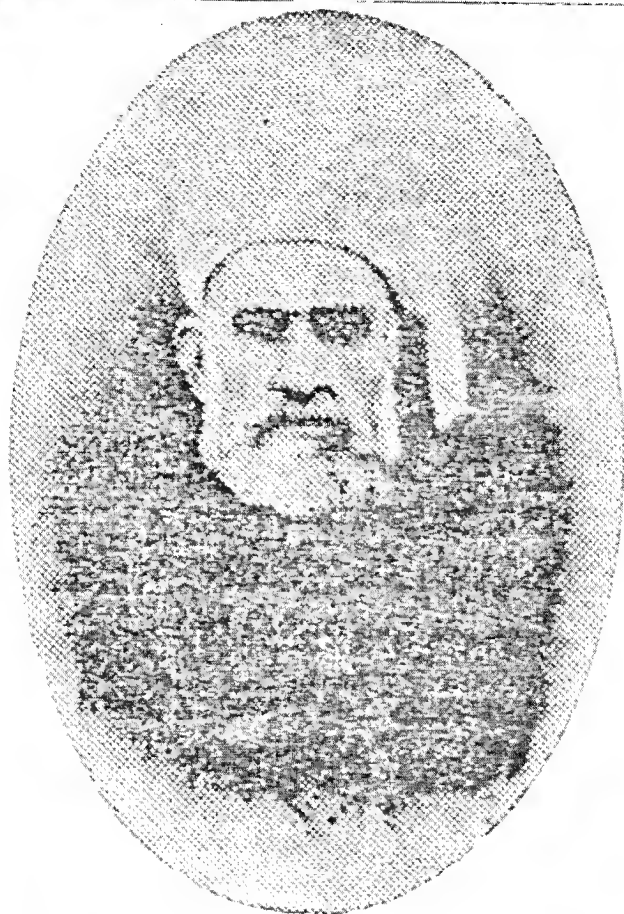
مه حكه مهی مه نحو سی استقلال

دوای قیامی شیخ سه عید که اختلالیکی ملی کورد بواره
 بهر بی احتیاطی مجبوراً بيموقع دهس پیکرا و نه تیج، به گیرانی
 شیخ سه عید نه فندی ره نیسی اختلال و ه، ندیک له مدبرانی قیام
 ته و او بوله لایه ن حکومه تی جمهوری تور کیا مه حكه مه ییکی
 استقلال ته شکیل دراو جه نابی شیخ سه عید و شیخ عبدالقادر و
 گیراوه کانی ترام مه حكه مه یه دوای محاکمه ییکی سهرسهری
 بی وجدانانه مه حکوم کرانو هلاوه ستران؛ نه پیاو کوژیو
 جنایانه هیزیکی تایبه تی کردوته سهر میشکی هه مو کوردیکی
 نیشتمان به روه؛ ه، ر که سه به جوریک :

میژو نوسه کانمان به دهرج کردن له لاپه ره کانی تاریخ، دهنگ
 خوش و گورانی بیژه کان به بهیت و به ندوباو؛ بویژه کان به هه لیه.
 سته نه فاجعه یان به حروفی آگرین له دلی نه ته وهی کوردا
 نوسیوه م. ش هیمن که یه کیکه له نه ندامه کانی کومه له هه لیه
 ستیکی به سهره تاییکی پچو که وه بو نار دین که عه ینا له که.
 نجینه ی نه ده بیاتمانادر جی نه که بن

اعلان

روژنامه ی مه فته ی (مرو - MIROV) له لایه ن
 بیژه ن ۲- به م نیزیکانه دهر ته چیت آبونه
 ته نیا بو نه ندامه کانی کومه له یه

جه‌نابی شیخ عبدالقادر
شه‌هیدی ریکای سهر به‌ستی کورد

گه نڄينه ۽ نه ده بيا

« ٺهه هه لښه ټي ټي و چنه دلوه فرميسکيکه »
 « که له شيني شه ميداني ريگای سهر به خوي کوردا »
 « رږ تومو و پيم وايه هه مو کورديک چه خون گرم »
 « بيت چه خون سارد به خوبنده و ۵ شمه کان بي اختيار »
 « فرميسک ده ريزيو تو کو له غنه ټه ټه مه حکه مه »
 « مه نروسه (که نروسکي هيوای کوردي کوژانده و ده »
 « سهر به خوئي کوردي ستاني و ده واخست؛ بي سوچ »
 « و تاوان نه مري هه لاره سيني جه نايي شيخ عبدالقادر و »
 « هاور يکاني ده رکړد و له شيني هواندا نه ته و ۵ »
 « کوردي بو هه ميسه ده سونه ژودانا) ده کا . »

م . ش . هين

دريشه و ۵ گريام هه تا روژيت بلیم بوچی برا
 مه حکه مه ۵ مه نروسه استلال و ده بېرم هاته و ده
 ريزه يان به ستبوا ۵ بيش چاوی منا گشتي هه مو
 نه م شه ميدانه ۵ که خنکا وون به صد آواته و ده
 پاک به کفنيکي ټه خوينا شه تلوليويکي به بار
 پاک به رهنکيکو قيافيکي به ريو و هاته و ده
 هانه گويم ليکرا ده يان کوت وايه کور راين بي خطا
 ملتي کور د تابه که نکي توله مان ناکانه و ده »

من له سه رلو تکه ی بلیندی کیو له حق دا واده کهم
 توش بیار بوه جه نایی شیخ له سه روی تاته وه
 به لکو روح میکی بکا پیمان خدا وه ندی رحیم
 چیدیکه ژیر دس نه بین دیان وه سه رمان خاتره وه
 (هیمنه) بیت وانه بی یهزدانی بی هارال و فدرد
 که یفدری نه مظلوم و زوره؛ بی حساب ناداته وه

«م ینج غشته کیانه دیاری (فانی) یه کیک»
حورر بژی ۰۰۰ «له آفاتیکه بشتو گانه که به وه سیله ی نه ندایی»
 د ژماره ۲۰۰ بوی ناردوین .»

کورد له له خه وه له سه زه مسانی نیه
 که ردوشی نه م چه رخه و و چانی نیه
 قهومی قه مال حقه قی زیانی نیه
 ریکیو زانین و عه مهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مه ترسه له کس
 عومری عه زیزت به ده دهس بهس بده
 گوی به قسه ی جاهل و که رهس بده
 تیری جه هالهت له جگر بهس بده
 ریکیو زانین و عه مهل بگره دهس
 حورر بژی آزابه مه ترسه له کس

یاری له گدل بوالهوسان بهس بکه
 خدمه تی دونان و خدسلان بهس بکه
 مهیلی خدره مهندی کهسان بهس بکه
 ریکیو زانین و عهمل بکره دوس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس

دهستی تدمع بیره دریشی مه که
 گنجی درایت سهره؛ گیشی مه که
 قدری بهشهر عالیه لیشی مه که
 ریکیو زانین و عهمل بکره دوس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس

نوکه ریو خدمه تی آغله مه که
 مهیلی دزیو قهتلی نه حیبا مه که
 خیری شهه؛ ندقمی خدره؛ وا مه که
 ریکیو زانین و عهمل بکره دوس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس

غه فله تو بی ایشیه توی کرده لات
 لاتیه توی کرده به لایی وولات
 که رنه توی ریگینی سهلی نه جان
 ریکیو زانین و عهمل بکره دوس
 حورر بژی آزابه مهترسه له کس

قهط غه زه لی عشق و ههوا بهر مه که
باسی شهری زال و سکه ندهر مه که
به م قصه لاوانی و هتهن کهر مه که

ریکیو زانین و عه مهل بگره دهس
حورر بژی آزابه مه ترسه له کهس

جه هله که وا مورثی نادانیه
جاهیلی بهد ؛ جاتی به یازانیه
فه رقی نه زانسانو که روگا ؛ نیه

ریکیو زانین و عه مهل بگره دهس
حورر بژی آزابه مه ترسه له کهس

جه بیه نه تومل که چی بیگانه بی.
ضدی ده کا هه روه کو دیوانه بی
هه ده مه محتاج به یه که آنه بی

ریکیو زانین و عه مهل بگره دهس
حورر بژی آزابه مه ترسه له کهس

ماری و هتهن جاهیلی بیکاره به
پیوه دهری پیشه روه نه وماره به
دوری له نه ماره به نه وچاره به

ریکیو زانین و عه مهل بگره دهس
حورر بژی آزابه مه ترسه له کهس

نادهم به فه لهك ...

كپوى مو كرىانى : ههولير

نادهم به فه لهك زه مزه مهو وشورى وولاتم
 قوربانى ده كه م مالو سهرو كارى حهياتم
 شينخ نيم كه به ته زوירו ريكاربوو ته فسون
 وهك آش به دانسى ته و ته ولا بى نشاطم
 يا كولكه مه لايى به عه بار ميزه رى پر فيل
 ده روزه بى احسان كه مو سهو فطرو زه كانم
 دورم له مه عاش خوريبو بيسكانه به رستى
 اثباتى ده كا ژيانم و لافاوى حهياتم
 كوردى كى دليرم له مو كه ردى بى بك
 رولى كى وه فادار مو پر عه زه و ثباتم
 وهك شيرى ژيان جارى كه وا ماتمه وخاموش
 سه بيلدى كه مين چاره ريبى ده رفه تو هاتم
 سورانى فه لهك نوبه به دى نوبه بى مهش (گيو)
 آزاديبو سه ره به ستيه دلخوازو نهواتم

ههاسه وه كو شيرى ژيان تهى كورره

زوبكه بازارى زه مان تهى كورره

ههلكره ده خلاقى جووان تهى كورره

ريكىو زانين و سهو ل بگره دهس

حورر بژى آزاره مه ترسه له كهس

ئەم جەنگەي سەر وکی گەورەي کورد
(مەلا مصطفی بارزانی) هەلیا یەساندوو
اختلایکی میلی کوردە

منالیکی بویژ

«دیهن و هوای نیشانی کورد طبیعتا ذوقیکی ئەدەبی که»
«مخصوصی کوردە لە دلی گەورە و بچوکی کوردستانا ایجاد»
«دەکا ئەم هەلبەستی ژیر و موزا وە منالیکی ۱۴ و ۱۵»
«سالانەي کوردی موکوریانیە بزانی چەندە شیرین و جوان»
«موزا وە تەو - آبا نە تەو یەکی منالی هیندە نیشمان بەر وەر»
«و خوین گەری هەیت دۆژنەکانی ئەبی چەندە بی میشکو»
«نەزان بێن که هیشناش هەربە هوای که لکلی سەندنی (استشار)»
«ئەم نەتەو یە بنو ددان بەسەقی مەشروعی دانەهین»

ناکەي ئەي لاوەکانی کوردستان وایە دێلی بێن لە ژیر دەستان
ایمە هەر وای بنوین لە گوێی گادا میلەلی دی هەمو لەخە و هەستان
کاری خویان دە کەن بە گیان و بە دل ایمە گیرین ئەویستە وە کەستان
هیچ دەزانن کە نیشتمانی مە وادە نالینێ وە کە هەزار دەستان
بوهە موبەش کرایە خورایی کە و تە ژیر دەستی ناکە سو بەستان
باعشی بی سەریو نەزانین بو چوایە دەستایمە ملکی کوردستان
حەیفە ژیر دەستی حیزی حیزان بی

نەتەو یە پاکێ روستەمی دەستان

«قوریا» گەرجی ایستە مندالی جوان دەهونیو هەشەر و هەابەستان

گوردمو...

م . ش . مین

گوردمو داوای حقوقی پای مالی خوم ده کهم
مالی خومه ملکی کورد؛ داوایی مالی خوم ده کهم
ملکی کوردستان ارثی بابو و ناپیری منه
ادعای حقه میرانی حلالی خوم ده کهم
هرروه کو باران له چاوم دیته خواری نهشکی خوین
هرزه مانیک بهرزه وهندیکی له حالی خوم ده کهم
که رچی لای آغا خه یالی خاوه فیکری میلیهت
من له لام باشه ههتا ماوم خه یای خوم ده کهم
من له دوس بیکانه قوط ناکه شکایهت نهیره فیق
که ر شکایهت کهم له چه نگی مام و خالی خوم ده کهم
ناصره س بیم بلی فیکری محاله فیکری تو
نصحه تم ناوی نه من فیکری محالی خوم ده کهم
روژی شیخم دیتو بیم کوت ههتبی حیسی میلیهت
پیهی کوتم من چم له رانه داوه سوالی خوم ده کهم
من ایتر ماهوتو شالی نه جنه بی ناکه له بهر
رانکو چوغهی خوم له بوزوی رهنگی شالی خوم ده کهم
چیدیکه زه جهت له بو مندالی خه لکی ناکیشم
علم و زانست و هونه ر فیری منالی خوم ده کهم

ایمرو مه‌وقعی از اذلیه...

۲ . حر

ده‌روره‌بیکی خوشه ایمرو مه‌وقعی آزادیه
 میلله‌تی خوخور هه‌تا که‌ی دلیلی روزی شادیه
 قه‌ط مه‌که‌ن بوخو حه‌لال مالی برابانی وه‌تن
 چوستو چاپوک بن ده‌ربزن زیری کیوانی وه‌تن
 گادزینو که‌ر رفاندن شوغلی بابانتان نیه
 ریگریور جه‌رده‌یی قه‌ط مه‌سله‌کی کوردان نیه
 بوره‌چاو نا که‌ن عه‌زیم پیشه‌یی بابانتان
 دایما بویان له‌سه‌ر فیکری نه‌جانی نیشتمان
 به‌سه‌ه؛ تو نه‌ی مامه کورده‌و تی بکه
 خه‌و به‌سه‌ه ده‌ست ده‌قه‌له‌م زوپی بکه
 ده‌ست بده‌ینه ده‌ستی یه‌کتر قه‌ومی کورد سه‌ر پاکمان
 تابین مایه‌ی خه‌لاسی نیشتمانو خاکمان

یاده‌ریژم خوینی پاکی خوم له‌سه‌ر نه‌م مه‌قصه‌ده
 یانه فیکریک بو برای روتوره جالی خوم ده‌که‌م
 جاوه‌دیری روزی خوشی جیژنی سه‌ربه‌ستیم نه‌من
 که‌رمدارا واده‌که‌ل نه‌م روزی تالی خوم ده‌که‌م

عالمی بہ نوابانگ و نیشتمان پەرور
مہلا محمدی گوپی

ضایعه ییکی گه وره

روزی سه شه مو ۱۲ ته شربینی به که می ۱۹۴۳ روزیکی
برغه مو خه فته تی نه ته وهی کورده؛ روزیکی تالو ناخوشی
تاریخی ۵۰۰۰ ساله ی کوردی حق خوراور پرده رده ،
کورد له روزه دابه کیك له گه وره ترین پیای نیشتمان
به روره و عالمی به نابانگی خوی له دس داوه ؛ چه رخی
به دکر دار له روزه دا نه گبه تیکی زلی تری خستوته سه ر نه
همه مو چاره رشو مه مظلومیتی قهومی هه ژاری کورد کورگی
نه جهل له روزه داروله ییکی بی هاوتای دابکی نیشتمانی
کوردی رفاندوه و شینوشه پوریکی بیمانه ندی خستوته
همه مو کوردستانه ره .

له روه ژدا جهنابی مه لا محمدی کویی که به اقراری همه مو
زانایانی روز هه لاتور روز آوا پیاییکی عاقل ؛ تیکه یشته ؛
نیشتمان به روره ره باش ۷۰ سال ژیانیکی پر افتخار و خدمه تی
نیشتمان به ره حمه تی به زدان شادبو ایمه له ژماره به داویندی
هم ذاته چاپ نه که بن به یارمه تی خوا به سه رهاتی مه ر حومیش
ده که ل نه مه له به ستانه ی له لایه ن نه ندانه کانی کومه له بوشینی
نه ذاته که وره به دایانناوه له چاپ نه دهین .

ئەي لاوی کورد

۲. آریا - ۲۷ خامەندی

میدالی آلاي کوردستان

لەریکای وە دەست هینانەوی سەر بە خویی کوردستان - لە
پیناوی سەر بەستی کورد - بولە ناو بردنی هەمو ئەم چەوتیونارە
و ایانەي لە کورده واریدا هەیه بو ئەستاندنی حەقی مەشروعی
خوت و دوايی هینان بەم حالە پەڕیشانەي ایستای قەومە کەت
و بەر بەرە کانی لە کەل ئەوانەي حەز بە دیای و ایخسیری مان
ئە کەن هەلستە!

ژیان بەبی سەر بەستیی و سەر بە خوئی چیه؟ رابە! دایکی
نیشتمان چارە نواری قیایی تویه؟ قیامیکی واکەلە جادهی شار -
ستانیستی دەر ئە کە ویت؟ قیامیکی واهەم چارە دەر شپونە گەتە تەکی
لە سەر ئە تەو و هاو نیشتمانە کانت هە نیکریت هەلستە نەسە
تیککی بکە چونکو ئورەي لاوەکان دەسمایە و خەزینەي روژی
تەنگا ئەي نیشتمانە؟ هیواو او میدی رزگار بونە چە خوشە
ئەم روژە کە دەنگی لاوەکانی کورد بوو گیر خستنی سەر بەستی
ئەم ملتەمە ظلوم و حەق خور اوو دویا بخاتە جونیش و جولانەو
ئەي لاوەکانی کورد ریککە وون قدرت و اقتدار لەریککە
وتنا شیر دراو تەو بە نیروی ییکەتی و براهەتی بە شمشیری نیشتمان
بەر وەری ئەو دەستانەي بە ناحەق بوسەر وولاتی ایو دەرێز

کراوون و ئهستوی براکانت ریک ده کوشن بیهربنه و خاکی پاکتی
 کوردستان بینه‌وینه‌ی به هشتی خوش و خرم .
 ئه‌ی لای هیزداری کورد تی بکوشه تاوه کو بایره کانت له
 وولاتی « نابری » « کوردن » « کوردین » دا به دونیایان
 نشان دا ئه‌توش هیز و توانایی خوت پیشانی دانیشه و کانی روی
 زه‌وی بده‌ی مه‌گدر نازانی حه‌قی مه‌شروعی توله‌ناوده‌چی مه‌گدر
 نازانی چون به ناحق و ظلم ئه‌م خا که بیروزی تو بیان دابه‌ش
 کردوه و هه‌ر پارچه‌ی بیککی خراوه‌ته ژیر حکمی ده‌وله‌تیککی بیکانه
 که به آره‌زوی خویان له‌هو ئه‌م نعمتانه‌ی خوابه‌ خشییوتی به کورد
 ستان که لک ئه‌ستینن و بو ئه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌ی کوردنپرژ یته‌سه‌ر
 فکر و خه‌یالی آزادی خوی هه‌ر روزه به نه‌وعیک سه‌ری گهرم
 ئه‌که‌ن روژیککی به‌پاره و دراو عه‌شیره‌ته‌کانمان هه‌ل ده‌خه‌له‌تینن
 و ئه‌یانکه‌ن به‌به‌ر هه‌لست و مانعی کاری لاوه‌کان؛ جاریکی تریه‌وه .
 سیله‌ی کار به ده‌سته‌کانی خویان تووی نه‌اقیان له‌ناوا ئه‌پرژینن و
 به‌کژیه‌کیاندا ئه‌که‌ن تابه‌کتر بکوژن آخر تاکه‌نگی وابی
 مبالاتی ده‌بی بوچی مه‌گه‌رتو کویت له‌آه و ناله‌ی دایکی نیشتمان
 نیه‌وا به‌ده‌ست بیکانه‌وه ئه‌کری و نه‌نالینی رایده‌ و بگه‌ره‌ فریای
 دایکی نیشتمان که له‌توزیاتر که‌سی نیه‌ بگانه‌هاواری !

انقلابی گه وره‌ی او گتوبر

۲. فروروخ

ظلمو زور گه‌ای بیری آگرین نه‌خاته، میشکی مه‌ظلومان؛
آماده‌یان نه‌کابو هه‌لایساندن هه‌راو شورشیکی واکه دواییکی
نه‌به‌دی به‌م چه‌وروسته‌مه‌بینن؛ ۲۵ سال له‌مه‌ویش، نه‌ته‌وه‌کانی
روسیا له‌زیر چه‌نگالی بی‌ء، داله‌تی (چار) داکه‌وتیونه‌ حالیکی
زور له‌حالی ایمرۆی قه‌ومی کورد خه‌را پتر ده‌سته‌ییکی کم
آغا و خاوه‌ن سه‌رمایه به‌ نه‌وعیکی زورسته‌ مکارا: ووه‌حشیانه
خوینی ۲۰۰ میلیون دانیشه‌توانی روسیایان نه‌مزبونه‌یان کرده
شوشه‌ی نا‌انسانه‌ تیوه‌ هیچ‌کس خاوه‌نی مالی خوی نه‌بو؛ جوتیاری
بیچاره‌ سال دوانزه‌ی مانگ رهنجی نه‌کیشاکه‌چی له‌ سه‌رخه‌رمان
نانی نه‌بو بو مال و منالی؛ لانی چاکه‌ی قانون ته‌نیاده‌رباره‌ی
طه‌به‌قه‌ی حاکمه (آغا‌خان و خاوه‌ن سه‌رمایه) اجرا ده‌کراو
لانی خه‌راییشی بو کریکار و جو تیاری چاره‌ ره‌ش داندرابو؛
نه‌کر کریکاریکی بیچاره‌ه‌مو کر بو حقی له‌لابان خاوه‌نی (کارگا)
راگیرا بایارای داوا کردنی نه‌بو...

ماویه‌تی

ده‌می رایه‌رینه...

ایستگی رادیوی کوردستان

ده‌می رایه‌رینه؛ ده‌می رایه‌رین * هه‌ناک‌دی به‌سستیو به‌په‌ستی‌ترین
به‌لاماری نه‌ی کورد آره‌ه‌رشتنی * له‌دل کرمی ناکوکی ده‌ر کردنی
به‌یه‌ک بونه‌گشت؛ پته‌وبونی پشت * به‌یه‌ک بون نه‌بی؛ که‌لت پیشکه‌وی

به لادابكه چاكي مه ردایه تی * در بغی مه که گیان له کور دایه تی
بگر مینه وه ک شیر بچوره نه بهرد * بلی کواحه قی ژینی انسانی مهرد
درشت تا کووورد؛ نه کهین دهستو برد
به حقه چون نه کهین؛ پشو چون نه دهین

بویکه نین

ریوار- نه ری کاکی ج، رده ده لهی نه توش نه ندای حزبی نازی
جه رده- نه خیر نه من ریگریکی بی لایه نم (بیطرف)
ژن- دهك خوا به خیرت نه هینیمه وه دو ساله چویه فرونتی جهنگی
روس نه نیا نه که وشه کونه و کراسه شریکت بو من هینا وه ته وه
عه سه که ری هیتله ره- به گیانی توبه سنی جهوت سالم جلمکوشتی جوان
بو هینابوی به لام سه رکرد که مان لیمی نهستاند

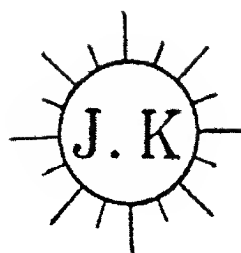
هینده حیزه به ختی گورد بو گوشتنو تالانمان
گومه لیک هاتون به سواری خوشتری پیا نه وه

ئەم گىتېبانەى لەمەولا دەره ئه گرین

- ۱ - بەسەر هانی جه نابى شیخ یوسف شمس الدین البرهانی
 - ۲ - سەر گوزدشتى مەرحومى مەلا محمدى کوبى
 - ۳ - شوان وقوتابى
 - ۴ - مازینوى گۆشتو خوینى روسەکان یا جهنگى ستالینفراد
 - ۵ - دەرسى روسى
- لە مەرووسەر و بویژەکانى کوردستان نکا ئەکەین لە ناردنى
مەلبەستە و نووسراو درىغ ئەکەن ايمەش بە یارمەتى خوا لە سەر
حسابى خويان یا هی خومان چاپیان ئەکەین

ژی کورد و کوردستان
و کومه لهی ژ.ک!

نیشتمان

بلا و گهروه و وی پیری گوملهی ژ.ک

ژماره ۳ و ۴ سالی به کهم سه رماوه زوری به ندانی ۱۳۲۲

عەرب اینکاری فەزلی ایوه ناکەم ئە فەزلی ئەمما
«صلاح الدین» کە دو نای مەرت ئە نەسلی کوردی (بابان) بوو

سهرانسهر كهوتوته ووضعيهتو زه مانيك كه به ترسناكترين باري
 ميژويي «تاريخي نهژميري؛ چونكو هه موتان له مني چاكر
 نهزانن كه جهنگي عالمي چلون بليسي ستاندوه و سياستو
 هه ولداني دهولهتان گه يشتوته چي راده بيك.

لهه لايه نهوه من نه مهوي بيرسم: «آيا موقفي ايمه لهه
 شهردا چي به سرددي؟» چهندكه سانيك بهلكو نه توانم بليم زور
 لهو كه سانهي كه ماددييات بهرده ييكه رهشي به سهر دلياندا
 كيشاوه نه لين: «ايمه چيمان لهه ايشانه داوه پيوستي ايمه
 كاسيو نان پهيدا كردنه؛ دواروژيشمان وابسته يه بهم جهنگو
 له نه نجاما پيمان خوش بي يان ناخوش باره شي نه جهنگه
 له سهر موقفيكو ووضعيه تيك جيگيرمان هه رنه كا» وانهزانن
 كه بير كردنه وه له چاره ره شيو زه ليليمان مستلزمي نه مه يه
 خو له كاسيو نان پهيدا كردن بياريزين

لهه بابته وه من بوخوم نهه ره ايه بهره ايكه هوشمه ندانه
 دانانيم دواروژي ايمه، سهر به ستيمان، سه عاده تو دلشاديمان،
 و زه ليليو زه بونيمان هه مهوي وابسته يه به كرده وهي خومان.

چاخيكه زور له ميژه كه كوردي بيدچاره له ژير
 دهستو پي نه مهو نهوا ناله يتي، چهندان كه روت هه ولان
 داوه كه نهه كه له زه بوته له ژير نهه باره قورسه بهيننه دهه بهلام
 داخي گرانم هه ولدانه كه مان تاسه درنه بووه له بهرانبهر نه يروي

بیدادی بهره و دواکشاوینده و مهر چنده نابی ثم کشانه و نه نابی
بیسته مایه نا آمیدی، به لام عزیمتی کار به دهستان له به رامبار
نه بروی بیدادی ملی که چ بود.

هه‌ر چه‌ند من بوخوم تا ایستا له‌مەیدانی دەردی سه‌ریو
چاره‌ه‌شی دا‌هه‌ولیکم نه‌داوه به‌لام نه‌وه‌نده‌م له‌کن زان‌دراوه‌که
عام‌لی اساسی زه‌للیو زه‌بونی کورد، کورده؛ چون‌کو
دار‌ک‌ری له‌خوی نه‌بی چه‌ندین سا‌ل نه‌ژی وه‌تا ایستا
نه‌که‌ر هیچ هه‌وه‌لدانیک بوبی بو نه‌وه‌ی بکه‌ینه سه‌رفرازی
و له‌ژیر باری بیدادی بی‌ینه ده‌روه له‌نه‌نجاما توشی ده‌ردی
سه‌ری ویا توشی سه‌رنه‌که‌وتن بوبین مایه‌ی نه‌وه‌ بوه‌که کار
به‌ده‌ستانمان بو غرضیک‌ی شریف و آمانجیک‌ی به‌یروز هه‌ولیان
نه‌داوه و آمالو مقاسدی شخصی خویات بوته‌مش‌جعو کار
بی‌که‌ریان وه‌دیاره نه‌که‌ر شخصیک بو دل‌نای کومه‌ل هه‌ول
نادا تا هه‌ر چی برینیک‌ی له‌دلی دا هه‌یه‌سارێز نه‌بی وه‌برینی
ده‌ردی دلی وه‌طن په‌روهرمان نه‌وه‌یه که خه‌لک بو آسمان
ده‌چن تازە کوردستانی ایمه‌ با‌سی‌ القوبی نه‌کا
برینی دلی وه‌طن په‌روهرمان دوبه‌ره‌کیه، نفاق و حسد،ه فرق
کردنی جاف پشه‌ری، شارستانی ولادییه‌ی و ده‌وله‌مه‌ندو
هه‌زاره - بوج دوبه‌ره‌کی هه‌بی؟ حسودی بوجی؟ بوفه‌رقی
جاف و پشه‌ری نه‌که‌ن؟ بولاویکی لادی‌یتان وه‌کو که‌نجیک‌ی

شارستانی نایه ته پیش چاو ؟ بوچی و دکو ته ماشای پیاو یکی
 دوله مه ند نه کهن راحت رami راده گرن زگیشان به لی قه و ماویکی
 هزار ناسوتیو به و چاوه ته ماشای نا کهن ؟ آبا هزار حتی
 ژبانی نیمه ؟ افسوس ! وه به راستی نه کهر سهرنج بدهینه
 میژوی ملتانی سهره مین نه بینین زیاتری مشکلا؛ ژانی ژبان
 له روی نه نفاقو حسده وه له روی نه فرغو فروقه هاتوته دی
 ایستاش روژی فرصته روژیکه وه هر ایمره له دهستی دهرمه کهن
 له خه وه لسن نه کهر له هه لکه و ته دا شان به شانی یه که سهر به ستیو
 آزادی وه دهست نه خه ینو زنجیری دبی له ملی خومان دانه -
 رنین، کارمان زور آسته مودژوار نه بی نیشتمانی خوشه ویست
 چند زه لیلو زه بونه ! چنه ند بی هیز و پشت شکاوه ! نه ونده دی
 تریش زه لیلو زه بونو بی هیز و پشت شکاونه بی .

نهی کوردی به همت، نهی که نجانی تازه بی گه یشتو :
 نیشتمان له ناو جیکای سفره مفرکا داوای هه ولداننان لی نه کا،
 یه زداو ایوه نه بی که سی تری نیه بکابه هاواری زه مانی نوسنو
 بیکاری نه ما تا ایستا بیدادی نیشتمانو وولاتی ایمه ی کردبوه
 کاولییک ی رماو، هینده ی نه ما بو آشیانه ی به جی ماوی بابو
 بایرمان آثاری نه مینی به لام سوپاس بوخوا شهوی به دبه ختی
 روشت نهوا به یانی سه عاده ته نوبه تی و وریا بونه وه به به خورایی
 له دهست خوتانی دهرمه کهن داری سهر به ستیو سه عاده ته له وولات

کوردی ده بی چون بنوسری؟

آ برای راست - ٦٧

زور له میژده ئەمن که نوو سراوی کوردی له قبیلی تفسیر و تاریخ و مجله و روژنامه ده خویشمهوه تأثیریکی گهره‌ی له احساسانی من کردوه و خوشه‌بستی و تقدیریکی زوری له نوو سهره کوردەکان که بوونه مشعلداری گه‌لی کورد خستوته دلی منهوه واقمأ ئەوانف جی‌ی اومید بووه خبره‌بنانی قومی نوستووی کورد، له‌نیو هه‌مو ملتیکدا زانا و شعرا و اربابی قلم پیشوا و عه‌ده‌داری ایقاظی کومه‌- له‌ی بی هوش و بی‌آگاهان، هه‌میشه شیر به‌بی‌ی تعلیمات و تلقینانی قلم هه‌ل ده‌ سووربو ده‌ستی خه‌نچه‌ر دار به‌ اشاره‌ی به‌ نه‌جی قلمدار

له‌وولات دابچه‌قینه، به‌ لام ئە‌ی لاوی کورد ئە‌وه‌ ندش بزانه ئە‌م ئە‌وه‌ نه‌مامه ئە‌بی به‌ فیدا کاریو خه‌بات (استقامه) ی تو چاوه‌دیری بکریت اینجا دیته به‌ر و گه‌لا ئە‌کار گه‌لی کورد له‌ ژیر سیه‌ربدا ئە‌هه‌سته‌وه

دوو به‌ره‌کیو سه‌سادت لایه‌رن، له‌مه‌بدانی کومه‌لایه‌تی دا فەرقی ده‌وله‌مەند و هه‌زار مه‌که‌ن، پاره‌ به‌رست مه‌بن، به‌ هه‌زیککی به‌ک گرتوو راستو دلسوزانه به‌ ریگای هه‌ت و داد به‌رستی دا برون من به‌ به‌شتیوانی به‌زدان و عه‌ده‌تان ئە‌ده‌می که به‌م زووانه (باش زه‌مانیکی زور که‌م) نه‌شته‌مانیکی پر له‌آسایش و خوشی، گه‌ لیککی هه‌زدار و دوار و ژبکی بیروز وه به‌ کورتی به‌ هه‌شتیککی به‌ خه‌تیار ی له‌ کورده‌ واریدا ئە‌بینن

بلند ده ییو له سهردلی دوژمنی سهر به سستی ده دربو ده یدرری ده نا-
نه گهر نه وده سته قوی و به هیزه سهر به خو بلیند ییو خطا ده کا و له
کلینه ی چاوی برای دینی و ملی ده دا .

ده بی به نوری زانست ریگا و ووناك و به داسی غیرت له درروو-
دالی ییگانه پاك بکریته وه ، البته نه و تنبیه و تعلیه ده بی به زبانی
مخاطبه که بی هه نا تی بگا و به بی وی به ریوه بروا . هیچ زبانیك
ته واو نابی و نایته قابل بو بی دووانت له که ل که لیکي گه وده دا و
هه لستاندنیان له خوی و غفلت و بی نووسپن ورا نواندت له معرض و
نشانگهی تیری انتقادی خومانه و ییگانه دا هه نا نووسه رو خوینده .
واره کانی وورده وورده نواقصی تکمیل وه معایی مرتفع نه که دت ،
وه هه نا به اصولی علمی مشاجراتی قلمی ده ست پی نه کربو افکار
ملاحق نه بن

تاریخی اصلاحی هه موو زبانه گه وده کان نه وه به ته واوی ناپید
ده کا و هه رکه سیک شانی خوی له ژیر باری نه پیوستی ملیه خالی
بکا به وظیفه ی قومی خوی عمل نه کرده

نه مینش له بهر نه وه ی به وظیفه نه ناس نه ناسریم و له لای وجدان
مسئول وه له نیو که لدا مقصر نه بم چهند عه بیك که له نووسراوه
کور دیه کانداهه به ده ی نووسم وه له معرضی نظری خوینده واران و
زبان زانانی کوردی داده نیم و له هه موان تکاده که م به چاوی انصاف
ته ماشای بکن و له رووی قواعدی علمی زبانه وه نه گهر ناته واوی بکتان
لی دیت ته واوی بکن .

چونکو زبانی کوردی مشترکیکی مشاعه له یینی تهواوی افرادی
 کورددا تهگر هییکی بیی هر کس به قدر بهشی خوی له وعیهیی
 وه بهر ده کهوی کهوا بو له سهره مو و کس پیوسته وهك بولا
 بردنی هیوب وه تکمیلی نواقصی خوی خه ربك ده بی بو زبانی
 کوردیش وایی

تهوه امریکی طبیعی و خلقیه هر مندالیکی که تازه خه ربکه
 گروکال ده کابه ناچاریی گوی ده داته هاو شکل و هاوینه کانی
 که لهوی گوره ترن وه هر حرف و کلمه ییک که لهوانی ده بیه عینا وهك
 گرامافون و بلینه ییز (مکبره - میکروفون) دهی داته وه ، وورده
 وورده وه شوین تهوان ده که وبوله پاش چند سالیك ده یینه به کیک
 وهك تهوان تهوه خاموسیکی طبیعی و قانونیکی خلقیه و ههروابه
 هه مو نظایر و امثالی .

زبانیش لهو قاعده کلمه مستثنی نه ، البته هه مومان ده زانین
 زبانی کوردی له حیثی بی نووسینه وه مندالیکی هاژده مانگیه و تازه
 خه ربکه فیری گروکال ته بی لابد ده بی گوی بداته تهو زبانانه که
 ده وره ی مندالیان طی کردوه لهو جمله به زبانی « عرمی » و « فارسی »
 که هر دووکیان له لایهن علمای زبانته وه به زبانیکی علمی قبول
 کراون ، تهوانه نووسینو کوتنیا ن هوی به وهك ده نوسن وانالیت ،
 وهك ده لین و انا نوسن بو نمونه چه ند مثالیکی ذکرده کهم : عرب
 ده نویسی (لای هییی) دهلی (لیش) فارس ده نووسن « میروم »
 « نان » و « جان » دهلی « میرم » ؛ « نوٹ » و « جون » وه

نظایری تهوانه زورن .

نووسینیان که تابعی کوتن نه کردوه له بهر تهوهیه که کوتن به دم هه مو و که سیکه وهیه له گورران نیزیکه ، اما نووسین هه ر خوینده وارو تیکه یشتوکان وده ست هه لاتیان به سه ری داههیه و له تطور و گورران دوره ٤٠٠ من ده بینم :

١- نووسینی زبانی کوردی به خلاقی اصول علمی زبات تابعی تلفظاتی عامه کراوه و اصل و حقیقتی کلمه کوردیه که نا نو و سری

٢- له کلماتی عربیدا تصرفات ده کهن که مخالفی علم و امانته مثلا : حروفی « ص و ث » به « س » و « ذ ؛ ض و ط » به « ز » و « ط » به « ت » ده نووسن

٣- هم دووکاره یه که میان ده بینه سببی له نیو چوونی ابنیه وصیفی کلامانی کوردی چونکو خلق اعتماد ده داته سه ر نووسراوه کات و به صحیحیان ده زانی وه بو دوزینه وهی اصلی بنا که یان خه ریک نابی و نووسه رکان ده بینه موجبی اضمه جلالی زبانی کوردی دومیات البته تهو نووسراوانه له طرف بیگانه کانه وه ده خوینددرینه وه و ده بینه مایه ی سخریه ی علما و فضلا کانی تهوان به زانایات و نووسه رکانی زبانی کوردی به واسطه به عقیده ی من ده بی تهوی کوردی رووته به اصل و صینه ی کوردیه صحیحه که ی بنووسری و تهوی کلاماتی بیگانهیه به چه حروفیک بو خوبان ده بنووسن و ابنوسریت هه تا هه م زبانی

له ناو کومه له دا

به ياننامې ژماره ۳۲۲۲ ی روزی ۲۵ جی مانگی سرماوه زی سالی ۱۳۲۲

به ناوی یه زدانې گوره و بهرزی بی هاوتا !

همیشه بیرو باوه زی تازه ته یته آمانجی تیری بهر بهر کانی
خواه ندانی بیری کون و میشکه رزیوه کان .

روژیکی ایبه تم کومه ته یه مان بنیادنا ده مان زانی له م ده ستوره
گشتیو طه ییبه رزگار بوونما ت نه ؛ دردنگ یاروو له جهنگه ی
کار کردنا ته یینه نیشانه ی لومه و تومانجی هیندیک له کورده بی تعصب
و کونه بهرسته کان ، به لام نه مان ده زانی له چی ریکابه کوه
به لامارما ت نه دن .

بلاو کردنه وی چاپه کاندان (مطبوعات) تم اشکاله ی هه لگرت ،
هیندیک له خواه ندانی (مال و مقام) که پمیش که وتنی ایبه و پاش
که وتنی خویان له ربزیکدا همدیت ده ستیان کرد به پرو پاغانده که
کومه له ی ژ . ک کومه لیکي شیوعی (بلشویک) به و به ناوی کوردایه

کوردی یته ژیر قالیکي چاک و ترتیبکي حسابیه وه وه هم زبانی
اقوامی دیکه له تصرفات و ده ست لیدانی ناره وای ایبه محفوظ بی .
ته وه رای و نظریه ی کورت و کوردی منه له بابته بووسینی
زبانی کوردیه وه و مقصود کردنه وه ی ده رکي مباحثیه بو پاک
کردنه وه ی زبانی کوردی .

تیوه کار ته کا ، بو دوروست کړدنی هه مو چه شته بهر هه لښیک
له ریگای پیش وه چوونی ایبه دا به هه موو هیزی خویان کوششتیان
کړد بهلام بی که لک و سوود بوو ، چونکو مردوم وه که تهوات
پکيان دابووه نه زان و ناتی که یشتوونه بوون ایبه یان زور چاک
ته ناسیو ته یان زانی آرمانی ایبه خوشی ژبانی هه مو کوردیکه .

له بهر ته هه تیری ته م براخوښه ویستو کونه په رښتانه له بانی
چهرکی کومه لای ایبه وه بهر دی قبول نه کړدنی ی جامع هه مو و
که راوه بو سینای پر کینه ی خویانو ده ستو بی وه ندیان ، له ناو
مردوم دا بی قدر و احترام بوون ته هه یه دواپی تالو که کړد
له کا اندا ، ته هه یه نه تیجه ی بی میښکیو نه زانی .

ته م براخوښه ویستانه ده بو بزانه که چوت هه تاو هه میښه
له ژیر هه ور دا نامینته وه هه روه ها درو ده له سه ش له باری دایه
که رووی رووناکی حقیقه ته راستی ییو شیت ایبه آره زوو مانه .
دېسان هه رچی له توانایان داهه یه بو بهر به ست کړدنی پیش که وتنی
ایبه کوششت بکن تانه یرووی مه غه وی کومه لایان چاوی بکه ویت
بژی کوردو کوردستان به سر به ستی و سر به خوئی

ل . ب $\frac{T}{p}$ هه یه تی ناوه ندی کومه لای ژ . ک

شعار بو هه مو گوردیک!

بار کم زور جارێ بێ گوتوم له میژو و دبره بکی گێتیش دا
خویندومه تهوه: نیشتمانی خوشه وستی من کوردستانه له خا که پاک و
به ربزه دامت له دایک بووم و پهروه راوم هه له خا که پیروژه ش
دا نهی به هه مو آمانجیکی خوم بگه مو و له کوششی خوم به ربخوم
به ختیاری من و نیشتمانی بیکه وه به ندیواریکی توندیانی
هه به بویه هه کوشتیکی له ریکای سه بهرز یو سه نه رازی
نیشتمانی نه بیکم بوخوم ته گهرینه وه با پیرانی من له ریکای گهره یانی
و سه به خویی کوردستانا پیاوانه کوشاون و له بیناوه دا سه به ریان
داناوه چاوی دیربکی گیتی له به رانی به تیشکی هه تاوی فداکاریو
خوبه خت کردنی ته وانداهل ناییت!

له ریکای نیشتمانی، له بینا و وه نه ست هنیانی انتخار و
شه فدا گیان بازی پیشه ییشونانی مه؛ ته وان به خویی خوبانی
کلهستانی کوردستانیات باراوو سوو کرده بر بقی ششیریانی
له نیوان دیره کانی دیریک دا تروسکی دیت

آخو پیتان وابه من که روله ی ته کورده گوردانم خو و
ره ووشتی بابو با پیری خوم له بیر ته به مه وه؟ ته گه ته کاره به ست له
من روو بدا بزانی ته من کورد نیم، بو شمه نه به خوم به لیم کورد و
ته ناوه بهرز و پاک به لدار بیکم کورد ته مه که سه یه وه کو
بابو با پیری خوی، وه کز پشوانانی دینی و میللای خوی
له ریکای سه بهستی کوردستانا به مریت!

د مه ته ډله ييكي دو كه سبي

- بايز — ميري مام باير ، كتيبه بهر پروت
باير — سندان ده لای چي ؛ ديسان بايزه رووت
بايز — پر سينم هه به ، جووايم دوزو به
— آغا ته شريفی ، بو چوه ۰۰۰۰۰
باير — ره ميسك ناردی ، له شويښو بردی
— نامه ی رژگاری بدا نه كوردی
بايز — زور باشيان به خير هينابو ؛ « ته ی چون
باير — ديفه رموو به پي ی فيلان قهيسهرون »
بايز — وای هه نه گوتوه ، پيم اقترا به
باير — بولای تو آغا ابن وسنايه ؟
— والله وای ده گوت لهخوم پيستوه
بايز — كه وای آغا ۰۰۰ بووه
باير — به له هه مو كه س پي ما خوليا به
بايز — ته فام چي وهختی جه فنگه و كايه
— پيم بلي چي كرد چلون هاتهوه
باير — با تون و ښويك خه رافاته وه
بايز — آخر شهر چي ده مهی ربه نه فام
— نازانی عيه رستن بي مرام
باير — آخر هي آغاش و دك هي من وايه
— چو بو لای ته وهی له ۰۰۰ شا به

الکول

« انما الخمر و الميسر و الانصاب و الازلام »

« رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه لعلكم »

« تفلحون ! »

« قرآنی مقدس آیه ۹۲ و سوره ی مائده »

به راستی دینی گهواره و پاکی « اسلام » له فبر کردنی هیچ جوورده آموزگار یکی رانهوه ستاوه ایوه چاک سرنج بده نه تم آیه ته گهواره و تم ده ستورده به رزمی سهرموه و بیرری لی بکه نهوه بزائن چه راستیو حقیقه تیکی تی دا میژراوه ته گهر بی هیئته بهر چاوش

گوتبووی : به مەردی لیوت ییزبووی

رزگاریت بوی دهنی به خیوی

آغا فەرموو بووی ، آزلدی جیه ؟

فەرماشتی من لەسەر قەندیه

تەگەر دەم دەنی قەندوزین باشه

واپللا هیچکار کارم لە باشه

بو مفاڵە ژینی هینابوو

له سابهی وانیش تیر قەندوچابوو

بایز — دەك ئەژی باپیر ، تەمەش خەبەر بوو

دە خوینی سالی ، جارێك تەمەش...

که همه (۱۳۶۰) سال له و پیش وانا له سرده میکا که ترووسکی زانست له هیچ قوژ بنیکی گیتی دا دیار نه بو و دونیاله له ژیر پاره دی تهستوری نه زانیندا ده ژیا کونراوه تووشی سر سامیکی زل تهبت چونکو تازه زانستی ایروخه ریکه تی بگاو تی بگه مینی که ده کار کردنی آلکول چه نه، زیان به مړوک ته که مینی

نازانم نه وانی خوارده و می آلکول دارده خونه وه بوچی زگیان به خوبان ، به مناله سراوایی سوچ و گوناوه کانیان و به مال و دراویکی که به هزاران دهر دی سرری وده سستی تهخن ناسوتیت ؟ ته مهش هدر له بهر خوار دته وهی آلکوله که هستی ته هم زیانه مال و ژبان و گیان رو خپنره ناکهت ده نا که سیک که آلکول عمل و شعوری لی نه ته ستاندیت به هیچ باریکدا پی خوش نایی له دونیا یه دا چاره و دوش و مال و برات و بی خانومان پیی ته و له خواره دو زبانی گه ووهی آلکول که زانستی تازه دهری خستوون ته خه بهر چاوی خوبنره خوشه ویسته کان :

۱ - په کیک له زیانه کانی آلکول مردنی پیرو هوشه که وورده وورده په بداده پی که سیکي آلکول ده خوانه وه هره شتیکی له درېزا پی ژبان فیری بووه له پیری ده چپته وه ته نانت ناوی جیگار آوال و ژنو مندالی خوشی لی تیک ده چپت ته که هر صنعت کاری ده وتری هوشی ایشه که نامینی ته دانهش آشکرایه چه به لایه کن بوخوی و مړوک ۲ - آلکول هیز ته کانه سر « مه عده » و گوشادی ته کانه ته یکابه کیسه بیک که نیزیکه ی ۱۲ لیتر آوده با ، نه خوشی گاستریت ،

هه‌ی وه‌ته‌ن با بیکه وه هه‌لکه ینه سه‌ر گریانو زار
 تو له‌بو که نجانی لادی من له بو لاوانی شار
 توله داخی هه‌له ربنو من له داخی عود و تار
 هه‌شکی خوینین دابریژین هه‌روه کوهه وری به‌هار
 گه‌ر سه‌یام بی خوینی جه‌رگم شه‌ر به‌توشه کراومه

هه‌ی وه‌ته‌ن تومه‌ماه که‌ت بوی‌که‌ی وه‌هه ویرانه‌بووی
 که‌ی ته‌سیرو ژیر چه‌بوکی دوشمنو بیگانه‌بووی
 (بین‌الله) وه‌ته‌ت هه‌رتا که‌بوی مه‌ردانه‌بووی
 عصری پیشو بیشه‌لانی کومه‌لی شیرانه‌بووی
 من که‌ناروم حبی عصری ته‌رده‌لانت داومه

هه‌ی وه‌ته‌ن خومن به‌ناحق سه‌رگز و آواره‌نیم
 روله‌که‌ی خوتن به‌پاکی ؛ دوشمنو خوین‌خواره‌نیم
 چونکه‌روله‌ی کورده‌کانم وه‌حشیو به‌تیاره‌نیم
 وامه‌زانه‌که‌وته‌روژی خوی وه‌ها بی‌کاره‌نیم
 سه‌یری مغزی دوشمن‌که ؛ تیکه‌لی خویناومه

قه‌ومی کورد یا‌خوانه‌مینم بو هه‌نا سه‌ی ساردتات
 بو غه‌مو آهی ده‌رونو بو دله‌ی پر ده‌ردتات
 بو له‌بی ووشکو به‌بارو ره‌نگو روی زه‌ردتات
 دور له‌خوی بی شوبی مجنون چوله‌شاخو هه‌ردتان
 شیوه‌نم سه‌ر مه‌شقه‌کورده بو وه‌ته‌ن کیشاو مه

تهی وه تن هیندی به ناری تو و به جاسوسی تام
تهی وه تن به عضی له داخی توبه بو نه پهندي عام
فیکری خومت بو به یان کهم مختصر آخر کلام
شرطه ناتوبی حرام بی زیارتهی بیت الحرام

جی سعی مهروه و صفات دهشتو ده ری شاقلاومه

تهی وه تن بی شوقو ذهوقی رایشی بی تولادیه
یستوت بینازه ایرو کاری بی فارهادیه
ره بی خسرو کو برو کور بی هر له سهری دادیه
بوهمو کهس ده وره ده وری حورریو آزادیه

« من به ته نها بو مسیرم ، روزی لی قوماومه »

تهی وه تن نار بردنت بو من یقین شیتانهیه
شیره کهت بو باره ایرو خادمی بیگانهیه
من که بی باره دوهدهد کوشش بکهه تهفسانهیه
تهی وه تن خلقی تهلیت بیم قانهی دیوانهیه

تهی خدا چی بکهه لهدهست هم ملتی غو تاومه

دهلیم
یلیم
وناویرم

« نهه ههلبسته جوانه‌ی ژیره‌وه دیاری »
 « (فانی) یه که له ژ ماره‌ی ۲ داناسیو- »
 « تاته (آغا) یه کی زانا وتی که یشتوه »
 « ایسه به وه سیله نه‌ندامی ژماره ۲۰۰ »
 « په‌یوه‌ندی مان ده که لی هه‌یه »

فسیکم دیته سه‌رزاری ، ده‌لیم ییلیم و ناویرم
 له یاسی (خان) و ره‌فتاری ده‌لیم ییلیم و ناویرم
 ته‌گه‌ر زورت هه‌بی یازهر ، ده‌لین توی گه‌وره ووسه‌روه
 ته‌مه‌ع کارن ، رباراخهر ، ده‌لیم ییلیم و ناویرم
 له لایان که‌ر (فلاتوون) ی ، که نه‌تبی باره‌مه‌جنوونی
 دلیرن بو به‌دیو دوونی ، ده‌لیم ییلیم و ناویرم
 ته‌گه‌ر مانه‌ندی دور پاککی ، که نه‌تبی بزومه‌ر خاکی
 نه‌ماله‌م قومه‌دا چاکی ، ده‌لیم ییلیم و ناویرم
 ته‌گه‌ر وه‌ک روسته‌می ده‌ستان ؛ به‌غیره‌ت بی له‌هر مه‌یدان
 ده‌لین بی باره‌یه و نادان ، ده‌لیم ییلیم و ناویرم
 نه‌وانه‌ی ایسته‌مالدارن ، فقه‌بیریان پی‌وه کومارن
 خودا بو وواجه‌فاکارن ، ده‌لیم ییلیم و ناویرم
 مرووه‌ت جومله‌فه‌وتاوه ، سه‌خا‌هر ناوه‌که‌ی ماوه
 عه‌ج‌ب عه‌صریکه‌روویداوه ، ده‌لیم ییلیم و ناویرم
 که ، مالت بی ، که مالت که‌م ؛ ته‌گه‌ر نه‌ش بی به‌نی آدم
 ده‌لین آزابه‌وه‌ک روسته‌م ، ده‌لیم ییلیم و ناویرم

مه‌صالت ایسته فوتاوه ، مهرور ماینور به‌زن پی‌اوه
 وولاتی ایسه شیواوه ، ده‌لیم بیلیم وناویرم
 درو زور گهرمه بازاره ، مه‌داهت کاسد و حواره
 دیانت پاکی دنیاره ، ده‌لیم بیلیم وناویرم
 له‌جیکه‌ی صدق‌وحق بیژی ، به‌کاردیش درو ریژی
 که صادق بیی ده‌لین کیژیی ، ده‌لیم بیلیم وناویرم
 ... < بزنی > و < گا > و < کر > ، له‌نیو خانانه ناجی‌سهر
 مه‌دالت بو ته‌فیتنه و شهر ، ده‌لیم ، بیلیم وناویرم
 له‌بو خانان هم‌وو و دنیا ، بیننه زیر و قهندو وچا
 تهرک ناکن ... < گا > ، ده‌لیم بیلیم وناویرم
 له‌بو هم‌و نه‌وه مه‌شخاصه دزی «یه‌یه سه‌شاخه
 فقه‌ط‌کی خانه‌حق ناسه ، ده‌لیم بیلیم وناویرم
 له‌باتی کسبی مه‌قلودین ، درویه وجه‌هلوکین بچنین
 ده‌لین ژاپونه شهر یو و چین ، ده‌لیم بیلیم وناویرم
 نه‌وی بیی تهنکو کرده کاکه‌ج سیله‌بی میزه‌ر
 ده‌لی < آغا > موبی هم‌سهر ، ده‌لیم بیلیم وناویرم
 بلین گهره‌مقی ایشانه ، که < آغا > دیته جولانه
 ده‌لی مه‌حشر نایانه ، ده‌لیم بیلیم وناویرم
 به‌لی به‌که مه‌فته آغایی بووان دینی دوصد شایی
 ته‌ماشای ایشی خوراییی ؛ ده‌لیم بیلیم وناویرم
 بلی فانی به‌بی‌باکی ، له‌نیو آغانه‌ما چا‌سکی
 رجام وابه نه‌بی شاکی ، ده‌لیم بیلیم وناویرم
 نه‌سهر نامه‌رده یا مه‌رده نه‌سهر آزایه یا جه‌رده
 له‌سهر خویانه هم‌ده‌رده ، ده‌لیم بیلیم وناویرم ۱۹

کومه لی هیواو وحررفی « ژ.ک »

آ
ل.ب شاعر بکی به تاوبانک

تهی خدا یا بوم بنیری قاسیدیکی سینه صاف
 بچته خدمت کومه لی هیواو وحررفی ژی و کاف
 کیر نه بی برواله قولی من بچی یی یان بلی
 تهی مدیری اتحاد و تهی مرداری اختلاف
 من له داخی کوردی به دنه خلاقو یی عیلو سواد
 یاده بی برم ویا هجرت بکم بوکیوی قاف
 عنصر و مامیه تی تم قهرمه هر کبیره و غرور
 هیچ له ساربان دانه غیری درو و لاف و گزاف
 حق نه ناسو ناسوپاسو بی ته ساسو یی حه و اض
 مفد و ته ملی غرض مایل به جه ورو اعتساف
 کور ده چن بو کور دزینو را وورو تور بگری
 واده زانن ده چنه سر شایو زه ماوه ندر زه فاف
 کس نه بی یان بلی تهی پورونیا قی بی وفاق
 تا به کی تو خداهه تا کی تو شیقاته و اختلاف
 غیری کوردی بی تعصب میلله تی دوتیا همو
 بوته صاحب تروم تو عیلو سواد ورو موشکاف
 اخترا می رادبو و تیه یاره بویه هانه ورو
 چونکی بی یان هیچ بوو ماشین زه مینیو تیلکراف

هيسه تو نه وره که بی نه وروکه روژی غيره نه
دهس بده بيه دهستی يهك روو بکه بيه مهيدانی مه صاف
ره نمی ظلمو حيفظی ناموسو حقوقی ميلله تی
چا کتره صدد مهرته به له زیارتی به يتوطواف
يا به آزادیو به شادی ده چنه نا و حلقه ی ميلل
يا له سهر کورسی سهر و مل ده چته نیو حلقه ی ته ناف
پیاوی بی غیرت که مه شه وره ده لین دینی نيه
نه و حه ديه زور صعيحه ييشکو شپيه و خيلاف
تا نه ييتی دمردی سهر هورتا نه خوی خوبنی جگهر
تا نه کيشی خه نجر و شمير له کالا نو غلاف
نيه تی آزادیو شادی وه دهس کهس ناکه وی
هه ره مه حضی « يا الهی نجنا من ما نخاف »
خوبه خوقیتن وه هکو نه لفت به لایونه جنه بی
منکسر وهك حرقی کافو منحنی وهك شکلی قاف
نه ی خداوندا به حورمهت حاضره تی خیرالبشر
آفتابی آسمانی چواره می عبدالمناف:
مه حضی لطف و مهرحه مت اصلاحی نه حوالمان بکی
ينه پیاویکی حسابی بی گری دل يا هکو صاف

آخافتنی خوشك و برایان

ل . ب ل : آ
ش . م . ش . هین

خوشك (دید) :

كاكه گيان : لاوی کوردی شوخ و شنگ
تاكه نگی ده بی بی ههستو بی دهنگ
دیلیو ژیردهستی ، ته سیری تاکه ی
دوت و بی مالبو نه قیری تاکه ی
له ژیر زنجیر و کوتا ده نالی ی
مه گه ر دیوانه و شیتو عه ودالی ی
تی فکره خه لکی هه موو آزاده
هه ر توغه مناکه ی ، هه موو کس شاده
وه ره مه بدانی له ریبی ی نیشتمان
له لات هیچ نه بی ، مال و سهروو گیات
نی کوشه بو خوت تا کو سه ر بهست بی ی
عه یبه له بو تو دیل و ژیردهست بی ی

برا (کاک) :

دیده گیات : کچه کوردی ژیکه له
داوینی پاکت دووری له په له
« له نین » هه لستاهلی « چار » شیوا
تو هیشتا هه پسی له ژیر چارشوا ۴۴

بوچی نه گریم!؟

ل. ب. آ : ع. بیژن-۲

هرچی سر هل ټبرم و چاوم بهم آسانه شینه جیوانه
 کوردستان ته که ویت، ته و تندی دهجه سر کانیاو وشه تاوو
 جوبارو ورو باره کانی کوردستان، هر که شینایی دهشتو کیوو میرگوو
 چیه نه کانی ولانه که مم دینه بهرچاو؛ له باتی شایی و شای لوغات
 له سر ټم دله پچکوله گوشتینه ساواو ناسکه کم کوسپه ییکی مه خنوو
 گری به کی توند پهیدا نه ییت که تاله سر چاوهی چاوم فرمیسک
 هل نه کولیو به سر آگری دهر وونما هل نه پرژیت بلیسه و گری
 کووردهی دهر وونم دانا مر کیتوه.

تو خوا چون ته گریم!؟ چون خوینی جه رگم به جوگی چاوما

کچی هه موو کهس ایرو سر به سته
 هر حاتی کچی کورده بی بی په سته
 بیسینه له بی تو زنجیر و کوت
 «دیده» گیات بام یاری «برا» ی خوت
 له ربی نیشتمان به هیوای خودا
 خه ریکی کارین با خوشک و برا
 له کوبن «ژان دارک» هه سته وک مردان
 دوژمن وه دهرنی له خاکی کوردان

به نه دمه سر چیه نهی ناز و بی خاوه نه کی کوردستان؟! تا به لکو
 گولا له سوورمیسکی جووانی پی بگه شیتوه و منیش به ناله زار و
 هاواری زاری نه خوشی له گیان بیزار ، وهك بولبولو قومریو هو زار
 نهك جار و بار روژی. هه زار جار به دموری نه م گوله آله جووانه
 دایمو بچمو بلیم :

گولیکه خوم بدادم پیچ و تاووش به آوی دیدم کانم دادم آووش
 به دهر گاهی ایلامی کی دموابو گول نه زموو دیگه ری گیری گولاووش
 که خاکی پیروزی و پرروزی و آخی بی آخ و داخی وهك مسکو
 هه نه بری ، دارو به ردی زیر و زیو مانه نندی بهش به شوله ت له ت
 کراوه و هه پارچی به دمت به کیکه وه نه نالینی .

من چون نهی دل به گیتی خوش کم ، چون چاوم به رای
 بداله دنیا بنورم ؟ تا بینم که له سه و سفره ی ره نگین و رازاومی
 خوا کردی جیهان هه موو کس به شی خوی هه ل گرتوه و کوردی
 به مه زمانیش واله دووره وه وه ستاوه به داخ و هه سه نه نوو کلو لیوه
 چاوی بریوه ته شای. و زه ماوه نندی دراوسیکان که به شه ! گیان لی
 نه ستانده و ایستاش که دلایلن لی نه کاتوه گالنه ی پی نه کن .

تو خوا برا گل و هه ن تاله سه کانیایکی ساردوو جوان
 کورربك بیهستیت تیر تیر جو حالی زار و ژبانی نه زاری نیشته
 جووانه که مان بگرین ، به لکو فرمیسکی دایکی نازدار و بیچاره ی
 نیشتمانن که به چاوی کتیاوا دهیژ بیه سه کونای دهشتور دهری
 کوردستانی بی ناز به دیشنی گریانی به پهروش و نه سربنی به جوش

ته ستیره ییکی تازه له آسمانی چاپه کانی کوردیدا

جوانمیر یو مهردوم دوستی بهریتانیای گه وره

کورد ماوه ییکی زور له میژمه هستی به نه جابت و مروک
خوشه ویستی بهریتانیا کردوه هم حکومته گه وره به به درېزایی میژوی
امپراطوریتی خوی هه میشه باربزکاری آزادبو سر به خوبی و بهر-
وهرینه و پی که هیندری نه نه وه پچوو که کانی گیتی بوه زورجاران
وه کو هم جارمی ایستاله سر حقی نه نه وه ییکی پچوو که بهر دنگاری

خروشی ایبه و وشک بیتوه وتوزی دلی بکریته وه و هم کورو
کله یی دهروونی دامر کیتوه

نه! نه! براکان، خوشه و بستکان واکویم له آه و ناله ی
نیشتمانه که به کورو زانه وه پیم ته لی روله گیان گریان کاری
پیریزانه! نا ده رگای مردن و مراندن له سه ر پشته نه شیوه نه
وزاری ایشی نا پایاو په ستانه! خوابهش خومات به لاییکی آزا
ته زانیت و مه عنای به زین نازانیت که وا بو و بابچه سه رچیا
بلینده کانی نیشتمانان به که وایی مهوان به یانیکی برابه تی بیه ستیت
که وه کو هم چیا بانه زمنگین و سه نگین و به خوینی جه رگمان
ده نگین بی، بو که لی هه ژاری کورد دواپی هینی ژبانی نه نگین بی،
بینه بارمه تی ده ری ایبه یو مردن و مراندن له ریکای رزگاریدا

نه تهوه يكي زل و بيدادگەر و ستمكار بوه آسايښى نه تهوه ي خوى له
 پينا و آسودى مېرډوم ناوه به تا يه نى تيشكى ته م هه تاوه دلو به
 له كوردى بېچاره و چاره مرهش و ستم ديتوو حكومتى بهر تيانيا
 هر جاره به چه شنيك بو ته موى پيش كوتى كه لى دووا كه و نوو
 مظلومى كورد، به راستى پيوستى خزه ايه تى خوى له كه ل ايه به جى
 كه ياندوه ته مجارهش له باليوز خانى بهر تاني تيشكه ي ته ستيره يكي
 رووناك درموشا كووارى ده ننگى گيتى تازو يان به كوردى كى
 زور به تى بووه درخستين ژماره ي به كه م مان خو بنده وه كه لى هيژاو
 به نرخه يه زدان يارمه تى ددرى خو يو خاومنى بيت .
 به لام هه روه كو زاندره وه كورد ته ماغ يان زوره و به مانه پر نايبت ايه
 له حكومتى بهر تانيان كوره نكاته كه ين هه روه كو له « يا فا »
 ايستگه يكي راډيوى به ناوى كوردستان وه بو كردرو بنه وه و له هه مو
 كوردستان ده ننگى دلو ته وه هه روه راډيوى له نده نيش روژى
 سه عاتيك له بهر نامه ي خوى بو زمانى شيرينى كوردى ته رخا ن بكا .
 بژى آلا هه لكرى آزادى گيتى بهر تانيان مه زن ! — نيشتمان

ووناريكى قهله قى

هيزى بير له (رهوان) ى ميلله تان دا

$$ل . ب : \frac{T}{m} \text{ به يان } ٧١ -$$

هه موو ده زانين كه ميلله تى ايه بهر حالى چه ند هه زار ساليوه

که ده ژیر چه نگی سنجیه (ته خلاق) ی ره زیله ی: دوو به ره کی ی،
 خو خوری، حاسادت، ته ماع، پاره پهرستی جیکا دوستی ی، بیگانه
 و بستی ی، نه بوونی ههستی میلیهت و نیشتمان بهروه ری ی و خوش
 رابواردنی شه خصی و گه لیکه تریش له م و ینانه دایه خیسرو پابه ندبوه
 سنو و بیر کردنه وهی زورته نگ بوته وه ته نانت ته م جه نک و آزاوهی
 ایبرو که هیزیکی تاییه تی کردونه سه میشکی هه موو نه ته وه کانی
 گیتی وه آماده ی کردوون به کوششتیکی بی ووچان که بو دواوژی
 خوبان کار بکه ن بهم جوهری پیویسته نه تیوانیوه گورانیکی فبکری
 به خاته ناو کورده واریوه.

پیش هه لایسانی جه نک هه موو وه ته ت پهر وه وانی کورد
 پی یان و بو که ته گه ره له گیتی دا جه نک دهس پی بکات به جار بک
 ماهرزی ته نه ککوری نه ته وهی کورد تیک ته دا و ته به نیت سه ر باریکی
 له بار (مساعد) بو پساندن و دارینی زنجیر و که له مهی دیلی؛ نه ک
 هه نیشتمان پهر وه وانی کورد وایان بیرته کردوه به لکو ته مه بیر
 که لیک له زانا یانو تیکه بشتووانی دویا بو و چونکو کوردیکی له دوا ی
 جه نگی رابورد و نو به ری نارد بو کونفرانسی آشتی و له ته نجاما
 مه سه له ی کوردستانی خسته حاله تیکی بین المللی وه کوده ش زانن به یمانی
 «سه ر» حقه ی ژبانیکی سه ره به ستو بی «آغای سه ر سه ر» ی بو
 کورد ته ضمیم کرد باوه نه ده کرا له جه نگه داهینده ساردو
 سرر به نیت وه ۰۰۰۰
 ماویه تی

۱- ره وان وانا روو حیه

ژنیکی بویژی کورد

ل. پ. آ. م. لاو ۱۰۰

حه یران خانمی دونبلی

حه یران خانم کچی کریم خانی کوردی دونبلی یه که له
(نه خجوان) ی قه ققاز راهاتوو نه دور و بیری شاری (وورمی)، و
دانیشتوووت.

حه یران وه کوو زور بویژانی کورد به کوردی شیمری هل
نه بهستوه یا ته گهر هلی به سنبی وه دهست نه که وتوه

دهر باره ی ژبان و به سهر هانی ئه م ژنه بویژه که هه له سنه کانی
له پله ییکی بهرزی مه ده ییدا جگایان بو کراوه ته وه زانیاریکی وا
نیه که بینو سم مه واله خواره وه غهزه لیکی فارسی ته خه مه بهرچار
له دوا ییشدا مه گهرشتیکی تازم دهر باره ی حه یران وه گیر که وت
له نیشتمانا ده رجی ته که م :

میان جمله مه رویان ؛ توئی سردفتتر خوبان

رخت چون گوی خور باشد ، بود زلف کجبت چو گان

جمال تو بود گلشن ، چه گلشن ؛ گلشن خوبی

چه خوبی ؟ خوبی یوسف ، چه یوسف ؛ یوسف کمان

دو چشم مست تو ظالم ، چه ظالم ؛ ظالم کافر

چه کافر ؟ کافر رهزن ، چه رهزن ؟ رهزن ایمان

تاران - آنگارا

بی گومان هموو کوردیک ناوی نهم دوو شارباژیرا نهی
 بهیستوه، بهلام هیزیککی نهم دوو ناوه نهیکه نه سهر بیرو رهوانی نیشتمان
 پهروه رانی کورد که لیک ده که ل نهم هسته فرقی ههیه که کورده
 (مال و مقام) دوسته کان بویان بهیدائه بی له کانیکا که له دوو شار
 باژیره ی ایران و تورکیا نه دوین، چونکوو هموو کوردیکی دلسوزو
 تی که یشتوو نه زانی که له دوو شاره زله دا چلون چاره نووسی نه ته وهی
 بی کهس و کهس بهیگانه ی کورد وه کو توبی ی بی (فوتبول)، باری
 بی نه کریت.

چونکو که نجه ووریا و خونیده واره کانی کورد به پیچه وانه ی

لب لعلت بود غنچه ، چه غنچه ؟ غنچه روضه

چه روضه ؟ روضه جنت ؛ چه جنت ؟ جنت رضوان

بود خال لب هندو ، چه هندو ؟ هندوی ساحر

چه ساحر ؟ ساحر فتنه ، چه فتنه ؟ فتنه دوران

زبان تو بود بلبل دهان تو بود چشمه

چه بلبل ؟ بلبل خوش گو ، چه چشمه ؟ چشمه حیوان

بود حیران ترا عاشق ، چه عاشق ؟ عاشق بیدل

چه بیدل ؟ بیدل واله ، چه واله ؟ واله حیران

نیشتمان - بوژه کانمان نهم غره لهی سهرموه وهر گیرنه سهر

کوردی بومان بنیرن هرچی باشریت چاپی نه کهین.

دراو به رستو بیگانه دوسنه کان ته زانن له حالیکه که تور که کانت
 ره که زی کورد ته به نه وه سهر تورک ، به خلافي هموو میژو نووسه
 کانی گیتی (میدیا) به کان به تورک له زانن ، به صلاح الدینی ته ییوی
 قاره مانې نه زو سهر که تووی شهری خاچ پاریزات که هموو
 دیریک زان و روژ هلاتیه وانیک به کوردی ره وادی ته ناسی ته لین
 تورکیه تی آنکرایه (حبابه ته نسیکلر پیدبای لاپه رهی ۱۹۶۵) و
فارسه کان که خویات ده که کورد به یکه ره که زاده نیز هم
داوا به شیان راسته هیشتا حقیکی پچوک بو ژبانی هم خزمه هزارولی
 قو ماوهی خویان قائل نین باتی ببری لی بکه نه وه ده بیژیت هیچ
 حقیک مان بو ته صدیق ناکن ایستگهی رادیوی تاران هرله به بانه وه
 تا ابواره به هموو زمانیک ته نانت زمانی آسوری که له ایرانا
 بیست یا سی هزار که سیک ته بت ده چری به لام وه کو کورده
 هوو شاریکه ی حزی له کچی مامی ته کرد روژیک که گویا کیکیان
 لی ووت ده ییو به شویندا ته سوورا وه نووشی هاتپور اینجا ته م
 تووش هاتنه ی بو باوکی ودها : > باوه ، باوه ، ایروکراسیکی شر
 هاله بهرما ، که لاشیکی دریا و هاله پاما به نوین کوره که دا ته گهرام
 نووشی ده سگیرانم بووم گونی لالو ته مه له چی ته که ری ی ؟ منیش
 له خوم قار بوو بیژم له کوره که ته گهریم گوتم : موی یی ی ، گیرا-
 بووه ، له خوی قاره روژی سه عانیک به زمانی ته کوردانه ی بیان
 ته لین ایبه له یکه ره که زین باخیوی ، له ایرانا همرمندی ، آسوری ،
 له دهستانا به زمانی خویان ته خوین کوار و کتیب و روژنامه

دهرده کهن به لام کورد، ره گهزی پاکی ایرانی خزمی کار به دهستانی
 شار باژیره گه وره که ی تاران حهقی نه کووار و روژ نامه ی بیت
 نابی به کوردی بخو بنیت. کار به دهستانی آنکاراش هر وه کو
 تاران به لکوو گه لی زیانر کورد بات ته نکه تاو کردوه وه کو
 بهیستومانه هر له دوا یانه داچند که مسکیان له گه وره کانی کورد
 له ناو بردوه .

ته مانه هه مو نه تیجی خوار تیکه یشتن یا له خوگوررینی کار
 به دهستانی تاران - آنکارایه که تی ناگهت یا: خوباش نه برانن
 مه سه له ی کورد تا سالی ۱۹۱۹ به مه سه له ییکی (محلی) جگایی
 ده زاندره به لام له روژه وه که ژنرال شریف پاشای به در خانیه ی
 لایحه ی مه شهووری خوی ته سلیمی کونفرانسی آشتی کردو و داوای
 میلی کوردی خسته ایسکی به نده کانی ۶۲، ۶۳ و ۶۴ ری به یمانی
 « سور » ایتر مه سه له ی کورد بوته پر میاریکی (بین الللی)
 ووازی لی ناهبیری .

چاک نه نی بگه ن کوردیکی زنجیر پچرینه ری که چنه هه زار
 ساله زمانی خوی راگرتوه و زور کهم زمانی بیگانه تی دا نفوذ -
 کردوه به ته نکه تاو کردنی ته وان دهستی لی هه لنا گریو زمانه -
 که ی نابی به تورکی یا فارسی ته کهر به دزیش بیت له یین
 کیوانشدایت کووار و روژ نامه ی خوبان ده ده هین

گویا مه سه له حهت نه چاوبک به ده ستوره که ی ته تلانتیک که له
 دوو دهرونی وه کور آوی اوکیانووسی آتلانتیک صاف و روونی

سهرهك روزوډلت و ميستر چرچيل راهاتوته سهر كاغز و مارشال
مځالين پيشواى دليرى سووه ستانينش ته صديقي كړدوه دا بخشين
و حالى بين كه حقه ژيان دراوه به هموو نه ته ويكي پچووكي
گيتي كوردى ده مليونى والته و كوت نامينه وه حقه خوى
داوا مكات .

— بوچى نهى بزائن كه نه ته وى كورد له چه نه آغاو
سهردار عشيړه تيك نه هاتوته بهرهم كه به دروو درو هليان خه لتين
و بيار كن به كز كه نحه نېشتمان پهر و مړه كانا نه كړ نه كار نه
ده ستانه تى ناگه نه دا اېبه بومان آشكرا كړدن خونه كړ وه كو
اېبه ليكمان دا و ته تېده كنه به لام له خويان ده كورن اېبه قاقا
پي بان پي ده كنين چونكوو پياوشت نهى شت له خوى نا كور يو
خو فريو نادا

اېبه بار له مانى تاران و آنكارا ووشيارده كه پنه وه كه به چاكي
له نوو سراوې اېبه وورد پينه وه و له روژنامه و راډيودا وه لاملان
بد، خوه چونكوو كار به ده ستاني تارات — آنكارا له خويان
نه كور نوو خوشيانو بار له مان و نه ته وه كاشيان فريوده دهن كه پي بان
نه لين كورد ستانيك له گيتي دانا به ته تشكيل پوون .

گوردستان

له ژماره ی ۳۸ ی روژنامه ی (روژا نوی) ک
ته میش له (اخبار الحرب) و وری کرتوه

خه لك ژوه لانی كوردستاني ای چایین و سپه ی تشته هندك
دزانن ، ژبه ركو سوودا وی وه لانی ده نه شریاته ده کیسه ، دهق و
وه سفی ویده کیم تشت هاتنه نویساند نو بلاو کرن .

هرچی تشكبلاتا سیاسی سوودا كوردستاني دوی واری دهژی
تهقنجه ، كوردین كو مندارى وان دنار برا هشت و نوه ملیونان
ده به ، وه لانی وان ان چبادار و س گوشه دنار به ینا ترکیه ، ایران
و عراقیه هاتیه لیک وه کرن ، تهقسیم کرن

برهك ژ كوردان دسوریا با كووری ده نه ، النی پچوك و
ده رنه دن ده روو نیشتنه ، كوردین عراقی قده ری ملیونه كن ،
كورد ژنه ژادی آرینه ، وه سفین وان ان خوسه هه نه بزه مانه کی
خوسه داخون ته و زمان دمیینه فارسى بی ، لی ناکه وه نیزنیگی
عهه بیا كوردب هیرانیسی تینه وه سفاندن بخوژی پی انتخاردكن
كو دنا مله تین دنیا به تهوی قهوترن

رووی تهردی كوردستاني عراقی بقاسی اسكوتلاده یه تی ده
بر كه هه وهلی هه نه كو چاو کیم جاران ژوان سپه ی تر دینیت ،
وی وه لانی چایینه آسی و رووت هه نه كو بلیند یاوان دگه هیت
هه تا ۱۲۰۰۰ پی یا ۰۰۰۰

انقلابی گه وره‌ی او کتوبر!

ل . ب . آ
۲ . فدروخ - ۱۱

— ۲ —

... به کورنیو به کوردی هه‌مو و نه‌ته‌وه‌ی رووس نوکەر و کریکاری «چار» و «بورجوا» گانی رووسیا یووت کومه‌له‌ی «بلشویک» چاره نواری ئەم جهورو بیداده بوو دلی پیشواکانی بو حالی پەڕیشانی قه‌ومه که‌یان ییو به‌آو.

«له‌ئین» که نه‌ندامیکی به‌رزی ئەم کومه‌له بوو پیش انقلاب له‌فینلاندیا نه‌ژیا له‌سه‌ر ده‌ستووری کومیتە‌ی مهر که‌زی کومه‌له‌ی بلشویک به‌ریچکە‌ی ریگای آس‌هاته بطروگراد (له‌ئین گرادای ایستا) له‌مالی هاوری بیچکی خوی که‌ ناوی «واسیلی» بو دابه‌زی له‌روژانی ۲۵ و ۲۷ نی سبتمبر داله‌نامه‌کانی خویدا بو کومیتە‌ی مهر که‌زی نویسی که‌:

«... بلشویکه‌کان ئەبی هیز بڅه‌نه ده‌ست خویان، بو ئەم کاره‌ بیویسته هه‌راییکی عه‌سکه‌ری سازبکریت مه‌ردوم له‌کار کردن و اقداماتی ایبه‌ دل نیاییان هه‌یه، ایستا سه‌رکه‌وتن مان هیچ جیکای شکی نی‌دانه‌ماوه چونکو به‌شی زوری کریکاران و سه‌ربازه‌کانی حکومت لایه‌ن گری ایبه‌ن له‌به‌رته مه‌نایی بووه ده‌ست هینیانی قودرەت و که‌بشتن به‌آمانچی خومان هیچ رابوه‌ستین...»

له‌ئین له‌م باوه‌ره‌ دابوو که هه‌را و انقلاب ده‌بی کۆتو‌پر و

زور به تین دهست پی بکریو ماوهی خو آماده کردن نه‌دری به‌دوژمز ،
ستالین هم نامه یانه‌ی که یانده کومیت‌ی مهرکه‌زی کومه‌لی بلشویکان ،
که لیک له نه‌یاران (مخالفین) به ر به‌ره‌کایان له گهل هم بیرمی
له نین کرد به لام پی‌دا گرتنی ستالین قسه‌ی نه‌وانی برده‌وه پاش
به‌م جوړه بیرمی ساز کردنی انقلابی عسکه‌ری له پله‌ی بیروخه
هاته پایه‌ی کار پی کردن .

له وده‌مه‌دا حکومتی مووه‌قعه‌نی له‌ژیر فرمای (کرونسکی)
دافهر مانره‌وای روسیه بوو له‌نین که که یشته بطروگرادوو له کومه‌لدا
مه‌یداتی بووه‌لایساندن‌ی آگری انقلاب ساز کرد چاوبیکی به‌م لاولادا
خشانده دیتی مه‌ردوم له سیاستی سته مکارانه‌ی (کرونسکی) وهره‌ز
بوون بویه به‌آشکرا گوتی : « ایه بریارمان داوه فرمان له دهست
حکومتی مووه‌قعه‌نی بستین و بیده‌ینه دهست مه‌ردوم ۰۰۰ » نا
روژی ۱۲ ده‌ی اوکتوبری ۱۹۱۷ له نین هم‌وو پیوستیکی انقلابی
ساز کردبوو له‌م روژه دا بو کومیت‌ی مهرکه‌زی وده‌هانووسی: بحران
نیزیک بو ، به‌سهرات و داو روژی انقلاب ده ستاو ده‌ستی پی‌ده‌کری ،
شهرافه‌تی کومه‌لی بلشویک که وتوته ترکه‌وه بلشویکان نابی
چاوه روانی بریار و ته‌صیماتی کنگره‌ی سوسیالیسته‌کان بین ، نه‌بی
به‌گورجی اختیارات له‌ده‌س حکومتی (کرونسکی) بستین ده‌نا
انقلاب له‌دوايه دابی که لکه « له‌نین لیره‌دا له آموزگاری « مارکس »
و « نه‌نگه‌لس » استفاده‌ی کردوه به‌تابیه‌تی بنچینه‌ی ه‌رای عسکه‌ری
له‌سهرسته (جمله) ی به‌ناوبانگی « مارکس » که نه‌لی « غیره‌ت ،
۴۶ غیره‌ت دیسان غیره‌ت » داناوه ۰۰۰۰ ماویه‌تی

داسياوى بو چاپ

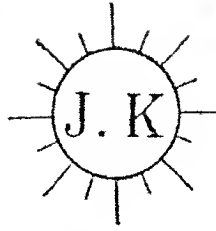
پهزداني بهر ز آكادار وراكړى نندامهكانى كومه له بيت هر
كه زانان دراومان لازمه له همدو شويك را بهى داو اكرت
بومان دنيړين لم مانگه دا دس به كو كړدنه وي دراو بو پرمه دات
به انتشاراتى كومه له كراوه له ژيره ونيوى نه نندامانه ي بوليان
داوه دهنوسين .

<u>نيوى نه اندام</u>	<u>پوولى تور كبا</u>	<u>پوولى ايران</u>	<u>پوولى عراق</u>
۱- ع. هزار	۵/- ليره	۱۰۰/- ريال	۸۰۰/- دينار
۲- م.خ. بارزاني	۷/۵ <	۱۵۰/- <	۱/۲۰۰ <
۳- م.ج. لاو	۷/۵ <	۱۵۰/- <	۱/۲۰۰ <
۴- ع.م. روادى	۱۰/- <	۲۰۰/- <	۱/۵۰۰ <
۵- ع. زوراب	۱۰/- <	۲۰۰/- <	۱/۵۰۰ <
۶- م. آرزى	۱۰/- <	۲۰۰/- <	۱/۵۰۰ <
۷- ا.ا. رزدي	۱۲/۵ <	۲۵۰/- <	۲/- <
۸- م.ا. حريق	۱۲/۵ <	۲۵۰/- <	۲/- <
تېكرا	۷۵/- ليره	۱۵۰۰/- ريال	۱۱/۷۰۰ دينار

له ژماره ي دوايه دا نيوى نه نندامهكانى ديكه دهنوسين

کوردی کورد و

کوردستانی کوردی

نیشتمان

بلاو که ده وی بیرو کومه له ی ژ. ک

کوردایکی نه ده بی، خوبنده واری، کومه لایه تی، سیاسیه مانکی کوردی به

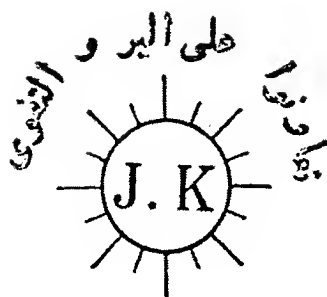
ژماره ۵ سالی یه که م دی به زندانی ۱۳۳۳

تو نه مردووی نهی صلاح الدینی نه بیووی نه سب

دهر بی نهی شاه به یته کورد نهی فخری ده رب

بژی کوردو کوردستانی گهواره

له دهه برینی توانی له گهواره بهد کون
له بار و تیزه دهه مووده کا مقهستو برینکم

نیشتمان

بلاو ک ره دهه ی بیری کومه لای ژ. ک
کورداریکی نه ده بی، خو بنده واری، کومه لایه نی ومانگی کوردیه

ژه ماره ی ۵	ری به ندانی ۱۳۲۳	سالی به کرم
-------------	------------------	-------------

کورد له حه یاه ژه نیشکگو پیدبایسی دا

- « کا که بشکو گیان : له زماره ی ۲ سالی »
- « پینجه می گه لاوزا به به روشه وه »
- « هم باسه ت بو کرد بووینه کوردبو »
- « گله بیشت کردبوو که آمانجی سیاسی »
- « راستی زانیی گوردربوه به پیچه »
- « وانی هه مو دبیریکو میژویه کی که »
- « تا ایروکه به بی (زانستی آثار) »
- « وه فوو سراوه ره گزی ایبه یان »

« بردونه وه سهر ره گهزی تورك »
 « چاوه كانم نهت ييستووه كه سبك »
 « كه سبكی ناخوش بویی خهونی گولپه یی »
 « (جندام) پیوه ده بینیت ته واله ژیره وه »
 « وه لامی ته تومانجه (بهتات) »
 « به درېزی ده نووسم كه دانتری »
 « ته نسېكلو پیدباش پیخوئنه وه »
 « كتیبه كه یی ته صحیح بکات »

ع . یژهن

تا اېمرو ههر آثاریکي دبریکي که له ژیر خاکا دوزرا وه ته ؛ ههر
 دبریک و میژو په کی نوو سراووته وه بی باسی کورد نه له ههر لاپه ره
 پیکشدا باسی کورد کرایت به رولای آریانی ناسراوه به لام ههندی
 له نوو سهره کان به پیچه وانای ته راستیو حقیقه ته له کورد دواوت
 جاریک ره که زمان ته به توه سهر چندو که ی چاغی (عصر) سوله بیان
 پیغه مېهر جاریکي تر نه مانکه نه به تورك آشکرا به که ته به بی آمانچ نه و
 ایهش وه نه بی تی نه که بشتین حالی کورد له بهرانه به ته جوړه درو و
 ده له سیه دا له حالی بازرگانیک ته چی که کوونالی آل ووالاو جوانی
 هه پیو کریاریکي زور زانو زرینگیشی تووش هانیت خه ریک بی به
 وانای بی ربووجی کالا که ی له پیش چاوبغا توبه هه رزانی لی بکری
 بازرگانه کهش وه لامی بداته وه بلی مه ته لیکي آذربایجانی هه به : « او
 تاجرن گوزی کور اولسون که نوژ مشربین تانیار » برو برو من
 توش چاک ته ناسم کالا که ی خوشم .

په کیک له کتیبه نه که دهر باری کورد دواوه « حایاته نسېكلو
 پیدباسی » به که له لاپه ره ی ۲۹۶۵ دا باسان ته کات ته لی : « کومه

لیکی دو میلیون و نیوتاسی میلیون که سی هفت به ناوی کورده وه
ته ناسرین هم کومه له له که ناری گومی اورمیه و وانوه ههتا سهر
..... الخ > گویا کاکی نووسهر هیچ جوړه زانیاریکی دیریکی
له بابت کورده وه نه بوه دمانا نهی نه فرمو > کومه لیکی دو میلیون
ونیو تاسه مهیون > چونکو همه له صدها صدهی درویه و تنیا ژمارهی
هم کوردانهی که ایستا لژیر به بداغی حکومه تی تورکیادا نه ژین دوا
هم هه موکوچ پیکردنو کوشته هیشاله چوار میلیون نه هاتوته خواره وه
خو کوردی ایرانیش هه رله کیوه کانی سنووری رووسیا و ایرانوه
به که نار گومی وورمیه و میاندوا و کیوی نه لوه ندا نه کشته خوار
تانه گاته لورستان و سهرگه ری فارس پانایی هم وولانهش تاسنووری
عراق نه روا خوبه فرمایشی نووسهری خوشه ویست کورد له نه فغانستان
و بلوچستانیش داهن کورده کانی هندستان ؛ برا خویبکانی کرمان ؛
چه مشکه زکه کانی خوراسانیش دم کهل کورد که لی دمور و بهری
که بلان و طالش و بهشی کوردستانی سوریه و لوبانیش خاطری
جهنایان اینجا چه پیایو یکی تیگه یشتوو باوه ته کات هم هه مو خاکه
بردانیشتوه به دو میلیون و نیو تاسه میلیون که س مهسکوون بیت به
بی ی ته حقیقتیکی که هیشتا نه و او نه کراوه ژمارهی کورد به هیچ باریک
له نو میلیون که مترینه دوا ی چند و و ته بیکی تر نه فرموی
> هه رچند صلاح الدین به نه وادی تورکیتی آشکرایه > ایبه
خومان به وه لام بوئم دوا به وه ماندونا که بن به لام میژو تاسه کات
قافا پی نه که نن و گپ و گالته ی پی نه که ت خوباسی میدیا بیکانی
با پیر بزمان نه کار نه فرموی > هه رو کوزانرا و به میدیا بیکانیش

تورکن : «مه سهرسامیکی سهر آ سا په بده نه کات بو هه مو خونیده وار یکی
 آگادار له دیریک ؛ ایبه نازانین له کوی زانراوه که میدهاییکن تورک
 بووت گویا نهی هم زانرا نهی نوو سه ری خوشه ویت له بابته
 میده یکنه وه هه به تی شتیکی جیاواز بیت له هی زاناکسانی گیتی ؛
 نا مه عاده تی له میزیته هم جوړه نووسه رانه په که مفاخر تاریخی
 نه ته وه کانی تر به قه ی پرو بووچ به خوبانه وه نه نوینت سالیکیش
 له چاخی حکمرمته ی عثمانیکاندا نه یانگوت «فردوسی» تورکه
 «زهردهشت» ترک بووه شاعری به نار بانگ و عمری کورد
 «میرزاده عشقی» به شیعری فارسی وه لامیان مه داته وه نه لی :

« زردشت دل نبود که آسان توان ربود »

«حاشا قیاس دل ز چه با انیا کبده»

« زردشت بردنی نبود این طمع چه سود »

« اما فقط به بردن دل اکتفا کنید »

« امروز قصد بردن پیغمبران کرده اید »

« فردا بعید نیست که قصد خدا کنید »

دیسان جی سوباس و شوکرانه په نالین کهریم خانی زه ند و
 بڼه ماله که ی ناده رشاه و ۰۰۰۰ غیره هه مو تورکن ایبه نامانه و میت
 چیدمی له م باسه بدوبین چونکو دیریکی گیتی له پیشدا جوابی هم
 نووسه وه خوشه ویتته ی داوده ته وه و جهختی کردووه که کورد نه چیتته وه
 سهر دیتته ی هیند و اروپایی و هیچ مناسبتیکی له گول تورک نه

پیاوی چاك به و مهی خوری نه وه

م . نادری - ۷۶

یو نه وانی عاشق به تاریکین ورو
له روناکی ومړده گیرن .

به نو کسانه دمت له سر چاوبان
دلمه نین تاروناکی سرفرازی نه یینن -
یو نو سرگردانه کی نازانن لریکای
مادیات پرمستن دا توشی دهردی سهری
دمین . تم چند واتهیم پیش که شه :-

زما نه بیکی زور درېژ به سر تم ملله ته ینوا به داهات پرله
هله که وتولې وماري گوره گوره ، پرله په ندو آموزگاری به که لك ،
به لام داخی گرانم تم هله که وتولی قومانه تم په ندو آموزگاران هه موی .
بی سود روی . چونکو میلله نیک چندان جار له سر به ردی به د به خنبو
چاره رشی هله نکوتی ، بیرله لایردنی نه کانه وه ، دمتی به آگری دیلی
سوتایو هوشی ماشه دروست گردنی نه یی ، بی شک له یو آگری بی بابان
دا هر ده سوتی .

آخ کوردوستان چهند نیشناتیکي سولې سورماوی ، میژوی تو
چهند عبرت نه نکیزه ، دوا روژبشت چنده به په ردی نه پنی داپوشراوه
دانشتوانت چنده سستو بی هوشن ، وه گردارو کوفتاریان چنده سستو
بی هوشانه به . هه مو کوردیک له دانشتوانی توهه مو سه ردارو مزه نکات خوبه خو
چنده هیزدارو ته ومان ، وه له بهرام بهر ییگه چهند مل که چو بی هیزن
های کوردستان ! زیاتر مه ژنانی توبان ته دیلو ره زبل کرد ،
سردارانی تو که خوبانه به گوره ترینو ژانترینی مخلوقات ده زانن

گه‌رده‌نی تویان خسته‌نیو زنجیری به‌دبه‌ختی . نه‌گه‌ر درنده‌ی ده‌شتو
 کیوانه ژبانی سردارانو مه‌زنانی کوردیان زانیبا ، پیمان ده‌گوتف :
 نه‌ی سردارانو مه‌زنانی کورد : ایوه‌ن خه‌بانته‌کارو باغشی ره‌نجوری
 نه‌م میلله‌ته به‌دبه‌خته : ده‌قمری زنده‌گانی ایوه‌ن سهرابا په‌لو له‌ککه‌ی
 جرمو خه‌بانته ، نه‌گه‌ر نه‌ونده‌ه‌وازه‌ی بو ایوه‌ن هینراوه ، نه‌ونده
 تکایه‌ی له‌ایوه‌کراوه ، نه‌ونده‌په‌ندو آموز‌کاربه‌ی بو ایوه‌ن گوتواوه ،
 نه‌ه‌رکیانداریک بکوترایه‌گوی لی‌ده‌گرت ، بیجکه‌له‌خوینیو خوبه‌سندی
 به‌غیری خیاناتی شهرمه‌نده له‌نیو کومه‌لی ایوه‌دا چیدی نمایانه . تا‌ایستا
 به‌ه‌زاران جار ده‌ست سوتاو بوون ، په‌ه‌زاران جار له‌شه‌قامی ژبان
 دا‌هل‌نگوتوون که‌چی نازانم له‌به‌دبه‌ختی خوتانه یا له‌به‌دبه‌ختی نه‌و
 میلله‌ته بیچاره‌ی که‌ایوه‌مه‌زنو سردارانن هیچ فکریک له‌چاره‌ره‌شی
 خوتان ناکه‌نه‌وه . ه‌ووری قه‌میری باری به‌توندی به‌سرتاندا ده‌باری ،
 به‌لام ه‌ست به‌ته‌ری خوتان ناکن تاروژیکی خوتان له‌نیو جیگای
 سهرمه‌رگا ده‌بینن ، وه‌کاتیک به‌شیمان ده‌بنه‌وه که‌پاشیمانی بی‌سوده .

آموز‌کاری زه‌مانه ایوه‌ی خراب تی‌گه‌یاندوه ؟ . نه‌خیر ایوه
 بو خوتان خراب تی‌گه‌یشتون . آموز‌کاری زه‌مانه باسی شیرینیو خوشی
 آزادی بو‌کردوون ، ایوه‌به‌قه‌ندی تی‌گه‌یون بو‌یه‌وا له‌قند وه‌رگرتن
 ماهر و به‌کارن .

نه‌ی سردارو مه‌زنانی کورد ؛ نه‌گه‌ر بلیم چاوی ایوه‌به‌دبه‌ختیو
 ره‌زیلی ایوه‌نابینی درویه ، ایوه‌زور دوربینن ، نه‌گه‌ر بش‌لیم بیرله
 به‌دبه‌ختیمان ناکه‌نه‌وه نه‌ویش درویه ، بیری لی‌ده‌که‌نه‌وه چاکی
 ده‌زانن . که‌وایی له‌چاخیکی به‌دبه‌ختیمان بینن و بیری لی‌بکه‌نه‌وه

بوچی واستو بی کارن . به‌لی به که به ره‌ه‌لست بو، مستیو داماویتان ،
 به لکه‌ییکی گه‌وره بو پیده‌نکیتان له ژیر باری دیلیو به‌خسبریمان ؛
 بینتانه . خوینی ایوه به بوته به‌ره‌لستی ته‌ته‌وهی کوردی بیچاره
 که بگه‌نه سه‌ره‌ه‌ستیو آزادی . به‌لام آیا ده‌بی تم کرداره چه‌وتانه‌ی
 ایوه هه‌روا بیننی ؟ بی ده‌نگیو مستیتان تاسه‌ره‌ی ؟ هه‌تابیر له‌ته‌حوالی
 ایوه ده‌که‌مه‌وه زیاتر له‌شه قامی راستی دور ده‌که‌ومه‌وه .

ته‌ی سه‌ردار . و مه‌زنانی کورد ؛ ایوه ده‌تانه‌وی له‌ریگای خوشی
 دا بگه‌نه سه‌ره‌فرازی و آزادی— چونکه من بوخوم چاکان تی که‌یشتوم
 وه ته‌که‌ر ته‌ماشای میژوی میله‌تانی روی زه‌مینیش بکه‌ن ده‌بینت
 هیچیان به‌ریگای خوشی دا نه‌که‌یشتونه سه‌برگای سه‌اده‌تو آزادی .
 ده‌بی به‌تاریکی دا بروی تا بکه‌یه روناکی ، سه‌رمای زستان به‌چیژی
 تا بکه‌یه به‌هاری زنده‌گانی، چونکه خدا بوخوی له‌قورآنی مجید دا
 ده‌فرموی :- ان مع العسرا یسرا -

ته‌ی سه‌ردار و مه‌زنانی کورد ؛ ته‌من به‌ناوی هه‌مو کوردیکی بیچاره
 ولی قه‌وماو هاوارتان بوده‌هینم و ته‌لیم : > ته‌که‌ر چاره‌به‌ک بوچاره‌مه‌شیو
 به‌ده‌بختیمان ناکه‌ت ، ته‌که‌ر داتان به‌دیلیو زه‌لیلی ایبه‌ناسوتی- هه‌ر
 چه‌نده دلی ایوه له‌وه ره‌ق‌تره‌ که به‌زه‌لیلی ایبه‌بسزجی - مه‌به به‌ره‌لستی
 ته‌و کومه‌لانه‌ی که ژبانی سه‌ره‌ستی کورد و کوردستانیان ته‌وی، ته‌که‌ر
 باریکی سه‌رشانمان بو سوک ناکه‌ن مه‌به سه‌رباریشمان . هیزی ایوه
 له‌وه دوره که‌بیته مابه‌ی آزادیمان چون ته‌که‌ر وانه بوایه هه‌موتان
 له‌م هه‌لکه‌وته‌بی هاوتایه ، له‌م چاخه‌دا که زده‌مانه به‌هه‌مو کوره‌سته‌ی
 خویره آماده‌به بو دروست کردنی خانوی آزادیتان ، هه‌لده‌سات

دده ته دویپه کی دو گلسی

بایز — سه لام عه له یکم بایر وه حه لی
 بایر — که سه لام بایز به خیریه ی که لی
 بایز — خوات لی ده ضای زانیوته بایر
 پاشای مه میر که و چرچیلی وه زیر
 مه کهر له به حری به کتربان دیوه
 مزدبکی خوشیان بومه نویسه
 بایر — راسته نه حه قی سهرت بو گیزه ؟
 نه قلی آتلاننیک هه ی هوله میزه
 بایز — به آغاشم گوت — تو خواچی فرمو (بایر)
 بایز — منته قی نه کرد لیشم توره بو

به کداو به کرمان شان به شانی به که وه گوی سهر به سته و آزادیتان له مه بدانی
 ژبانه داده ستانده وه >

میلله تانی روی زه مین به به که ترو بشت به به که به ستن به کوشش بو
 دنیای کومه ل که شته نه قولله ی سعادته بو دنیای کومه لی خویات
 دلیان به مالی دنیا نه به سته وه له هه موایش مالدارترت ، ابوش
 انسان و موایش انسان وه کوته وان خاوه نی دوچار دوده ستو دولا فن
 خو مه کهر دهش لین ایبه ناتوانین بهم حاله به بیرموی ته وان بکه یز ،
 ته و اچاک بزنان که تازه له ته وانای به شردانیه که ابوه له قوریکه دیکه
 دروست بکا

فەرموی تەماتە بەدو ۲ تەغفال کە
 شەکری ئەو سالەم بە زاری تال کە
 هەتا تیر شەکرو شەقی بیگانەم
 داوای آزادی بکەم دیوانەم
 هەتا بی جو کەم شەکر بە بارە
 دەستیشان رویی شەق بە خەروارە
 بایز — بوجی حەزناکا بە سەر بە خویی
 بولە آزادی دەکا نامویی
 بایر — هەقل سەرچاوە ی لە دیشکودلە
 ئەو دوش بو آغا گەلی مشکە
 بایز — ئەدی مام بایر کورد بە کبی دەلین
 بە وای لە بەر خوشەختی هەلین ؟
 بایز — بوجی لە کتیب فوشقی وەسل دە بن
 بایر — تەگەر بخوینن بی هاتل دە بن
 بایز — بو درست نا کەین (ئەو ی دە فەری)
 بایر — بایز لە هەولیر گیرەت دە گەری
 لە مەلام پرسی فەرموی بەتالان
 فروکە وەنە ی کەری دە جالان
 کوردیان کوتو و دروینە و گیرە !
 شوانی مەبارەک گەلوانی خیرە
 بایز — بەخوای مام بایر لیمان شیواوە !
 بە آغا و ئەکر شەخ وەلاوە !

له ناو گومه له دا

له م مانگه دا سيامه ك ته ندامي ژماره ۵۷ دانيشتوي شاري

آ. س. ف. ريكي بوشاري $\frac{ب}{آ. م}$ كرده و اداره يكي محلي تشكيل

داوه ته وه به كم شاره كه كومه له ي ژ. ك له پارچه كوردستانيكي

ده رده وي مه نطقه ي نفوذی خوي ته ندامي لي وه رگرتوه لو

آگايانه ي پيمانت كه هيشتوه كه نجاني به شي (ب) له كوردستاني

كه وره زور داو خوازي ته ندامه تي كومه لي ايمت . اداره ي ناوه

ندي له به را بهر ته و خدمه ته به ترخه ي سيامه ك سوپاسي ته كا و

هيوای وایه كه هه موو ته ندامه كات هه روه كو ته م برابه بو پيشكه

وتني كاروباري كومه له تي بكوشن

بو وه لامي هينديك له ته نام وتي نه كه پشتوكان به نديكي

مه رانامه ي كومه له ده نووسين كومه له ي ژ. ك له سار چواركوله كه ي

اسلامه تي كوردايه تي مه ده نييت، صلح و آشتي خوازي داندراوه و هه مو

و قانونو نظامنامه كاني له گه ل شريعه تي مقدسي اسلام ته تطبيق نه كړيو

اينجا نه خريته كار .

قسهی نه‌سته‌ق!

به دل نه‌رمی زامدار کردن گونا‌هیکه ناب‌ه خشری هتا
ده توانی خوت له زامدار کردنی ییگانه بیاریزه به لام ه‌که‌ر ناچار
بووی به زامدار کردنی ده‌ستی منودا وبت تانیو جه‌رك زامداری که -
سه‌ره ك روز وه لت

۲ - له سبه ینیم نانه‌رسیم ، چون‌که دینیم توش بوم ، بو‌به
ایروم خوش ده وی وولیم تهلن ه‌وایت

۳ - مردن له رب‌کای نیشتمان به‌روه ریا ژبیانیکی ه‌تا‌ه‌تاییه
م . نادری ۷۶

۴ - به‌ده‌بختی نه‌وه نیه که کویری ، به لکو نه‌وه به‌که
نه توانی تحلی ب‌ک‌ی . میلنون

۵ - چرای ژبات چراییکی ته‌مه‌ت کورت نیه ،
به لکو و‌مه‌ش‌ه‌لیکی زور دره‌خشانه که ایستا به‌ده‌سته‌وه‌م گرتوه ،
آمیدیشم وایه که به روناکیه کی زیاتر به‌ده‌سته‌وه‌ه بینی ، بی نه‌وه‌ی
به‌ه‌وا روژی بسپیرم . برنارد شو

۶ - هیللانه بی آوازی بولبول شورمو ناپه‌سنده ، باغی
بی گول دلیکی بی عشقه دونیای بی روز ترسناکو تاریکه ژبانو
من‌بی تو نه‌ی کوردستان له هیللانه‌ی بی بولبولو باغی بی گواو
دونیای بی روز به‌دشوومو تاریک‌تره .

م . نادری ۷۶

روژی کاره

ل. ب. آلی ۲۰ ش. ۵۵

چا که بهر ژه وه ندیکي له جالی خومان بکه یین و بزاینین بوچی
واوه باش که وتوین ؟ بو چما ایسه له ره که زی تهر میلله ته نه جیه نین
که به کوبره ی میژو و اقراری هه موو میژو زان و روژ ههلات
ناسیک به کیکه له میلله ته ههره گوره و له میژبه کانی روژ ههلات ؟
مه گهر ایسه له نه تهومی تهر قومه غیوو و دلیره نین که لا بهره کانی
میژو پرن له شرحی آرایه تی مووه به عالم ده سالیین که قوط له
هیچ ده ور وزمانیک دا هیچ دا و سیک نه یی توایوه آسوک بهرینوو
بجیته ناو سنوری ملک و نیشانی تهر ؟

ته دی بوچی ایستا وامن به سار هاتوه ؟ بوچی هینده وه پاش
که و تیوین و بووینه زیر چه پیر که ی هه موو که سی ؟ ته گهر که
میک پیر بکه یه وه و توزیک له حالی خومان ووردیینه وه بومان
ده رده که وی که مایه ی چاره ده شیو بهر بهختی ایسه ههر تهر نفاق و
دور بهره کبه ی ناو خومان که یی له سار هه موومان لازم به لکو
واجبه بو ریک خسته وه ی برا کسان نی کوشین و ده گ و ریشی
دو و بهره کبی له بن بپینه دهر و به کبه نیو برا به تی له هه موو

گوردستان دامه زربین .

تهی براخوشه وسته کلن ، تهی لاره بیر دووناک و خوینده وارانی
گورد ! مایه اومیدی ته قومه لی قار ماره ایوه ن نه ورور وژیک
نه و اییده نگ و همت دابیشن و له قوژ بیک بغزن کانی آسایشو
ته مبه لی روی جه نگه ی هه ول دان و تیکوشین و ماندوو بوونه به لی
همرو روزی کاره و نایی . قه ط له کار کردن راره ستن دهنه نهو
هه له تان له کیس ده چیو زه حمت وه گیرتان ده که رینه وه

لازمه به دلیکی پر هیواوه به هموو هیزی خوتان بورزگار
کردنی نیشتان وه نه جات دانی هاو خوینه کاتان کوششت بکن هیچ
شینک نایی بیسته یشگری کارتان - به نه بروی به کینو برابه تی نهو
که ساهی که دهنه بهر هه لستی یشکه رتسی ایوه و هاز به له ناو
چوونتان ده کن له ناو بهرن .

ته گه روزگار یارمتهی ایوهی نه دا ته گه چهرخی چاپ گورد
به مرادی ایوه ته گه را امه بازن و مهیدان به تال مه کن و دلنیا بن
به سار هموو قورت و ته گه ریک دا زال دهن له هیچ که سو هیچ
شینک مه ترسن خوا پشپواتنه و هه مبه تهم ورتاره ی به مبه ری
گه وره ی اسلام و ناردراوی خوشه وستی بهزدان که ده فهرمویت :

کار بکه و دل نه به آوات ده گه یث !

له بیر بیو بیکه نه سهره شقی هموو کاربکثات تا به یاره تی
بهزدان حقی مشرومی خوتان له ییکانه ده ستینه وه .

فلسفه‌فی ژبان

ع . بیژن ۵ . آ . ۲

ل . ب

گشت مروو نه‌بی بزائن بوچی هاوتوونه گیتی ی
هه‌مو مه‌ردوم نه‌شوانف بزائن ژبان چیه

ایوه به بهیستنی ناوی فلسفه سل نه‌بن ؛ نه‌برینگینه وه‌وو
بهیستوتانه که فلسفه و اتاشته‌کی گران و هه‌وداییکی آلوژوگری
گریاوی که کم‌که‌س تیه‌ی نه‌کات به‌لام به‌راستی ی نه‌مه باره‌ریکی زور
چوته‌و فلسفه زور زو هاسانه به تایه‌تی فلسفه‌فی ژبان .

زاناو تیکه‌یشتوکانی رابوردور تازمه‌ش جهخت (اثبات) یان کردوه
که له‌گیتی‌دا «ههل‌که‌وت» نابی و له‌فره‌ه‌نگی وودی هینان (خاقت)
دا ووشه‌ی (خورایی-عبث) نه‌نووسراوه .

باساده‌کانه‌تر بلم ایرو له‌م جهاندا باره‌ری گشتی ی نه‌مه‌یه
بچوو‌کترین شتیکی هه‌ بیت یا‌کاریکی رووده‌دا «خورایی وبی‌که‌لک»
نیه‌ ناتوانین به‌ هبچ شتیکی بیژن «ههل‌که‌وت» و اتا «کاریکی
له‌خورایی» یه‌ نه‌مه‌ش نه‌زائن که «زور» هه‌میشه‌ له‌کو بوونه‌وی
«که‌م» دیته‌به‌ره‌م نه‌گه‌ر ایبه‌ نه‌توانین شتیکی بچوک به‌بی‌که‌لک و
خورایی بزائین چون نه‌سشی ب‌م کار‌گازله‌ که ناوی «گیتی ی» یه

بیژن بی آمانج دوروست ڪراوه یاخو «ژبات» ی «پوچو
خورایی» به ؟ کهسیکی زانا بیت نه مه نا بیژیت .

ابوه کهسیکی ایشی خورایی نه کا پیتات شیت و نه فامه نه گه
پیاویکش خانوبك بنیاد بنی که نه راوبوو بی نه مهی له ژیر سیبیریا
بعهسته وه دس به تيك دانی بکابی ده که نن حهق تانه پیاوی مه زانا نه نا کا
جوتیر که سال دوا نزهی مانك بشوونادا زهوی نه کیلی ، توری پی وه
نه کا ؛ آوی ده دبری ؛ دروینهی نه کا که خه رمانی سوور بو آگری
تی بهرنادا یاخو باغه وانیک نه مامیکی چه تاند باش چه ند سال
به دیار به وه دانیشن که هانه به رخاك بری نا کا .

که میک وورد یته وه تی بفکرن ده زانن له (ژبان) دا نه پینو
نیکل پیکه لی نه بیربکی که وره ده سنیکی هیزدار و یستوو یه نی مش
نوو نهی باریک بیوشتیکی بچوک نوینداری زور ششتی که وره بیت .
به چاویکی وورد توی سهرنج بده نه گولیکی بچوک ، ده کر-
ده وهی میروو له ییکی بی هیز بفکرن آدمیزاده بهینه بهر چاو که له
پیشاچلون «نطفه» ییکی بی به هایه وله نه نجاماچی به سردیت هه مو
کویره گریه ی ژبان تان بو نه کرته وه بیوبست نه فایله سووف بن تا
نه شتانه بزنان شتیکی نه بی بیزانن و چاکیش له ده ست تان دیت
نه مه به : بوزانین تی بکوشن ؛ له هه مو شتیک بیر بکه نه وه

قه‌لای نیشتمان

وه‌تن - روح و سهر و مال و فیدای تو
 له‌پیشات دهنیم سهر تا بزانی
 له‌بو باراستن و حفیظی سنورت
 نه‌تو نادم به‌چهنه‌ت مستعیده
 به‌شینکه و گول سهراسارشین و سووره
 ده‌بی من چون بیم مسرور و دلشاد
 ده‌بی کی سهر بخوبی تو هه‌تا من
 بووه به‌زدانی بیچون لاگری من
 وه‌کیانی من که‌وی درد و به‌لای تو
 منم رولیکی آزا و باوه‌فای تو
 له‌باتی «ماژینو» سینگم قه‌لای تو
 له‌بونیشو و تمام آوو هارای تو
 چی جوانه دیمه‌نی کیو و چپای تو
 که بت بینم له‌رس بیگانه‌دای تو
 به‌سهر به‌ستی بکه‌م سه‌پرو صه‌فای تو
 ووتی نه‌ی نیشتمان گرتو مه‌لای تو

وه‌کر تو بو ناجانی نیشتمان

ده‌دن هین حه‌ول و بکرا برای تو

نالەیی دل

« ئە تە خەیسێکە کە جە نابێ مەلا خەسەنی »
« قاضی مە لە بیجە لە سەر رەزەلی »
« مەشهووی ئەحمەد مختار عثمان پاشای »
« کردووە »

دل لە مەجنەت کە یلە ساقی سەبەر ووی خەندانووە
بەدەری جامیک بە یادی تەلەتی جانانە وە
چونکە وایستە لە سازێ سینی بریانە وە
دبە کۆیم دە نکێ بەسوزو شیوە نو کربانە وە
نالە بی دلە لە خەسەرت حالی کوردستانە وە
چون نە نالی دل بە حالی میلەتی مەحروومی کورد
چون نە گریبی پیاو بە خوین بو طالە مەشوومی کورد
سینە چون لەت لەت نە کەم بو ئەنصری مەحکوومی کورد
لانی واز و بیکەس و مەظلوومن ئەمرو قەومی کورد
کالە دەستی تورکە کازو کالە دەست ایرانە وە
بوفەبی بی ئەصل و باطل قەط مە کەونە جستجو
کوی مەدن هەر گیز بە وە عەدی بووچ و بی مایە ودرۆ
چوئ ئەبی بارە ر بکا عاقل بە هەهەدی کینە جو
اسمی وجدان و عدالت بی مەمایە ودرۆ
بو سیاست ئەم قەسە کەو تە سەر ایوانە وە
ما و یە تی

چوار

شپوه ګويزان : فانع

چولر هتن تورو که بوونه نه کېنه کوردی هزار
 چه هل بهك ، بی عه قلی دوو ، دل بیسی سی ، دارا چوار
 مه نمی پیش که وتن نه کن لهم شاګمانه چوار ګرووه
 صوفی بهك ، ده رویش دوو ، به ګزاده سی ، آغا چوار
 نایه لن بوخوم ره حهت بم سه ربه خوتاوی بزیم
 قهر بهك ، هاوسی دوان ، که بیانوسی ؛ کویتغا چوار
 من له داخی سه رکزی تم مبلله ته چواره ردمه
 سیل بهك ، مالاری دوو ، کورګازی سی ، ابسقا چوار
 یادګاری ره نجی به نجی کورده کاته چوار نه ساس
 قهر بهك ، آراس دوو ، شامات سی ؛ به غدا چوار
 فه خره بومن اهتزاز و حورمه نی چوار طایفه
 ساز بهك ، که لباغی دوو ، شیروانی سی ، میدیا چوار
 باز بووم بالی شکاندم چوار به لای نه حسی خراب
 خانه قابهك ، ته کیه دوو ، عه مامه سی ، هابا چوار
 چوار صفت مهر جووده بومن بویه هیچ کهس نایه ویم
 قانعی بهك ، شیعردوو ، رودخوشی سی ، (مه لالا) چوار

بیگه یی به چه هپووری

ل-ب ا ل $\frac{آ}{}$ شاعریکی به ناو بانگ

له روز نامه‌ی مدیری که چ مه‌داری چه‌رخ‌ی شاف‌نوری
ته نوسی روزی کوردی که‌وته ته‌وجی بورجی بی نوری
بو غارو دوک‌لی بی اتفاقی و سونی ته‌خلاقی
مجسم بو به ه‌وری نه‌کبه‌و روز که‌وته مه‌ستوری
له بهر بی فکر و اقدامی ده‌نیسانی ه‌شایر بو
که روزن بوته ظلمانی شوی تار‌بکی ده‌ه‌جوری
ه‌مو می‌للات که‌بشته مه‌نزلی مه‌قصود و خوشنودی
قطعه کوردن به‌جی ماون به محرومی و مه‌ه‌جوری
ه‌زیزم افتخاری خارجی هم عله هم مه‌نعت
به ملیونو به فرسخ توله ه‌لو مه‌عرفت دوری
ته ماشا که له بهر شو ه‌لی چرا بهر تو ته‌له تربکی
کوردی ترضی ه‌مو به کبارچه بو ته‌یه‌ک کوردی نوری
مه‌گردنوش ه‌ار به به‌شینی زلو پیچ و ش‌ده‌ی ه‌وری
بنازی یکه به ته‌سای کیر و فخر و مه‌فرووری
برایری چراییکی بکن تازیکه شه‌دادی
قیامیکی بکن تا فرسه‌ته یکه‌ن به جه‌ووری
کسی می‌للات بهر ستر خاوه نی فیکرو سیاست بی
تازه قتی می‌للاتو آسایش مه‌تسود و مه‌نظوری

جوجه‌ای نیشتمان $\frac{آ}{۲۰}$ - هزار ۲۰

راو که ری بهد خو خونین ریژی خونین خویر نه تو بیو خودا به سیه ظلمو زور
نم جاریش بم ده مولت و مه‌ودا روله‌ی شیرینم له شیرین خودا
له ژیر بالم دارای مه‌په‌رینه هیلانه که مان لپی مه‌روغینه
نه خوینی غوم دل نه ندیشی ناکا بلام ده ترکم تیرت خه ناکا
له دری له مرگ وه روله‌م که‌وی جه‌ر که کم بیبری له شیرین خوری
دندوکی شوشی شوشی گیانه خه‌نو خاله که‌ی خه‌تی ژبانه

نو با خه‌په‌ر نیی له ایش وده‌ردم دل ده برژینی هه‌نا سه‌ی سه‌ردم
له دایکت پرسه پیت ده لی حاله اینجا نام ده که‌ی ژبانی تالم
پیم خوشه به‌رم نه‌ک جوجه‌له کم بره‌نجیو بی‌شیمی به‌ندی ده کم

هه‌زار جوجه‌له‌ی نیشتمان نه‌توی وه‌های خوش ده‌به‌ی با وه‌فا به‌وی

به قنبت بی له‌باوه‌ش ناگری قنعت شاهیدی مه‌مقصود

هه‌تا کور و بی نه‌نی به مالکی آزادی به مه‌سرووری

وه ده‌سنت نا که‌وی آزادیو شادی به آسانی

که هه‌نگوین ناخوری بی ایشی ریشی نیشی زه نه‌ووری

هه‌تا ما بی له صدوقی سه‌رو مینه‌و ده‌ماغت‌دا

له باده‌ی غه‌له‌تو کییر و نیفاق آناری مه‌م‌ووری

هه‌تا زنجیری مه‌حکومیت له ده‌سنتو شانو مال دابی

نه بوشی تالیبایی شیبی کافووری به مه‌ج‌ووری

له بیش چاوی هه‌مو و عالم چرور کوسو کومه‌ه‌تو و کی

له نیو جه‌مع میله‌ل بی احترامو قدر و مه‌نفووری

ژد من

ده يلیم و

د م . ش . هیمن له بهرانه (فانی)

دانه هله سته زیره وهی هوندو

ته وه بلام فانی هه چنه کده لی

ناو یرم هیچی نه هیشتو ته وه

ته نانه هیمنی بی باکی ایهش

وه کو فانی ته کوتوه

بی باکم

هه چیکی بیه سهر زارم تهمن ده یلیم و بی باکم
ته گهرچی بیکه سو زارم تهمن ده یلیم و بی باکم
تهوی آغا بی بیکاره جه بوو زفه لسولا ساره
دزبوو دیکرتنی کاره تهمن ده یلیم و بی باکم
که لی بی فیکرو ایدراکن که لی بی خیر و ناباکن
تو خوا که ی کامه یان چاکن تهمن ده یلیم و بی باکم
ته ونده گیزو پیموشن حیا و ناموس ده فروشن
له بو آزادی ناکوشن تهمن ده یلیم و بی باکم
خودای تم میلله ته قنده له بو قندن هه موو به نده
به حالی وان ته کم خنده تهمن ده یلیم و بی باکم
نیا نه بیر ی سهر بهستی ده کن فخری به زیر دهستی
ده روون هه ر وابه ده و بهستی تهمن ده یلیم و بی باکم

له نالانو بر و آزان له ريگرتن گهلي ووريان
 درونا اکثم به شي زور وان نه من ده بليم و بي باکم
 نه وانهي ايسته سر دارن جه فاجو وسته مکارن
 غولامي پور لود بنارن نه من ده بليم و بي باکم
 له بو باره ده کهن باره زگي اينساني بيچاره
 ده ککنت مندالي آواره نه من ده بليم و بي باکم
 شهوي تاروژ ده کهن ته د پيرچي ملکيکي بکهن داگير
 چي دا ماويک بکهن به خسير نه من ده بليم و بي باکم
 له بهر ظلمو جهفای وانه وه تن يک باره ويرانه
 هزار خوز گهم به ييکانه نه من ده بليم و بي باکم
 له شهرمو شوروه بي مهردوم بهخوم من چون بليم کوردم
 که آغا آبروي بردم نه من ده بليم و بي باکم
 نه من لاويکي بي بهر وال کهس ترسم نيه به خودا
 نه کهر آغاده حبيسم کم نه من ده بليم و بي باکم

به خدا

له ژماره ی پېشودا له ژبر ناوی تاران - آنکارا هیندیک له
جهور وسته می که له لایهن تورک و ایرانیکانووه له کورد کراوه
نوو سیو داواشات لیکرد بووت که له زاد یوو روزنامه کندا
وه لاهمان بده تور به لام وه کوو اداراتی ایسه پی یان را که یادروین
نهم دوو حکومت ته بی داد وستة مکارانه له جیاتی بیر کردنه وه له
داوایه ی ایسه و پیکهانی کهو نوونه سروکاری دیتنه وه ی چاپخانه ی
ژ-ک ایسه مزده یان نه ده بنی نه که ر تووانیات پیشی بلاو بوونه وه ی
تیشکی هتا و بگرن اینجا ده شنوان چاپخانه که ی ایسه ش پیستوه
چونکو حکومتی ژ-ک به هیمه تی که نجانی ووریای خوی ابستاله
به شی زوری پارچه کانی کوردستان ده سنی ده رواو ده توانی له که ترین
وه خندا گوره تربت شت بو دور ترین جیگی کورده و سنا
ره وانه بکات نهوا نه در جاره ش حکومتی به نداوو شیاره که ینه وه
که وه کو ایرلن و تورکیا نه کا بزانی کورد له یست سالی دراییدا
چه ندین بو حکومتی عراق که لک بووه که یکی ایسه تا ابستا
کوردومانه نهم هه دور نه روت له به رازر و سار چو وه ی آوری
وولاته که مان داوه ته ده متیان نهوتی کارکیوک وه کو له خاکی
هده به کان دای استفاده ی لی ده کهن خه ا به مان نه ده نه وه داوای
کورده کن به چاکی ته ماشا بکات و یوان پیک یستن خویات نه

اقلابی گوردی اور گنور

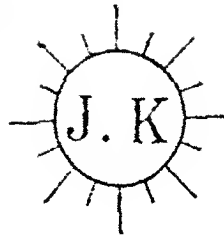
۲
ل. پ. ۴ فروروخ ۱۱

—۳—

... له نین که بناغی اقلابی مه حکم کرد و دل نیا بو که
انقلاب بی کومان سر نه که بیت فرمانی خوش ساز کردنی دا به ۱۹۰۹ و
نیروو هیزی کونستان له لایه شوه حکومت به جیکای له دینی
زاینو مرانه بیکى نوند ده کرا تالوره دهر که و تنا بیگرن ده سته بیکى
چاند که سى پولیس که بوتوفیفی له نین نه مریان وهر گریتوو سواری
کروکیٹ بوون که شوفیرده که نه نداسی کومله ی کمو نیست بوو
که له مسوودیان که هیئت اوتومبیله که بوده ره وهی شار بروو حینته
ناو کندا لیکاره بوایسه کان مردن خوشی بویه فیدای رزگاری نه تهره
کى نه ۱۹۰۹ یه دواروژی که سانیکى بر آهانجیکى ډک قیده کوشن
له نین ههر چونیک بوو خوی دهر باز کرد و چوه ناوچه ی ترکانى
... ماوبه نى

که نه نیشانه ی تیری ایه نه گور نه وایتس بیانه وی چاپخانه ی ژ. ک
بیته وه نه بی ووشتربک بینن ده ستنی به کلکی بگون رای بکیشتن
یکه هیته زه وی اینجا نه که نه آمانج دیسان ایه ده مانه وی تاران
آنکارا و به غذا وه لامی ایه بده نه تهره بارادیرو روزنامه نه و کوردا
نمش که مه نوروری دینه وهی جیکای چاپخانه ی ایه ت نه گور تا
۴۸ سومات درای خورنده وهی نام زماره به ده ست له کاره بی شوه
فانه ی خوبان هه نه کرت وینه (عکس) و تاریخی ژبیانیات
چاپ نه که نین .

پزی کورد و
کوردانی هه وره!

نیشتمان

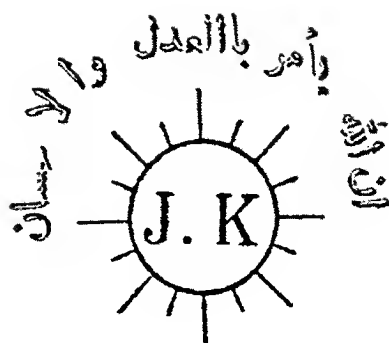
بلاو که ره وهی بیرى کومه لای ژ. ک
کو واریکی ندهی، خوینده واری، کومه لایه تی، سیاسیمانکی کورده

ژماره ۶ سالی یه که م ره شه مای ۱۳۲۲

کو نه مردووی نهی جلال الدینی نه بیورنی نه قه
هه و بژیت نهی فخری کورد و حاکمی مولکی عه و ب

بڑی کورد و کوردستانی گھورہ

لہدم برہنی تہوانی لہ کومہام بہد کرن
لہ بارو تیزہ دہمی ہوودہ کا مقہ شتوبرہ بنکم

نیشات

بلاو گہرہ وہی بیرى کومہ لہی ژ. ک

کوواریکى تہ دہ بی، خوبدہ واری، کومہ لایہ تی ومانکی کوردہ

سالى بہ ۴۴م

رہ شہ مہی ۱۳۲۲

ژمارہی ۶

بوچی گہورہ گانی «قریش» مسلمان نہدہ بوون؟

ل. ب. ع. آ. بیژن - ۲

«آخر نام قسانی» محمد امین» تہ یانیو داوای ناردراوی
لہ لایہن پەزدان تہ کا تہی راست بن یاتہم وەعدانی بەشرطی مسلمان

بوون نه‌باندات به‌جی‌بان نه‌گه‌یینیت ؟ « نه‌مه پر‌سباریکه که‌سی (۳) که‌س له‌گوره و سه‌روکانی (قریش) « نه‌بوجه‌هل » « نه‌بوسفیان » ۱ و « نه‌خنه‌س » دوا‌ی که‌لی کوششت که‌بو به‌ربست کردنی بلاو بوونه و هو به‌ره‌سندنی دینی پاکی اسلام کردیان و هیوا براو بووون له‌دلی خویاندا ئیریات لی‌ده‌کرده و ده به‌شوین وه‌لامه که‌یدا نه‌گه‌ران به‌لام وه‌لامی ته‌م پر‌سبارانه‌ته‌نیا به‌ نووری راستی ته‌دو‌زراوه‌که ته‌میش له‌دلی تاریکی پیاویکی وه‌ک « نه‌بوجه‌هل » و هاوتاکانی دانه‌بوو .

بوته‌حقیق و بشک‌نینی ته‌حوالی (حضرت محمد صلی‌الله‌علیه‌وسلم) هه‌ربیکه بریاری‌دا به‌بی‌ته‌مه‌ی ته‌وانی‌ترپی بزانی شه‌واه بجی له‌گوشه‌ی ییکی خانووی پی‌نه‌مه‌ر کیشک بکیشیو آگنی له‌آکاری شه‌وانی ته‌م و وجوده‌ مقدس و گوره به‌ییت . شه‌ویکی چوون ئایه‌ری به‌یان غه‌بری قورآن خویندن و عبادت هه‌چیان نه‌دیت له‌گه‌رانوه دانوشی به‌ک‌هانن که‌لیکیان لومه‌ی به‌کتر کرد که‌بوچی هه‌نده ضعیف النفس بو‌وت که‌شه‌وانش ناتوانن له‌نیزیک مالی پی‌نه‌مه‌ر وه‌دو‌ور که‌ونه‌وه سون‌دیان خوارد شه‌ویکی دیکه ته‌م کاره ناره‌وا به‌ دو‌ویاته نه‌که‌نه‌وه به‌لام تاسی (۳) شه‌وان خویان پی‌رانه گیراوتا به‌یانی خویان حاشارده‌دا بی‌گومان هیزی کیشه‌ری راستی (قوة جاذبة حقیقت) ته‌مانی وابه‌سه‌ر ده‌هینا‌وله دلپانا اقراری پی‌ده‌کردن گوناری (محمد صلی‌الله‌علیه‌وسلم) راسته‌و هه‌ر وه‌عه‌ده‌ییکی ته‌یدا به‌خه‌لک به‌جی ده‌گه‌هینی له‌ایره‌دا ته‌م پر‌سیاره دینه‌پیش : نه‌ی که‌وا بوو بوچی ایمانیان نه‌ده‌هینا؟ له‌م باب‌ه‌ته‌وه جه‌نابی دو‌کتور محمد حسینی هه‌یکه‌ل له‌کتیپی بالاو به‌نرخنی « ژبانی

۱- ته‌م ذاته له‌دوا‌بیدا مسلمان بوه

محمد سلی الله علیه وسلم « داوا مهلی : > ۰۰۰ آخو بهتی بهر بوونی
 روژگار جیود و کوته پهرهستی له بیرده چتهوه ؟ تنیا تهوکهسانی
 همیشه به شوین تهواویتی (کمال) دا مهگهرین و پیاوانی تیگه‌یشتوو
 ده توانن خوله جیود پیاربزنو بهرابوردنی روژگار شتی کونو رزیو
 له‌ییر خوبه‌رنهوه . تم پیاوانه همیشه تهوراستیانه (حقایق) ی له‌ییش‌دا
 باوه‌ریان پی‌کرده سه روژیر مه‌که‌ن تارهنگی خه‌رافانو خه‌بالانی‌که
 به‌مروزی روژان وه‌ک توری جالجالوو‌که له‌ده‌وری راستیه به‌رزه‌کان
 ته‌نریت له‌سه‌ر لابه‌رن ؛ تونه‌لی گیانی وان کورره‌یکه که همیشه
 پیروراستیه تازه‌کانت له‌ناو‌آگری خویدا ته‌تونیته‌وه و‌قالی مه‌کار خلته‌ی
 لی‌مه‌گری تاراستیه جوانه‌کی بی‌وه‌ده‌رخانه‌م پیاوانه متمصبو خووبست
 نین ؛ جویای راستین به‌شوین مه‌م وون به‌وی خویان له‌همو‌شوینیک
 و له‌لای همو‌کس ده‌گهرین به‌لام ژماره‌ی تم پیاوه که‌وران‌ه له‌ناو
 همو‌ناو‌مو قه‌ومیکدا زور‌که‌مه‌و همیشه له‌گه‌ل خاوه‌ندانی (مال و
 مقام) به‌دبره‌کاینو کیشه کیشیانه ، چونکو خاوه‌ندانی (مال و مقام)
 له‌ییر و باوه‌ری تازه زور ته‌ترسیه‌ت که مه‌بادا باری‌گیتی بگوریو
 مه‌وان مال و دوا‌ته که‌بان له‌ده‌ست بچ‌بوییه ریزه‌ی مه‌ردومه‌وه ؛ چونکو
 له‌گیتی‌دا بووان له (مال و مقام) زیاتر هیچ راستی‌یک تیه وه‌یج
 شتیک قابل علاقه نازان ، همو‌شتیکی به‌ته‌رازوی (مال و مقام) .
 که‌بان به‌ر‌آوردده‌که‌ن مه‌گر مالیان پی‌ی‌زور بیوجیکایان پی‌قایم تربیت ؛
 ته‌وا راستیکی گه‌وره و آشکرایه به‌لام مه‌گر که‌مه‌رین زبان‌کیان پی
 بگه‌هینی تمه خه‌بال پلاوه . له‌به‌ر چاری نه‌وانی دراو کورده‌وه
 آمانجی هره به‌رزیانه (فضیلت) مه‌گر دراوی پی‌ی‌زور پی‌ی راستیکی

بی هاوتایه خو ته گهر (فضلیت) بیویستی بی هیندیک له ده ولې تی نه وان
 که م بکاتوره بیریکې خاوه ؛ هره بهم جوړه نه گهر (دین) آرزو ووهوا و
 هومسیان تیربکا هیچ شتیکی لی باشتړینه بهلام ته گهر بیته بهردییک
 له نیوان خوینانو آرمزوی ناباکیان له بهری راده کهنو به هیچو وپوچی
 ده زانف .

خاړه ند جیگاړ مقامه ککانش هروا بیر وباروهی تازه به بیی
 مه قامی خوینان لیک نه ده نه وه تم دهسته به یو راگرتنی مال وجیگای
 خوبان عوامی تور به سر که خاوه نی راو ته دیرنن ووه کوو گوله
 بهرروژه هه تاو له هه رلا ییک هه لات رو و له وی نه کف بوسر
 راستی تازه هان نه دن تا بیته بهر هه لستی بلا بوونه وهی ، بو تم
 کاره خانوانی ویران وداته بیوی بیره کونه کان که گیانی راستی بان
 (روح حقیقت) ده بهردانه ماوه سه رله نوی نه راز یننه وه تا بهم جوړه
 هوامی چاره رش هه ل خه له یشن و بی به نه میشکیانه وه که گیانی راستی
 له ناو تم دیواره رزوانه دایه مردوم چووزانن که راستیو حقیقت وک
 مه لیکې کیوی چه ندین ساله هه لفریوه و نه که لاکه که په تی که به خه لانی
 خه یالات داپوشراوه ، که سیکې خاوه ندی ده نیو بیري خوی نه بی له کوی
 ده زانی که حقیقت ناتوانی له پواز دیواری (معابد) دابینینه وه ، نه گهر
 به بهررو و بالی خه یالات و خرافات دای نه پو شن هه رنیشکه یکی دنیا
 په ک رووناک نه کار ووه کو هه تاو له هه موو جیگابه ک نه داو هیچ شتیک
 ناتوانی بیته بهر هه لستی بلا بوونه وهی .

بهم جوړه چون ته بی توقع مان بیت که وره کانی (قریش) که
 هه ریچکه به جوی جوی نه چون بو بشکیننی نه حوالی به بهر بهر یکی

سکالایه له گهل نیشتهمان

ل. ب. ال. آ. م. ش. هېمن ۵۵

تهی نیشتمانی خوشه ویستم - بوبه هیندهم خوش ده وبه ی چورنکو
ته من که ایستلاو یسکی توندو تولم له پیشا کور به ییکی لاواز و
ساوا بوموو له دامینی تودا گه وړه پوره وازه بومو گه یشتومه ته م روژه
گه وړه ی ووهک (حضرتی محمد صلی الله علیه وسلم) وگویی بان له قورآن
خویندنی ده بوو ایمانیان بی هینایا له حالیکه کتیه آسانیکه ته م
ذاته پوره ییکی ته ستووری له نیوان خویانو هرا وه ووه سی ناپاکه
که بان ته کیشا و پیاوه زاناو تیگه یشتوکانی له وان به زیانر ده زانیو
ده یفرمو «هل يستوی الذین لا یعلمون ؟» .

خویندنه خوشه ویسته کان ته م باسه تان که خویندوه ته گهر نودنه
یسکو له ژبانی عصری خومان نشان بده بن سرتاسر سورر نامینی
ته ویش ته م به :

آغاییکی کوردی عراق به لکو سردار ه شیره تیک به ک دوو سال
له موه به نامه ییکی بو آغاییکی کوردی ایران نویسو «که دهستی
منو دامانی تو نه کی به هیچ باریک له پیناوی کوردایه تی دا تی بکوشی
چونکو کوردایه تی مستازمی ته م به هه مولاولوه خوینده وارو گنجه
تازه بی گه یشتوکان بینه سرکار وایه له ژووری دیوه خانا دابشین»
ایه نازانین خویندنه به ریزه کانه ات چنده فرق له نیوان ته م
آغا کورده عراقیه خوشه ویسته ! و «ته بجه هل» و «ته خنس» دانه نین
به لام ایه ته لی بن : تهی به برین چی دهستیکی بو زبانی ته ووهی خوی
داوینی مهردوم ته گربت ایوه ش بلین آمین ! . ژ . ک

و با خواهه له آمیزی تو داگیان بدهم و له خاکی پیروزی تودا به نیژریم
تهی نیشتمان له عالمی خیالیش دانا توانم بیجگه له تو جیگایاک بولی
دانیشن وتیدا ژبانم هل به ژیرم .

آو و هه وای خاوبن و ده خهل به ربنی تو بومن سازگاره نه گور
له نوم به پچکر نه وه نازیم و له هیچ و ولانیکی تر داهل ناسکهم
به هاران هممو روژیک یا پیش تاو ههلانی به بیان یا کاتی بولیلی ایواره
له آوه دانی وه درده کرم و له سهرلو تکهی کیویکی بهرز داده نیشمو
چاوله دیمه نه جوانه کانی توده برم : شه بای فینکی تو آگری دلم داده
مرکینی : دیمه نی کویستانه ره نگینه کانت که لو تکه یان یه بفردا
بوشراوه و آته گیان به گولوک و هه لاله و سویسن و بی بون خه ملیوه
روحی دژ و دامام شاد نه کات و رینگه و رینگی بلبان و قاسپی که وان
غه مم ده رومینت : هاره هاری روباروتا نگه کانت و قهلبه زی آوه
جوانه که بیان نشاء یکی فوق العاده له منا به یداده کا : به لام داخی گرانم
هم نشانه یم زوتیک ده چی چونکو دینه وه پیرم که نه توله ژیردهستی دراوسیکان
دای — نه و چاره ناسیکی سارد هل ده کیشمو دو دلوب فرمیسک له چاوم
دینه خوار له کول آونگی سهر گولان تی کهل ده بی و به کزبو و به مهل
که چی ریکه ی مال ده گرمه وه بهر

تهی نیشتمان تهی مایه ی ژبانم — نه من اتم ته مه نه دا که هه ره تی
لاوه یتبه و دلیکی برله آرزو و آواتم هه به

هه ره که بشتن بهم آواتم ده وی که خاکی پاکی توله وجودی
بیگانه کانت پاک به بیتیه وه و من وها و جونیه کانم له باوه ششی تودا
به سهر بهستی و آزادی بزین — بزنی کورد و کوردستان به سهر بهستی
و سهر بخوئی .

خوشبختی چیه؟

ل. ب. آ. م. ش. آذر ۸۲۱

له مه‌بدانی بانو به‌رینی زینده گاتی دا هه‌مو کهس . کوششی خوی
بو که یشتنی ته‌م آمانچه که « خوشبختی ناوه » ده‌ره‌تینی ،
هیچ کهس نیه ته‌م آره‌زوه له‌دلی دا به‌رووش نه‌کات . و
هه‌ر که سه‌شتیک به‌بیوستی خوشبختی خوی ته‌زانی . مثلاً : انسان
له‌به‌هاری که‌نجی دا په‌یدا کردنی هه‌موه‌ریکی جوانو داوین پاک ؛
وه‌نه‌خوشیکی حال نه‌زار چاپونه‌وه و رزگاری له‌ده‌ردی خوی
به‌خوشبختی دانه‌نی ؛ اما خوشبختیکی چه‌ندان پابدار نه‌بیت قابل
دل‌پی‌کرتن نیه . رای هه‌مو کهس له‌هه‌ل‌بژاردنی خوشبختی دا جوی
جوی و مخالفه ؛ « کتیبی بودای ته‌لی » له‌سه‌ره‌وه‌ی کارچاکی
و دروست کاری خوشبختی نیه ؛

البرت هوبارد . ته‌لی « چاکترینی خوشبختی یاریده‌کردن
به‌خه‌لکيه » ؛

ته‌که‌رچی ته‌م دو ره‌ایانه‌ی سه‌ره‌وه‌زور به‌نرخه‌بلام به‌عضیک
ته‌بیته‌مایه‌ی خوشبختی . وه‌بو هه‌مو کهس به‌وه‌سیله‌ی به‌ختیاری
ناناسرین ؛ هه‌روه‌ها . علم و صنعت و ثروت و کوشش - راجه‌به
موقیتی ته‌شخاص و به‌پی‌ده‌کار هینانیاں یا ته‌بیته‌وه‌سیله‌ی نصرت و
آسایش وه‌یا ته‌بیته‌مایه‌ی به‌دبختی ؛

خوشبختی ته‌صای ته‌مه‌یه‌که انسان له‌سایه‌ی دا به‌به‌رزترین

سه علامه تو خوشی بگات ؛

چون به ختباری له کوشته وه دینه بهر هم و له زینده گانیشدا
کوششوکار ته بیت ته نجامی وه ظیفه بویه پیوسته انسان بو خوشبهختی
خوی ههول بدات چون - ماکس مولر تهلی > گوناومی زور گه وره
ته مه به که انسان خوشبهخت نه بی > !

لهم ماوه دورو دریزه دا که نه تومی کورد زنجیری دلمی لهملو
کرتی بهد بهختی له بی له حاله تی گیانه للادا به چا وی پرخونو
دلی پر خه و خه تیوه به داوی زولم و بیدادیوه ! باله فرکه ی بو !
له بهر ته مه بو که قدر و قیمة تی ژبانی نه ده زانی وه له ههولی
کاردا نه یان ده توانی کوششتیکی وا بکهت که بتوانه به سه ره مو
به ره هستی ژبان دا زال بین ! بویه تا ایستا له حقی ژبانش مه حروم و
بی باش بوون ؛

- سلان تهلی - تاله ژبان دای له به هره و به ره که تی استفاده بکه
چون دونیا بویه خهلق کراوه که انسان له که شو توشی زینده گانی دا
دالگیر و مات نه بیت . به لکو پیوسته انسان خوی له مه زیانر بزانی
که سهختی و کوبیره وه ری بتوانی به - هری دا زال بیت . وه ته وانه ی که
قرار و میزانی زینده گانی نازان بو ژبانه نابن و حقی خوشبهختیان
نه . چونکه ! خوشبهختی سزای ته نجامی وه ظیفه به . وانا به ختباری
شتیکه له مقابل بیک هنیانی وه ظیفه دا به انسان ده به خشری بویه
خوشبهختی په کبکه له گه وره ترین وه ظایفی ژبنی ایه ؛

ته گار حکمیک بیرله میژوی چه ند سال له مو پیشی خومان
بکهینه وه و ته وضاعی بهد بهختی و گرفتاری خومان بی نینه بهر چاوبه چاکی

دهمه نه قه پيگي دوو گه سني

بايز — بابير له کوی بووی ؟ > چوو بوومه شاری

بايز — ده نك وباس چيو و له ناو بازاری؟

بابير — ده لين رووسه كان هيجكار له پيشن
بهه زواه كاكي هيتله ده كيشن

بومان نه راندري كه بو نه ته وهی كورد غير از آزادی هيج شتيك نايسته
مايهی خوشبهختی ... وه سه عاده نو خوشی ژبانی كورد نايه ته بهرهم
به آزادی نه بی ! ... ميلله تی كورد له آزادی و سر به سنی زبانه
هيج شتيك به بناغهی خوشبهختی و نه جانی خوی نازانی !
كورد راضی نه كه له ریزه ی نه ته وه كانی گهني دا
به گوناهاكار بنوسريت و آماده به تا دوامین ده ره به بو ته نجامی نه
آمانجه پاكه كوشش بكات وه به هه موه هیزو توانا به وه تی ته كوشی
تاله به رامبه ر نه نجامی وه خلیفه دا شاهی خوشبهختی واتا : حوربهت،
و آزادی ، بگریته باوهش !

شه مالی كوشش هه وری نه گهني له سر روی كورد و كوردو-
ستان لادا . شه ری بهر بهختی و چاره ره شی دواپی هات وابسته
به بانی سه عاده ته .

كورد ته بی : بو جیزنه پیروژه بی نه جیزنه گهردیه ! وه بو
وه ده ست هینانی سه ره بهستی و آزادی . وه را زانده وهی به هاری
كوردوستان . گولالی نیشتمان به خوینی كه شی خوی بگه شه ...
بزی كوردو و كوردوستان و كومه له ی ژ . ك

سو پای هه شته میش له ولا آزاریه

خه ریکی کرتنی اینتالیایه

بایز — ته دی آغامان خه ریکی چیه ؟

له میزه آگام له حاله نیه

بایز — ته من چو زانم هیچ ناسه لینی

خه ریکه دیسان قهندی بستینی

بایز — جاقهندی بو چی ده ده نی کا که ؟

خو آغانه ی بوه قهط بووان چا که

بایز — قهندی ده ده نی ، ده بهستن ده ستری

هه تا کوو نه کا بیری سهر به ستری

بایز — له باتی قهندی چی ده دا قیهت ؟

بایز — شهرهف و نامووس و بجدانو غیرهت

بایز — دهك با خوا جه رگی بی باره باره

شهرهف ده فروشی به پوول و باره ؟

هه لا هه لایی هکهم ده وله مهنده ؟

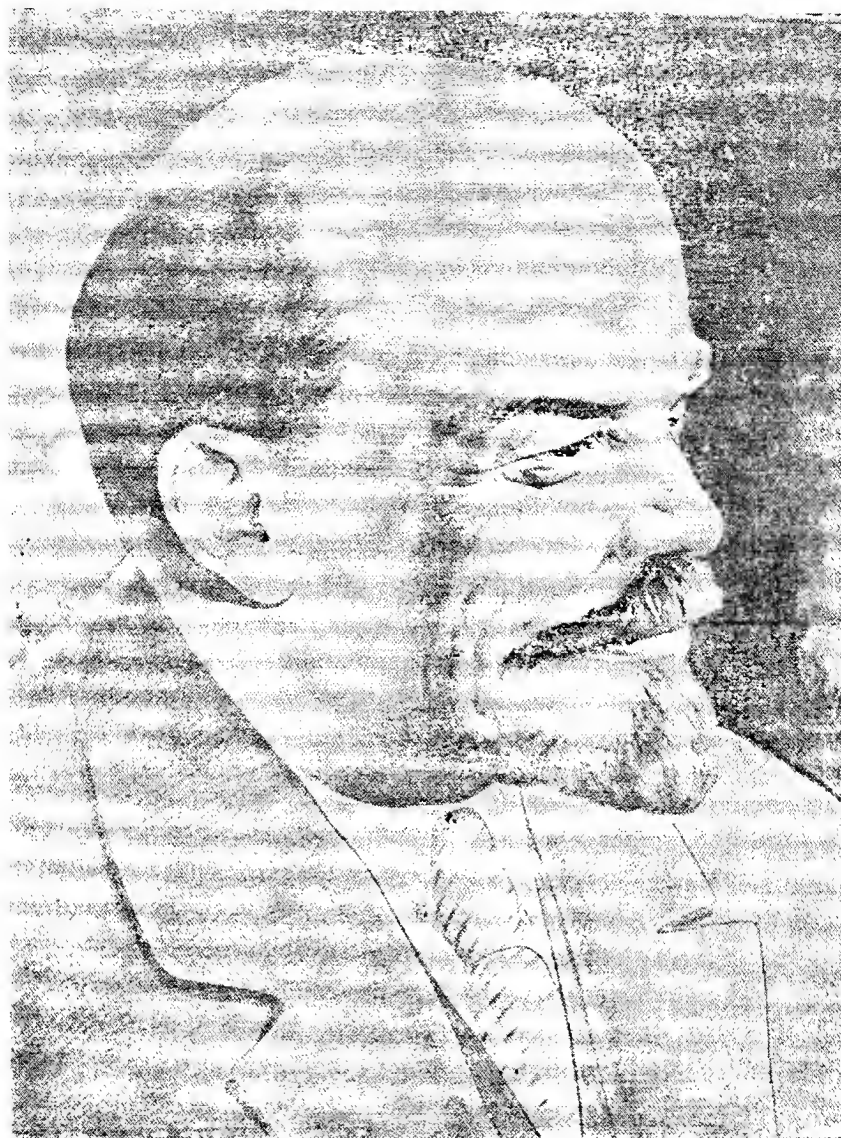
چی احتیاجی به پوول و قهنده

بایز — مه گهر نهت بهستوه بایزه رووت ته تو

که شک رهق تره تا پتری دو

بایز — به خیر نه یه وه نه فامی بی هوش

نم دی قهط پیت بی خه به ریکی خوش

باقیه ناووت نه تو، که رچی ده میکه مردووی
نا، له نین! ماوی مه تارووی قیامت زیندووی

تکاله کورده ناو داره گانی ایستا

ک ت ۱۰۴۲ بشتیوان

چهندیکه که من ته ماشای ههلسوورانی ئەم چهره کون و شپه ده کهم و جار چاریش میژوی نه ته ره گانی ئەم سهرزه مینه ده خونه هه واده بینم له ناو ههرقه ومیک دا که بهستیو چاره رشی بروزی سهندیی وورده له سایه ی فیکروو هییمه تی بهرزو نیشتمان بهروه ری چهند که سی خاوهن هوش و اراده که شقی هییمه تیان له تماع و دروو ناراستی هه لداوه کاری نهوقه ومه رووی کردو ته چاک بوون و ژیا نیکی سهر به ستو آزادیا ن وه گیر که وتوه بیجگه له نه ته وه ی هه زاری کورد که چهند چهره گرفتاری هه واو هه وه سو کین وحه سهدیکی هیچ و خورایی بووت و به یی مرام بو گیان و مالی به کنری سمکول ده کن له خول

نازانم بوچی ره گی غیره تی پیاوه که وره کانمان پساوه ؟ بوچی عقل و مه عریفت له میشکیان دانه ماوه لام وایه ره گ و شاره گه زله کانیا ن هه مو به ماشه ی جهورو سته می تورک — ایران و عربه کان له بهر هاتوته دهر به لام تیکه بشتو فاینان چی به سهر هاتوه ؟

ئهن که کوردیکی بچوک و خه م خوری نهوقه ومه م تکاله مه زنه که وره کان ؛ شیخ و قاضی و مه لاکان ، خوبه گه وره زانه کان و تاجره دراو زوره کان ده کهم له خه وی غه فلت راپه رت چی وه ختی خه وه ده سته بک به چاوی خه والودا بینن و فیکریک بو حالی خوتان و ئەم قه ومه که هه مو

میژونوسه‌کان ددان به نه‌جابه‌ت و غیره‌ت و ییاوچاکی له‌میژی (قدیمی)
داده‌هین بکه‌نه‌وه و بو رزگارکردنی قومی‌ه‌زاری ه‌کورد حه‌ولیک
یده‌ن هیوام وایه به‌زدانی که‌وره و به‌رز یارمه‌تی‌دان بدا وه‌بزیکو
بینته به‌ر و سه‌ربکه‌وون .

به‌زه‌بیکو به‌حالی من‌داله بی‌گونه‌ه‌کاتان که‌میوه‌ی باغی کوردستان
داییت بانه‌وانیش به‌دبه‌خت نه‌بن زن‌جیری دی‌لی و ژبرده‌ستی‌بان نه‌کریته
ته‌ستوی شه‌رف و قاره‌ مانیه‌وه .

ته‌ی سه‌ردار عه‌شایر و پیشوایانی کورد ه‌وورو روژیکه سه‌رومال
ده‌بیناو راگرتنی ح‌قوقی ه‌کورد و کوردستانی که‌وره ته‌رجیکی نه
مردن له‌ریگای آزادی به‌شه‌رافت ک‌لیک خوشتره له‌ژبانی ژیر-
ده‌ستی و ته‌سارمه‌ت

دیسان له‌و که‌ردانه‌تی‌کو بوونه‌ه‌وی دوو‌به‌ره‌کی قومی. کورد
و وه‌کو فریزو ره‌گیان له‌باغ و یستانی به‌ختی کورد ه‌الانه‌وه‌و سیس
و بی‌به‌ریان کردوه تکه‌ده‌کم ده‌ست له‌م‌کاره به‌سته ه‌ه‌ل‌گرت حه‌یفه
با باغی کوردایه‌تی وازه‌رد و بی‌ره‌نگ نه‌بی

چه‌نگالی شیر ییشه لانی کوردستان بوده ره‌هینانی ره‌گی
خوار و خیچی وان زور به‌هیزو له‌باره

به‌تاییه‌تی نه‌ته‌ربکانی کومالی (ژ. ک) ووشیار ده‌که‌مه‌وه‌که
ریگا ه‌ه‌تله نه‌که‌ن و بی‌بان وای نه‌بی ته‌م‌کومله‌ی ایبه‌گاله‌یه سه‌ری
کوشتینی خویان له‌ستی آسیتی ایبه ییارین- بژی کوردو کوردستانی که‌وره
و کومله‌ی ژ. ک .

گوردستان

« له ژماره ۱۰۵۳ سالی پینځه‌ی روژنامه‌ی »

« اللواه چاپی بیروت وهرگیراوه »

« نوومه‌ر: یوسف مه‌لیک »

« وهرگیر: م. نادری ۷۶ »

خورسکار (طبیعت) به شیکي زوری له جوانیو پیتی (خبرات)
خوی به‌سەر کوردستاندا به‌ش کوردوه، نه‌گەر ده‌ستی وراث‌کاری
آدمیزاد نه‌با به‌راستی سوپسرای روژ هه‌لات بوو .
پیاره‌له‌کوردستاندا به‌ته‌واوی خورسکار به‌هموو جوانیو ده‌نگینه‌وه
د.د بنیت

یه کیک له‌وضایطانه‌ی که‌بهم نیزیکه‌له‌گه‌ل سه‌ربازه‌کانی بوکاریک
خاودرابوونه کوردستان گوتوبه‌تی: فرمانیکی درابوومانی ناچاری کرد
بووین به‌خیرایی کار بکه‌ین ویویست بووماوه‌ییکی زوړ درېژ به‌شیوو
دول وده‌ده‌دا پروین تابگه‌ینه‌خاکی کورد، ماندوه‌تی هیزک لی برری
بووین، ییزاری له‌سەر هه‌موو سه‌ربازه‌کان کار یگه‌ریوو زیانر خوبان
ده‌مات، به‌لام که‌پشان له‌خاکی کورد نا‌حالمان ده‌ست به‌چی گودا،
هه‌ستان به‌له‌شووکی خومان کورد و شادی له‌دلاندا په‌ره‌ی کرت
سه‌ربازه‌کان له‌بهر خویانه‌وه ده‌ستیان کرد به‌گورانی گوتن به‌بی ته‌وی
له‌هه‌وه‌له‌وه هور واسطه‌ی هم شادبو دلخوشتی به‌بزانین له‌م حاله‌دا ایه
له‌دولیک دا بووین که‌وبه‌ی یکی ترسناک به‌لام جوانیکی میواندارانه‌ی هه‌بوو

له وکپوهه بلیندانه که سه‌ربان بو آسمان کیشاره وله‌زستاندا به‌فر
 دایات ده‌پوښت دانېشتوانی خوبان به‌بی‌ماندووبونیکې زور تیرنه‌کښ
 که‌ندوښو دولی کوردستان هه‌میشه به‌رگی ته‌ښنگی خوا کردبات
 له‌په‌وه ، نه‌ر آوه‌شیرینانه‌به‌بی برانه‌وه به‌وشوو دولاندا سر به‌ره‌ژبر
 ده‌ین ، میوه‌ی هه‌موو رهنکه به‌وداره‌تیک چرماوانه راهاتونه‌خواو
 میله‌تی کورد که‌لره‌گزی آرېن امتیازیکی تایبه‌نی هه‌په‌که
 خورسکاوې زه‌مینی کوردستان له‌وانیدا هیناوه‌تدی وه‌به‌چه‌شنکی وا
 ټیکېل خووړه‌ووشتی کوردان بووه‌که ناتوازی لیک‌جوی بکړېنه‌وه
 کورد میله‌ټیکې راست پیژ بو میوانداران ، فیل بازنېن ، بی‌به
 چاکه‌داده‌هېښن وله بیربان ناچی ، کښن له‌دل نین ، نه‌گه‌ر به‌عدالت
 ده‌که‌لیان زه‌فتار بکښ لی‌ده‌بووړن ، به‌لام نه‌گه‌ر دوژمن هه‌ر به‌پیدای
 له‌که‌لیان به‌وولیت‌وه له‌بیربان ناچی چونکو ده‌زانن کورد به‌هه‌ر به‌ستی
 آفرېده‌کراوه و بو‌که‌س نه‌هانووه نه‌و به‌شی خوا له‌زمان دایې
 به‌خشیوه لی‌ی‌داگیرکا کورد میله‌تیکه کار‌کر ، هه‌ر چنده کار به‌آزار
 بی نه‌وه‌نده‌یان له‌کن خوشه‌وبسته .

کورد زبان‌زینی له‌کیوان دا‌نېشتون له‌که‌ل نه‌و‌ش څاره‌کان
 غېره‌کوردی که‌م تېدايه ، ته‌نانت « له‌بته‌ی کونت ته‌لکې » که‌له
 نه‌حوالی کورد اشاره‌زاییکې قولیان هه‌بوو له‌نوو‌سراوی به‌نار
 بانگی خوی‌دا که‌بو عصيته‌الامم نوو‌سیوو‌اده‌لی

پاښته‌ختی کوردستانی ژېرو که‌گه‌وره‌ترین شاری کوردانه‌وله
 سه‌رزه‌و ییکې‌سی سووچی کووړر دا‌هل که‌وتوه بیجکه له‌دوکانداریک
 هه‌مووی کورد بوون

به‌بی‌ژماره‌ییکې که‌له‌دوايه‌دا کراوه‌ژماره‌ی کوردان نو‌میلیونه

عه شایری کورد

ای ع. راد ه

له ژماره کانی پیشوو دا باسان کرد که میله ئی کورد
نا به بشکینیکی که میزو نووسه کانی گیتی کردویانه زور نه جیب
و آزانت و نیشتمانی نه وان وهك به هه شته ، دارو به و دی جیا و
کیوانیان هه مووی زیرو زیوه به لام داخی گرانم کوردستان له بهر نانه
بایو خو خوربو تهماع بوته چهند کون وهه ر پارچه ی به دست
به کیکه وه ده نالین .

ماهی ته ن یفاق و دوو بهره کیه چهند سهردار عه شیره تیگن
که بیرله ته حوالی خویان نا که تهوه و خهریکی دراو کو کردنه و من
ته گهر بیربان کردبا وه ده یان زانی که مالی دونیا به دلیو ژیردستی
هیچ سوودیکی نه تهوه ندهش ده بی بزانت که نه تهوه ی کورد
هبارت نه لهو چهند سهردار عه شیرم تایی که بهختاری نه تهوه که بان
له بیناو ماددیات ده نین بو آگاداری له ته حوالی عه شایری کورد
ناوی تهوه عه شیرم تایی که له که لینو قوژنی کوردستان خهریکی ایش
و کلان و به پیاده تیو جوانمیری چاره دهی کانیکف که خو بان
له دلیو ژیر چه بوکی تهوه و تهوه نه چات دن لا بهره کانی ۵۷ تا ۷۷
(جغرافیای سیاسی ایران) که به درزی له عه شایری کورد تهوه
له کوواری نیشتماندا ته نووسین

له‌ناو کومه له‌دا

چهند باندیک له مه‌راهنامه‌ی کومه‌له

۷- بونه‌ی متدین بوونی به‌شی زوری نه‌تو‌ی کورد به

دینی اسلام کومه‌له له‌کوردستان به‌نیا دینی مقدس اسلام

به‌ره‌سی ده‌ناسیو بوته‌روبیجی شریعه‌تی خاوبنی اسلام

و به‌جی که‌بشتی هه‌وو و ریووشو بیککی اسلامه‌تی تیده

کوشبو له‌که‌ل منافقات به‌ز به‌ره‌کابیککی به‌شیده‌ت نه‌کا

۸- مه‌سله‌کی کومه‌له دیوکه‌راتیه و له‌م پیناره‌دا

بوخوشی ژبانی به‌شهر کوششت نه‌کربت

۱۱- کومه‌له هه‌موو قبیله و عه‌شیره‌ت‌کانی کورد به‌چاویک

ته‌ماشاده‌کا و بو‌برایه‌تی هه‌موان کوششت نه‌کا- ره‌خه‌ گریو انتقاداتی

کومه‌له له‌آکاری نه‌وان ته‌نیا له‌ردوی دلسوری کوردا په‌تیوه‌به‌که

حه‌ز به‌له‌ناو چوونی آکاره‌و ره‌فتاری ناشیرین له‌ناو‌کورده‌واریدا ده‌کا

گه نجينه ي نه ده بيا

نه گهر مردم ...!

شيوه گوبزان - قانع

نه گهر مردم وه تن لاوانی تو خوش

نه گهر قه پسر نه ما گاوانی تو خوش

به دس خوم بی له به ینی تو و به هه شبا

جه هه نهم پر له نهو سه پیرانی تو خوش

هه موو حوری مبارک بی به یا شیخ

له بو من هه کچ و غیلانی تو خوش

هه موو هه نکوبن و شیري بومه لاکیان

مست و سر چاوه نی آوانی تو خوش

به من چی سه یری باغ و قه صری لوبان

وه تن صه حرا و کهژ و کیوانی تو خوش

نه گهر دنیا نه مایه ک سر به چاری

وه تن گهر مینو هه م کوبستانی تو خوش

نه گهر نه فنی خصوصیت تیا نه مینی

مبارک بی وه تن ده ورانی تو خوش

فه ره شنا قانعی نه مرو نه مینی

وه تن ره ب بی ههوا خواهانی تو خوش

نالەیی دل

له ژماره‌ی پینجهم ماوه‌نوه

اسمی بی جسمی مرووت ته‌ی خیره‌د مه‌ندانی کورد
لازمه‌ باش تی بگن شیرانو شیر به‌ چچانی کورد
ره‌ حمو انصاف ماوه‌ گهر ؟ بو عابله‌ی مه‌ردانی کورد
راسته‌ گهر اسمی عهدالت بو چی مندالانی کورد
وبلو سهر گهر دان بسووریت وا به‌ سهر کیوانه‌وه
کورد گاهله‌ی که‌وته‌ لیژی کویر بووه‌ دوانیان
نه‌ گبه‌تی رووی کرده‌ چاهو حه‌شه‌نی مه‌ردانیا
جاری وا گیراوه‌ روژی جیلوه‌ وو جه‌ولانیا
هیندسیابه‌ به‌ختی کورد بو کوشتنو تالانیا
کومه‌ لی هاتوون به‌ سواری ووشتی بی یانه‌وه
کوا به‌لانی مه‌ف ده‌ ری روستم نه‌ ژادی خوش له‌قه‌ب
چی به‌ سهر هات که‌ و که‌ به‌ی کوردانی با نه‌سلو نه‌سب
بوچ وه‌ما گوم بوون خوداره‌ندانی شه‌شیر و حه‌سب
حالی کورد ایستاه‌ به‌ین تورک وایراث و عه‌رب
یجوه‌ طه‌یره‌ کهرت - ووته‌ داوی مندالا نه‌ وه
ههر کسی هیوای به‌ نامه‌رد بی ته‌ویش نامه‌رد ته‌بی
قه‌ومی باوه‌ رکا به‌ دوژمن ابشی ههر به‌ل خورد ته‌بی
ههرچی که‌وته‌ شوین قه‌بی بیگانه‌ ته‌ستوی وورد ته‌بی
ته‌م قرارای عصبه‌ وا خه‌لقی ته‌لین بو کورد ته‌بی
ههر قه‌بی رووته‌و قه‌ ناچیه‌ نا وگیرفانه‌وه‌

دلی دایک

« بویوی به ناو بانگی ایران میرج میرزای به ناو » قلب

مادر « هوندوبه تهوه هزار ۲۰ لهشاری $\frac{T}{K}$ وهری-

گیراوه ته سهر کوردی »

دلهری نارد یه لای دلبداری	آخ له بهر دلبر وداخ بو دلدار
دایکی توکیشه به من ده فروشی	زور خرایه له گهلم سهر به ده وار
هر بیان بهر بو هه تا ابواری	تهوه گر تومیه نیو تهوسو پلار
تایلپی بهس له گهلم روونا خوش	خوجنیویش چی بلیم دورله شار
چاوی مونی له دلم تیری وههائ	داوه-گیرانه وه هه خوشه بهزار
تا تهوه ماوه بهزاری من و تو	قندوهه نگوینه له گوین ژهمری مار
نابه یه له گه لهت تا نه کوژی	پیره دایکت که منی دا آزار
ده تهوی ییه ژنت هه لسه برو	بیکوژه سینگی به خه نجر که شه قاو
دلی ده رینه به گهرمی و به خوین	بومنی یینه له بات سیو و هه نار
آگری توره بی من داده مری	کاری توش سازه نه مینی به دکار
کوری بی بهش له هه مو زانستیک	شیت و دیوانه و به خه و به تیار
که وره بی دایکی له بیر چووه که بوی	ده چرووساونه ده حه جمی به چی بار
دایکی کوشت سینگی دری کور گانه	دلی هیتا به ده رو کردیه غار
رو به خانووی کچه که وهیشتابو	دلی دایک له له بی دایک اندار
کهو ته هه دای له بر بو هانیشکی	که می روشار دلی دایکی به تلار
کهو ته نیو خول-که هه لستا بووی چو	بیستی دهنگی له دل نه بیکوت-هاوار
کوره کهم لاقی به بهرد ایشاوه	داخه کم دستوبلی بو زامار
نیشتان دایکه کوری چابه نه کی	دلی بیشینی به هچ باری هه ژار

که می ماوه

$\frac{T}{J \cdot b}$ بومژیکى ناودار

له شوقى نیشتمان و شوعلى تهستیره ی که لاویژه
 برینی روح و قلب و قاله فی الجمله صاریزه
 نه کهر باور ده کهن یاران صدای ته پلى به شارته دى
 مه لبت نه شاعیره دبوانه به یا شینه یا کیزه
 ده لین نه کاروانی فافله ی کوردی وه باش که و نه و
 که می ماوه نه جانیان بی له نه م هورازو نه لیزه
برا کهردن که چى و مه حکوومی خوراکیکه ژمه راوی

ده خیل بیه نه چى بیخوی پروتیه ی هه لده بیریزه
 له میوه ی باغی آزادی که سی بنه واده کا ته صدیق
 که میوه ی جه نه نه هانوته دنیا — هه سته بیچیزه
 که سی مونگیر به آزادیو به استقلالى میلله ت بی
 به صوورته زیندوو ده دل مرد ووه بی نیره بی نیزه
که سبکی هه ر نه ره قى شه خمى خوی مه نظور و مه طلب بی
به صوورته که رچی گوی کورته به لام بیچاره گوی دریزه
 خوداو نه دا به حقو حورمه تی خاصانی ده رگاهت
 نه وانه ی روو به قیله ن دایما ده ستیانت به ده سنویره
که سی حیفظی حقو قى میلله تی مه نظور نه بی ره ب بی
که درو لال بی له باش کویری به خرویکه و به سوورژه

خه‌وی غه‌فلت به‌سه ۱۰۰۰!

«ع . هونەر که هو تاریکی هوونه رهندهو»

«نه‌ندامیکی به‌نرخه‌ته‌م تهرجیخ به‌ندهی»

«بوناردوین که‌م که‌م له‌چایی نه‌ده‌یفت»

خه‌وی غه‌فلت به‌سه‌هستن له‌خه‌وی	گەر ژبانیکی به‌آزادو ده‌وی
نه‌و به‌هاره‌و گوله‌کان بشکوتن	سوسن ونه‌رگیس ونه‌سرین له‌نووی
لاله‌و گل ده‌دره‌وشن له‌چهمه‌ت	وه‌کوته‌ستیره به‌تاریکه‌شوی
بونئی وه‌ك عطره‌نسیم سه‌جهری	پیش گزینکی که‌له‌کیوان ده‌کوی
نیشتیو بولبولی شه‌یدا له‌گولی	وای ده‌فه‌ره‌و له‌زمان‌خاصه‌کوی
نه‌تووی گهره‌مو دونیات بدنی	به‌دلپکی به‌خهم و لیرو له‌وی
به‌خودای عه‌زه‌وه‌جهل‌سویندو ده‌ده‌م	پیو ده‌لیم به‌ك قصه‌بیگر نه‌کوی
تا‌کو فرصت هه‌یه‌کاریکی بکه‌ن	له‌هه‌مو لاوه‌سه‌ری ناله‌سوی
خاکی ایبه‌که‌نونه‌ی اره‌مه	حیفه‌چی دیکه‌وه‌دس‌خه‌لکی که‌وی
خوبه‌خوریک بکه‌هون‌ریک‌مه‌که‌ون	دژمن نه‌و ری‌ی نه‌که‌وی ریت‌ده‌کوی
ده‌س له‌ده‌س قوو‌وه‌تو یاری له‌خودا	ری‌ی که‌ون تا‌سی نه‌سپوده‌سوی
به‌س له‌ده‌ر کی ته‌م و نه‌و ته‌فره‌قه‌بن	به‌س بنه‌ن له‌رقا‌ت ایرو نه‌وی
هومری مه‌حکومیت و ده‌س به‌سه‌ری	نی به‌تی قبه‌نی یه‌ك دانه‌جه‌وی
ده‌س هه‌لی نه‌نه‌خودای مه‌ته‌عال	سه‌به‌خو‌نی‌ی که‌له‌ی کوردان‌وبوی
دینه‌گویم ده‌نگی فرشته‌ی رحمت	به‌هه‌مو نه‌ظمی ده‌لیونا سه‌روی
خه‌وی غه‌فلت به‌سه‌هستن له‌خه‌وی	گەر ژبانیکی به‌آزادو ده‌وی

تیفوس

ای ۲۰۰ م. نیرم ج ۲۱۵
ر

به كيك له نه خوشه گیره وه و زور مرینه کان تیفو وسه هم نه خوشیه
له سالی ۱۹۱۴ داله و ولاته کانی بالکات و بولکار یا بلاو بیووه
له نه نجاما زور له دا نیشته چاره ره شه کانی مراند، له روسیای
چاریم دا نیزیکه بی دوو میلیون کس به تیفوس له نار چووت
مهو نه خوشیه مهرك آورده هر له ساله ۸۰۰۰ کسه له اردوی
فره نسا بو دولانی نه بوونی رفاند و هر وا له شاربازیره کبی یونان
میکروبی تیفوس له «ویوس» که گیان داری
بچوکن و به بالوبنی «شامبرلین» دانی به رده بن هاتوته به رهم
میکروبی تیفوس به هوی نه سبی له نه خوش را ده چینه نیو
به ده نی ساغ و نه خوشی نه کا — که سانیکی نوروشی مهو
بیماره ده بن له پیشدا تاییکی ۴۰ ده ره جه ده کرن زکیان له کار
ده که ویت دم و چاری سوور هله که ریت له روزی چواره مو
پینجهم دا تهوای به ده نی بیمار ژبیکه ی سوور وه دهر ده نیت
مه یلی خرا دت کهم ده بیو تینوایه تی له نه ندازه به دهر زور
ده بی — ربگی پیشگرتن به بلاو بوونه وهی مهو نه خوشیه به سامه
له ژ ماری حوتهم دا بخوبنه وه

د لاسياوې بو چاپ؛

له ژماره ۱۱ پينځم ډلارې هينديک له ۴۴ نډامه کان که بو زور کړدني
انتشاراتي کومه له يارمه تې صندوق کومه له بيان کړدبو نوو سي دېسان
له ژېړه ووه نيوي چنه نډامېکې دېکه ده نووسين :

نېوي نډام	پوولي تورکيا	پوولي ايران	پوولي عراق
۱- ع . فدرانه	۱۲/۵۰ ليره	۲۵۰/- ريال	۲/- دينار
۲- خ. م. شاپار	۱۲/۵۰ <	۲۵۰/- <	۲/- <
۳- ع . بيزه	۱۲/۵۰ <	۲۵۰/- <	۲/- <
۴- ح . و. مهنې	۲۰/- <	۴۰۰/- <	۳/- <
۵- ا. آزاد	۱۹/- <	۳۸۰/- <	۳/- <
۶- ا. ا. آزاد	۲۵/- <	۵۰۰/- <	۴/- <
۷- و. چوپنه	۱۰۰/- <	۲۰۰۰/- <	۱۵/- <
۸- و. براراسه	۲۰۰/- <	۴۰۰۰/- <	۳۰/۳۰۰ <
تيکرا	۴۰۱/۵ ليره	۸۰۳۰/- دېان	۶۱/۳۰۰ دينار

له ژماره ۱۱ دواييدا دېسان نه وانه ي که کومه کي صندوقيان کړد
نيويان چاپ ته که يښه .

• ژ، ك •

پری کورد و کوردو سالی که وره

نیشتمان

پلاو که ره وه ی پری کره که ای ژ، ك

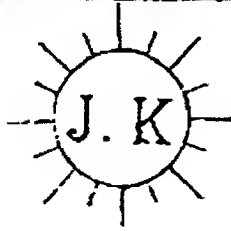
کوردو ایستی که ده ای و خویله داری . کومه لایه ای ، سیاسیو خانگی کوردی

ژماره ی ۷ - ۸ - ۹ سالی بیست و نه . یامنه راجزورده ران ۱۳۳۳

سلطان صلاح الدین ابری

ژی کوردی کوردستانی مه و ره!

نیشتمان

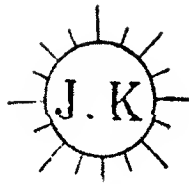
پلاو که ره وه ی بهی کومه که ی ز - ک

مێوار بختی که ده بی ، خویند موار ی . کومه لا به لی ، بهاسبو مانگی کوردی

ژماره ی ۷ - ۸ - ۹ سالی یه هه م شاکه لیوه ، بهانه مار - جوژمه روین ۱۹۹۳

سازمان علاج الندی لوی

نیشتمان

بلاوکاره وهی پیری کومه له ی زو ک

گوارہ کی لہدمی، خوبندہ واری، کومہ لایہ نی، جیاسی و مانگی کوردیہ

زمانه ۸۱۷هـ * سالی به کم * به هاری ۱۲۲۳

❖ (مسکور دستان قنوت نادریت) ❖

آ : ل . پ - ع . یزہن - ۴

نوندیو و کله چه گس راوړېدو له دمه له ودمو له
استعماري پانډرواو جالی گردن: کورده قبا ته پاته له
ژېړدنه له توان دانامېنه و نو یی گومان حقی خوی داوا
دکاهه ورو کړ دښی بهلام :تعبه الام :جامعی مبله
پاوه کوبو یزکی کورډېو یوښی :کوته کی دهنی مېستر
هیندر-سون :چلون که نه توانی ښته هی و او ده سالی
آشتی له ښتی داوه ودها حقی ابعده و نو نه لاهوی اچو وکی
دیکه کی څښه گوری نه مای خاوه نه کی خویوه

دو دروایی، له زېږو حتی کوزی له کوه کارخانه ی
له باده له لایکا حتی اینه له معاهده نامه ی (هـ و) دم
تصدیق د کاو له لایکې دیکنه شوه (په یمنی لوزان) قیاس
کمال پاشا بهر سمه د ناسو اجازه د داسره له نوی کوردستان
له یوان تورسجیا، ایران، عراق و سووریا د ایش پش گریته
بیری له مرستی و حقیقتا بیری له نوعانتر داد په روم په!!
بیری له م شاره و و بجده!!
همو کس د یزانی کر داری عصه الامینی وها

«... سکوردن هیچ نانی نماند چندان یواکی زیرین
هینداک مال و دروا ده گل چندان و نه دینکی درو یوفریو
دانی سکوردگان به به هنج کاشتن بزوری لم سکوردانه
دادمه کشتن » له ورسته به یوخیالی ددوله تانی تورکیا،
ایران و عراق کچندن - له وه وک زه ووبه کوردستان وه
نوساون، خوین، ده مژو - بی هیزی ده کهر، به ای خوینخوری
پرده دینکی له ستور له یوان عقلو هینداک پیدا ده کوده
«پته هوی له نه هینتنو نه فامین؛ جایاری نه فامین آره-
ووی سیری دته منجیکو وه کوو هینتر ده کوهینه خوخیالی
جیها گتیرو شاهنشاهی - اتر نازانی له ده هه وو، دویابه
ناخره دته دست به یکبه کو - ناآغامینی به ساردا بکات
دوله تانی تورکیا، ایران عراقین و توبه ره کانی

هسكوردستان زورله مېژه جاوى سوور كړدوونو څښكونه
خسولپاى قووت دانى لىم دوولانه مهوره په كهنيزه پكتى
۳۰۰۰۰۰ كلونمتره ي جوارموش پانايلو (۸) مېليوني
دانېشو هده په لىاموشيار بوونو وي كوردقا مېچي زور

عادل! خوینز پکې واکموره ی (که چنده ساله دو لیاودا لیتنو- کالی له آگر دا ده سو کینیو چندنه هزار دایکی له فینی روله خیرنه کاپاندا ده ستوله زلو- داناو) به شوینو ده به

هرله و عصبه الامم ش پو به کرداری ناره وای عوکی ده براره ی کوردی چاره ره ش موده ی به شتی زور معاهده ی دابه اهران و سورگیا بوقلی عای کوردی بی چه له سلاح له هم ه موو خوینی سکورده ی له نیوان دوو جه لگ دارژاوه گشتی وه بایلی له متوی «کومه لی له زویر» و کار خالی له ساده وانا: عصبه الامم جامعه ی میله له

سکوردی مظلوم و چاره ره ش هیندی دهر دوداخ ا زوره و له و نه دی ظلم لی گراوه تا بیاو به کیک له دهر دانه ده هینته برچاو و چاره کردنی بایر له ظلمت ده کانه و به لایر دلی هه زارانی دیکه ی به وینو ده دینو له برچاو پاریزه ده به شتی هیریکی نایه تی که له لیاو تا ملوومان و ستم دیتوان همتی بی ده گن ده کانه سر ره وانو فرسک و کوبارانی به هاری له چاوه له ده کوئو پرده ی به سره تو کولسی له و هه موده ردو ستمانه له شین چساو و ون ده کات

ده ویت باسی قووت دانی کوردستانان بو بکیم که تورکیا و ایران و عراق به هری په یمانی سالی ۱۹۴۵ و معاهده ی هو می شه آباد پلانیان بودا نو ده که چی که داره ناره واکا لی عصبه الامم هاته و به یم و شاه و دای و وناری له ده ست و هرگز تم باسیم کردله و حکومت زور کار و استعاری یانه له جه تی را بودو و را بو بان ثابت بو و که کورد هر گیز چاوه له حقی عوی نا پو شت بو به که و نه سوادای له ناو بردنی کورده تورکیا زمانی کوردی یاساغ کرا قتل عام و نه هیر به چیده یکی بی مانده هیرا به اجر اکردن، له ایران پیاوانی تگه یینو خرا نه په لندو زیندان بوله ناو بردنی آساکانی (عادات) میلی کورد هه راجو و ره پلان ریگرا به لام نه نجانی کورد به هجمه یکی بی مانده ، به کوشنکی بی و وچان، به نه ز ساینکی سر آجا- و به پارمه تی هیری شهر اوه ی مبله و معجزه ی آزادی

له بهر اهر له هم مو ی داده (که له بهر چای هه موو ده و له ته سوره کالی گیتی، ده یان عورت به گس را بودو - یان بو و هرگز تنی- هقی مظلوم له نظام کرد بو له ایبه ده گرا) دلیرانه شیرانه راوهستان، شه وروژ بو ووفیار کردنه دی لاوان تیکوشان سو پاس بوخوا ماندو بوون و کوشنجان به لیر و نه چوا و پسته له شت خوینکی کوردستان کومه لی- باسی بنیاد تراوون، اهر ایستاهیری ته با واکه ناک نین که بو رزم کار کردن و تیکه شتنه و ده ی پارچه ستانی سکوردستان کوشنده- تن به کوه بزی کومه ل، هیری گشتی سکورد خرا و نه میدان آه و نیر و نه پنهانی و هر موده و ده کو به رداش هر کالی ده ست به کاری سورران بی دوزخانی سکورد له ژیر به تگینی خویدا بی مال ده کات

آه و سوره ره ش که حکومانی تورکیا، ایران و عراق بیران لی کردو نه و فریویان دهنو بی یان که له دانی قیامی لاوانی کورد هینده بی نام نین آوا لیش ده زان دواروژ- بان ده مه ل آزاد بوونی سکوردستان به ستر او ده و ده آه هر کوردستان آزاد نه بی، آه هر قومی کورد زنجیری دیلی له شان و ملی ذا نه ملد ریت و حکومتیکی مستقل له کوردستان دانه سزیت آه وایشن ناوانان بژین مه هر له به لند پخانه کندا :مه هر له جیجا یانی دور له و لالی خو بان له ژیر چاوه - دیری سربازانی گینو به خوینی - هری خو بانو حال و مند ایان بو به به شتی زوربان باسکی هیمه متان هه ل مایوه و داوینی مه ردا به تان به لادا کردووه به کوریا بی چساوی دوزخان، شان به خانی لاوان، له ژیر فرمان ویشوای- گو- مه لانی سیاسی کورد بو آزاد کردنی بشتعالی خوشه ویت تبه کودستو هچ شتک نایه مانی کاربان

له هر هیندک به نام ده سهر وی دروسو ده له سی دوزخان بوو بی لازمه برانی: کومه لانی سیاسی کورد هر کالی اراده یکن وایان به ستر دین و ده کو نه هانتو دنا بایر و ده باای خو بان و ده ستر خو بان و مساعلی الرسول الابلاغ

٥٥ (کوواری نیشتمان) ٥٥

آ: ل. ب. م. لادری ٣١

له پخواني له ناو ځوې راي نگرينه آسوي پرښوري سچارد
هېرېکه څاردر اوږه روزگار پرېره کاسي وي يې نه سکرا
سکه نارې نې مړت

له انجانما نيشتمان راريکه له دلي ره مين وده مړ ده
له وېر له دهرمي آسمان چي مړ ده يې لا پيريکي سوړه
پني دوزخمي وه ليريزي خستوه

ليردا ده ځکه که براوه ومني خسته فکرو آه نديته وه
آه وچار آه مکتوت: دليک آه وده نده هېر داري، باوهرېک
هنده قايم يې گوان آه وامي پخواني پينه مانع؟ کامدمست
تواني خپات کړني ده تل هېه؟؟ پاکوا نه غامبي واکه
بلي هر آمانجېکي «نیشتمان» ره چاري کړدي نايگالي وه
هه مو آواتو آره واکاني پک نايه؟؟

به ځکويرايي چلوي دوزخمان نيشتمان چارده ځل
چاري چاکرو جواتر ده يو له آخريدا ده پينه ځوله يو
سېگي نه پياران لاو ١٥

«(راپيري شمال يو کورد)»

سړوې شمال له کاني به پيانا که راده پرد
دويني ووني له فلولي منو توپي به کورد؛
پيريځکه من له مجلسي مجلسي له آخه ره
گويم اي نو ورکه کان هه مو ونديريان ده کړد
يې: ډو هه اېه بېله تي کوردي له رووي زه وي
هر چي هېه له ناوي بهر زور به ده ستورېد
له م کورده يې سره وباره يو يوونه چي له که
بهرن اچلي زه ډنډره له م ژبه هوي سکورد
آ و آل، حجارمي کړد ووه مالي خودا له خوي
ناکو نه کار زارې نې (يت الحرم) سکورد

(آ - ل: ک: آ و آل)

هه ځواني بهاري زيانده ان: نيشتمان سوياس موخوا
داسي واک حوازي يوويښ آه سترېکي نه جباري له
مخاني زياتي کوردستان هلي آواتو ١٥
چند حوتنه هه مو جاري کړده ١٥

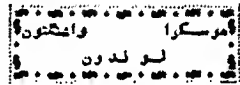
د حوتنه وسته له آسماني به جباري ١٥
داسي نيشتمان وه ک نيشتمان ده ١٥ دگرو
داسي نيشتمان وه ک نيشتمان ده ١٥ دگرو
له زور به پيانا نه غيږه و ناز خستېد نيشتمان ده ده نو له
جرمي دلا ځي مړ ده ١٥

هر که چاووم به بهرمي جوانت کهوت به جاريک
دهرمي شادې خوشېمي له دگرېته وه کاني ووشو ١٥
کاتم دپته بهرچاو دپته زيرباري بهرچاو پړاني دپته
ده رو له آسماني جواني سکوردستان له جې شوي بياو
باپيان، خريکي بهر وازو سهران و سهران ده يې

شوي راپور دوو ته نهاو متفکرانه له شويکي بهرزي څاردا
راوه: يووم بيرمه «نیشتمان» ده کړده وه که کوواريکي
کوردپوه ده مړت: آه وده نيشتمان» عاره نه له چنده لا پير-
پک کاغذ و چنده ووناريک له نا کاو آوازېکي له دلعه وه

هاوړه گوني: له قامي شت «نیشتمان» رور له وده بالاتره که
کانه دو ووناري، نيشتمان کيزېکه بېد هېر داري به لاني
دوډا نامه نه ازته ي، ده ښکېکه هاواري بايو پيارمان به
موي داده: ټوله آه سترېکه به پښتواني آه جدا دمان هانوله
لا پيري و ووجود، حوتنه دهرېکه ايتلا بهرمان دادو به
لوغني ده پاريښي يې: ډو، يو ويېکه له زمين دپته دهر
وه ک شير له عمل آسمان کا تو بالا ده چي

نیشتمان راغسته آماده وه کو غوره لدرېک رووي
ده زه مانه کړد ووه ده آره روېک هېه لازمه يوچي
به چي پکي، ووناريکته رور آخکرو به بلع ده مانې زه مين

له‌وه هاراری همو کوردانه یو له‌وه سی ده‌وله نه سمورانه
که بورزگار یو خودبختی معنی به‌دردی بگورو بیا یو
برای خویان به‌کوشه ده‌دهن لاکورو بایر برای نه‌وه
پچوکه‌کان یک شادو شوگر یی زه‌یوزاری کینلراو
پر حاضری خویان به‌سووتان ده‌دهو ده‌بکته نه یی شیل
وه مالو مندالی خویان برسی ده‌که‌ن ناده‌شتو کیوی به‌یار
وره‌فو له‌تی له‌وان بیته کیلگو یی خوست نه‌یو کورو
کالیان تیرو نه‌له‌ن؛ له‌وه همو کارخانه سموره
سکوتک و باله‌خانه رازاوه آوه‌دانانی خویان ده‌که‌نه
پیشانی یو یی توپز آور، وه به‌یک‌دانه ویران یوونی
ده‌ه، به‌که‌م به‌رسم یی خانووی میله‌تی خویان
راضی ده‌ی ناده‌سما یی جولا یی وخه‌ره کو آشی له‌وان
به‌آرامی بگره‌یو جاو و بووزو و آردی وورد یو به‌رسم
و خوارده‌می له‌وان ساز بکاو به‌کوک و بوشتی و دل
خوشی ده‌کوخ و خانه نو یو پچوکه‌ی خویا لدا یی
له‌وره‌و شته لای ژوروی پیاوه‌تی و انسانیت
و بش‌هوه ده‌ی بیته سرمنشی همو ده‌سنوویوک
خشل و خورازانده‌ی پیاوان آخاری چاکه‌نک
بگره و برده و زیروزاوه دیه‌نی چاکه‌نک و دروو
نی یی و حراپ له‌وه سی ده‌وله نه سمورانه بریاران داوه
هه‌ر به‌چاو یک نه‌ماشای شته نه‌وه‌کان بکته نه‌هیل
زوردار یی زور بخوا، هیزداری هیزقوت دواو آزادی
و سه به‌خوبی به‌تواوی نه‌وه‌کان به‌ختن.

سکوردیش که به‌یک له‌مه‌لانی به‌ش خوراوو
زور یی کسراوه له‌سه‌ر له‌و بریاره له‌آزادی سره‌ستی
و زرگیری خوی دنا به‌وه‌هیلده‌ی هه‌مه‌رو دوتیا به‌م
بریاره دل خوشه و نازی یی ده‌کا؛ چیتکو هه‌چ هه‌لله‌نی

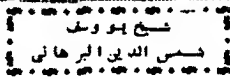
آ. ک. خ. مرو ۶۷

واژیر چه‌ی که و بووک و جرووک و به‌ش خوراهه ییوه.
دراو سیانی ایبه (تورک، عه‌رب و فارس) ایبه‌یان
له‌ناو خویاندا به‌ش کردوه به‌چاوی دیایی به‌خیری
نه‌مانده‌ن ده‌که‌ن و هه‌چ چاکه‌مان ییوه‌وا نایین له‌هه‌چ
خرایک ده‌ر باره‌مان خو ناپار یی

یو له‌وه‌ی وورده‌ورده له‌ناو خویاندا به‌ش
توینه نایلی به‌زمانی خومان به‌یوین و به‌یوین
نه‌نانه له‌اوتابانه‌کاندا ده‌ی آخاوتیشان به‌زمانی
وان یی، نایلی خو به‌خوریک بکه‌ن و سه‌ر دو که
س یکه‌وه سکرینه‌وه به‌ناوی به‌سه‌ت ده‌مان گررو
ده‌مان گوو یی

خه‌ریک له‌لای ایوه که بریاری ژبانی سه‌ر به‌خوئا
ن یوه‌مو نه‌لویکی پچوک داوه ره‌ه‌زمان به‌ره‌وه
سه‌رخویان: به‌ (تورک، عه‌رب و فارس) مان به‌ناین نا
هارمان نه‌سماه پیشگی عه‌دا له‌تی ایوه.

خو ایوه‌ش ده‌زان دیزوش مه‌وایی ده‌دا که کورو
نه‌وه‌یکی جیاوارو به‌مالیکی سه‌ر به‌خیرو پاکه نه‌سه‌ر
ره‌ب، نه‌تورکسو نه‌فارسه نه‌ده‌ش ییته هه‌چ به‌که نه‌وانه
کورو به‌هه‌چ باران له‌وه له‌توانه‌ی که ده‌ژیرسای
ایوه‌دا آزاد و مستقل ده‌ژین که‌تر بین تکامل وایه‌ایه
شش له‌فهومانی تر هه‌ل ناویرن و هیزاد له‌وه همو
نه‌توره سه‌ر به‌وه پچوکه‌کانه کوردان دل شکاو جه‌رسم
براو نه‌که‌ن آه‌و ژوروی له‌وه همو ژن و مندالی
کس و هیزارانه مه‌هینه سه‌ر عه‌زان له‌وه‌نده‌ش به‌زان
عه‌رب و تورک و فارسه‌کاین یی به‌هه‌چین که‌گورد
چاویان گراوه‌ته وه ده‌زان زمانه‌ی به‌خیری به‌نده‌ی
نه‌اوه، له‌وه ده‌مو نه‌وه سکرینه‌وه له‌پنا و ووه‌ی

آ: ل. ب. ل. م. ش. هیم

و به دیرزهی هاتونوه دهستان کرده سب پی دان و
 «فیهو، فیهو» یان لی دانوه؛ میرقی هه لتا سراه
 کوشناریکی زلی لی کردن، تلیانیک به کوریکسی ساوای
 مهک هه موه رزمجاری بوو بو لای (سابلخ) ههلات له
 هوندی (عیا که ند) جیگیر بوو کوره کی (ووسو) به خیر
 کرد تا مسوره بوو کرا به مسوینکه وانی (آغا) به لام
 (ووسو) که دیزبوی له مسوینتی، فیهو، یان ده خوین
 لهویش آرمزوی غیزندنی کرد، هه موبه پانیک ده چوه
 کر مه لای آوه دانی دهرسی ده خویند نا بیته (مه لای).
 «آغا» که زانی «ووسو» دهرسی ده خوینی بانگی
 کردو لیسی نووره بوو کوئی: «آه» هه جاریک دیکه
 بزانه دهرت خوینسوه ده تکووم به لام هه رهنی آغا
 هیمانی باکی «ووسو» ی له خویندن نه سیراوه و اجازی له
 دایکی و هه رهرت رو بیته شساری «سابلخ» له مسوینی
 «روسته به گ» ده تی به خویندن کرد، چندانک علومی
 دینی خویند پانان سو دای تصوفی که وله میشکی وه کو
 ده سیرنوه خه نیک دهینی لی-ی ده لین و هه شیخ عهان
 بانگت ده کا، آهویش له به رساده لی خوی وا ده زانیت
 شیخ فقط له دهک ده دهینه دهی دهست ده دانه هه رجان
 و توورینی نان: «سلی ریگاده مسریت
 نازانه له جی شاریکی کوردستانی عراق یزایو یک
 بر سباری لی ده کا: «بو کوئی ده جی؟» و له لی ده دانه وه
 ده لی: «د، چم بو (مه کی) خدمت شیخ عثمان، کارا یه.
 ده که بزوده لی: «فیهو! شیخ عثمان وا له طه وبل» آه
 لیزیک بزونه لی ریگاده خویش بو (ووسو) ساز ده
 کاریمای طه وبله ده هر رته یش ده خدمت حضره لی
 شیخ عثمان «درراج الدین» داچند سال ریاضت ده کیبت پانان

«چه لیک له مه ویش به سارا هاتکی دورو دیزوی
 اهم ذلکم لوو سیه ووه» یشتکشی اداره لی ناوه ندیم کرد
 -بو نا یو چاپ بی له له دایره ی چاپه کانی کومنه به لام
 عینی رساله پان بورده کردمه وه نا جاویکی تری یان دا
 بخشیم ایده خاریکی آه کارم به لام نا حاضر بوونی
 به سارا هانی منعلی شیخ سپند دیزیک دهر باری ژبانی
 له م ذاله ده آه سم»

که مری سهره ی وه واندز له خامر کر دلی وولا
 ثانی (سره و برادرست) بو-وه (۱۳۹۱-۸۰) به وولاتی لاجان
 دا ده سراه وه واندز، به هوندی (نه لوس) دا که هوندی
 زلی و داری قه لایکی بلندن برادر، د خه لکی اهم هوند
 که به «به سراهی لیسان» کردبوو یان وایوو میر شکاوه
 دیزوی (رزمجاری-آزادی) به قازه ناجنه وه ژیر باری
 آغا و نوکری هه که ر؛ هه رکهس به نه مای دایر کرد
 لی سکتوردستان بی لازمه سروه لی سهر بارانی خوی و
 سکتوردان یکه پرده باز و سکتستی تله ز به ی غوین
 خویو کوردان یه رینه وه بهری کوردستانی سهره.

سکتورد هه لیک سهره، داری وولاتی سهره
 ی بر خیر و به رکه که به به خوین کسراوو یزایو
 رسته لیک کوردی هه به که هه موبو کورد باوه ران بی
 هه به و ده لین ده زین وه له لی پان کردوته هه را و ناخوش
 فیه، مردیش وه له لی پان کردوته هه را و ناخوش فیه.
 بی داوینته (هه رپ، تیرک و فارس) ده کان چالک
 بیر له هاوای هیمانی ایسه (کوردان) یکه نه وه چی دیزسته
 خومان لی میل نه که لو لی مان نه به (ووشتری ناو پیمو)
 دهستی ایسه و داوینی ایوه له لی حکومه نه سهره
 داد به روه ره کانی مری

هوا واد

آ: ل، ب؛ م. ش آذر ۸۴۱

زبانر تالاولی زېږد شپږمېن به ښه رووی داده کړیت چوکو که سیک به ضدی مصالحی میله نای خوی وه نه یابو خاطر منایه شخصیه خدمته یی پیکانه بکا همیشه سوکو و چرو وک و ره دیلو سهیله ، له معوضی مناسبدا رهوانی مردنی ده کمن نه وکله خه پاکت به وانی بکات :

کلو گله یو هوا وړش نای بیته واسطه ی خوی لی مورانی لهوانی رووی شپږمېن تی کړاوه و ایران که ووجودیان یو یانی نه وکله یی سکورد و دوا رووی سکوردستان دا چاکه و خرابی لی ده و شپته وه نه اړانده ریز نای لهو خه یال پلاوانه بهر مون ؛ دواوژی همدو میله لیت مربوط به کوشد و حه بانی لاوانی له قهوه یه هور هه مقمرانی کورد و سکوردستان به دمت نه نجانی به غیره نو ناموسه کله همدو شویزکی وولات پالیان ریک داوه و شیرانه و میرانه بو بهر زینی قوی کورد و رزماری کوردستان به میان دل تله کوش ، هر چس کوشنیک له مقابل خه بانی لهوان دا بکرت به فیو ده چو هر تیریک بو لهو آمانچه پرتا و بکره وه سوهری عنم و اراده ی آسینس لاوانی لینتمان په روه ده که و بو ده سینه و بو سینه یز کینه ی تیر له اند اری به دکار .

ایمه له رووی دلوژی کوردا په کیوه آموزماریان ده کین که له ریک خواره ی سرکوپانه بهرینه ووه ریکای راستی بگره یی تا له دوا یی دا خه جالت له یوه و په شیمالی له کیش که بی که لکوسود ده پینه ووه

کورد دودند کوردن به حه د شطان له کوردی ناکه وون آیکه خه لیکنی بوچی ؟ بو خو ده ردی سر بهیدا ده کمن

یجکه له چنده که سیک که وکله درگو دالی له مېت به زه و یو زاری کوردستاندا پلاو یو نه ووه و دزانی همدو مقدراتی قوی سکورد به دمت وانه و په لازم نیه باسی دایشتوانی لری کوردستان بده به یی چای خو پنده و رانی خوشه ویت چوکو جره کانی میلی کورد ایرو له سقس پر سیده زه و همدو میله لانی رووی زه و ده زان که نه ووه ی کورد به زور و کم و ه ووه و چوک له خوی به غلعت هه لستوان و نه یی و جدانی خویان تی به یشتو ون .

روزماری پیشو ده رسی غیرت بو ابر کورد ده سغروی درسو ده له و فر و قلی هیچ سقس نایت نه ییا علفی راستو حقه به ته .

نالی دایکی لینتمان که به چای فرمیکو یو دلی پر خه له سره مرمی ده لاوه به جاریک کوردی خوله لوی راپراند و سه و دای خورزمار کړنی له مینگی ست منورانی کورد دا به خطبکی نورانی هه کله ند ، کوردی پلاو پالی ریک داو پرده ی رشی دوو بهر کیو نانی به دمتی پر زوری برایتی له رووی کوردستان لادرا ، سره لجام ایرو جمله ی : « یا مرمی پارزماری » بوته وردی زمانی همدو کوردیک .

بلی هواوی من له دمت لهو که سانه به که پرده ی خویینی و نه غای به سر چاویان کناوه به آتريکاتی دوژمان وکله هیکروبی طاعو ون له کوردستان خه ریک ییگیری و بهرست کړدنن قه علفی میه نجانی

نمانه هه لعه له ناوی درسو ده له سی دو ژمانن دراو کاسی سکوردون ده نازور چاکه دزانی نه مرمی لهو چار کورد به نواوی آزاد نه کړیت بوخویان له همدو کس

له ناوې مه له دې

فوری میز بود بریار درابو حشورانیك له ایران ایوه کومله دهیوه
 ده بو هاویره کی له بابت هندیك صائل تشکیل بریت نروژی لثم اخلاصه ده بوو
 له لایان که مانی دهوا ده علوم بگریته ه هه رکه نوینرانی کومله ای او بر او آماده بوو
 منی عویان به ایوه راهه پاند نوینرانی ایبهش ره وانه بوون ؛ دوی مرور حوقنو کوو
 هذاکله له سهرا اقتراح نوینرانی ایبه پیمانیک به یوی به یمانی « سیه سنوور » له
 لایان نوینرانی هه دوو یوزیاد کبردی کوشت و ایجاد یوه اندیشهکی وه به
 سیه سی امضا کرا .

نویسنده: کانی کومه‌لای هیواله‌م گوئرانیه دا عبارت بوون :

١ - ع. هوو شهنگ نندایم ژماره ٧

۷۱۶ - ع جلاله لہند امی دما و ۷۱۶

مکتوبه فی ایامی که لایحه بود که ندانم :

۱- ق.ق.ق. پناو له نډامې ژماره ۱۰۶۳ څخه وکې نوښتګران

٢ - ع. هزار نه دای، شمار ٢٠

۴-۵. میزان کثافت می تواند ۲

نعمیل دهکرا: م.س.خودبین ۱۰۶۰ راجپوت قبائلی ایورو هیو ایورو کا کوئراٹس نہ تکیل
درا کومہ لہ کوشتی کہم لارہ آریوہ جہروہ لہ گنت لہ ندامہ کائی کہم کوئل
لسہ گریگہ کہ یی گومان لہ دوائی دا دہینہ فمیلیکی ۱۰۶۰ لارہ دہ جیوی فمعلی لہت و
کوشتی دوو کومہ لہ دا ، سو پاس و تکر دہ کا .

(په پمانی سېټور) له لاپښ هڅه ټي استازي اداري ټولنه دي. له
په پمان کړوه بهم ژوانه ده لږ لږ ټي په پمان کړوي ټولنه دي. له پمان
په پمان کړوه بهم ژوانه ده لږ لږ ټي په پمان کړوي ټولنه دي. له پمان

۵۵۵ لیج لاندای ژماره ۳۹۵ و ۱. آرام لاندای ژماره ۱۶۳۹ یو پیش کسه ونه
کاری کو-واره کلمان رور زده-میلان کیشاوه له طرفی ادری ناو-لندیوه رده-میلان لندبر
بان لیس-کراوه.

ف. برایتان تقدیم می‌گردد (شماره ۱۰۷۵ ق. آ.ک.) یو توسعه‌ی چاپخانه روزی گردانند
گردود کرده اند و بواسطه آنکه

آشتی

له گمی دا به هوی ری و شوینی مروکی دایدار زایت پیوسته
به نا بیرته بهر قانونیکی بهزدانی و آسمانی

آ : ل ، ب ؛ ا ، ا . رۆدی-۲۴

زور چاك دهزانی له وروژموه كه گیتی دروست سكرامو باوك آدەم له بهر
سهلم خواردن فریدرایه بهر زهوی چهك و آژامو یشیوی له ناو آدەمیزاده نهراوه نه.
وه بهكەم چار «قایل» «هایل» ی كوشتو ارخی برا كوشتنی بهر كرد بهم جووه قایبروو
دو يك زور ههكهوت (حادثة) مان پشان ددا كه ههركه یكه ی چەند سالیك گیتی شهزاده
و ههردویی خستوه داماو یو زه بوو نیوه؛ له نهنجایی ههركه نهجك دا بو ریکو آفتیکی
ههیشهیی هیندیک ری و شوینی دا ندر اوه بهلام هیچ کامهکیان نهیان توانیوه تا بهر
لهم آرهوه بهك بهی نه نهنت «عصه الام» ی چه تگی رابردوو ش كه زور كه سی بی
هل نیا بوو كه بهههه ی وستیای بو بهر بهست نه کرا .

لهمن لهكەم وایه ههركه وهكوو قوانینی بهری قایبرو نهیان توانیوه آسایش و
خوشی له گیتی دابلاو بکه نهوه له مه و دواش نهو كه گهکیان لی وهر لاسیریت ، چوئکوو
دهستووریکی مروك (بشر) دای بنی عه دالت و دادی یان تهواو تیدا نایت یان تیشی دایی
به تهواوی اجرا ناکریت حهقی بهکیك ده دری به بهکیکی دیکه اینجا گهیی له ناو بهیدا
ده بیو جهك و شهرو شوور له ههموو گیتی ها هل هایت ، دوور نهچین لهم سكرورد
سهانهی خومان كه سیاهاتی استعمار خستویه ته زبر چهنگالی جهورو سههیی دهوله تانی
تورسکیا ، لهرن و عراقی هیچ و بوج ؛ چاوی ووره یینی دونیای متمدن سهوا به كه
ماوه یکی زور هریزه هیچ كهك لهم حكومهتله فانی رسته یان نه خواردوه و دایما
له گهسته یکی كوردستاندا آگری ههراو شووش گمیری بر آسمان بهوز بووه سهلیك
زیانی مالی و گیانی لهم دهوله ته نه گریانه داوه بوچی ؟! له بهر نهوهی كورد ههستی
به مظلومی خوی كسردوه و ده بهویت خو رزمه ربات .

لهم چهند دهرانهی سهروه چاك دهر دهكهوی كه ههركه قانونیک بشر دای بنی
بو آشتی و صلحی گیتی كهایت نه ، جا بویه ده بی به نا بیرته بهر دهستووریکی آسمانیو
بهزدانی ، من لهم بابه نهوه بیه وایه له نیوان دهستوور كانی آسمانی دا بو پلاو كرنه
وهی عدالت و خوشی له گیتی دا هیچ یان ناهه نه (دهستووری اسلام) ، له ژماره كانی دیکه دا
لهم موضوعه به درازی ددویم :

برون: برون

آیل . پ ؛ م له رروخ - ۱۱

ایره کوردوستانه - ایره نیشتمانی خوښه ویستی مایه : ایره به خوښی
 گه ش و پاکسی لاوانی کوورد کرداره - و له لایه ن پایره کانی ایله وه داسه
 کراوه - ایره به زوری بلیکی کوردان آوه دان کراوه نه وه - ایره مالی
 کوورده و به میرات بوی بهی ماوه نه دی ته و دراوچه ظالمانه : لمره پیکانه
 خوښ موانه لمره داچه دهکته چیان له گیانی مه دهوی : بوده ستان لی هه کتارمن
 مه گهر هینتا چایان تیر نه پوهه هینتا ههر به هه ویان وه له چاران له و
 خاکه بریت ویه ریژه وه و کوردوستان وله و زه ویری زار و دهکته : به
 برستانه ی ایله کماک به سنج و بوخومان له برسان بکوژن - نوف مه گهر به تمان
 له وه ش زیاتر آزار و جزیره به مان بدن - بوچما دهیا نه وی دیسان هه لمار
 خه له تیل و به درو و ده لهسه و به زمانی شیرین بمان لاوینته وه و بمان که نه وه به
 هیل و ژیر چه پوخته ی خوښان .

فانا - ده بی له و بیانه له ساری خوښان وه ده رنن : خواهی و نه خواهی
 بران که دنیای لورو دنیای زور و استبداد نیه : کوردیش له خه وی نه فانی
 رابه ریوه : و چاو و گوی کواوه له وه و له وان تازه نا توانان ظلم لی پوخته ن
 و خه لی بخون .

چه لی رهپ و راست بی یان ده لیم - تازه زور دزواره له وان برانی له سار
 کوردوستان حکمرانی نو له سار کوورد آغایه نی بکته ن .

ایله ایتر له نوکری و زیر دهستی چارز بوین و حاضر نین چه دهکته نوکری
 وان بکین و ده مالهوی له وه ی باش آزاد و سه ره به له نیشتماله کوی خومالدا
 بزین لی ییگانه خوښ مزه کان : برون : برون و لیان گهری باایهش وه له نه وه -
 کانی دیکه ی میشی له آزادی و دیموکراسی بهش دار بین
 برون برون و دنیایی تازه له نه وه ی کوردنایه نه وه زیر باری ظلم و استبدادی
 ایره وه ههچ کوردان حاضر نه چیدی ژیر ده ستی نکا

ده ردي ددرون ۱

دمه ته قه ييكي دو كه سي ۱

باير - له هوی مام باير خه راره غره
 باير - دوو خاښه ت لي دا چت ده وی کوره
 باير - آی له م کارايه بوچ وا نووړه په ۱
 گویت لي بي له ی حسايم ده ۱
 باير - ده ها گویم لي په نوچت رستوه ۱
 باير - چم ده کوت ، په کوو له بوم چوه
 باير - ده ناووت رهش بي چه ووریا و ژری
 جا چون پیاوښتي ده چی له بی ۱
 باير - یم نووړه مه به باب و باير م
 راوه سه له وا هاله وه بوم
 دووینی له و دمه ی له لای آغا بوم
 باير - ده مکت جون بو ۱ (باير) والله دا بنا بوم
 باير - آغا که گای وا په اسرامه ۱
 غزیری وه کو نو دا بی مامه
 باير - به کویری چاوت دا بنام له لای غوی
 بو منی دانا ا که چاش هات له بوی
 باير - چاکه ، چی ده مکت - (باير) ده پکوت نه نیره
 باير - لاری تو - و له م مام بايره
 ده غه رکه مان و بوچی کیشلووم
 بوچ به غورایی یس ده که ن ناوم
 چه سوچم هه په گوانم چه ۱
 خوس بو ايوه ز با لم له
 وازم لي يینو وازو لي دینم
 هولوو بی ده دم هه ندی له ستیم ۱
 باير - لاری لو له جوا با چت کوت باير بی - ی
 باير - کوتم آغا میان ده مکر رات ده لی سی
 په له ند و کوکال نه ده ی مه فروغه
 له بو آزادی کورداو لی کوشه
 به منو مام باير ایت ده که یی دوعا
 ده لین یاره بی هه بزی آغا
 که ده ست هه ل نه غری هه ره جوت ده که یی
 به (دمه ته له) آبروت ده به یی
 باير - هدی دارک الله آله رین لاهه
 وه بال به له ستوم چاکت جواب داهه
 که نم فروشی هیچ مه خوشدی
 له و که وا غره ی خومت ده دی
 باير - خودا دوزمتان لغوت وله ناکا
 له من و له تو ، آغاشمان چاکا

یا سهر به‌ستی یا مردن!

م. قاری ۷۱

برایانی خوشه ویت و دلسوز!

« مو کاکاک دا به لایه‌س لم رورانه دا که بی‌بی جه‌گی عالمگیر خاموش
جوگوه گورو و پچوگمان له لایه‌ن دوا روزی کوردستان هەر کس به مه‌یلو مرایی
موی هه‌دوی له‌جهر گوه‌ی زورار له ایمنی له نه‌قایی راستی دور ده‌سکه‌ونه‌وه به
جایی ده‌زانم که چند واله‌ی بیکان پیش کەش بکەم چونکه روز ناخوشه به جایی
هو بینن آهرا (؟) هه‌راهر ریکای نیشان نه‌ده‌ی .

زور منته‌ پین (؟) وه‌ی له‌ کارین آحماداری له‌ نجایی یوانی که وایو پیش نه
وه‌ی هه‌راسی مبروی — یی جفرایی کوردوستان لا یوانداری زور منته‌ دوا
ری لیکه‌ بده‌ هه‌وه

جاو لی خاییکی لم به‌ نه‌قایی آسیا نه‌ هیه‌تی کوردستان نیشان ده‌دا که له
تلاش و نه‌قایی اسرافیه‌وه که‌ولوه‌ سەر تاوچه‌ ییکی زورمهم و بونه‌ مایه‌ی پیوه‌ند
ی چه‌نا ده‌هه‌ (؟) هه‌وه

له‌ لایه‌ن هه‌وایی آه‌ریه‌وه (؟) کوردستان هه‌ر گه‌ کوردستانه‌ به‌ که
په‌ یکل سی ده‌ره‌ نه‌ی وه‌ه‌ تورکیا ایران و عراق یک دینی چه‌ له‌ لایه‌ن ده‌غل و
دان و چی له‌ لایه‌ن متوجانی حیوانه‌ نانی

خو له‌ لایه‌ن مه‌ادینه‌وه هه‌ر مه‌ پرسه‌ به‌ لایه‌نی جه‌وه‌رری زیانی میکانیکی
سکه‌ هه‌ به‌ زوری له‌ کوردستان دا هه‌یه

دانستوانی کوردستانیش چه‌ له‌ تورکیا چه‌ له‌ ایران چه‌ له‌ عراق ناراده‌یه‌سکه
له‌ هه‌رستانیه‌تی « محبت » دواکه‌وون ما که‌ندازه‌یه‌ته‌ نه‌زالین له‌ ناویان دا ماوه‌ته‌وه
که‌ زور نرینی دانستوانی کوردستان نازانی حقی مه‌شروعی غه‌صب و سامانی پایه‌مال
کراوه‌ وه‌ به‌م هه‌وه‌ه‌ گوردی تورکیا له‌ بره‌را کور ده‌کاتی عراق و ایران آه‌ما دارنن
گوردی ایران و عراقیش به‌م چه‌نه‌ له‌ موی سا (؟) ئوستون

لهش کوردان دا بمینی ، ههتا له بدهنیاندا بلیسه په کی ژبان مایت بی گومان بووه -
دهست خسته وهی سهر بهستی و آزادیان لهم دلوپه خوینه و لهم بلیه ژبانهشی له ریځای
سهر به خوینی نیشتمانا بهخت ده کری .

برایانی گه وړه و دلوز : بیچوه شیرانی زامروسی ، پلا تانی بیننه لالی سهر -
بهستی کورد : سهر هلیش چیدی سهر به زانوی بیچاره ی دامه خن ، له بهته ههر
دهر دیک دهر مانیک و ههر گونا هیک توبه په کی هه په ، بی شک دهر دی ایمهشی دهر -
مانیک و گونا هیکي چهل چهره کورد کردویه آن توبه په کی هه په .

برایانی دلوز : بی گومان یی ، تازه کوردوستان بی آزادی و سهر به خوینی بو
هه مو کوردیک زیندانیکی ههتا هه نایو مهرمیکي له سهره خیه ، زیندانیکه عزت نفس
پاکداوین لیدانه ، مهرمیکه هیچ افتخار و شهره فی لیدا نایینتری ، لهم لایانه وه
آیا حس نیشتمان به وهر بیت رهوا دینی که دایکی به آب و هوا و یت و هرزان
خاکی گه وړه ی کردبی دهستی خهیا خکاری بو دریز بگری و قوش مل کچ و کزور
بی دهسته لانه راوهستی و سهر به رده په وه ؟ آیا ویزدان قبری دهکا داوینی بکی
زیانت له که دار و دارای سهر و سلطنت یا به مال بگری قوش بی دهگ دینشی
و منهقی نه که ی ؟ آیا دهترانی له سهر یوین خالهی یزادایا هاو خوینت به په پی ظلم و
زوری بختکین و قوش دهست به ستر او راوهستی چاوه نوری زیبای خوت بکه ی ؟
بروا ناکهم آفریده بهک دینو ایمان شهرف و ویزدانی هه بی و توانی ژبانیکي وا
سهرابا له که دار رایویری . مردیکی شرافت مه ندانه له ریځای پاراستی نیشتمان
به شهرع و به عرف به ایمان و به ویزدان زور زور با - زره له و زیانه ی که بی
شرافت و افتخار بی ، شرافت و افتخاریکی له ریای نیشتمان په ورمیا به چغت
دهسموی ههتا هه نایه له لابه رهی روزگرا دمیث و نه مانی یو نیه . چوتکه ؛ ههر
که سی کوژرا له پناوی ته ای دپله تا - توبه مردوی قط مه رانه قاقیمهت زیندوه .
برایانی خیره ویت : روناکی ژبا لمان و هتیک له پیش چاو ارخیکی هه په که
کوردوستان آزاد بی ! آوی زولال ، شنه شمال هه تکامیک شادی به خشن هه
نیشتمان سهر به خوینی ! آزادی بولبول جوانی میل چخیک دلشاد کاران که وهتن
آواره له پی ، نه سیمه ملامی به هار زه مانیک دنگوشایه هه به پدایي آزادی
کوردوستان بپنینه وه ، له مجا له گهر وهنیکي آزاد و سهر به خوینت له دهست ها

عشق و ایمان و کرمی خیرت و آ راسته قیسی زینده گنایت له دهست داوه
روژ له روژ هه ، دوا له هه ران ده که وی : روژیک دی کیر و دول
بهرد وینا ، بید و له لو برون ، بهلام خوشه ویتی تو له ی کوردوستان
وها له دلی نیشتمان پهروه رانجا جیگیره که له بن بهردی الحیدر له دل دهر ناچی ،
له مچا لهم رومینه نه وانی حز به سر بهستی و سهره زری تو ناگن ، له وانی له
بهرامبر کو دا واجتی مقدسی کوردایه لی به جی نایه لن ، له وانی ههول یوسه
فرازی تر نه ده و دهت فروشن له آبن و له ایمان له دهره و له ویزدن
بی به شن

ناری

— ❖ ❖ ❖ —

❖ (سهر بهستی نادری دهستیندزی) ❖

یستون

« بو له و برا سه نهانی که ریگی راستیان هه له کردوه ، و به ریگی
چه و نا نهرون ، و پاشه روژی وولات و نیشته هه وه بی که ته بیان له بهرچاو
یه ، که تا ایستا آلا ی آده کرایه هه له کراوه ، »
بهم چهند وانه یه م پیتی کهش له کم

له م کاله دا که هه مو نه ته وه به کمی سهر زمین ، په لاهار که دا و خویستی سوری
سهشی سه نهانی له بریزیت بو ته وه ی بگانه آمانجی خری ، و له زیر سیمبیری
سهر بهستیدا ، به شادی و آزادی بژی ، که چی داخی مرانم :
به شیکی زور له سه نهان به تابهانی له ماموهیتا کانمان و راهاتون : که
له ایواره وه له سهر کورس و میزی قماردانیش ، کانی هه لشن ، اتومیلی آورشیته که
که شهقامه کان آو رشین له کات ، دوا ی له وه به له ز (خیریایی) له رون بو
فوتابخانه جا له سهر ویراپگن یا نا ؟
له رون دهرس بلینه وه ، سه نهی پاشه روژی یی بگه یین براکانم توخوا

پيم بلمين : هر په هكي دوازه رهيات چاوي به سر قهار دا زه قېرېږه ،
آيا توانيت دړاي لهوه به خيراى چيته مكتب درس بلنهوه ؟ آيا له زېږې قوتاي
هغه لكى لى وهر مړى ؟

به شيكي كه ميش ديناري شين بير كړنهوهى له بير برډونه توهه ، واي لى
كردون بين نا پاكيه نى له ځل براكايان بكن ، دښه ناو براكيا لهوه به نوي
هولدان بو هه كړدنې آلاى كورد ، بهلام دهستى شكوم : نأثيرى دېناره شيد : كان
زور به هيزه ، له ياتكات به درك له ريگاي پښه وتنى كومه له كه ياندا ، وبه ههم
توانايانه وه نى له كوشن به روځانن و له ناو چوني گو كومه له .

— به شيكي بچوكى ترېشان نووښو دوى دلمارى بون و پيوښى نښته نښ
له بيا چوگهوه ، به جورېكى وا كه هينن به باره كړي لاشادى تره له سرېستى و
بهيا هغوى وولات و نښته مانه هغى .

زهمولى كولېنوه و باس كړنكي له سر چاوي ځال و بالا بهزو نوقده بارېكه .
ماوه توهه بو اده به شيكي له ههم به ښه كان كه مېتر ځكه بين به پاك و
راستى نى ښكوشين بو رزم كړدنې وولاته كه ان اتم هزارى و كه ساس و
دهست به ستر او به

لهلمان و ايتاليا به فدا كړدن و خوين رژني و پښه هيناي لهوه ههمو
چك و فروكه و كه شتى و قاتك و بومبايه يان تواني له زېږې سره خويده
بميس ، چا ايمه چون به قومار و غراميات و جاسوسى له ناو يېسترا له ههم
به آمانچه به زړه ؟

ببر به براختم : دلنښابه بهم جوړه نا هغه آمانجت ، هېچ كه شيك نايته به
زور ريكاكت به زور يې رامت كانهوه ، پيوښه خوت بير پته پته وه ، و لهوه
ريگا چه وانه بهجى پليت و پښه سر ريگاي رامت و پالى و دءت بدپته دهست
براكات به دايكى پاك و خپرنكي مكرم نيكو هينكي بډاواله سر به خري بښت .

— بو زانين —

پيداويسته هدر نوسين و هونه راويكى ځكه له لايه نه ندامانهوه بو چلپ
كردن بو كومه له ده لير درى لهو مادانهى حواره وه سرانان بكرى :
۱- به خطيكي ديار پوله لايكى كاغزو به مركب بنوسريت . به لدرسى : هه پته لى
انتشاراني كومه لى ژ . ك بنيردريت . له لايه هه پته لى هه لنگى كومه لى : ندرى

گنجینه‌ی نه‌ده‌بیا

خه‌وی خه‌فلات به‌سه

ه با‌ماده‌ی هینه‌راوی : ع - ب هونه

هانه آخر نه‌فاسی مه‌پالانی
به‌مول و یاسه‌من و ریجانی
له‌شکری لاله‌له‌پای کویستانی
له‌تره‌له‌تره به‌له‌ی بارانی
آبروی عه‌طری مولی کافانی
بو به‌یا نانه نه‌ده‌ک چیشستانی
به‌و د چاوانه‌ک‌وا ده‌روانی
له‌و له‌سیری له‌به‌دی زیندانی
پاشی اسلامین و ایمانی
له‌سر له‌و ریبه‌ساری خوت‌دانی
که‌چلون ده‌چیه به‌ری مه‌بدانی
وه‌ک جهلکی ده‌چی بو ژوانی
حه‌مله به‌کی که‌له‌ک نه‌آزانی
نیه‌بوده‌رده مه‌مه‌رده‌رمانی
مه‌ر زپانیسکی به‌آزادی و ده‌وی

پیره مه‌دی حازه‌فی زستانی
باغی رازانده‌وه نه‌فاسی له‌ده‌ر
هادی مرلان جادی هه‌ندا له‌چینه‌ن
له‌مه‌دی سیزه‌ره‌شو نه‌ده‌که‌وی
با به‌ری یونی هه‌لاله و به‌په‌ون
له‌نه‌لی دین له‌و ده‌نظه‌ره‌به
مه‌یری خوشت له‌وه‌به‌ده‌ی به‌په‌ن
له‌و له‌ده‌س سکوتی له‌من زنجیره
وه‌ره‌پاژن مه‌په‌نم چاره‌چیه
که‌له‌سر تاپه‌هه‌وای ۹۰ به‌ری
بسی و بت به‌په‌ن و ناریدن کم
وا به‌لا و حمله به‌ری بو دوژمن
حه‌مله به‌کی که‌به‌نه‌ری دیسی
په‌نم ده‌لی هه‌قی خه‌چی له‌تکو
خه‌وی خه‌فلات به‌ره‌هه‌ستن له‌خه‌وی

« کورده گیان »

ا . م . ش . هیم

له‌غرای خه‌پدی دوزمنت یداره کورده گیان
هه‌لته‌له‌م خه‌وه‌ایمه‌و که‌چه‌نگه‌ی کاره کورده گیان

خه ونم دیت

هیس ۵۵

دوی ته وی هاله خوم دایکی وه تن جلکی ره غسی
 بوو له بهر دای - وه لوگول وایو بهلا رووی به غسی
 هاله بین لیم و سکولی روله ی من چاره ره غسی
 نو له آزادی و سه ره بهستی چه یی به هره و به غسی
 راپه ره له و خه وه بیداره وه به
 وه غسی خه هله ت زه و و بیداره وه به
 من - دایک من هاوه به کی زوره له خه و بوم بیدار
 نه ت ووچان نادم و په پوهسته ده کم ایی و کار
 یی ده کوشم به شه و و روز ده میک نینه قه رار
 هه ر خه رینکم که بکه م خوت و کورانت رزمبار
 له و: گرانی مگر راست ده کی هه ول بده
 - دایکی خوت یی ته سه رزمباری بکه
 من - چه له ده ی دی به نه ایی بکه حوالم وه به ری
 هه رچی هه ول ده دهم و کار ته بکه نینه لمری
 له و: خویری و چیزی له تی بو به وه خا کوین ده به ری
 به نه یی کار بکه روله بکه صاحب هولاری
 من - دایک جا چت له من ایی بکه ده وی
 له و - به کورالم یی هه ستی له خه وی
 له و لاله ی به ره وه ی دایکی وه تن له رمویه پیم
 به ک به به ک - دووایه هه لسا به کزی وور بوو لیم

کہ نہ وہ مہینی مہینی ہاتھ دہری گزرج نہ جیم
 ایستہ کالہ نہ زمان و پوہوہ بہ سکوردان دہ لیم
 تا بہ سکھی ایوہ وہا ہی ہوشن
 کار ہسکتہن ہول بدہن تی ہکوشن
 شیرہ لپی و عارہ نہ بو ایوہ نہ وہ بندہ پستہن
 عیہ واقور بہ سہر و دہر بہ دہر وزیر دہستہن
 نہ نگہ : زیر نہ نگہ کہ وا گیز و ہور و سہر بہستہن
 ریک کہ وون تا زوہ کار یکی بکن سہر بہستہن
 سکوردہ : آخر بہ سہر نہ وہ بندہ سہ
 سہر نہ زور حوشترہ نہ و زیندہ سہ

وہ وطن !!

م . م . نس

وہ تن گیان و دلم قوربانی توہی	سہر و مہام بہ لا گردانی توہی
نہ ہر تینی جہ فہای ییگاہ یا غرا	ہمیشہ سبکی من قہ لغانی توہی
وہ کو کیوالی خوت ہیمنت بلیندہ	کہ سبکی ساکن کوستانی توہی
کوہبران تبابہ لن ہر گیز کہ دوزمن	طماع کارانہ چاوہ پروانی توہی
شطاو و باغ و میزازی سہر سہر	بہشت ہی وانہ ہی ہاوشانی توہی
دہ کوشن تاکو آلائی سہر بہ خوالی	وہ کو چاران نہ سہر کیوانی توہی
مجالہ خرر بکا فہوتالی کوردی	کہ سیک پڑوہ ردی دامانی توہی
نہ مہم کویری بکا سہر نا سپایک	خدیگی فیللٹ و فہوتانی توہی
وہ وطن پارہہ ہی ہر کہ من غیر غرا نہ	نصیبی رہ وڈہی ریضوانی توہی

میر غه پلې عزیریت و آسایش، تو
 خه پالی چه ننت و فردوسی نا کا
 مه تاع و مال و روح و میان و له ولاد
 هه نا وینا که دووژمن سر فیراز بوو
 له پر را فراندلی هوو بی سر به خوری
 مدار و اتحاد و عیلم و صنعت
 ده یینی مورغی اقبال و سعاده ت
 له سباهی چه کچو و داسی روسی
 به هاری سهر به خولی زور نریسه
 لزیکه نو به ای سهرانی نوی

دهمه ته قه ی دوباز پیکه وه

ع . هه زار

دووین له وده می کچی ده کرد نه و
 چوروره پر پنه که و نه و سه ما
 چاری خه وایوم له خه و را بهران
 چاوی پیکه ووت به زهر د پیکه وه . .
 بازی یسه م

برادهر تا که ی ژینی خو رای ی
 لوی ژینت قه لسته به رد چینه
 شه ک چاکن و له اندام دژ وینی .
 چا و که ژ ده مری د، فری له خو وه
 له خوارده مه ایت پوخت و پا را وه
 ویلکه رد و چیل بهر دور له آوایی
 زانیو له کوری نه زان و شینه
 له کروی شپو ده که ی نی دوه شینی
 که ویک قوت له ده ی به بهر و پر وه
 نه هر مین مالک مه سات درا وه

نه باوه شینک له جالگه ی سرما
سه رینت به رد و دوشهست خوله
به ناله ی درلیج هه لده ستی له خه و
له کس آسمدار له نیست و هه ست
بی دا و ده رمان له شعری ده سری .
کی له رات دوزمن داژ داریت ده کا
له وه سهک مهرمه هه لیری ژینسه
لیم ناپه بلیم تیره ی . . . بالدارم
بویه له ژینت نایینی . . . خوشی

ن نازی د ووه م

به ته وس و پلار مه مکووژه چی دی
به د هیندی کورت بی کسم و بی دهر
به چاژد آخ و دځ له دونیا د ژیم
له سهر ده زانی کوانی شوین و ریم .
نا ده سرم برام له تو کاکم به . . .

د بازی بیکه م

له گهل من وه ره پچینه شاری .
له گهل کورری شاده یته ها و دم
له سهر ده ستی شاپوره . . . راوی
سزیت له شمشاله هه تاکانی خه و
پنخو ، به خوشی هه ر به یان بهر بوو
سینگه سرینکت بهر چا بو دین .
ز ره بات بی هه لپاچی ده سکن
له کن شاله رووی زور خورشه ویتیت
چل ده رمان فروشی ده سمانه سهرت

نه کووره و کوورس به سار . و سهارما
سه و به تاریکی له و چول و هوله
نه سمالی کووندی ده نووی سهری خه و
نه ژه مکی باش دینته بهر ده ست
هه رار له خوشی و سهر اینی بگری .
له کاری چه کون کی یاریات ده کا
که واکت شریبی کی ییکا پینسه
له من وه کی کوی اینی و کارم
به آسوده ی هیچ نه نا سکرشی

نا بوو شتم نه مه مشله ای دی
چهرم گه لته لته بوو لیم ماده تهنه ر
له تو وه سکوو من نازانی من جیم
بیم خوشه له مینش وه خوشی سهریم .
ده رمان که ده ردم برای چاکم به .

پیت خوشه لوش بی شوینی رزگاری
له مالی پاشا پالکوه به بی خه م
له سهر ته ختی زیر هه لپینه تاوی
له بهر چرا بهرق هه لپینه به شه و
له بان لپینی زیو به سهرینی قوو .
سهر په فجت ده کووشن هه لته ده مینش
زه لگووله ی زیرت له قاچی ده کتن
چه مند مال له رخانی روزی پیو بست
چیکا نیک بی شی چه زوور چ ده رت

کاشي ته رما و سول له ۹۰ نا سر به
به چله هاو يين هراو کووله کوول
هر ما گي نولیک هم سکر بو چو به
هر چي به وي هرزان و تالان

۹۸۰ م باري ه ووه م ده پر سي ۹۸۰

که و شاري کوول شاري بازه
ده ست و پوه لدی هر سو هر بازه
له و شكري کوول باز ده بدا به بياو
ده رمان باز ده يکا ساز بو زام دايش
که خشي زير زيری خاکی خومانه
باز هه ليدنه کا چرا به شال
به زماني بازان ده مان دووین
بو بلر راو ده کيلن که ويی بو دگرين

ده باز ، يکه م ده

که وه نو غيبي بان وا ده نويني
که ي باز شای يوه تا ايستايي ي
کوا به ليغه بان دوروت که ن شاران
چون بياو نه خويني هه لده کا چرا
ايده و زه لکی زير ده لک بداته وه
به ليقي ده وي دورست که ي چه تر
دندو کي باري بو ششال لايه
ايده و زه لکی زير ده لک بداته وه
له وه بو ايده هه لک حه سته من
خو يندليان هه به ريگای ده زانو -
هه مو لير يک به راو سکر مه لي

له وه نا له چن ده بان راويني . .
يسراوی سکر ي ايج و خشي ي
هه ر بازيان کتووه اجمال له لاراران
به شت له کوي به به ش عورا و بړ
بو هوش و خوشت هاوار و درو
خو پندني ده وي کارخاهي هه کر
زير له خاله ده رهين ده ي زانايي
ييم وايه ميژي خه و ده کبا ته وه
له وه ي من ده ليم باني آده من
آره زووي هه رايش بکن ده توان
له داوای به ش دا له مه يدان که لن

خوښيان دهر يژن له سر له رسي رمز
 فزوكيان هه ن سكه لسي ده خورن
 سكه رو سكه بان هه په خوي بسزو پښي
 غټه سكه بان هه په كاري كارو با
 له له لدن دده ووين ليره گوږت لي په
 محو وريان ده نيزن پښان فير ده بي
 زيري خاكي مه له و دهر ي ديس
 كن هيله كه ت پرره له جيوه
 ره رليقي توبه له پښتي ده بن
 ده كاري ديني به خو به سوي
 پښتي توبه ده ي كه ن به آسراز
 پيوسته ايمه ووهي وان فير ين
 سه د باز و بازي ليز بال و راوي
 ده و كه ت بو بازي چرن ده بي كاكه
 له ري آزادي ده كرين شه ق و په ق
 له وان له ايمه چانز ده قرن . .
 بېست وه سكه ايمه به جي ده مېني
 ووهي كويستاني يو سكه رمين ده با
 پاك ده نك و هه را ي سر زه وي بي په
 هوز له سكه روايي سكه ر چو نيز ده بي
 له وتي ايمه په نه و ده يوتي . .
 دارستانه كه ت خره له ميوه
 خوي خاكي توبه له جښتي ده كه ن
 لو كه نكي كردت سرده وه كويدي
 نه به بي خوت ده ورون چاوي باز
 له ايشي وان دا آزا و دلير ين
 بونه لوكه ريان تو به جي مساوي
 نه وي من ده ايم واپسكي چاكه
 «ده بازي دوه م»

كه واي هوش و به سته زمانين
 پښي وان بومه ريگه ي تي نه بري
 ايمه ي بو ده وي به كاري چي دين
 حورمه ت له به ر چي بو خونه وېستن
 بېكاره و خوږي چه نكي سكه ما نين
 پاغاله به ر چي ايمه راده مري
 بو له و نازاني ايمه چين و سكين
 بو كام ايشي له و ايمه پيوستن
 «ده بازي يېكهم»

لو به ورو ارام هوش له كوي په
 ميماني خاله كه ت ده كيشي بو خوي
 چاووت ده به سته هه ر نه وېناي
 ده ت نيزه راو كه وي بو بگري
 با سي روسته مه ليره بان مي په
 ده زالي خاوه ن له سكه ر بي له تويي
 ريت لي وون ده كا كوروت و بلباسي
 مدرسه بو له و هات ده بي تو بيري
 به شي خوشنري ماوه له زمانه ي ده به م دا دپته به رچاو -

خوشبه ختی؟!

م. لادری

له ژماره ی شته شی نیشتمانی سالی بیکم نه ندای خوشه ویت آره ر
۸۴۸ له لایه ن خوشه ختیه وه چه دن ووفار یکی پیس کاش سکر دیون : له وا
هتیش به او به ی خوم به چاکی ده زانم له و لایه نه وه چه ند شیکستان
عرشی بستم م

به یانی یز دده ی شه مال له سه ره خو لک و پویی داره کانی به هه شتی
ده له زانده وه که عیز را بل ااره ماهی سه وره ی خوداره ندی هانه خوار
و رووی له به هه شت کرد و مونی : وهره ئی آله ریده له ی آده می ،
وه ره نا بیکوه پچینه دونیا ، پچینه به ده دتیک دی ، آ-یده و دلنیا به له و پی
به شی تو هه ر خوشه ختیه .

هاتمه دونیا وه ، خوم له باوه ش خودای خوشه ویت دا دین که س
دا یک - او ، شاد و خندان له باوه ش دا سه وره بیم ، به لام هیتا به غه بری
زه رده خه ندی دایک ، ده سنی دل له رمی ، آوازی پی کینه پی ، دلی هادی
و دامانی پاکیزه و باوه ش پر موری نه پی هچی دیم نه دیو ، باوه ریم به
هیچ نه بو ، یز له وهی دلتیا بیم . له باوه ش دایک دا هه لاتم ، بیم له ریگی
زیان دانا ، سه ر به ستانه و لویده وار چومه پیس که : خوشه خت بیم .

به هار بو ، دار و دورد ، زه وی و وهرد ، میا و مول و زه مین
و آسمان سه رابا جلکی خردا کردی جیهانیان له به ر بو ، ده رو ویشتم که
خوشه ختی بانه وه نوشی بولبولیک بوم له سه ر چلک آوازه خووان ،
او مولیک ، پی ارمایم پرسی : ده ر به ده ر و ره نج کیشاووم خوشه ختیم
نیشان ده . هه ر د ک باله کالی په ک دیو جار لیک دا سه ری بلند کرد و
مونی : له سه ل من به ، خوشه ختی ده ، پیس ا هه وه لجار له نیوان موله کانی
زه رد و سووری چه من دا سه را ، له سه ل هه ر په کیک نیازیک و به مری

همه ربه کا آواز یسکی خوبند، مه ست و بی خه به ر شنه و و روژی خوی
را بوارد، به هاری ژبانی تی به ر بو، خه زان سه لا و به رمی دار و چه مه ن
زاری وه راند، نو جار بولبول، بولبولیگی که ده ی ویت خوشه حتم نشان
دا هاواری کرد و مونی: وه ره یکه وه بگر بین خوشه ختی له مریان دایه،
بولبولی شه بدایی مومل ده به ویت یم به لبنی که: خوشه ختی له مه ستی و
بی خه به ری: له اه نجاما له نا نومیدی و مریان دایه. به لام من فریوی
بولبولم نه حزاره رویتیم و له جستجوی خوم وارم نه هیتا

توشی به ک آهه ریده ی دل روانک و دامن پاک بوم، نیشانه ی
که وه بی و زایشی له بی جاواندا دیار بو: چومه پین روز باشم لی کرد
پرسم: له ی راهنا ریغای رات: خوشه ختی له چی دایه! له وه دا راما هیچی
له مری: قه له میکی دا ده ستیم، ده فته ریگی لیل کرده وه و له پشی دالام،
کوشی کرد یم بدلینی خسته ختی - راسته - به لام من مدورج قه له مه که م
دانا و ده فته ره که م یله، ده نا، ریوینتم فریوی نه ویتیم نه حزارد.

نوشی فرشته به کپ زه، پین بیوم، دو چاوی مه ست دو مری: وه ک
حه رمان به سر شاندا په ریشانه، له لایسکه وه خودا و خیرسکا و، له لاییکی
دیکه وه جل و به رمی به هاری له ندا میکی ییادا: نه ی بی به خشیو بیگوت بوو
له کچرله نه شیلانه ی که خودا جز جار و شایه نه هه ر بیره آهه ریده، بان ده کا
مسکه نه دانی خوی به دانشتوان ره من نشان بدا، جرعه پینی و یم پرسی:
له ی خودای جزوانی: خوشه ختی چیه! چاوی نیر جیغای حه وانوی بریک
بنید سکرد به عینی و نار ده ستی دریز کرد و مونی: ده ستی من بگره و
دل به من بپیره تا وه رات بداهه وه: ده ستیم مری و دلیم بی له سپارد، تا
سه یشتینه نه و سیزه ی که آتری آره زو، دانه سرکینه وه، میوه ی شیرینی
زبان که له داری ریده! نه دینه ره هم، به له مرجودی دل به ندی له باوهشی
نام و مونی: نه وه کوری نوبه ماچی که، خوشه ختی له وه دایه! به لام
هه بهات، خوشه ختیکی له به هه ست دا دیویم زور له وانه بالانز بو

له له نچاما بچاره و سه راي شېواو ، به له ندامېكي چه ماو ،
پښتېكي شك او ، شه قاسي ژيانم به پا يان مه يښت ، سپه رې مه رگ له سه روه خو
روناكې ژباني دا پوښ ، بشت شك او ، چه رگ سوتاو و هيز نه ماو ناله يېكم
له دل ها ته ده ر و غوږم : خو دا يا به او هېدي دېته وه ي خوشه غځي له مه نم
به پا يان مه يښت هه ر چه ادي سكردم رازي خوشه غځي بزانم اي هوده بو ،
كوښم كرد خوشه غځي بېينه وه بي سود بو ، آيا له روي خاك او خېشه غځي
آفه رېده نه كړاوه ؟

آوازېك له ده رځا هې آسماني دانا دلم ده ي غږت : بي شك هه ر
چېنگا به ك خوداي اي بي خوشه غځېني له وي به ۱ له ژياندا چه نده خوشه غځت و
د لكاده بو وي له ۴.۳ ر له هه مو كا آبك دابت زانبا بالا تر له هه ، و ۴.۵ س
چاويك هه به ده يني ، بي نيازېك هه به نيازت ره واده كا ، غږي به ك هه به
ده ييښي ، به خښده به ك هه به ده به غځي : چه اډ خوشه غځت ده بو ي له سه ر له
هه مو كارېك دا چاوي نومېدت بو آسمان بلېن سكر دبا ، ده سني داوات
بو بالا برد با و بت زانبا خودا هه به ۱۱۲ .

كورد چي ده وي

۵ په نا به خوداي مازن ۵۵
آغري چه لك داسر كاوه : اوردوي آلمان كشاده و به شې ربوي ۴ راوه
دواوه : هېله رې نازي نازي لي نيك چو و له شكري فرر بو : كارما كالي
نه رت و تونا و سكرېكه كاني خا پور كران .
فروكه ي له بهر نه بو لي نه وت له كه لك كه وت : توپي بي اړووت و
سه ر بازي له بهر به فرو با رووت ماوه به ان : له وه به له نچايي ظلم و
زور : له وه به دواو روژي كه بېك كه بو خړشي ژباني مه روڼك قال بكات :

ایتر به و زووانه گیتی له هون ده بوته وه ، صلح و آفتنی چیکای جه لگ و خوین ریژی ده گریته وه دایا به کی وه لگ - باران به لکه صد چه ندان خوستر له جاران داده مه زریچه وه .

وله و سه ره باز و له فله رانه کی که له و ماوه دور و در یزه دا آسایشی خوین له پینا و آسایشی مردوما به خت سکردووه و مهردانه له به رامبه ر به لاماری دوزمتا رایه ستان و مپا زیان له سه ر به ری ده ست دالاووه و بو پاراستی نیشتمانی خوشه وستی خوین له کرمان : جانکی ره زم غری ده ده ن و به رمی به زم ده پویش : و له و له وه پتوک و بی ده ست لانا نه ی که بی سوچ و تاوان له آزادی بهش بیا و بیا و ولایتان له لایه ن آلمانی فاشسته وه داسمه کراوه : له به ده خنی و چاره ره می و زیر ده ستی و له لگاله رزگار ده بن و دیسان ده که ونه وه فرتانه و سه ر له نوی آزاد ده بنه وه وه ره آمان ده بنه وه به صاحبی تاج و ته خت طبل و آلا .

ایچه ش له و کاته به ههل ده زان و به و ده وله ته داد مه راله که له سه ر حتی میله له بچو که کان به گز ده ونه کیکی زل و درر و شه رانی وه لک آلمان دا هانن وه و پینا وه دا خوینی هه زاران لاو چاک و نه و جوانی خوین به رهشتی دا « راده مه بین » .

که کوردیش نه ته وه به کی تاریخی و ته مریته به : کوردیش خاوه لی هیزو یکی بر اختصاره سکوردیش به پیچه واله با وهری دوزمتنه کانی که به وه حتی ده زانی له کم کردن بی بهش به کوردیش قه و به کی لی قه و ماوه و بهش خوراوه و به به پمانه پیروزه که ی « آتلاتیک » شامه پلی حالی له ویشه : و ایستاده به وی چه لندی چا و له ده ست و زیر چه پوکی ییگمانان له بی و له به نده می و له سارته رزگاریت و حتی مشروعی به فیرو له خوری .

ویرر به ده م هاوار ده بکا و ده ای : له ی حکومت ته سه وره و دلسوزه کان به زه پیمان بیم دا بخت و له جاسم بدنه ن .

مکتور دی به ناوبانگ

مه لایه اشنوی - شینخانی

به قه له می س . م . ح ، مرشاسب

به خطی خودی له م ذاته نب و به سراها لیمان وا وه میر که وتووہ : مه لا
 علی گووری شیخ حامد گووری شیخ فتح الدین گووری شیخ محمد گووری شیخ
 طاهر گووری شیخ پیرمند گووری شیخ شهاب الدین گووری شیخ فتح الدین گووری شیخ
 نصرالله (له ۱۵۱ هـ - ق له دایک بووه) گووری شیخ فتح الدین گووری شیخ فخر -
 الدین محمود (له ۷۴۹ هـ - ق له دایک بووه) گووری شیخ فتح الدین گووری شیخ
 فخرالدین گووری شیخ یوسف (قبری له کبیریکدا هه لکوتووہ له روژ آوای باراندیری
 ووری وه) گووری شیخ ~~سب~~ (له ۶۵۰ هـ - ق سردووہ قبری له دی نی بنی
 ووری به) گووری شیخ محمد مشهور به پیرمند کورانی (قبری له دیدانی ووری
 به) کرری له میر عمر شاره زوری به له ۱۱۴۱ هـ - ق دا زیاوہ ، تاریخی
 بوو سردنی به چاکی معلوم نه وه له دین شینخان لیزاوہ پیازیکی زانا و
 له علمی معقول و معقول و - ایدا زور به قووهت بووه . ژبانی خوی به تألیف و
 تدریس له مدرسہ ی (شینخان) را بوارد - ره له تصنیفاتی نه وهی که وه ده ست ایسه
 که وتووہ دو کتبی : ۱ - تصریف مه لا علی که له لایه ن مه لا علی قرلجی و سه لیک
 له زانایانی کوورد حاشیه ی لی کراوه و له مصر به چاپ سه یشتووہ . ۲ - شرح
 عوامل زمشخریه له هه مو عیبی به ره مشهور به ترکیبی شینخانی به هیستنا چاپ
 به کراوه . مه لا علی بی نه نداره خط خوش بروه دایلی متنبی نه م دوو شعری
 ده رحقی به و کوئووہ .

فی حمله فی کل قلب شهوة حتى کان مداره الا هو

و ایل عین قره من قر به حتى کان مفیه الا فدا

چیتکو له هه وه لی کاردا وه یله مان به چاکی فراهم نه بو . تکلمان له هه موخوبه ره کان
 له وه به له هیندی عیوب و اغلاط جزئی که دینه بهر چاو چاو یوشن .

بهایی بزرگه

تېفوس

(چون بیاو له توش بون رزگاری ده بیت)

آمرل . م . پ . م . نیرج ۲۱۵

له ژماره ی پېشوو دا باسی تېفوس (رهنه که وتو یی - گرانه نا) م
بو سکر دن له م ژماره یه دا چنډ ده ستوریک بو توش نه بون بهم نه خوشبه
به یان ده سگری .

هر وه سکو ده زانن تېفوس به هوی (نه سپی) په یسدا
ده بیت بویه پاک و خاویښی به په که - وه سیله ی رزگار بوون له
مه ترسی تېفوس ده زمیر دریت - له کاتیکا هم نه خوشبه له جیگا
په ک په یدا بوو پېویسته واکینی ضدی تېفوس له به دهن بدریت
له م واکینه نیزیکه ی سالیک نا نیری ده مینت و ده بیسته هوی
رزگاری له تووش بوون .

خاویښی نه خسته خه ف و پېنجه ف ده بی زور زور به چاکی را بگری و
چاوه دیری بگریت به هری ده کار هینانی «رونی خاکی» با
«آلکل کامفره» پېش به نیزیک بونه وهی «نه سپی» بگرن نه نور یو دیش
له م آمانجه پیک دینت تېفوس هر وه سکو ده زانن له جیگای پر
دا نېستو : به ر بازخانه ، سرنو خانه ، کارما ، ایستگای ریگای آسن
و که شتی به یدا ده بیت بویه لارمه له وه خنن بالا و بونه وهی له م
نه خوشبه له و جوړه جیگایانه و نیزیک بونه وهی نه خوشی خو به اریزن .

هەر کەس جێبو بداره که سیک پـ ی دەلی برو
 بی غێره تیت وه کوو زنی دەر پیت ژنانه بی
 کوانی له گیتی و ه کوو نه و دوو کچه کوریک
 بو نیشتمان له داری سببا سهت نیشانه بی !
 نه و دیو نه ه'مه بوون به فیدای نیشتمانی کرد
 نه ی خوزمه به و کوره ی وه کوو نه و دوو کپا نه بی

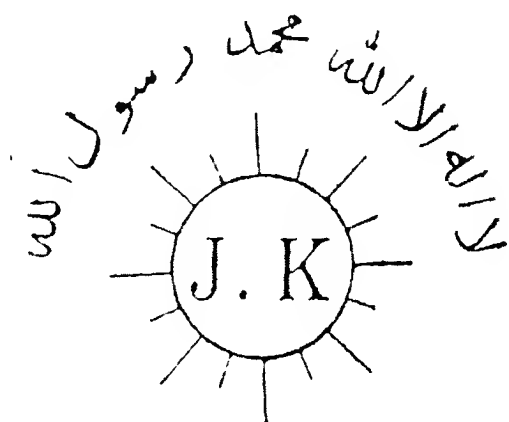
فهرست

مطلب	لا بهره	نومبر
۱- کووردستان قوت نادری	۱	بیژن
۲- هوواری لیتمان	۳	نادری
۳- وولاریسکی شیخ سعید	۴	هوواری هاولر
۴- موسکو - واشنگتون - تولدون	۵	سرو
۵- شیخ یوسف شمس الدین البرهانی	۶	هیمن
۶- له ودهی سکوره لایلی زیاله	۷	آریا
۷- هاوار	۸	آذره
۸- دوکجه لوورد له ترکیه دا له داری میاست هوان	۱۰	لیتمان
۹- آشنی	۱۲	رزدهی
۱۰- بروه : برون	۱۲	له دروخ
۱۱- دمه له له ییکی درکه سری	۱۲	هزار
۱۲- یاسر به صنی یا سردن	۱۵	نادری
۱۳- گمانجینه ی له ده بیان (خاوی شه فوات به له)	۲۰	هونه ر
۱۴- حه ولم دیت	۲۱	هیمن
۱۵- وه له ن ۱۱	۲۲	عیضی
۱۶- ده له له ی د وبار بهیسته ره	۲۳	هزار
۱۷- حوشه خنی	۲۷	نادری
۱۸- سکورد چی ده وی	۲۹	هیمن
۱۹- مه لاعلی افندی مبر	۳۱	مشراسی
۲۰- لیوس	۳۴	له ده

وه که لک پاس به ن ده بوهندرجه وه

پاشکو

اژی سەروك و كوردو
سكوردستان و ههوا !

ديارى گومه له ژ. ك
بولاوه كانى كورد

١٩٤٢ - ١٣٢٢

خوپنه ره به رزمگان :

نهم کتیبه بچوکه‌ی له بیش چاوتانه له‌م‌سی
نامیلک‌یه :

۱- دیاری‌ی مه‌لا محمدی کویی

۲- گول بژیریک له دیوانی حاجی قادری کویی

۳- دسته گو‌لیکی جوانو بونخوش له باغی

نیشتمان به‌روه‌ری هاتونه به‌ره‌هم .

کومه له‌ی ژ . لک بو بیش خستن وه

سه‌ر خستنی کورد له‌شه‌قای شارستانیتی

(تمدن) دابه‌مه‌موه‌یز و توانای خوی

تی‌ئه‌کوشیت تابه‌یارمه‌نی‌خواره‌ک‌وریشه‌ی

ه‌شیره‌تو ه‌شیره‌ت‌بازی که‌سه‌رچاره‌ی ه‌مه‌مو

چاره‌ره‌شیو و به‌سه‌ر هاتیک‌ی‌تالو گرینگ

(سخت) . بینینه‌ده‌ر

(ابن حجر) کراوه به کوردی داخه که م وه گیر
ایمه نه که و تو ه .

نه وانیه که واحاجی قادر و مهلا محمد چوت
به کربانا متشیخ و کولکه مهلا کاسن که خوله نویسن ؛
کرامت به خه لک نشان نه دن نه م ده سته به به هیچ کلوجیک
ریکای حقیقتیان نه دوز بو نه وه به لکو نابو (شح) شبان
به ر جاونه که ونوه ده ناوه کو سمدی شیرازی له دیباچه ی
گاستانه که یددا مه لیت «کانرا که خبر شد خبری باز نیامد»
بی ده نگ داله نشتن وه وازیان له خه لک نه هینا به لام
هه شیره نه کانسان کی هه به له ده سیان وه ره ز نه بو بیت
باوه ربکه ن کاره ساتی وایان هینا وه ته دی که در نیای
هارستانینی لی یات بیزاره نه نیا آغاوات و سهردار
هه شیره نه کانن که بونه مایه ی دوبه ره کی یاجه ند به ره کی
له کوردستانا نه نیاله وانن به ره هه لست بو پیش که و تنه
کورد ا

کوهه لای ژ ه لک هه رانه وان به مسلول
نه زانیت .

نه مه تو مانجی کی (بهتان) زور ز له
 که ابعه بلین مه لا و شیخه کان بونه به ره لهستی
 پیش که وتنی کورد چونکو دیر بک (تاریخ)
 بومان ده ره خاکه نه مه دهسته به گهلی کاری
 بانس و به که لکیان نه انجام داوه و بوخنده تی
 کوردایه تی تیگوشیون ؛ چون نه بی به ذاتیکی
 وه که لا ادريس بتلمیسی بیثريت به ره لهستی
 سهر که وتنی کورد ؛ باوه رمان نیه هیچ کورد بک
 خدمه تی نه مه پیاوه نیشتمان به ره ره ی له بیر بچیت
 له نیو شیخه کانمانا چه نابی شیخ عبید الله ،
 شیخ عبدالقادر ، شیخ سعید نه بیندین که مه مو
 کورد بک نه زانی نه نیا له پیناوی کوردایه تی
 داخویان مانند و کرده وه تاسه ریان له سهر داناه
 خلاصه له نیو شیخه کانا پیاری وه کو
 (شیخ یوسف شمس الدین البرهالی) نه پیرت
 که به دهستوری نه مه دانه کتیبکی زلی وه کو

« هزاره کدی بیت بلیم چیه کوردی »
« عاقلی و جابکی و جهوان مهردی »

دیاری مهلا محمدی گویشی

به بارهی کومه لهی ژ . لی بو هه لساندنی
آغاوات و سهردار عه شیره نه کانی کورد
له خه وی نه فانی چاب کرا

۱۲۲۲

بسم الله الرحمن الرحيم

آرلازو

زور بووه بهر خيكي لهر و لاواز
 بوته خهر تيكي دوگك زه لام و قهلهو
 يا منالبيكي سيس و مردوخه
 بوته پياوبيكي گورج و گول و پتهو
 كه لي ملت و مها و مسهر كه و تورن
 كه نه يته خه بال و وه هم و خه و
 بويه او ميد نه كم له لطفی خووا
 خالقي مانك و روز و روز و شهر

له لایهن هه بته تی ناره نندی کومه له ی
ژ . ل ی پیشکەشی هه مو لاره نیشتمان
بهرومره کانی کورد نه کریت .

کورده کانیشر بکانه صاحب جاء
 سنه الله في الذين خلوا
 ته له فوانی بخساته نساو کوردان
 بانگی به کتر بکهن به ده نگی هه له و
 هه وهه دی میره وان له مهیدانا
 زه از له دی دا ته ملکی که بخوره و
 بیسته زیر دهستی ملتی کوردی
 هه راه باتو مهوه هه تا ده هه و
 یسه نظر تو خدا به هه سانه
 بازو شاهین هه لین له دهستی که و
 آه و ناله بو ژیا نه وهی ملت

هه تاده سرم له بو کوردان ده نالم
 عیلاجیان چون بکهم هاوار به نالم
 فه قیر و جامل و ناخوینده وارن
 له لای نه وعی به شهر بیقدر و خوارن
 که سی قه دری له لای خزمان نه میننی
 له لای بیگانه قه دری چی نه میننی

له گهل بهك بهد ره ووشتو بهد نهادن
 له بویه واکه ساد و پیمرا د
 له عالم و معرفت رون بهکلی
 خه یالی خاوه لایان فکری ملی
 چه سودن بویه بازاریان که ساده
 نه زانن بویه طاعتیان و سنده
 اهره رادی نه وی کوردی زمان بی
 له لای وایه نه بی سوک و نه زان بی
 ده بی چه مال و گاوان و شوان بی
 ده بی زه ببال و که نملش و سه پان بی
 ده بی هر ریش دراز و پانول بی
 ده بی هر عاجز و کرز و مهلول بی
 ده بی هر بهنده بی . . . و . . . بی
 ده بی بی علم و بی املا و قهلم بی
 نه رهند پیموش و بیدین و نه زانه
 له لای وایه خدای وی ریشی پسانه

مه لا کائیش له حه قیان زور خه بیان
 نه وانیش هر ده له ی که وجو نه زانن
 له باتی باسی دین و رکنی ایمان
 مه لا بویان نه خوینی مدحی شیخان
 نه لی شیخی هه به صاحب کرامت
 نکاتان بوئه کا روزی قیامت
 شه و روزی به ذکر ی خواخریکه
 دیاره زور له خدمت خوا نزیکه
 که لی جار ان ده چیه فوقی عدرشی
 نه کهر چه زکا له لای خوا داده نیسی
 خلاصه چند خه رافاتیککی دیکه
 مه لا نه قلی ده کا به و فاک و فیکه
 عه وای قور به سه روه ک و انه زانن
 جه نابی شیخ به خزمی خوا نه زانن
 خصوصاً کهر نه لین یا
 جی وه همبکی نه دانه ذهنی عالم

نهوانه‌ی شیخیان لایسات خدایه
 حسابی و ان له سه‌ر توقی مه‌لایه
 (مه‌لا) تو باسی خوایان بو بفرمو
 و ها باشه له بو وان و له بو تو
 ((قازانجی شیخه کانمان))

هه‌تا شیخی له کوردستان بمینی
 او میدی زنده‌گسایت بی نه‌مینی
 و
 به‌بای‌دا رونه‌قو آه‌نگی کوردی
 هه‌مویان بونه‌صوفی و پیرو ده‌رویش
 به‌به‌ر مال و سه‌بیحه‌و رشته و ریش
 هه‌مو بی‌ایش و بی‌کار و ته‌وه‌ززل
 و ورگ‌پان و مل نه‌ستور و سه‌لک‌زل
 له‌وان و نه‌ضروم تاحه‌ددی جافان
 ته‌وه‌للا بون له‌عقل و علم و عرفان

به وی شول و به وی عقل و تحیزی
 محقق قهرمی سکورد نایبته ریزی
 بدریشی گرز و برجی پرله تهسپی
 بناغهی ابشی کوردان چون نه چه سپی
 به که شکول و سووال و فقر و ذلت
 محاله کاکی خوم ته شکیلی ده ولت
 همه و بی هوش و بی گوش و نه زانن
 اداره ی ملک و ده ولت چون نه زانن
 امید و قهط نه بی کورد بیته ده ولت
 له به دبه ختی نه ویستا بونه سه لیت
 نه ووی زانایه نار جهرکی به لاسه
 نه ووی نادانه نسازانی چه بلسه
 جدهابی شیخ نه لیت آخر زه مانه
 قیامت را ده بی هه ربه و زووانه
 اراده ی خوابه ایوه هه روه هابن
 وه کو هاروت و هاروت بن سه روبن

بلی با شیخ قیامت لیوه را بو
 به جهلو تهنبلی مالمان خه را بو
 له بهر قهولی پرو بوچی نه مانه
 له دهس کوردا نه ما غیری هه مانه
 له بهر ته زویری وان شیخانی به دبخت
 گهلی کورد نابنه صاحب رایه تو تهخت
 له بهرچی کاری خه لکی وا دورسته
 نه گهر هیندو که گهر آگر په رسته
 نه گهر (لازه) نه گهر (رومه) نه گهر (جوو)
 له زیر نیری نه م و نه و باکی ده رجو
 نه گهر راسته نه لسی دونیا خه راوه
 له بوچته نه و هه مو جو تو به راوه
 نه گهر دونیا خه وابی به و نیزیکه
 جه نابت بو به دونیا و اخه ریکه
 نه گهر عزت ده وی ههسته به همت
 به فکرو صبرو ته دپرو کیاست

ئه‌بى ملت همو به‌ك بى له‌كه‌ل به‌ك
 له‌ ئه‌ربابى قه‌له‌م تا‌خاوه‌ نى چه‌ك
 ئه‌كه‌ر كوردىك اهانه‌ت كه‌ن له‌ به‌صره
 همو بینه‌ خروش و جوش و نه‌عره
 هه‌تا حقى نه‌سینن را نه‌ وه‌ستن
 له‌به‌ر بى اتفاقى خوار و به‌ستن
 خه‌زینىكو هه‌بى مال عمومى
 وه‌كو (جوو) و (ئه‌رمه‌نى داشناك) و (رومى)
 له‌روپیه‌ و آنه‌ و چاریك و غازى
 به‌كه‌لكودى له‌روژى په‌نجه‌ بازى
 فریدنه‌ مه‌نته‌شاو به‌رمال و كه‌شكول
 ته‌رك كه‌ن ته‌بل و ره‌قص و خزمه‌ت وشول
 تفه‌نگ و توپ و ته‌یاره‌ به‌یاكه‌ن
 به‌عه‌زى دین و دونیا رو له‌خووا كه‌ن
 وه‌كو شیر و ه‌رنه‌ مه‌یدانى جه‌راره‌ت
 به‌غیره‌ت بن به‌غیره‌ت بن به‌غیره‌ت

پیای ترسه نوک وهك پوشكه سوکه
 ژنی بیوه به کورکه و نوکه نوکه
 صه حابه ی رهش که وا قه بری دباره
 هه سافه ی سی عات دوری له شاره
 صه حابه ی **مصطفی** که ر ترسه نوک بان
 چی ایشیان بو له تورکستان و ایران
 نه که ن خوفی نه که ن ترسی له هیچ که س
 به نه بری پادشای داداری نه قدهس
 ده بی بی شک و شبهه و انه زانسی
 به نه حقیری حه بساته و زنده گانی
 نه وهی دونیای نه بی دینی ضه عیفه
 هه لابی یانه شیخ بی یاف خه لیفه
 هه داری دین و دنیا هه ر غینایه
 بلی (الفخر فخری) افسرایه
 هه وایی که وره بی دهر که نه نیوسه ر
 به بی توپو تفه نگو مال و هه سه که ر

محقق تاسیسات نصابه به کنلک
 نه گور توپو ته بی یان اون ایکی لک
 به غه وواص و بهه پساپوری زرهللی
 به بالاون و به زیپلینی زرهللی
 له دوئیا هه رچی بیت کوردی محقر
 به بی یاره له بوت نابی میسر
 وولا نیکشان هه به برکان و هه عدمن
 به بیل و بیمه ره دو قورتنی لیدمن
 ده زانن نساوی نه رزی چه نیایه
 وهلی مه رقومی نامری کیمیاپیه
 هه تا نه و علمه زور چاکی نه خونین
 ده بی هه ر باقله و سلقان بهچینن
 مه لای ندادان به عنوانی شریعت
 حرامی کرد له تو علتی طایعیت
 له بویه هه رچی له و خا که وهدر کهوت
 له (رادبوم) و له (زیر) و (باقر) و (نهوت)

ه موی که رتوته زیرده سستی فره ننگان
 چیاوچولان نه نورن وهك پله ننگان
 بیان نورن چیا بیان چون نه کولن
 ه تاکه ی ابوه ه ر به ر مال به کولن
 (خوری) و (مازو) و (کته ده) و (جهوت) و (که لوان)
 وه کو (سیچکه) و (بنیشت) و (رون) و (فرزان)
 ده خیلو بم نه کن بیسدهن له ده ستو
 والا وایزانن ر و حو ده رچو
 ه تاکو نه بنه خواهنندی مه نایع
 ه مو نه نعمای خوا نه روا به ضایع
 به خورایی نه چی عومری عه زیزتان
 به هاوین و به هار پاییز و زستان
 مه چونه خانه قارو و جایی خانان
 او میدم وایه بینه خانی خانان
 نه که ر خواهیش نه کن خواو لی بی رازی
 مه چونه نه کیه کان بو حوقه بازی

قمارى قط مه کن ایوه و خدا نان
 دونا بهر باد نه بی مال و منالان
 به جی بینن نه وه ی واجب کرایه
 به وی نه وعی که مه طلوی خدایه
 نه که ر باب جاهله باکور مه لابی
 له نه حوالی امم بسا شاره زابی
 «سه یاحات کن بیچن بو سووه تستان»
 «بزائن چون به خیرائی هه لستان»
 «له قهومی روس چه ظلمه یکی نه کرد (چار)»
 «هموی زه هری نه خوارد ملت به ناچار»
 «له پر (له نین) هه لستاو هک دلیران»
 «بناغهی ظلمی جاری کرد ویران»
 «بنای نا ده و له تیگی سوسیا لیست»
 «له ناوی برد به جاریک ایمیرالیست»

۱- هم شرانوی له یو قولابه کانا نوسراوت
 له لایف بیژن نووسه ری کومه له موئراونه وه

« له ناو کوهمه‌ل به زوری دهر کرا (خان) »
 « به تیلا (به گک) خرابه به‌ندو زبندان »
 « به‌مه‌حضی هه‌ل کرانی به‌بره‌قی سوور »
 « له ناو خه‌لکانه‌مافیتنه‌و شه‌رو شوور »
 « نه‌له‌رزیت کاکلی (آغا) وک بنی‌آو »
 « که‌آلای سوور و آلی دیته به‌رجاو »
 « نه‌ماشاکه‌ن له‌مه‌بدانی هه‌راو‌شهر »
 « چلون سه‌ربازی سوور؛ آزار دلاوهر »
 « شه‌رو روز بی‌ووچان واتی نه‌کوشن »
 « له‌جه‌به‌هی‌شهر نه‌له‌ی شه‌ربه‌ت نه‌نوشن »
 « به‌فه‌رمانی ستالین: پی‌اوی شه‌رکه‌ر »
 « نه‌ده‌ن به‌ربابه‌مو نه‌یروی هیتله‌ر »
 « به‌یانی بلبلی سوتا و له‌بو‌گول »
 « وه‌هاته‌یخویند به‌دلسوزی له‌سرچل »
 « له‌دونیا‌دا ده‌بی هه‌ر کوردی به‌د‌فه‌ر »
 « نه‌بیته‌خواه‌نی ده‌به‌یم و نه‌فسه‌ر

ده ژیر که و تورو ره زیلی کلی ملت
 به لای لیدا ژبانی وا به ذلت
 نه مان خویند و نه مان دیتو نه مان بیست
 نه له مداریک له نیو کوردان هه لستیت
 نه تو نهی مامه کورده بیم بلی چیت؟
 که لاش خواری کراس دریاو که وا چیت
 که بو قیج و لیج نه ستورو ددان گر
 که تو کویر و که درو گبرو سه لک خر
 هه تاده مری به خواری رای ده بویری
 به بهد به ختیو به بی ده ستیو فه قیری
 به جان و دل له ره بیی خوت نه خوازی
 زگت بر بی له نه ستورک و بیازی
 به کور دی بیت بلیم ایش شلوقه
 دووای چی که و توری بهم گور که لوقه
 کسر بنی من له بو تو یه و الا
 ته ماعم پیت نه حاشا و کلا

ته تو چونيك ده ژى من هدر (مه لا) مه
 ايتر به سیه برام خسته می که لامه
 من یه خه ی خواجه بویه دانه درم
 ایوه نابین به هیچ و من نه سرم
 ده بی من که یقی جیم به دونیابی
 قهومی من وا ره زیل و رسوایی
 بی کس و بیدر و فقیر و هه ژار
 بی سه رر سه رفه راز و بی سهر دار
 نهوی ریکای له کورده کان کوری
 له عنه تی خوای له نه لحه دو کوری
 ملتی کورد فقیر و بهسته زمان
 به قه ی نهو که سانه چون خه ل تارن
 وانه زانن که عنصری کوردی
 به ذه لیلی بژیست و نامه ردی
 نهوی کورده چی که وره وو چی سدر
 ایشکی گوید ریژی

نهوی کوردی له نهسلی باب آدم
 دهبی بارکیشی عهدهی
 قوری کام جی بگره و . بوتان
 بو برایانی جزیره و بوتان
 خمی دونیا بکه بن به سهر خومان
 بو عه زیرانی نه ر ضرور و وان
 ابوهر چند که قومیکتی زورن
 فادهی جی که توخمی خو خورن
 وانه زانن که کورد گهلی زیندون
 من نه بینم علی العموم مردون
 واره زیر که و توون بهبی دمه لات
 ره بی نه و قومه بوچی وای به سهرات
 پاشی سلطان صلاح نه ییو بی
 زور نه چو بو به دهوری مه نه کو بی
 جی عه شیرت جه نه هلی شارستان
 له هه مو طول و عه رضی کوردستان

یونه به خسیرو نوکری نهو
 باری خه لکی ده بن به روز و به شهو
 له سهر نه و خاله به کتری نه کوژن
 خوینی به کتر مثالی شیر نه مزین
 ده رحه قی به ک نه و نده زور نه و ورن
 که له که ی به ک به شیر و روغب نه برن
 به زگیك تیر به دوزگان برسی
 هیچ له جاکه و خه را په نابرسی
 جاهل و بی که مال و شه رمی حضور
 ابغضی خه لکی خوا فقیر و فخور
 حلیفه بو غیره تی (صلاح الدین)
 نهو که سانه ش بلین نه مه ش کوردین
 حه ز نه که ی پیت بلیم چیه کوردی
 عاقلی و چابو کی و جه و انمه ردی
 عاشر بکی له فو قی
 صاحبی حه زم و ره زم و به زم و که لام

لاوه کان قه دری نه صلی خو نه کرن
 پیره کسان بساله ذلتا بعرن
 خاصه نهو باوه کانی مه کته بی (کو)
 ده بنه پشت و پسه ناهی ملتی خو
 ایوه نهولاد و جه رک وناوی منن
 ایوه نوری گلینه جیاری منن
 عومری خوتان مه بهت به خورابی
 تی بگوشن به علم و آزایی

بو آگاهاری و ووشاری لاوان

هه سته پیشکوه نهی لاوی کوردی
 آگات له خوبی کاروان رابردی
 به نوری علم رهگا وه ده ر خه
 به زوری باسکان باری وه سه ر خه
 به بالی علم بفره وه ک طه یران
 به قووه تی علم هه روین به حران

علمی طایفه ت علمی خدایه
 قاه ویه قوله گشتی هه وایه
 علمی حکایت گهر که لکی هه با
 ده بوایه دونیا هه موی بومه با
 علمی کیمیات گهر نه خویند ووه
 به خوانانزانی خواچی کرد ووه
 ایله پابه ندی وه همو خه یالین
 ایله خوریک کی کهری ده ججالین
 علمی سه نسایع لای ایله نیمه
 گهر شتیک هه بی نه ویش قه ولیه
 به نیر و ژازیو شیریز و لورک
 نه نیجه ی علمی کیمیا به بی شک
 به کلیکی سپی و به آوی تری
 دوشاوی شیرلت چوب بو نه کری
 کار دوی وه که کیرد زبالت ده بری
 به ترش و سماق ژه هری چون نه بری

علميکي گه وره له ناو کوردان بو
 به قسه ي پروبوچ چون له کيسمان چو
 به دوف و دمه بک به ره قص و سه ها
 علم و مه عريفه ت لای کوردان نه ها
 به خووا زور حه يفه حه بف و مه خاين
 ملتني کوردي مه تا که ي و اين
 جه هاله ت بروا ده وري عيز فانه
 کو نه باب بمری نوره ي کوران
 ابي لاوي کوردي نوري دو چارم
 قوروه تي دلم جه رگ و مه ناوم
 باواني بابم لاواني مه کته ب
 به عقل و غير فان به علم و نه ده ب
 به نه خلاق چاک به دين و ايمان
 به ريك و ييکي و مه کو برايان
 له گل به کتری و مک روح و به دمن
 ايعتراج بکمن بو عزي و نه دن

ایوه بووه تات : ولادی سولبی
 خدا توفیقتات بدا یساره بیی
 هیچ فارقو ناکوم اه گهل مه سعودی
 خوا بو باریزی له چه ننگ حه سعودی
 عجید و صلاح لای من وهك ایوهن
 ایوهش برازان بیم باوره ر بکه ن

چلوننی باورهی جاهلانی خهله تاو

تالین بلران به نه سری شیخ نه باری
 به نه سری «کن فکان» وهك نه سری باری
 خلاصه کافه بی ذره راتی هاله م
 چی افلاک وچی املاک وچی نه نجه م (نه نجوم)
 به نه سری حه ضره تی بیر دهرامی
 حیات و مهوت و تفریب و فظای
 (هالا) گهر بیت بلی نابی و مهابی
 تالین نه و فاسقه بوتسه وه هابی

نه‌ری نه‌ی شیخه پیسی بوری چلکن
 نه‌ری نه‌ی وورك هه‌مانه‌ی زار بوگن ؟
 نه‌تو ده‌رواری چه‌رخ‌ی بی‌سنونی !!
 « نه‌تو توقینه‌زی چه‌شه‌ه وعیونی !! »
 نه‌ری نه‌ی شیخه‌ کویری خواری هه‌جنوم ؟
 نه‌توی نایب هه‌نابی حی‌قیوم !!
 نه‌ری نه‌ی بیسته‌ خوری لیناک گوداری
 اه‌گهل ده‌ر رانی عالم تیه‌که‌لای
 نه‌تو ممتازی رزقی هار و موری !!
 نه‌تو انشا‌کننده‌ی نار و نوری !!
 به‌حکمی تو نه‌بی . عفوی گوناهان ؟
 وه‌کو پایای نه‌صارای خیوی غفران ؟
 نه‌وی هه‌فوی بکه‌ی جیکای نه‌عبه‌ه
 نه‌وی هه‌فوی نه‌که‌ی ماوای جه‌حیه‌ه !!
 هه‌مو عالم له‌ژیر فەرمانی نوره‌ه
 چه‌یاتی توش به‌مستیاک آرده‌ه‌جوبه‌ه !!

نه گەر ملکه هه مو ملکی خدایه
 نه گەر شیخه نه گەر قطبه هه بایه
 اراده و قدره تی خوای من تهواره
 چه حاجه تمان به شیخ نابی کراوه (متوح مدوا)
 به نه قطاب و به نه وتاد و به نه بدال
 نه بویه (آدیسون) نهی هردی به تنال
 له علم و اختراعا چسی و هدر خست
 بنوره ملتی خوی ککو و مهدر خست
 به علمی کیمیا و و قوو و نه تی نور
 به ته پیاره و به زیلینو به واپور
 جلون قطبی نه قیریلن بی نیشان کرد
 ریا و ته زویری شیخیشیان عهیان کرد
 موسلمانان له جهنگ وان کورد ذلیل بون
 ده فهرمو شیخه شیتی گیرژی مه جنون
 بزائم تو نه و یستاجت له دهست دی ۱۲
 له به حر و بهرر و چول و شار ولادی

وەرن ئەى اومتى خىرالبريه
 لەباتى تەقديمى اخلاص و تەحيه
 بە علم و عقل و هووش و فكر و عرفان
 بە قەولى مصطفى و آياتى قورآن
 بزانن ئەوقسانە پاكى پوچن
 ئەگەر خوامان ھەبى اقطاب پوچن
 بە قەولى جاھلان خونان مەگورن
 بە چاوى دل لە دونياىى بنورن
 لەزىر ئەرزى ھەتاكوزور و ژىرو
 لە مانگ و روژ ھەتاكو مار و مېرو
 بە كەمو كەيف و وەضع و چەندوچونى
 بە ئەطوار و بە ئەدوار و سەكونى
 (كەلاويز) چەند زەلامە چەندە دورە
 (سوها) تاريكە ياخوزور بە نورە
 ھەيا چوئە لەچى تەركيب كراوە
 نطنى نموگەر راتە چوئە دراوە

۱ گه را نی چونه کی نه یکا اداره
 ۲ له بو کی دینه ته عداد و ژماره
 ۳ به غه یری قودره نه داداری جبار
 ۴ به غه یری پادشای خلاق و قهار
 ۵ به قطبیک کی ضه عیف و ناته وانا
 ۶ اداره ی چون نه بی نه ی مهربدی دانا
 ۷ نهوی لای ایوه داواری امورن
 ۸ له بهر دمنی خوا که متر له مورن
 ۹ کسی ایمانی به خوا و قودره تی بی
 ۱۰ جاون نهو اعتقادی ده چنه قلبی
 ۱۱ قیصکت بو نه که م چاکی بزافه
 ۱۲ قبولی که به بی عذر و به هانه
 ۱۳ له سهرزار و زمانان که رچی سوکه
 ۱۴ له میزانی حه قیقه ت زور گرانه
 ۱۵ به خیری خوت به خه لکی راگه ینه
 ۱۶ هه تا ظاهر بی نهو سری نیپانه

هه تا کو نه ملی شار و دهشت و لادی
 خه به ر دار بن له نه حوالی زه مانه
 بوخوت نه حوالی لادی چاک نه زانی
 یه کی جوتیار به کیکی به رخه وانه
 فلان آودیره نهویان عهد نه کیلی
 شورانه زم نه و یقربان سه پانه
 خه ریکی کار و بار و جونو شولن
 له فیلی فیل که ران ناشاره زانه
 مه لا یسکیان هه به سندانی لیجا
 نه خوینده و نه حمق و پوچ و نه زانه
 وه کو کهر کر نه خوا دایم له دی دا
 به ریشی بان نه له ی هالمی جورانه
 نه ویش بوشیخ وه کو کلبی معلم
 به دم کهر و بشکی بوته گری له لانه
 نه لی توبه ی بکه ن لای شیخ به گورجی
 قیامت راده بی هه به و زو وانه

دوزو چیشتی له بو شیخی دورست کون
 بلاوسارار وشلکینه و که لانه
 به هام کویخابلین نه سبابی ریک بی
 له بو شیخ شه و دهیته دیوه خانه
 که نیزیک ساء تی دو بو ه قاسی
 له بو پیان به سه نوره ی زفانه
 زنی کوینلو نه هالی دینه جه ذبه
 ایتر هاوار گریات و فغانه
 له پاش نو هاپو هو، و تیکوتانه
 دهلی نه ی قوم و گول کرکه ت اعانه
 مریشک و هیلکه و چویشیر و کاوور
 که ره و نه ندرک و ساوار و هه مانه
 گوریسو سیپه ک و نار دوکو هه شک
 جه وال و توره که و تیروک و خانه
 له نه قدینه ش نه ری حاضر به دهسته
 له رویه و جوته و و چاریک و آانه

هه موی حاضر بکه ن بی خو خوراندن
 ده خیرا بن به چوستیو عاقلانه
 به هه رهوعی که شیخ ته شریفی روی
 به کی عاقل هه لئهستی له و میانه
 نه لی نهی قوم و گول ابو به له دین
 له که یدر فیل و نه یرهنک و فه سانه
 له لام مه علوم بووه بی شک و شبهه
 به آثار و به نه توار و نیشانه
 نه هه می مه قصه دی شیخی زه مانه
 له نه م دهوره دراو و نان و

ته و او بو

نووسه ری کوه لهی ژ . له به بونهی
 هه ندی دهستکاری شعره کانی نه م دباریه
 له جه نابی هه لاهمدی کویی نکاو داوای

چارپوشین نه کات

کوردستانی مو کوردیان - لاجان ۱۳۲۲ - ۱۹۴۳

«نه‌نبه‌لی کاری حیزو بی خیره»
«ده‌ستی ماند و له سهرزگی تیره»

گول بژیریک

له دیوانی حاجی قلاری گویی
بلبلی نیشتمانی کورد

به بارمی کومه له ی ژ . لی بودو شباری
آغاوات و سهردار عه شیر . ته کانی کورد

له چاپ درا

۱۳۲۲

خوینهره بهرزه کان :

تکاتان لی نه کهین دواي خویندنه و هی نه
نامیلکه به هر هستیکی (حس) بهراتهر
به شیخ و مهلاکان لهدمروفتانا به یابو هر نه و
هسته دهر باره ی آغا و سه رادر عهشیره ته کان
بوخوتان به یاکه ن چونکو به پی ی بهر آ و مردیکی
زور و ورد که ایسه کرد و مانه هوی هره زلی
دوا که و تنی کورد عهشیره تو عهشیره تبازیه
نهك شیخه نی و مهلا به نی .

ههینه تی ناوه نندی (مرکزی) کومه له ی ژ . ل
نهم سیپاریه پینشکشی گیانی (روح) لوی
روهه تی م . س . تو س نه ندای زهاره ۱۳
کومه له نه کات .

بسم الله الرحمن الرحيم

به سه راهاتی حاجی قادر به کورتی

حاجی قادر کوری مهلا احمده له کوندی
 و کورقه روج له سالی ۱۲۳۲ وی هجری
 هاتونه دونیا

به هاری زبنی حاجی به خویندن و
 بیشتمان به روه ری له شاری (کوی)
 راهراوه له دورا بیجا چوته نهسته مبول
 میوانی به درخان باشا نه بیت کورانی
 به درخان باشا به دهستی نه م پیاره
 نیشتمان به روه ره به روه راون.

حاجی قادر که لی شعری نیشتمانی و
 غرامی ۵۰ بوه به لام له دهس ده رچون
 « غیره تی ملی » کتیبکی شعر بوه که
 حاجی بوخوی کویکرد بوه له کانی مردنیا
 بوله چاپ دانی ۵۰ مجموعه به زور تکهانه کات
 داخه کهم که ۵۰م خزبنه هیزا (نفیس)
 به له دهس جه نابی (عبدالرزاق به کی
 به درخانی) دانه بیت وه کو نه زانن ۵۰م
 دانه له لایهن حکومه تی عثمانی محکوم
 کراوله موصل خنکاندیان « خواله ۵۰مو
 بیابویکی نیشتمان بهر وه خوش بیت »

حاجی قادر له ۵۰ای (سن) ۵۰هشتا
 سالیدا و اقاله سالی ۱۳۱۲ هی هجریدا
 له دونیار بوه .

(ستایشتی خوا)

نهی بی نه ظیر و همه متا: هر توی که به رقراری
 بی دار و بی دیاری؛ بیدار و پایه داری
 بوباغی هر دی باغی: دهمایه کی خوزانی
 بومهره عی فقیران: بارانه کی به هاری
 بوبادشانی بومهر سه وادی نه عظم
 بی صدر و شانشینی؛ بی پرده پرده داری
 جوبباری بی فتوری؛ سولطانی بی قصوری
 رهزاقی مار و موری؛ آو دیری دیمه کاری
 فیرزه ته ختی گهر دون: مه صنوعی نه قشی تویه
 یاقوت و لعل روزه؛ نه ستیر کان دوراری
 جی و مه کانی تویه؛ بی جی و بی مه کانی
 لیل و نه هاری تویه؛ بی لیل و بی نه هاری
 مهر نه مری تومه داره: بوز کار و باری عالم
 مهر چهنده بی و وزیر و بی صدر و کار و باری

سه حرازه و هرده : شوقی خورشید و ماهی تابان
 دو جاریه ن شه و روز : بی مه حمل و مه ماری
 مه علومه بوجی حاجی : مه دخت نه کا به کوردی
 تاکه س نه لی به کوردی : نه کراوه مه دخی یاری

یا الهی به آیته تی منزل

به چوار یاری احمدی مرسل

بی نه وایانی مولکی کوردستان

هه رله کوانی تاده گانه شوان

له خه وی جه هل و مه سستی و غه فلهت

به خه به رکهی به نه غه یی ره حهت

پاکی ده رچن له کاری نا به حل

رومی رافرینن بوده ری نه سه ل

حاجی به : شعره کانی وه ک کاوه

روژی ده بیینن دره وشي هه لداوه

هەر کورده له به پنی کلی ملت
 بی به هره له خونیدن و کتابهت
 بیگانه به ترجمه ی زمانی
 ئه سراری کتیبی غهیری زانی
 به کسه ر علما درشت و ووردی
 نه ی خویندوو ههچ دو حورفی کوردی
 ممکن نیه دهر بجی له جهنگی
 ههتتا ره قهه و خه طلی فدرهنگی
 صاحب کتیب و په یامه هه ر کهس
 ایامه نه بی بووینه قهومی چر کهس
 ملتی بی کتیب و بی فوسین
 غهیری کوردان نیه له روی زه مین
 (جوو) چه قهه دری ههیه له یزو کوردان
 غهیری لیدان و جوین وتی هه لدان
 قهومی (جوو) چاکه اتفاقی هه به
 کورد بی غهیه تیو نفاقی هه به

(جهنگنه) ی ابره باوجودی که رن
 ه روه کو درمی ایامه دمر به دهرن
 ایوه عاقلنرن به ه د ه نصب
 کوره کانینان دینیرنه ه کتب
 ایستیکه آمرانی کورستان
 ه راه (بوتانه) وه تا (بابان)
 هم ه تنوانی ه کتبه بن به کسر
 کورده کان بارده کن وه کو . . .
 وادیاره ه تاکو دونیابی
 کورده کان حالیان ده بی وابی
 ا گوان و شورانی کورده کان به ک
 به به بوله شکری ه د اکهره دوا ک
 به به ر که ردی شورانتان حاتم می طای
 به قوربانی به بانتان آلی به ره ک
 مریشکی ایوه ه بیادی شه هینه
 له که ه نقافه ه حاجی له گ له گ

شوانی میکه‌لی ایوه له‌شه‌زدا
 وه‌کو قه‌سابه دوزمن میکه‌لی‌شه‌ک
 له‌به‌ر حیزه بخویی و نات‌بایی
 له‌ژیری حیزی حیزان بویزه‌دوشه‌ک
 هه‌تاوه‌ک آگری ژیرکان له‌گه‌ل یه‌ک
 نه‌که‌ر توفان بی له‌شکرخان به‌پوشیک
 له‌گویه‌ی گانوستوون بویه‌که‌ریوی
 له‌سه‌رایوه وه‌هاشیر گیره‌وه‌ک سه‌ک
 سه‌لاجی ایوه ایستا‌که‌سیلاحه
 طه‌ماعی که‌ورمی بی‌چه‌ک نه‌که‌ن نه‌ک
 که‌راوه انتخابی ووشکه‌سوفی
 له‌دیوانی که‌ری بی‌نقطه‌بی شه‌ک

تاریک نه‌که‌ون قه‌بیلی نه‌ک‌راد
 هه‌ر واده بنه‌خه‌راپه : آباد
 نه‌نواعی ملال له‌که‌وره‌تا چوک
 خه‌مله‌وه ممالکی وه‌کو‌هوک

بهك بهر گن و بهك زمان و بهك رهك
 بی غه یبه تو عه یبو عاروبی دهك
 دونیابه بههواده خون ر ده بدهن
 هدر چونی هدرامیانه ده بکهن
 هدر کوردن ز کدرچی پاکی مودن
 یامالی زه مانه م حوی کردن
 هدر مانه وهبی نه واور مه مظلوم
 وهك بومی خه رابه زار و م شنوم
 که ر باعیشی نوم ده برسی کامه
 شهرطیکه که بو هه مو ته هه
 نه و شرط به کلی اتفاقه
 که ر م رعه شو وان و که ر عراقه
 مه د شیخ و مه لا و نه میر و خانی
 بولذتی عه یشو زینده کانی
 اولاره نه وان به حیل سازی
 له م لاره نه وان به ته قل بازی

قوریان بده مر وولانی دادا
 نامولکو ره عیبیه پاکئی فهدوتا
 به کیان ندی نوده که ی نه یاب کرد
 نه میان نه بو کورده نه گهر نه مومرد
 ادبا جا که لیم نه بن دهرهم
 لهم قسه ر لهم حکایه تی ده بکه م
 خانه قبا و شیخ و ته کیه کان به کسه ر
 بیم بلین نه فعیان جیه آخو ر
 نه بری نه علیمی نه نبه لی کردن
 جامعی نه ملاک و باره کو کردن
 ده نه بیک امتحان بیان ناکدن
 تی بکه ن ژهره یانه آریا که ن
 محه کی لی بده ن نه گهر وه کوزد
 نی ده کن راکرن وه باره مبه ر
 ده خیالی شیخ و میخ مه بن نه بیدا
 هیچ کس رزقی هیچ کس نادا

نهی خه ربکی رموز و ناز و نیاز
 نه ورو باوه ننی گدیو ته اعهار
 قولله کی (ایفه لی) له نه فلاکه
 نه کسی نه و گهر دوشی له زیر خاکه
 کورهی نه م زه میله یان پیوا
 خاطری تویی : چونه ج، ووی نه ما
 جینی بودا په رسنن ایستاکه ش
 که بری بی دین و هیندروی روره ش
 بوجی فو رهویه تی نه بییی نه مین
 (اطلبوا العلم ولو بالصین)
 نیرومی له م حه دینه فو رقی نه
 که ره مه لا نه هیی فو ره مودینی نه
 نووره فیری فو ن به جیته له وه
 (کارور) یا (جو)؛ و یا (هیندو)
 لازمه خول بخوی وه کو به رداش
 موهو قه رنیک ده گوری نه مری مه عاش

نه به لی کاری چیز و بی خیره
دهستی مالدوله سهرزگی تیره

نه هلی جهنت نه شوان و کارانه
صاحبی فتنه و علم و عرفانه

فائده ی که ر بدایه ذکر و دعا
ده بو قارون که دابی سهرریکا

ههرچی بی به هره بو اه که سبی که مال
بوته دهر ریش و مارگر و حمال

صوفی کهر نه شنه بوله ذکر ی هه تار
سه د نوویزی ده دابه کاسیک آو

اتحادی به اتفاقی نه نام

سوپره بو حه وادنی نه بیام

کوردی ایمه نه زان و یاش که وتن

پیکه وه پوش و آکرو نه وتن

خو نه کهر دهستی به کتری بکرن

و مک (سکه ندهر) جهان هه مو ده گرن

نه گه ر کورد بک قسه ی بایی نه زانی
محقق دابکی حیزه بارکی زانی (زناکار)
وهره بابوت بلام باسی نیسانی

تغن خوشه گهر چاکی بزانی
(صلاح الدین) و (نورالدین) کوردی
نه زیزانی (جزیری) و (موش) و (وانی)
(مهل) (نه رده شیر) و (ده بسم) و (شیر) و
(قباد) و (باز) و (میری) و (نه رده لانی)
نه مانه پاکیان کوردن نه پایت

له به ربی ده فته ری وون بون و فانی
کتیب و ده فته ر و ناربخ و کاغز
به کوردی گهر بنوسرایه زمانی

• بوناسینی نه حکمداره کوردانه نه ماشا کردنی
کلیبی کوردستانی مو کوردیافت «آندروانین»
تابلی حزنی مو کوردانی گه لی داباری به گه لک
له دابه ده سقاوه — پلوه

۱۰۰ لا و بیر و شیخ و پادشاهان
 ۱۰۰ تا ۱۰۰ حشدرده ماناو نیشانی
 ۱۰۰ حوده زانن سلاله پی نه کراد
 ۱۰۰ لیره وه بکیره فاده گاته (قباد)
 ۱۰۰ مو عالم ۱۰۰ مو شیخ و میرن
 ۱۰۰ زارک و ژیر و نه هلی تـ دبیرن
 ۱۰۰ سه طی بانای بازده روز ربه یه
 ۱۰۰ برله رهش مال و خانه و دبه یه
 ۱۰۰ درازی له (قاف) که را بوردن
 ۱۰۰ تابه (شیراز) و (اصفهان) کوردن
 ۱۰۰ سوارن پیاده بن آزان
 ۱۰۰ برد نیشیان وه کو لکی مهیدان
 ۱۰۰ جود و به خشینیان له لابه
 ۱۰۰ خوینی مهیدانیان له کن آوه
 ۱۰۰ به شجاعت ۱۰۰ مو وه کو (روستهم)
 ۱۰۰ سه خاوت ۱۰۰ مو وه کو (حاتم)

له وه فاسه وئیل و اسماعیل
 عه هدر به یمانیان چیا ی قه ندیل
 کوردی شانامه پاکیان کورده
 کافی نه م صافه کافی نه وورده
 له شهرا زور که رهت وه قه وماره
 رومیانیان چلون جوواب داوه
 (حاجی) ده مریت له داخ : هاواره
 کوردی بیچاره ده بنه آواره

سنوری کوردستان

کورده نه زانی له کوی ساکنه خزمانی تو
 گوی گره بو تو بلیمه سکه نی قه ومانی تو
 کیوی تروس و عقی چه وزه یی نه سکه نده رون
 غه ربیه تابه حری رهش سه ره دی مه یدانی تو
 به حری رهش و نه رده هان آوی نه راسه بزان
 حه ددی شماله نه مه کوزی بیجولانی تو

نه لوهندو گولی و ورمی تلسه ری آوی نه راس
سه رجه دی روز هه لاته جوگه و کیوانی تو
نه هوازو کیوی چه مره بین ژه فنگار و ری ی نوسیه بین
بوته ره فی چه نوبه ره وضه بی رضوانی تو

داخلی نه م سنوره دوازده ویلا بهت هه به

ده لین دوازده میلیونه نفوسی کوردانی تو
(حاجی) درو به اصلا نفوسیان نه نوسرا

ده گاته بیست میلیون بنوسری خزمانی تو

خاکی جزیر و بوتان به عنی وولانی کوردان
سه د خه ب و سه د هه خابه ن ده بکه ن به ...

واربکه تان ده به سریت عیلاتی جاف و بلبیس
که ر بشمرن له که ره مان هه منوعه به چنه کوستان

کامی کچ و هه تیوی شیرین بی رایده کشین
هاوار نه به به یته به رکی به شمه ده خیل و آمان

مه مسجد ده بیته ده یرو ناقوسیان مؤذن
(مه طاران) ده بیته قاضی مفتی ده بیته (ره هبان)

هیچ غیره تیک نه ماره سه دجار قسه م به قور آن
 به بدابی زامینی به که له کوردان
 سه رتان له قور هه لینین وهرن حالمان ببینن
 چونین له دستی ظلمی بیدینی دور له ایمان
 والله ثم بالله تالله نه م به لایه
 هه ر هینده پیده زانن اقلیمی کرده توفان
 توفانی آونیه خو دهرچی له کیوی جودی
 به حری تهنک و تویه انسانه به حری عوممان
 نه م قسه به که کزدم ناکبانه چه ند سالی تر
 نه م حاله ته ده بینن به که به که به جادی خوتان
 کار ایستیکه وه ها به هه که ر خدا به سوکی
 تیکیان بدا وهالا دووره له قلی انسان
 هه رچی وه کو به یانم بو کردوون به ته حقیق
 به یندا ده بن سه گانه کام قور بکه ین به سه رمان
 له م به ینه اتفاقی به یندا بکه ن به مه ردی
 فو رقی نه بی شوران و جوتیار و میروکاران

که ر هیچ نه بی به اوین تابع به ده وله تی بن
 بیگانه چاکه دوزمن نهك دوزمنی له خومان
 رومی وه کوبنی مون که س پشتی پی نه بهستی
 که وتونه داوی خویان یژمرده بون و حهیران
 کوا والی (سمندوج) به گزاده بی ره واندوز ؟
 کوا حاکمان (بابان) میری (جزیر) و (بوتان) ؟
 نهو آیه تهی (فسیرو فی الارض) خوا که فهر موی
 اجرای ده کهن سه گانه بالانفس شاهی خویان
 کوا نهو ده مهی که کوردان آزادوسه ره به خوبون ؟
 سولطانی مولک و ملت صاحبی جه یش و عرفان
 جوشیک بدهن وه کو هه نهك ته ذبیر بکه ن به بیده نهك
 نه سبابی شهر به یا که ن: توپ و تفه نهك و (هاوان) ؟
 بارانه وه و توکل لهم عه صره باره ناکا

تیره دو عانی جه وشه ن به یکان: حرزی مهیدان
 بوچی ؟ به شیر یایمه به عنی ره سولی نه کره م
 هیچ نه دعیه ی نه زانی ؟ روزی که ده چوه مهیدان

وهك (خيوه) و (بخارا) به لانا روا به همت
 ده فعی بكن مشايخ-دفعی بكن مه لانا
 هدر شبنی كهوته شوبی بهك دو كه سیرهش و دوت
 خهلقی به سكر ده زانی خوی سه ضرعتی سلیات
 به كنان نه چونه كه ردوش واتیده گن له دونیا
 هدر پادشاهی روم، و شاه عجم له تاران
 قطبی زه مانه خالد آواره بو وه كو من
 بی قه در و قیمهت و شان بی خانمان و بی نان
 سه یف و قه لهم شهر یكن لهم عصره دا دریغا
 شیرم قه له متراشه كالا نیه تی قه له مدان
 مه منه لیکی مه شهوره : كه ر قورده کی به سه رتا
 ایكسیره خاك و خوالی ده رمالی كه ووره مالان
 دنیا ایه وه هانین دیبا جهیی (موم وزین)
 حالیت ده كاجلو نه نه حوالیان سڅندان
 خوتان ده لین نه كه رجی مه شهوری خاص و عامه
 هدر ریویهك كه رابی آزاره له شیران

بنواره سه عیو. غیرت ایستاله ناو نه وروپا
 خویان خه زینه دارن خویان وه زیرو سلطان
 هه ر دوینی نه ملی (سودان) هه ستانه بی وه کوشیر
 ایستیکه. مستقلن مه حسودی کلی نه دبان
 (بولنار) و (سورب) و (یونان) هه م (نهره نی) و (قهره طاغ)
 هه ر پینجیات به نه عداد نابن به نه ددی بابان
 هه ر بیکه. مستقلن کلیکی ده وله نیکن
 ساحبی جهش و رایهت نه رکانی حه رب ولیدان
 لایقیانه (نهره مهن) غیره تکه شن له بوخو
 وه ک ایمه نین له که ل یه ک ده عوا بکه ن به شیران
 بوفه ننو حه ربوه نه نه ت؛ بوخه بطوره بطلی ملت
 ده بنیرنه نه وروپابه که وره و بچو کی خویان
 (حاجی) که سیکه بیکه س بو ایوه قورده پیوی
 گو به ی لی ده که ن ظه ریفه نایکه ن: به لاله خوتان

نه وروژه به نه مری حه بیی مه ننان
 نه و عاله مه پاکی بوبه توفان
 ده بیاری نه ما له جینسی ذیروح
 غه پری نه مه چونه که شتی (نوح)
 نه وروژه که یشته وه قتی مه عهد
 وه ستاره له سر چیا به کهی (جورد)
 هرسی کوزی کردیانه مه سکن
 نه و جی و مه کانه منلی گولاشه
 ایستاکه جزیره بی مه حابا
 مه عموره بی نه ووه له ادونیا
 نه ولادی مه حیحیان به بورهان
 کوردن له مه کانی جه ددی خویان
 سوککائی بلادی ربعی مه سکون
 بالجماله له مه مه موشه عیب بوون
 بی ته فرقه بوون مطیع و هم ده ناک
 هم مه شره بو و هم لباس و هم ره ناک

آیین و مذهب و مسائل

واگردیه فیرقه و قو. بائل

وهك خهلكی نه چونه مولکی نه دنا

جی بارکی خویانی کرده مهأوا (ماوا)

آری به حدیث و نصی قور آن

(حب و نه ن) ه ده لیلی ایمان

حادث نه. نه صله گوفتو گویان

مه وروته ا. ده وری جه ددی خویان

ایستاکه که واجه ماعه تی وان

نه سلمان به نه سب که یریم و شه جمان

منقادی مطیع

مه حکومی خدرات و حیزو دومن

رسمیککی قو. دیمه ده وری گهر دون

خه سمی نه جیایه مه م ده می دون

(حاجی) نه منیش مثالی کوردان

کورتومه که مهنندی نه فس و شه بطان

اهم چه بس و کهم نده فیکری ده رجوون
 مومکین نیه من به کم نهوان دوون
 به وقوفه به روسته می عنایت

محتاجه به همت و هدایت
 ده رجم اه نه سیری مثلی (بیژمن):
 راهی بو به قو و ده تی نه همتن

تهی بی دهل و شریک و ته نها
 « ما اعظم شأنك تعالى »
 ته عین بکه روسته می درایت

توسه ن بده خسروری هدایت
 نا (کورده) و نه من له دهستی دوونان
 ده رجین هه نه نوی ره حیم و ره حمان
 سلام الله من کل يوم

له نه صاحبانی صاحب غیرت و دین
 له بی عاری: هه مو بان که و ته یادم
 قسه و ره مزی برابی و اتحادم

له بهر دووری ؛ له ئه قران و له ئه مثال
 له کوردانم ده برسی ضرب الامثال
 له بویهك ئوم در ئه شماری رهش ورووت
 ههتا به ایدا بو روحم که بیه سهر لووت
 ده فهر موری ئوم ، ذابه بوچ ده کیشی
 چه مه ازومه نه کهر چاروت نه بیشی
 قوری کوی که م به سهر خومهاله غیرهت
 خهوم نایه له داخی مولکو ملت
 نه کهر وەك من خه بهردار بن له ده ولت
 له ده یفان خوده خنکینن به بی بهت
 دوازه میلیونه کوردستان نفوسی
 به قهولی نه هلی ته خمینی که نووسی
 هه موان شیریه بشه ن (حاته م) ی جوود
 له شهردا کیوی (جوود) و به حری مه حدود
 وه ایکن فایده ی جی هه رچ و هه رجن
 له ده عوا داده گهل به کتر به هه رجن ؛

له گویی گانو ستوون هه ر چهند شیرن
 وه کی که ر ویشک چار آوا و کویرن
 نهوی نه علایه سه رده سته ی شکاره
 نهوی نه دنیا به سته ی زولفی باره
 نهوی آرایه شانامه ی ده خوینی
 نهوی مسکینه که نم وجوده جینی
 نه مانه ی بی شعور و گیز و ویرن
 مطیع مفتخور و هدرزه بیرن
 کوریک وانیه هه سته سه رپی
 بزانی چون هه مو که س هات سه رپی
 بکسه یری جه ریده و حالی ملت
 کتیبی تازه وو تاریخی ده ولت
 بزانی ناچی قه و ماوه له نه طراف
 سه رایا آگره نه طراف و نه کشف
 نه کهر کاریک نه کهن له به بنه دازور
 وولانت پاک و به بزانه له دهس چو

(به در خانی) به سهر ناچن له مه و باش
 له مه ر لاوه ده تان هارن وه کو آش
 له ژیری دا ده چن حریف و مه خابن
 که دا بن ایوه؛ دوژمنتان به شابن
 به غیری (رومی) و (انگلیس) و (روسی)
 به بی سده ده وله تن ناویان بنووسی
 له جیه ی خویان هه لستان به غیرت
 له دونیا ناوی خویان ناوه ده ولت
 سده را با صاحبی سکه و سوپاهن
 وه کو (جهم) خاوه نی ته خت و کلاهن
 له ته دیری امورنی هوالکی خویان
 شهریکن پینه جیو بازاریی و شووان
 له جوشین و خروشین وه ک پله نکن
 به من چی کافرن یانه فدره نکن
 وه کو بیستو مه بوده فعی مه صائب
 نه وهی ته دبیر کردوه فکری مهائب

بگوریتن ویلایهت بینه نه حباب
 وه کو بیایکی واحدین له هه رباب
 له هه و لانهوش وه ها بیر بینه سهروهی
 له (هوتان) تا (بهیات) و سه رحه دی (رهی)
 ببینه بهك له ته علیم و له نوسین
 جل و بهرك و زهان و رسم آیین

برا خوشه و یسته کان واتنی نه گهن ایحه
 به زمان خومانه وه ها وارتان نه که یینی
 به لکو نه هه دایکی نیشتمانه خوی هاو یشتونه
 باوه شی کو مه له ی ژ . لک و نه لی
 ریککه وون تاسه ر که وون .
 ته و او بو

کوردستانی مو کووبان لاجان - خاکه لیه می ۱۳۲۲-۱۹۴۳

« هەر ملتی له لایه ههتی خوی به ده ستوده »
 « کوردیک ته گهر سه ری هه لینی ده لین بو نه سه ربز بو »

نهسته گولیکێ جوان و بونخوش
 له باغی نیشتمان پهروه ری

به باره ی کومه له ی ژ . ل ی بو به هیز کردنی
 ههستی نیشتمان به رستی له ناو آغاوات و
 سهردار عه شیر ه ته کانی کورد له جاپ درا

۱۳۲۲

بیشکشی لاره خونیده وارو که نجه ووریاکانی
کورد له هه مو ناوچه ییکی کوردستان نه کریت

بسم الله الرحمن الرحيم

(لاویکی کوردی مو کوربانی له تهنه)
 (٢٦ و ٢٧ سالییدا خاوهندی دلیسکی)
 (که به بریسکی نیشتمان به روه ری هو)
 (به روه وروناکی نه جیت نه م هه لیه ستانی)
 (خواره و می یوناردوین به لام ویتوبه نی)
 (نبوی نه نوسین) .

ستایشتی خوا وه گو حاجی قار

ای بی مکان و تهنه خلاق هه ر مکانی
 بی باب و نه هل و نه ولاد بی مثل و بی نیشانی
 دهرمانی دهرده داران خوشی دلی هه ژاران
 شوق و سه فای به هاران ویشک و تهری خه زانی
 ره ختی که بی به به خشین به حرو و به رت عه طابه
 کهر بی به زه جری عه بدیک هه رفاره دو جهانی

آدم روحی ملتی کورد پاک و به دین و ایمان
 بوخوت خه بیر و بینا دانسا و غه یب زانی
 بو بابه کانی پیشوی دابوت جه لال و عزت
 بوچ بی به شونه صیبن آواره بون کورانی
 ازیر دهستی کلی ملت بی مال و حال و بابن
 تینو به خوینی به کتر که وتون به نانه وانی
 بو خاطری جه لالت صفاتی بی مثال
 ره حی بکه ی به کوردان ره چون صلاح ده زانی

بو آغاواتی کورد

قسیمی خوش ده زانم بیت ده لیم ایمر د به مز کینی
 به شه رحطیکی نه که ی تالان و مالی خه لک نه ز فینی
 ده لینگت هل نه که ی ربکا به کاروانی خه لک نه گری
 قولی خوت هل نه مالی مالی هیچ کوردیکی نه مینی
 خه یالی که و دزین و ربگری و شودشت له سه رده رکی
 زه و یوزار و کیا و مازرای برا سکاات له سوتینی

به خاله و مامه و کاکه و براله بیکه وه بدوین
 خه یالی خاوو که لای کو نه ده عیده و پوزونه دوینی
 له زیر بری ملتی بیکانه نه بیه هه به و ختمه تکار
 هه با و آبروی برات فرزینی ؛ شوشه ی قه دری نه شکینر
 سه را سه ر بهینی کوردان به سزاوه بیکه تیو اولفت
 نه که بیور (نکیر) لابه ره له رسته به دویکی نه پسینی
 به هارمان هانه وه روزی سه عاده تمام طلوعی کرد
 ده بی نه مجاره که کوردی بنوسی ؛ کوردی بخربسی
 له زیر ده ست و چه بو کی دوزمنی «خویری» و «نه قام» ده رجین
 خدا وه ندا نه تو ده توانی نه م کارانه بیک پینی

«دوای جهنگی رابوردو که جمهور به نی
 نور کیا ساز بو محکمه بهك به ناوی» محکمه ی
 سه به خویی» داندرا جه نابی شیخ عبدالقادر
 شهزینی و سید محمدی کوری ده که له هندی
 له که و ره و ناودارانی کورد له محکمه به دا
 عاکه کران و هلبات آو سین اینجا
 «شیخ احمدی سربل آوایی» که بیایو یکی
 به ناوبانگی مو کور یانه هم شینی خواره وی
 بو شه هیدانی ریگای سه به سنی کورد گیراوه»

تهم آسمانه شینه که را بهر کی ماته مه
 ایجاد ی وا کراوه که قبه ی هه مو غه مه
 بارانی مهر که به فره کفن ره عده نفخ سور
 ته و رد کرانی قابضی ته و راحی عالمه مه
 سه رتیبی قیسی هه و ره شه مال بو صفی قتال
 ناره نجه کی ته رزه به ته ییاره یی قه مه

روزی سیاه روز و شهوی تازه چرخ می
 هوری له دوده آه، ته می وی هموغه مه
 هم چرخه کونه ماشینه کدی زهنگی گرتووه
 چهوری نه کابه خوینه کی سوورانی عسته مه
 هم قورنی بیسته می مه ده نیت به خوبنی کورد
 زهنگی له سهر نه هیشتووه هیشتاکه پی کی که مه
 نارندراوه چرخه ستم؛ ~~کار~~یه
 نه و ظلم و چهوره قسه می هه رشین وزاریه
 خاصه به خوینی کوردی شمالی هه مو زه مین
 کولزاری خوینه غنچه صفت دل هموغه مین
 هوری نه فوت له نه وجی فوره جدا مسطره
 شادی نه بو له هیچ دلی دانه پی بهشین
 محشر مشاه دهشتی شمال کهر به لا صفت
 غه مشاکه هم مو صیبه ته سکانی حه و ته مین
 اکثر له وانه سیدن و هاشمی نه سب
 میرانی جدبانه شه هادت که پی کی گه مین

فخرمانی تو، تلی عای « که مال » بی که مالیه
 « تصودی مه حوی دینه له اعدای نه هلی دین
 واحد سردنا چرای او بهدم کورایه وه
 تو تلی محرمی له شمالی برابره وه
 « چه نکیز » « که مال » نه هلی که مال شاهیدی ده دا
 کوانی زه مان و « صری » « غول » ظلمی و اکرا
 هر به و گوناوه دوز منی دین مه حوی کرده وه
 له و چی و « کانی کورده که بینی خدا کرا
 نصی حدیثه تر کی ایسته ، حکم ،
 به و ظلمه خبثی باطنیات بهر مه لاکرا
 دل به حری خوینه صوفی مه پرسیه چه فایده
 ته مدادی ناکری که بلیم چه ند خه طا کرا
 هاواره قومی کورد ورن روزی غیره ته
 نسبت به ایبه ظلم و تمدی چها کرا
 عضدم نه و ولده زورد دلم هیئده یر غه مه
 سه حبالو، فاطقم له عه مالال و نه به که مه

« هم قه سبده ی خواره وه مونراوه ی »
 « جه نابی (حسن سیف القضاة) »
 « که یه کبکه له بیاوه بیره نیشتمان »
 « بهروره کانی مو کوربات به گهر »
 « پیره میردی سلیمانی لیان »
 « زویرته بیت ابه --- بهم --- ذاته مه لین »
 « پیره میردی سا با لاغ »

کوردینه تا به کی ایبه له کیوان مثالی دیو
 بیینو بچینو بو مه نه بی قط خدان و خیر
 خه لکی هه مو له باغ و له شارانه که یف خوش
 ایبه بلاو بی سه ره ماوین له دهشت و کیو
 بو آسمان دهرون و له به حرا ده کهن سه ور
 هه ره ده نه نیشته گاهی مه سه نماته و دهردوشیو
 ریه ی وانه که هکه شانو ریه ی ایبه به رده لان
 جیه ی وانه ته ختو به ختو جیه ی ایبه بهردوچیو

ره شعله مال و کشتک و به نیره مه قاعی مه
 قه سرو سهرایی خه لکی دیبه پر له زیر و زیو
 بووانه ههرچی جوانه له جی دی لژن له مال
 ههر شاخ و داخه بومه کوری رهش کچی دزیو
 ژار دهستی و اطاعه تی بیکانه تابه که ی
 شهرمه له بومه هیمنده بژین بی نیشان و نیو
 مه غمونی ههر معامله محکومی ههر که سی
 شامان به مه خوی ایمه ده بهستن گری و گریو
 گوردانی کورده کان که له ترسیان ده له رزی نهرض
 کی بوله شای شاپوله مصریش ببوه خدیو (سلاح الدین)
 گوردانی کورده کان به خدا روژی غیره نه
 دهست دهینه خه نجه ران و بیاوانه بی ینه نیو
 بوچمانه مال و سهر که له سهر سه روه ری نه چی
 کور نابی قط بترسی له زیندان و داروچیو
 پی ههل گرت بکه بینی که شهر بو مه شایی به
 دهست تیسک کون دره نکه جیحیلانه به چنه نیو

نهوژینی بهم ضهلاله ته یوچمانه چاره کهم
 پیسیه این له ریای نه جاتی و تهن بابره فیرومیو
 سه ر چونی تهخت: روینی سهر داری پیده وی
 خوشیم، ام شه هاده تی شیخانه نیو به نیو
 هه ر ملتی له لاره حوقی خوی به ده سته و
 کوردیک، که سه ری هه لینی ده لین بو ته سه ر بزیو
 آزادی؛ سه ر به خوی؛ هیری و که وره یی
 داوا ده کهین به زار و زمان و ددان و لیدو
 تاکه ی له باغی خه لکی به بزی و به مل که چی
 خوشه له باغی عیلی چینی ۵۰، نار و سیو
 فکری له حالی خو کهن و بگرین به حالی خو
 هه ر بی سه ریو عدا ره تی خوتانه دبه ریو
 لاهه اندرا و وجهرک برار و فریدراو
 رامن ده ده ن به جاری له هه راز بونشیو

• هم شمرهش پیاد کوژی و جنابانی «عکس» استلال»
 بیر کورد نه خاتوره

هه ر کهس که بیری توله وجی بابی خوی نه بی
 نهو بی به شه له کوردی ده ری کهن نه یتیه نیو
 هه رچی ده بی به لابی حه ق هه ر حه قه حسن
 نینه له ریه ی وه نه ن غه می ده ر کردن و جنیو

« خاله مین کوردی حاجی شیخ مسطفا به »
 « سید یکی به رزنجی به ! به کیکه له لاوه »
 « نیشتمان به روه ره کانی کوردی سو کور بان »
 « شمه کانی هه و به کوردی به نی (روت) »
 « نه هونته وه ر زور هه کم ووشی »
 « دیکانه ی نیدا له پینری له زیر وه به سته یکی »
 « مه شهوری هه لاوه نه نوسین »

سهیری کویستانی خوشه قاسپه ی کهو
 بودلیکی به خه م دوچاروی به خه و
 ایسته: که ی وه ختی باس چاروخه وه
 سه ر هه لینه بینه هات و هه و

همه دو دنیا گه پی به دایخوای خوی
ایمه هدر باسی بزن و کیسک وزه و
سه یری که وهك گهنم چلون که ونیه
کیزی بیزینک ورا نه قانی که و
وهخته کیزی له نادای ائم کیزه

وهخته بیسیه ی له هاتو چوی برته و
دیه گویم وا صلاح نه یو بی

بانکی خه لکی ده کابه ده نک و به قه و :

« بوجی ره نجی منو به ضایع دا »

« بوجی دا و مولکی خوبه کیتوبره و »

« دو که سن دهر دی ایمه دهر مان که ن »

« بیای زور زان و سوار ی ده ست به جلوه و »

« هسته ای کورده را که (زینو) یه »

« دس که به قسه ی زه لام و توند و پته و »

• زینر بابتخه خنی سویرا و جیکای جامعی ملل
• همه الام >

« که وره‌ی اَهم کوه، له که گویه‌ی بی نه دای »
 « تف که له مَجَلَس ش هه‌لیوه به‌شه و »
 سواری نه‌سبی طه‌بیعه نی سوارم

قط نه لاواز ده‌بی نه بشتی جده و
 ملنم ده‌رده کاله دهس دوزمن

دهك به نه‌سبی به کار و قوزو قه‌له و
 خاله گیان شمرت آورده برزینی
 له که‌لی جاوی نوستوی خه و؛ خه و (خه‌ون)
 واده بیسم دو. کوردی دهس تیکدا

اَهم به نه میان ددلی نه می‌دی به‌ئه و :
 « به‌هومیدی خدا و بیغه مبه و »
 « به‌دلی که رم و جاوی سورونه و »
 « کورده کان چیدی سه‌رنه‌وی نابن »
 « هه‌رنه‌وه‌ند نه‌ختی بوخو آزابن »

چهند له میزه نه‌هن که هه‌م چاونور
 بو که‌لی کورده‌کانی بی کهس و زور

که ی به دلخوازی خودد کهن داخو ؟
 خورده ما کهن له کورک و بهستن کور
 هینده ده خواخه سی نهوان دله کم
 در ژیت فرمیسکی جاوه کم جور جور
 گوبه و له آواتی من بی آغوات :
 آخ بو جهند ییای ژبرو سواری شور
 نهوره هاما بکاله توری
 نه نه جاتمان بداله تور
 گه لی شیخ و مه لابه کان ناکه ی
 بو عوام جوان ده بیچنه وه سهروپور
 ایسته مالیان ده خوشت به مفت و خهزا
 وه ختی دیکهش لی یان ده کهن جل و جور
 ده ستوله و خه لکه هه ل نه گرت تابو :
 دین و دونیای نهوان و خوشوکلور
 نایمن وار و ذیل و ژبر که و تون
 فیرده بن و الهوان ده کف هه ی کور !

ایستیکهش پیاوی چابه نه چوه بهچی
 راست و یه کین درونه مینى له گور
 دهست به چاوی خه والو دابینن
 لوکه له گوی بلیند بکهن سه ری شور
 نه ره ریهی راستی رز گاریه
 له بغض له ز که گانی و امیچ ره ور
 (خال) ی خور لیک ده کاته وه بوتان
 دوست و دوزمن چه زیره که و بسپور
 پیاوه کانمان ده لین به صبر و دزی
 زن و مندالیمان به زیر و هور
 « به امیدى خدا و بیغه مبه ر »
 « به دلی گهرم و چاوی سور و ته ر »
 « کورده کان چیدی سه رنه وی نابن »
 « هر نه وه ند نه ختی بوخو آزابن »
 بچوه لای کورده کاکی زیر و زرینک
 چونکو جی کورده دهست بنی سه ر سینگ

بی بی بلی (خاله مین) دهلی تاکه ی
 گه نم و جوجان و پول جرینگه جرینگه
 و واله نیو کوردان
 هه لو ککه و توت، نیوی قاز و قورینگ
 هه ر دو خوریکنده خه ن اه به رایوه
 وه کو بو برینه وهی مری دوبرینگ
 هه ر بینادیو به توپ و بومباران
 بوخه نه به ز هجروم و بهر شیلینگ
 زور جه تونه که تی بگه ن نا کو
 اه بمانسکویه و نه دهن به پاچو قولینگ
 بیایو دونیایی یا خولایی بی
 سوفیی شهو بی یاهه و اخورانی گزینگ
 "سه ر به خونی" وه کبرده خه ن هه ردوک
 نه که به حیزه بخویی ر به رینگه رینگ
 پیشه بی پشینه و ره چاو که اف تا
 کوری که رو یشکو بو ببیتنه بلینگ

شوینی وان پیاوه تی بو آزانی
 بو . . . داندراوه گیزو گولینگ
 ریککه وون بوخو چیدی ربك مه كه وون
 چوکی زل کوله واره بی کویرینگ
 باورم بی بکهن که بونکویه
 هینده ده گرم له ایوه من به ربینگ
 دوینی بلبل له نیو گولان ده بکوت
 چهند به سوزیکی خوش ورینگه ورینگ
 « به امیدي خدا و پیغه مبه ر »
 « به دلی گرم و چاوی سوروته ر »
 « کورده کان چیدی سه ر نه وی نابن »
 « هر نه وهند نه ختی بوخو آزاین »

• ربكکه وون وانا متق بن! ربك مه كه وون
 وه شوین به کتر مه كه وون

مالی کوردی ه، زاری پر کور و کال
 به قوری گرنوو ه، ماه، وشال
 کام ه، ماه، ه، ماه، یی به درو
 کیم، شال؟ شالی گونگه ل و تیتال
 جی ه، و میدنین نه واه، بو هیچ کهس
 ه، ک، ر نه م کیژ که ل و کور و مندال
 که ه، مو تازه پی ده گن؟ تازه
 واخه، ریکن ح، واده ده ن بای بال
 نه و کهچانه ی که، دهسته، دهسته درون
 در فینن دلان به چاوی کال
 بیکه نین واه، سه رده م و لیویان
 دیتو ده روا وه کووه، نه وشه ی آل
 شوش و کیل گردن و بژن باریک
 شوخ و شه نک و له به ردل و لیو آل
 داری باریکی باسکی بسکیان
 نه گری « که ی قباد » و « روسته م » ی زال

بیجگه ا، کورانی کورده کانی خو
 به هه و کس ده لین سروسپیل
 ئو کورانه ی که رو ا، مه یدان
 وورد ده که ن آویی زل به دمست وزوخال
 وا به سهر دوزمنا ده گرمینن
 وه که له که رو بشکی هه ل بکیشی ته مال
 ئو قسانه ی کوتم ا، جوی پرسه
 دمس ا، ئه ستوی ده دا ده کیشی وه بال
 « به هومیدی خدا و پیغه هبه ر »
 « به دلی گرم و جاری سوروته ر »
 « کورده کان چیدی سهر نه وی نابن »
 « هه ر ئه وه ند نه ختی بوخو آزا بن »

« هم پنج خشته کیهان شمو تراوی قاضی مه له بجه به »

نه‌ی کوردی سته مدیده بی مه ظالمی سیه چار
 وهی ملتیی مه عصومه بی بهد به ختی گرفتار
 تاکی له خه وان ایوه و دوزمن مه مو بیدار ؟
 تاجه ندانه بی مه ر مه ست بن و خه لقی هه وهوشیار ؟
 خوتان ! که نه مه ضحه که بی مه حریم و نه غیار ؟
 عالم مه مو مه شغولی ته لاس و دهس و برده
 مه ر ماته بو خوی ؛ خه ریکی زه در خورده
 هه ر که س که بوخو حا کمی خویه وه کو مه رده
 مه حرومی هه مو حق و حقوق ملتیی کورده
 ماته زده و سوک و بهریشان و گرفتار
 نه و ملت و قه و مانه له مه و پیش که زه بون بون
 نه و طایفه و طایفه نه و ساکه ؛ که دون بون
 نه و خه لقه له بهر جا هل و نفاق غه رقه بی خون بون
 مه اسان له خه وی غه قلهت و دارای فنون بون
 ایستیکه هه مو نه گک لکن و شاه و حکمدار

کورديش نه بي ههر عهبد و غلامی نه م و نه و بن
 بي هوت و سراسيمه له دوی خه لقی به ده و بن
 روژ نو کړی نه غبار و شويش حه سده سی شو بن
 جاويان له م و له ویت نه به م بن نه به نه ویت

بی علم و جگر یاره و و مه حزون و خه وه تیار

بهس طالبي تالانی به کو کوشتنی به ک بن
 بهس جهاد بی دهستی و دهس به ستنی به ک بن
 بهس مایلی فورتانی به کو مردنی به ک بن
 مه شغولی برابی به کو ریک خستنی به ک بن
 نو کومهل و به ک دهسته و به ک بن و به کو نه غبار

نه م چه هل و نفاق و سه فقه هو (سفاهات) ذلته تاکه ی؟
 نه م بی شهره فی خو خوربو غه فله ته تاکه ی؟
 نه م بغض و شقاق و حه سه د عه ز له ته تاکه ی؟
 بی فکری و سهر مهستی نه م ملته تاکه ی؟
 تاکه ی نه بنه مه سخره بی عالمی هوشیار؟

هه لهن له خهوا خزمه ده مو جاوو بشورن
 چاویکی هه لیفن له چه یوراست بنورن
 برسیکی له بهك كهڼ له چه نه حوال وچه شورن ؟
 نه م عالمه بوچ عاجزو بی کهیف و سرورن ؟
 بوچی نه کڼ نه م کورده فقیره هه موهاوار ؟

نه م دهنك و هه راو ناله ووشینه له چه لایه ؟
 نه م آهی جگه رسوز و گربنه له چه لایه ؟
 نه م گشت جه زه عو؛ کوشتمو؛ برینه؛ له چه لایه ؟
 سه رچاوه یی نه م چه شمه یی خوینه له چه لایه ؟
 چی بی نه بی نه م شور شو غه و غایه له نه قطار ؟

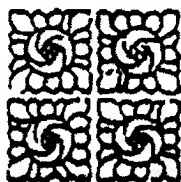
نه م دهنكه هه مو ناله یی کوردانه له ده ست غه یر
 نه م شوره سه دای شیوه نی کوردانی له ده ست غه یر
 نه م چه زه هه مو سوزشی کوردانه له ده ست غه یر
 نه م خوینه که شه خوینی شه هیدانه له ده ست غه یر
 نه م نه عره هه مو نه عره یی کوردانه له سه ردار

و اچا که هه مو متحدویه کدل و چابین
 بویه ک نه وه کو دمهسته برا ءه ینی برابین
 مردانه له بو مه قصه دی یه ک پشت و به نابین
 به وشهرطه هه مو تابعی نه حکامی خووابین
 تاجله ره هابین له ده سی دوزمنی خونخوار

دوزمن له هه مولا ؛ چی به چه یداجی به راسا
 بو ملتی کوردی شه ووروز وان له مه لاسا
 دایم نه وه بیان واله سهر و فکرو چه واسا
 ریشه وره کی کورد بیننده ره هه ره له نه ساسا
 تا کو نه مینی یه ک نه فهری کورد له نه قطار

هه ره کس که ووتی نه م نه به چه نه نه نه غلامی
 ته سلیمی نه که ن مال و سهر و جانی گرامی
 بوی نه به نه نه نا خوان و دوعا گوپی دهوامی
 نه ی ملتی بیچاره ءه چه ب جاهل و خای ؛
 نه و میکی نه و او بی زهر و بی سیم و نه زانکار

« قه‌ند » ی « م و » و پریه له‌ده‌ره‌مانی کوشه‌نده
 به‌س ته‌فزه به‌خون‌ه‌ده‌ر به‌قه‌ی خوش و به‌خه‌نده
 « ی بی خه‌به‌ران به‌س بینه چاکر و به‌نده
 هه‌شه‌وره که که متر نه‌بوره شه‌نده ا هه‌نده
 روزی « بی به‌م » قه‌نده « نه‌بن ایوه گرفتار
 ایوه‌بن وخوا ؛ وهر نه‌وه گشت که‌وره و که‌چکان
 ده‌ر که‌ن ا دلا جمله خه‌بالاتی به‌ریشات
 چهند چشتی هه‌یه واسطه بونه که‌تی کوردان
 وک کبر و حه‌سه‌د ؛ بغضی به‌کو قلتی عیرفان
 اصلاحی بکه‌ن تا‌کو بکوشین به‌هاوار

« نهم شعرانه‌ی خواره‌وه له ژماره‌ی یه‌که‌ی سالی
جواره‌ی که لاریژدا به‌ناوی طاهر هاشمی: کرماشان
چاپ کراون عنوانه که‌ی « من و پیاریک » .
به‌لام ایبه ده‌یگورین » .

ماگه‌ی دزی!

دزی تهرک بکه ؛ « نه‌ی چی بکه‌م که دام »
تیکوشه بوخوت ؛ « نه‌لین فاسزام »
له‌به‌ر تیکوشین ؟ « به‌لی ،، علومه »
کوشش زور چاکه و خویری مه‌حرومه
قه‌م بیسه ؛ « فرضا بیستم »
« مه‌لی پیبکه ؛ « ناخوشه ویستم »
لای کی ؟ « لای آغام » بوچی ؟ « رقی دی »
له‌چی ؟ « له‌مه‌ی خه‌لک شه‌وراحه‌ت بنوی »
چارون پیاریکه ، « به‌که‌م دز، وه »
هه‌وای به‌چه ، « تارپکه شه‌وه »

داخو ههیه تی فکری سەر به سستی ؟
 « نه والله نه کاهه ر چه ز به به سستی »
 به به سستی بوچی ؟ « چونکو دهغه له »
 « قصودی چیه ؟ « فتنه ی کومه له »
 نه زانی مه عنای چه قیقه تی گورد
 به مه زاقی خوی زازیوله سو برد
 نهو مره به نه ؟ « وه ها دیاره »
 بوچه ن ایشی تر ؟ « هه ر بو نه م کاره »
 داخو ههیه تی فکری نیشتمان ؟
 یا سهه به خوبی کومه لی کوردان ؟
 « نه خیر دز بازار آشفته ی نهوی »
 « تا بیری مالی که دایان شهوی »
 هه تاله مالی به کتر بهد چارین
 نه بی چاو پر آو لیو هه لقر چاوین
 نهه ا بهه گوشتی خومان نه چاوین
 هه چکه سی پیمان ؛ نالی خراوین

بہم ہیوا، وہ ایچینہ زیر خاک

« متر فاروم میسیونری اونوریانی ۱۹۴۸ء ریکی »

» اوسالی ۱۹۱۶ دا له ما بلاغ کښکي ده ستوري «

د زمانی کورنۍ :

« A practical Kurdish grammar »

« داناوہ ! بہ راستی گنجینہ بہ کی میزاو بہ نرسخہ »

« وادەرله كهوى به كه م پياوېسكى له كوردستانى »

«مرکور بانا به کوردی نویسینی که مذاته شه به به»

ۛ منبرہ اصوم کتبہ کہی لہ سالہ ۱۹۱۹ء ۛ

» لہذا دیکھا چاہ کر دہ کے ساتھ ساتھ لافورہ «

» ہوا میں پانیٹ ناردوہ لہ جہوہ ٹایم چورہ خوی»

« تاہم »

... by L. O. Fossum Ph. D.

*American Missionary

Author of a History of

... Anchor in a Hybrid ...
... of a month ...

Book and Editor of a Monthly

a newspaper, also in the Kurdish

language.

« وانا هم كُتبه داندراوه لهلايهن ل . او . »

« فاسوم، ف، د، مېبونی ته مریکی ۰۰۰ »
 « دانه ری کتیبکی کورانیو له چاپ دوری »
 « روژنامه یکی مانگانه به زمانی کوردی »
 « وا زان ته کریت ته روژنامه بهی له سا بلاغوه »
 « نوسپوه بول چاپ دان ناردوب ته ته مریکا »
 « بهلام ته ته روژنامه به و نه کتیبی کورانیکی »
 « وه ده ست ایبه نه که وتوه »
 « نه ته ری کورد خدمه نی ته م پیاره که وره بهی »
 « هر گیز له بیر فاجیت داخه کم وینهی »
 « متر فاسوم مان وه گیر نه که وت ده نا لیره دا »
 « چاپ مان ته کرد - متر فاسوه له لایره کانی »
 « دوا بی ده سنور حکه با نیبه نه کورانیکی »
 « به کوردی نوسپوه ایبه به اکیکیان له خواره وه »
 « نه نویسن »

وه ته نی باییرم؛ کوردستانی قه دیم

کیوو شاخ و دهشتی؛ خوشن بودلم
 جی ی دایک و بابمه؛ مالی خوشک و برا
 هر توزیککی و بهردیککی؛ بوم مرواریه
 وه ته نی ۰۰۰۰۰۰ قه دیم ۰۰۰۰۰۰ دلم

و مته نى مه حبوبى ؛ كوردستانى بيند
 نه رضيه بر ياد گارى ؛ له جهيلى من
 مه واى وى خوش ورونك ؛ آوى سارد وباك
 شوانان به مه زاران ؛ صوحبه تانى چاك
 و مته نى قه ديم دلم

قولكه ؛ نه شكهوت ؛ دولى ؛ مه روه بيرم دى
 ليره بوم بوراوى ؛ له وى بوشه رى
 هممه نه چندان ؛ رابوردوت ويستا
 خهراپه مه فو بكه ؛ ياره ب خدای كه وره
 و مته نى قه ديم دلم
 دهنكى زورنار دمهول ؛ مه واى پرده كا
 زهوى ؛ ميشه ؛ بليندى ؛ قول مه موپسكه وه
 ده خوينن بووقه و مهى ؛ كه له نيويان دايه
 له بيرناجى زه حمه تو خه ميان كيشاره
 و مته نى قه ديم دلم

خدای باریتعالی؛ رحمن و رحیم
 هرچی چاك و لازمه: لیت طه له ب ده که ین
 جات له وه ته نم بی، دایم زیادی بکه
 سلامتی وره دتتی، هه میشه ده له ین
 وه ته نی بایرم کوردستانی قه دیم
 کیو وشاخ و دهشتی خوشن بودلم

- « نهم شعرا نهی خواره وه بهسته شریکی »
 « (عشان ساری وللی) شاعری بهرزی آذه ربایجانی »
 « سووه نه که غزبتی وطن یولوندا له ژماره ی »
 « ۲۹ ارکتوبری ۱۹۴۱ داجایی کردووه »
 « وله مو کوریانه وه بو ایبه بان نارد بو اینجا »
 « بیژن نووسه ری کومه له کردویه به کوردی »

روز که آوابو شه و تاریک داهات

داعبار جانده وه رده چن بو باغات

هه مو گیانداریک جییکای خوی هه، به

هه ره که سه ش مال و حالی خوی هه به

ئهوا! زریان دی، هیچ که س ناتوانی:

خوی له بهر راگری، تو جییکات کوانی؟

ایمرو که زور کس به خوشی و شایمی
 به که یف و ده ماغ به دل نیسای
 ده هاتو چودان ، ده خون له درنیا
 توش له بهر سه رما ، به تاق و ته نیا
 تاله چاووت دا ده بهستی فرمیسک
 بگریو بناله هه زار (فقیر) ای بی میشتک

زکت قوروی دی له برسان مردوی
 جل و برکت نیه آخو تو زیندوی ؟
 روزنکی رهش و ، زیانت لهوی رهشتر
 لاقی پینخواست وهك رهزین ، رهشتر
 جهرکی لهت لهت بوبه کوی زوخل
 لهروی ناجاری دهستت کرد به سوال
 که نوده گریای به چاری پر آو
 زور کس را بوردن لیت کردن سلار
 آه و ناله ی نو ، بیستی دارو بهرد
 بهلام هه نهی بیست کاکی دهوله مه بد

روزی روناکت لی بو به ده بجور
 فرمیکی چاروت بوته خوینی سور
 خوشلوی ناکه ن بوبه ریشانیت
 به لامن چی بکه م توپی نازانیت
 نه تواننت و یست به ده نکو هارار
 شه پکت کراسهر به زور واجبار
 له م دونیا فانیه که وادیو ده روا
 به بهد به ختی بوی له دایکت هه روا
 هزاران محنت سد ده ردوبه لا
 به سهرنو داهات پیی بوی مبتلا
 خاومن وه تن بوی خوشبور وولانت
 مال و حالت بو چاک بو حیاتیات
 درژمن پیی زانی غاری دا سهرت
 تیاک و پیکی دا هه مو کیشوره رت
 ایستابه آرزوی خوی نه سپی خوی داژوی
 باوش له داخاف دلت هه ل بشکوی

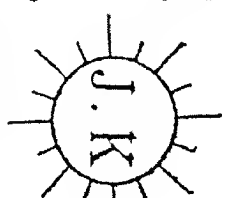
به روت و قوتیو ههنا سه ساردی
 به رچی که ههت بو لی یان نهستاندی
 بد بهختی هه زار بناسه دوستت
 ده بی بشارانی کی بو به کوستت
 آغا و خااه کان نه لین: بو فه قیر
 تهمین یه عنی "تور به" و "سیلیندیر"
 تهمین له به رتو واهوار نه که م
 بیم بلی دهر دت مداوای بکه م
 دهنا له دونیا توشت دی هدینه ت
 تالی و ایش و زان نه ندرهو جهسره ت
 دهر دت چاره که م به شاخان بلی
 به خاکی باکی نیشتمان بلی
 هه لستان خه لک سه در پاک له خه وی
 نابی هه زاران خه ویان لیکه وی
 به یار هه تی خواو یقه مه بهر ته راو بو هیوامان
 هه به هه مو کورد بک که لکی لی بسینن

الله

به رزو گه لوری بی هلاتا

به یار مه تی و ناوی خوا ی

گورستان و هیوا

بر سر راه روک و گورد و

خو سه لاهی ژ. ک

روژ نه ژ سپری تایله تی

۱۳۳۲ بوسالی

سالی ۱۹۴۳-۴۴ میلادی

به یامیگی گومه له بو دایگی نیشتمان

سالی ۱۳۶۲ هجری

دایگی نیشتمانی گورد دلنیا به

تله ی

نه نداهه کاکی گومه لای ژ. ک نالای درونی و سکلای تایله تی نو به هدمو نارچه کاکی گورد ستانا بلاو

نه کا کا بلور نو لار و کان بو خدمتی نو هان نه دند

به هدمو گوردیگی نیشتمان بلور در راه گامین که دویزی ایرو دویزی شارستانی و نه ندانه

نهمندی لغو انانان دایت به بر سر سگی زانست و خو نیده واری سهره یی پیش گوشتی گورد نه کا نه و نه

به یابی نو که نه لای سار کورتن لور بکا کو تابه به کو بهی هدمو دانیتو کاکی گوردستان راه گامین

روز نهم میری تالیفاتی کو مہلہ ی. ز. ک.

[illegible]

نقد و بررسی به ندرت می‌باشد — که به‌دستی زوال‌ناپذیر

روزنه میری تاییه تی کومه له ی ژ. لک

پوښتنی چتی	ژونیه - ژونیه ۱۹۴۳	جمادی الثاني - رجب ۱۳۶۲	پوش یار - کبیر ۱۳۶۲	روزی
پیدایست				
	۱۷ ۱۰ ۳ ۲۶	۱۳ ۶ ۲۹ ۲۲	۲۵ ۱۸ ۱۱ ۴	شماره
	۱۸ ۱۱ ۴ ۲۷	۱۴ ۷ ۳۰ ۲۳	۲۶ ۱۹ ۱۲ ۵	۱۰۰ شمه
	۱۹ ۱۲ ۵ ۲۸	۱۵ ۸ رجب ۲۴	۲۷ ۲۰ ۱۳ ۶	دو شمه
	۲۰ ۱۳ ۶ ۲۹	۱۶ ۹ ۲ ۲۵	۲۸ ۲۱ ۱۴ ۷	سه شمه
	۲۱ ۱۴ ۷ ۳۰	۱۷ ۱۰ ۳ ۲۶	۲۹ ۲۲ ۱۵ ۸	چوار شمه
	۲۲ ۱۵ ۸ ژونیه ۲۴	۱۸ ۱۱ ۴ ۲۷	۳۰ ۲۳ ۱۶ ۹	پنج شمه
	۲۳ ۱۶ ۹ ۲ ۲۵	۱۹ ۱۲ ۵ ۲۸ ۲۱	۳۱ ۲۴ ۱۷ ۱۰ ۳	۱۰۰ پند
				ورجان

نه وادامامه سیماری دویته له ناز له کرد - ایرو له آکرایه له چیلکه و چورال نه چی
 بی لیوه نه جیهانه تدماشاکه (نه یزمن) ی - بیلای کوبره نه فسه حی عینی له لال نه چی

روڈ ٹائڈ میری تابلیقتی گو مہلہ ی ز. ک

روز	مرداد	رجب - شعبان	ذو القعدة - اوت	پهلو بست
۱	۸	۵	۷	۱۴
۲	۹	۶	۸	۱۵
۳	۱۰	۷	۹	۱۶
۴	۱۱	۸	۱۰	۱۷
۵	۱۲	۹	۱۱	۱۸
۶	۱۳	۱۰	۱۲	۱۹
۷	۱۴	۱۱	۱۳	۲۰
۸	۱۵	۱۲	۱۴	۲۱
۹	۱۶	۱۳	۱۵	۲۲
۱۰	۱۷	۱۴	۱۶	۲۳
۱۱	۱۸	۱۵	۱۷	۲۴
۱۲	۱۹	۱۶	۱۸	۲۵
۱۳	۲۰	۱۷	۱۹	۲۶
۱۴	۲۱	۱۸	۲۰	۲۷
۱۵	۲۲	۱۹	۲۱	۲۸
۱۶	۲۳	۲۰	۲۲	۲۹
۱۷	۲۴	۲۱	۲۳	۳۰
۱۸	۲۵	۲۲	۲۴	
۱۹	۲۶	۲۳	۲۵	
۲۰	۲۷	۲۴	۲۶	
۲۱	۲۸	۲۵	۲۷	
۲۲	۲۹	۲۶	۲۸	
۲۳	۳۰	۲۷	۲۹	
۲۴		۲۸	۳۰	
۲۵		۲۹		
۲۶		۳۰		
۲۷				
۲۸				
۲۹				
۳۰				

روژئو ميري تاييه تي ڪوملهي ڙ. ڪي

پوښتنی چټی	اوت - سپتامبر ۱۹۴۳	شعبان - رمضان ۱۳۶۲	خواراکان - شریور ۱۳۲۲	لړوړی
پیاوړست	۱۸ ۱۱ ۴ ۲۸	۱۷ ۱۰ ۳ ۲۶	۲۶ ۱۹ ۱۲ ۵	شلمو
	۱۹ ۱۲ ۵ ۲۹	۱۸ ۱۱ ۴ ۲۷	۲۷ ۲۰ ۱۳ ۶	یهک شلمو
	۲۰ ۱۳ ۶ ۳۰	۱۹ ۱۲ ۵ ۲۸	۲۸ ۲۱ ۱۴ ۷	دو شلمو
	۲۱ ۱۴ ۷ ۳۱ ۲۴	۲۰ ۱۳ ۶ ۲۹ ۲۲	۲۹ ۲۲ ۱۵ ۸ ۱	سه شلمو
	۲۲ ۱۵ ۸ ۲۵ - ټاپیر	۲۱ ۱۴ ۷ ۳۰ ۲۳	۳۰ ۲۳ ۱۶ ۹ ۲	چوار شلمو
	۲۳ ۱۶ ۹ ۲ ۲۶	۲۲ ۱۵ ۸ ۳۱ ۲۴	۳۱ ۲۴ ۱۷ ۱۰ ۳	پنج شلمو
	۱۷ ۱۰ ۳ ۲۷	۱۶ ۹ ۲ ۲۵	۲۵ ۱۸ ۱۱ ۴	هه پڼر
		۱۵ ۱۲ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹	۳۲ خواراکان حالتی اورودی سوری بور آذربایجانو کورودستان	

دنيا هغه ښه ځايه ده چې موږ ته
 بلقي سر آره ځايه جهان ته ښه ځايه
 ځايه ده چې موږ ته ځايه ده چې موږ ته
 ځايه ده چې موږ ته ځايه ده چې موږ ته

روزنامه میری تبلیغاتی کومهله‌ی ژ.ک

روزنی	سهرماهه‌ژ - آذر ۱۳۲۲	دینقده - دینچه ۱۳۶۲	نوامبر - دسامبر ۱۹۴۳	یوزنشین چینی ییلوئیست
شهمو	۲۶ ۱۹ ۱۲ ۵	۲۸ ۶ ۱۳ ۲۰	۲۷ ۴ ۱۱ ۱۸	
یەك شهمو	۲۷ ۲۰ ۱۳ ۶	۲۹ ۷ ۱۴ ۲۱	۲۸ ۵ ۱۲ ۱۹	
در شهمو	۲۸ ۲۱ ۱۴ ۷	دینچه ۸ ۱۵ ۲۲	۲۹ ۶ ۱۳ ۲۰	
سه شهمو	۲۹ ۲۲ ۱۵ ۸ ۱	۹ ۲ ۲۴ ۲۳	۳۰ ۷ ۱۴ ۲۱	
چوار شهمو	۳۰ ۲۳ ۱۶ ۹ ۲	۱۰ ۳ ۲۵ ۲۴	دسامبر ۸ ۱۵ ۲۲	
پنج شهمو	۲۴ ۱۷ ۱۰ ۳	۱۱ ۴ ۲۶ ۲۵	۹ ۲ ۲۵	
یەكینو	۲۵ ۱۸ ۱۱ ۴	۱۲ ۵ ۲۷ ۲۶	۱۰ ۳ ۲۶	
ودوجان		۱۰. دینچه چینی لوربالی		

کورده نەزانی له کری ساکنه خزماتی تو * کوی کره یوتو بلیم مەسکه نی قەومانی تو
 کیوی ترو سەختی حەوزەیی ئەسکەندەرون * غەربە نا بە حەری وەش سەرە دە ی مەیدانی تو

روزانه میری تالیله تی کومله ی ژ. لک

روزهستی چتی په‌روست	دسامبر - ژانویه ۱۹۴۳ - ۱۹۴۴	دیمبره - محرم ۱۳۶۲ - ۱۳۶۳	به‌آزانه‌ار - دی ۱۳۲۲	روژی							
۱۵	۸	۲۵	۱۸	۱۱	۴	۲۷	۲۴	۱۷	۱۰	۳	شهمو
۱۶	۹	۲۶	۱۹	۱۲	۵	۲۸	۲۵	۱۸	۱۱	۴	په‌اک شهمو
۱۷	۱۰	۲۷	۲۰	۱۳	۶	۲۹	۲۶	۱۹	۱۲	۵	دوشهمو
۱۸	۱۱	۲۸	۲۱	۱۴	۷	۳۰	۲۷	۲۰	۱۳	۶	سه شهمو
۱۹	۱۲	۲۹	۲۲	۱۵	۸	محرم	۲۸	۲۱	۱۴	۷	چوار شهمو
۲۰	۱۳	۳۰	۲۳	۱۶	۹	۲	۲۹	۲۲	۱۵	۸	پنج شهمو
۲۱	۱۴	۳۱	۲۴	۱۷	۱۰	۳	۳۰	۲۳	۱۶	۹	هه‌پنر
په‌ککمی ژانویه نوکل سارسال سیمی		۱ و ۱۰ ای محرم عاتوره‌ار - شامو								روحان	

به‌حری رمشو ناردده‌ملن آوی ندراسه بزبان * سارحه‌دی ورژه‌ملانه چوک‌دور کک‌پرائی تو
ناروه‌ندو کولی ورری تاسداری آوی ناراس

روزنامه میری تاییه قتی کومه لای ژ. ک

په لوستنې چټې		ژانویه - فوریه ۱۹۴۴				مهر - صفر ۱۳۲۳				ریبه لالان - بهمن ۱۳۲۲				روزی			
پیاوړست		۱۹	۱۲	۵	۲۹	۲۲	۲۴	۱۷	۱۰	۳	۲۵	۲۹	۲۲	۱۵	۸	۱	شماره
		۲۰	۱۳	۶	۳۰	۲۳	۲۵	۱۸	۱۱	۴	۲۶	۳۰	۲۳	۱۶	۹	۲	په لاله شمیره
			۱۴	۷	۳۱	۲۴		۱۹	۱۲	۵	۲۷		۲۴	۱۷	۱۰	۳	دو شمیره
			۱۵	۸	فوریه	۲۵		۳۰	۱۳	۶	۲۸		۲۵	۱۸	۱۱	۴	سه شمیره
			۱۶	۹	۲	۲۶		۲۱	۱۴	۷	۲۹		۲۶	۱۹	۱۲	۵	چار شمیره
			۱۷	۱۰	۳	۲۷		۲۲	۱۵	۸	صفر		۲۷	۲۰	۱۳	۶	پنج شمیره
			۱۸	۱۱	۴	۲۸		۲۳	۱۶	۹	۲		۲۸	۲۱	۱۴	۷	شماره
																	دو چنان

له هوازو کیوی جهرمین زمینکارو رایی لوسپهین ۵۰ یو تارملی جه نازوبه ره و خشیای رضوانی کو
داخلی شهام ستوره دوازده و بسلایات همدیه ۵۰ دهلیف دوازده میلیونه نفوسی کوردانی تو

روز ٹلز میری تابہتی گوہلہ ی ڈ. ک

[illegible]

حاجی دروید اسلامیان ۵ ده گانه بیست میلیون بنزری خز مانی تو
مگر نهی حاجی قادری گویی بلبلی نیتستانی کردی

روزه‌خیزیری تالیپ قی کرمانلی ژ. ک. بورورزی ۱۳۲۳ ریزری ۶۴-۱۳۶۳ ی مجری و ۱۹۴۵-۱۹۴۴ ایادی
ایلماسلی نازیه ادهمو لاندان قانی ژ. ک. وهامو تورونکی که لیسانس ده ریاضی لکادمی کوردنی لاکوشینی بیرورزیت

ہنگامی کوہن جرانی و سولای شلور ہالز بری

کتابخانه عمومی دارالاسلام

((روزي تونز ميري تا ياتي کو حله ای تر . ک))

رورتي	خاک ٻوڙ - (جھنڊل)	ريگ الاڙل - ريگ لائسي	عارس - آبريل	مير هوڙي
شهو	۱۳۳۳	۲	۱۹۳۳	
پکڙ ٿي شهو	۰ ۱۲ ۱۹ ۲۶	۲۹ ۷ ۱۴ ۲۱	۲۵ آبريل ۸ ۱۵	
دو شهو	۶ (۱۴۲) ۲۷	۸ ۲۳ ۱۵ ۲۲	۲۶ ۲ ۹ ۱۶	
سه شهو	۷ ۱۴ ۲۱ ۲۸	۹ (۳) ۲۳ (۱۱) ۱۷ ۲۴	۲۷ ۳ ۱۰ ۱۷	
چوار	۸ (۱) ۱۵ ۲۲ ۲۹	۳ ۲۵ ۱۰ ۱۷ ۲۴	۲۸ ۴ ۱۱ ۱۸	
پنج شهو	۴ ۹ ۱۶ ۲۳ ۳۰	۴ ۲۶ ۱۱ ۱۸ ۲۵	۲۹ ۵ ۱۲ ۱۹	
هه پوڙ	۴ ۱۰ ۱۷ ۲۴ ۳۱	۵ ۲۷ ۱۲ ۱۹ ۲۶	۳۰ ۶ ۱۳ ۲۰	
	۴ ۱۱ ۱۸ ۲۵ —	۶ ۲۸ ۱۳ ۲۰ —	۳۱ ۷ ۱۴ ۲۱	
۱- شين ۲۴ رور رور سارل				
۲- وڌاڏي شين				
۱۱- وڌاڏي شين اڳي				
۱۲- سڀو ٻوڙ				
۱۳- سڀو ٻوڙ				
وڌاڏي				

گروه‌های ر. ک. بر طبعانی، تا نودی که در پند فراوه بهادر یعنی خوار و بین‌بید و کوشنی گناجه دور باد و زمره کافری خوبی
 هر کار یکی بر آورد که کافری بیت‌خوی اهل نانا، توبه‌ی

((روژ نهژ مبري تايدني کي دهامي ژ. ل.))

روژي	جوزمردان - (جاوړا)		جصادي الاول جصادي الثاني		مالي - جون		پير و وړي
	۱۳۲۳		۱۳۶۴		۱۹۴۴		
شهمو	۲۷	۳۰	۲۵	۱۸	۳	۲۷	۱۷
بلک شهمو	۲۸	۳۱	۲۶	۱۹	۴	۲۸	۱۸
دوشهمو	۲۹	۳۲	۲۷	۲۰	۵	۲۹	۱۹
سه شهمو	۳۰	۳۳	۲۸	۲۱	۶	۳۰	۲۰
چوار	۳۱	۳۴	۲۹	۲۲	۷	۳۱	۲۱
پينځ شهمو	۱	۳۵	۳۰	۲۳	۸	۳۲	۲۲
هه پير	۲	۳۶	۳۱	۲۴	۹	۳۳	۲۳
شنبه	۳	۳۷	۳۲	۲۵	۱۰	۳۴	۲۴
آدینه	۴	۳۸	۳۳	۲۶	۱۱	۳۵	۲۵
پنجشنبه	۵	۳۹	۳۴	۲۷	۱۲	۳۶	۲۶
شنبه	۶	۴۰	۳۵	۲۸	۱۳	۳۷	۲۷
یکشنبه	۷	۴۱	۳۶	۲۹	۱۴	۳۸	۲۸
دوشنبه	۸	۴۲	۳۷	۳۰	۱۵	۳۹	۲۹
سه شنبه	۹	۴۳	۳۸	۳۱	۱۶	۴۰	۳۰
چهارشنبه	۱۰	۴۴	۳۹	۳۲	۱۷	۴۱	۳۱
پنجشنبه	۱۱	۴۵	۴۰	۳۳	۱۸	۴۲	۳۲
شنبه	۱۲	۴۶	۴۱	۳۴	۱۹	۴۳	۳۳
یکشنبه	۱۳	۴۷	۴۲	۳۵	۲۰	۴۴	۳۴
دوشنبه	۱۴	۴۸	۴۳	۳۶	۲۱	۴۵	۳۵
سه شنبه	۱۵	۴۹	۴۴	۳۷	۲۲	۴۶	۳۶
چهارشنبه	۱۶	۵۰	۴۵	۳۸	۲۳	۴۷	۳۷
پنجشنبه	۱۷	۵۱	۴۶	۳۹	۲۴	۴۸	۳۸
شنبه	۱۸	۵۲	۴۷	۴۰	۲۵	۴۹	۳۹
یکشنبه	۱۹	۵۳	۴۸	۴۱	۲۶	۵۰	۴۰
دوشنبه	۲۰	۵۴	۴۹	۴۲	۲۷	۵۱	۴۱
سه شنبه	۲۱	۵۵	۵۰	۴۳	۲۸	۵۲	۴۲
چهارشنبه	۲۲	۵۶	۵۱	۴۴	۲۹	۵۳	۴۳
پنجشنبه	۲۳	۵۷	۵۲	۴۵	۳۰	۵۴	۴۴
شنبه	۲۴	۵۸	۵۳	۴۶	۳۱	۵۵	۴۵
یکشنبه	۲۵	۵۹	۵۴	۴۷	۳۲	۵۶	۴۶
دوشنبه	۲۶	۶۰	۵۵	۴۸	۳۳	۵۷	۴۷
سه شنبه	۲۷	۶۱	۵۶	۴۹	۳۴	۵۸	۴۸
چهارشنبه	۲۸	۶۲	۵۷	۵۰	۳۵	۵۹	۴۹
پنجشنبه	۲۹	۶۳	۵۸	۵۱	۳۶	۶۰	۵۰
شنبه	۳۰	۶۴	۵۹	۵۲	۳۷	۶۱	۵۱
یکشنبه	۳۱	۶۵	۶۰	۵۳	۳۸	۶۲	۵۲
دوشنبه	۳۲	۶۶	۶۱	۵۴	۳۹	۶۳	۵۳
سه شنبه	۳۳	۶۷	۶۲	۵۵	۴۰	۶۴	۵۴
چهارشنبه	۳۴	۶۸	۶۳	۵۶	۴۱	۶۵	۵۵
پنجشنبه	۳۵	۶۹	۶۴	۵۷	۴۲	۶۶	۵۶
شنبه	۳۶	۷۰	۶۵	۵۸	۴۳	۶۷	۵۷
یکشنبه	۳۷	۷۱	۶۶	۵۹	۴۴	۶۸	۵۸
دوشنبه	۳۸	۷۲	۶۷	۶۰	۴۵	۶۹	۵۹
سه شنبه	۳۹	۷۳	۶۸	۶۱	۴۶	۷۰	۶۰
چهارشنبه	۴۰	۷۴	۶۹	۶۲	۴۷	۷۱	۶۱
پنجشنبه	۴۱	۷۵	۷۰	۶۳	۴۸	۷۲	۶۲
شنبه	۴۲	۷۶	۷۱	۶۴	۴۹	۷۳	۶۳
یکشنبه	۴۳	۷۷	۷۲	۶۵	۵۰	۷۴	۶۴
دوشنبه	۴۴	۷۸	۷۳	۶۶	۵۱	۷۵	۶۵
سه شنبه	۴۵	۷۹	۷۴	۶۷	۵۲	۷۶	۶۶
چهارشنبه	۴۶	۸۰	۷۵	۶۸	۵۳	۷۷	۶۷
پنجشنبه	۴۷	۸۱	۷۶	۶۹	۵۴	۷۸	۶۸
شنبه	۴۸	۸۲	۷۷	۷۰	۵۵	۷۹	۶۹
یکشنبه	۴۹	۸۳	۷۸	۷۱	۵۶	۸۰	۷۰
دوشنبه	۵۰	۸۴	۷۹	۷۲	۵۷	۸۱	۷۱
سه شنبه	۵۱	۸۵	۸۰	۷۳	۵۸	۸۲	۷۲
چهارشنبه	۵۲	۸۶	۸۱	۷۴	۵۹	۸۳	۷۳
پنجشنبه	۵۳	۸۷	۸۲	۷۵	۶۰	۸۴	۷۴
شنبه	۵۴	۸۸	۸۳	۷۶	۶۱	۸۵	۷۵
یکشنبه	۵۵	۸۹	۸۴	۷۷	۶۲	۸۶	۷۶
دوشنبه	۵۶	۹۰	۸۵	۷۸	۶۳	۸۷	۷۷
سه شنبه	۵۷	۹۱	۸۶	۷۹	۶۴	۸۸	۷۸
چهارشنبه	۵۸	۹۲	۸۷	۸۰	۶۵	۸۹	۷۹
پنجشنبه	۵۹	۹۳	۸۸	۸۱	۶۶	۹۰	۸۰
شنبه	۶۰	۹۴	۸۹	۸۲	۶۷	۹۱	۸۱
یکشنبه	۶۱	۹۵	۹۰	۸۳	۶۸	۹۲	۸۲
دوشنبه	۶۲	۹۶	۹۱	۸۴	۶۹	۹۳	۸۳
سه شنبه	۶۳	۹۷	۹۲	۸۵	۷۰	۹۴	۸۴
چهارشنبه	۶۴	۹۸	۹۳	۸۶	۷۱	۹۵	۸۵
پنجشنبه	۶۵	۹۹	۹۴	۸۷	۷۲	۹۶	۸۶
شنبه	۶۶	۱۰۰	۹۵	۸۸	۷۳	۹۷	۸۷
یکشنبه	۶۷	۱۰۱	۹۶	۸۹	۷۴	۹۸	۸۸
دوشنبه	۶۸	۱۰۲	۹۷	۹۰	۷۵	۹۹	۸۹
سه شنبه	۶۹	۱۰۳	۹۸	۹۱	۷۶	۱۰۰	۹۰
چهارشنبه	۷۰	۱۰۴	۹۹	۹۲	۷۷	۱۰۱	۹۱
پنجشنبه	۷۱	۱۰۵	۱۰۰	۹۳	۷۸	۱۰۲	۹۲
شنبه	۷۲	۱۰۶	۱۰۱	۹۴	۷۹	۱۰۳	۹۳
یکشنبه	۷۳	۱۰۷	۱۰۲	۹۵	۸۰	۱۰۴	۹۴
دوشنبه	۷۴	۱۰۸	۱۰۳	۹۶	۸۱	۱۰۵	۹۵
سه شنبه	۷۵	۱۰۹	۱۰۴	۹۷	۸۲	۱۰۶	۹۶
چهارشنبه	۷۶	۱۱۰	۱۰۵	۹۸	۸۳	۱۰۷	۹۷
پنجشنبه	۷۷	۱۱۱	۱۰۶	۹۹	۸۴	۱۰۸	۹۸
شنبه	۷۸	۱۱۲	۱۰۷	۱۰۰	۸۵	۱۰۹	۹۹
یکشنبه	۷۹	۱۱۳	۱۰۸	۱۰۱	۸۶	۱۱۰	۱۰۰
دوشنبه	۸۰	۱۱۴	۱۰۹	۱۰۲	۸۷	۱۱۱	۱۰۱
سه شنبه	۸۱	۱۱۵	۱۱۰	۱۰۳	۸۸	۱۱۲	۱۰۲
چهارشنبه	۸۲	۱۱۶	۱۱۱	۱۰۴	۸۹	۱۱۳	۱۰۳
پنجشنبه	۸۳	۱۱۷	۱۱۲	۱۰۵	۹۰	۱۱۴	۱۰۴
شنبه	۸۴	۱۱۸	۱۱۳	۱۰۶	۹۱	۱۱۵	۱۰۵
یکشنبه	۸۵	۱۱۹	۱۱۴	۱۰۷	۹۲	۱۱۶	۱۰۶
دوشنبه	۸۶	۱۲۰	۱۱۵	۱۰۸	۹۳	۱۱۷	۱۰۷
سه شنبه	۸۷	۱۲۱	۱۱۶	۱۰۹	۹۴	۱۱۸	۱۰۸
چهارشنبه	۸۸	۱۲۲	۱۱۷	۱۱۰	۹۵	۱۱۹	۱۰۹
پنجشنبه	۸۹	۱۲۳	۱۱۸	۱۱۱	۹۶	۱۲۰	۱۱۰
شنبه	۹۰	۱۲۴	۱۱۹	۱۱۲	۹۷	۱۲۱	۱۱۱
یکشنبه	۹۱	۱۲۵	۱۲۰	۱۱۳	۹۸	۱۲۲	۱۱۲
دوشنبه	۹۲	۱۲۶	۱۲۱	۱۱۴	۹۹	۱۲۳	۱۱۳
سه شنبه	۹۳	۱۲۷	۱۲۲	۱۱۵	۱۰۰	۱۲۴	۱۱۴
چهارشنبه	۹۴	۱۲۸	۱۲۳	۱۱۶	۱۰۱	۱۲۵	۱۱۵
پنجشنبه	۹۵	۱۲۹	۱۲۴	۱۱۷	۱۰۲	۱۲۶	۱۱۶
شنبه	۹۶	۱۳۰	۱۲۵	۱۱۸	۱۰۳	۱۲۷	۱۱۷
یکشنبه	۹۷	۱۳۱	۱۲۶	۱۱۹	۱۰۴	۱۲۸	۱۱۸
دوشنبه	۹۸	۱۳۲	۱۲۷	۱۲۰	۱۰۵	۱۲۹	۱۱۹
سه شنبه	۹۹	۱۳۳	۱۲۸	۱۲۱	۱۰۶	۱۳۰	۱۲۰
چهارشنبه	۱۰۰	۱۳۴	۱۲۹	۱۲۲	۱۰۷	۱۳۱	۱۲۱
پنجشنبه	۱۰۱	۱۳۵	۱۳۰	۱۲۳	۱۰۸	۱۳۲	۱۲۲
شنبه	۱۰۲	۱۳۶	۱۳۱	۱۲۴	۱۰۹	۱۳۳	۱۲۳
یکشنبه	۱۰۳	۱۳۷	۱۳۲	۱۲۵	۱۱۰	۱۳۴	۱۲۴
دوشنبه	۱۰۴	۱۳۸	۱۳۳	۱۲۶	۱۱۱	۱۳۵	۱۲۵
سه شنبه	۱۰۵	۱۳۹	۱۳۴	۱۲۷	۱۱۲	۱۳۶	۱۲۶
چهارشنبه	۱۰۶	۱۴۰	۱۳۵	۱۲۸	۱۱۳	۱۳۷	۱۲۷
پنجشنبه	۱۰۷	۱۴۱	۱۳۶	۱۲۹	۱۱۴	۱۳۸	۱۲۸
شنبه	۱۰۸	۱۴۲	۱۳۷	۱۳۰	۱۱۵	۱۳۹	۱۲۹
یکشنبه	۱۰۹	۱۴۳	۱۳۸	۱۳۱	۱۱۶	۱۴۰	۱۳۰
دوشنبه	۱۱۰	۱۴۴	۱۳۹	۱۳۲	۱۱۷	۱۴۱	۱۳۱
سه شنبه	۱۱۱	۱۴۵	۱۴۰	۱۳۳	۱۱۸	۱۴۲	۱۳۲
چهارشنبه	۱۱۲	۱۴۶	۱۴۱	۱۳۴	۱۱۹	۱۴۳	۱۳۳
پنجشنبه	۱۱۳	۱۴۷	۱۴۲	۱۳۵	۱۲۰	۱۴۴	۱۳۴
شنبه	۱۱۴	۱۴۸	۱۴۳	۱۳۶	۱۲۱	۱۴۵	۱۳۵
یکشنبه	۱۱۵	۱۴۹	۱۴۴	۱۳۷	۱۲۲	۱۴۶	۱۳۶
دوشنبه	۱۱۶	۱۵۰	۱۴۵	۱۳۸	۱۲۳	۱۴۷	۱۳۷
سه شنبه	۱۱۷	۱۵۱	۱۴۶	۱۳۹	۱۲۴	۱۴۸	۱۳۸
چهارشنبه	۱۱۸	۱۵۲	۱۴۷	۱۴۰	۱۲۵	۱۴۹	۱۳۹
پنجشنبه	۱۱۹	۱۵۳	۱۴۸	۱۴۱	۱۲۶	۱۵۰	۱۴۰
شنبه	۱۲۰	۱۵۴	۱۴۹	۱۴۲	۱۲۷	۱۵۱	۱۴۱
یکشنبه	۱۲۱	۱۵۵	۱۵۰	۱۴۳	۱۲۸	۱۵۲	۱۴۲
دوشنبه	۱۲۲	۱۵۶	۱۵۱	۱۴۴	۱۲۹	۱۵۳	۱۴۳
سه شنبه	۱۲۳	۱۵۷	۱۵۲	۱۴۵	۱۳۰	۱۵۴	۱۴۴
چهارشنبه	۱۲۴	۱۵۸	۱۵۳	۱۴۶	۱۳۱	۱۵۵	۱۴۵
پنجشنبه	۱۲۵	۱۵۹	۱۵۴	۱۴۷	۱۳۲	۱۵۶	۱۴۶
شنبه	۱۲۶	۱۶۰	۱۵۵	۱۴۸	۱۳۳	۱۵۷	۱۴۷
یکشنبه	۱۲۷	۱۶۱	۱۵۶	۱۴۹	۱۳۴	۱۵۸	۱۴۸
دوشنبه	۱۲۸	۱۶۲	۱۵۷	۱۵۰	۱۳۵	۱۵۹	۱۴۹
سه شنبه	۱۲۹	۱۶۳	۱۵۸	۱۵۱	۱۳۶	۱۶۰	۱۵۰
چهارشنبه	۱۳۰	۱۶۴	۱۵۹	۱۵۲	۱۳۷	۱۶۱	۱۵۱
پنجشنبه	۱۳۱	۱۶۵	۱۶۰	۱۵۳	۱۳۸	۱۶۲	۱۵۲
شنبه	۱۳۲	۱۶۶	۱۶۱	۱۵۴	۱۳۹	۱۶۳	۱۵۳
یکشنبه	۱۳۳	۱۶۷	۱۶۲	۱۵۵	۱۴۰	۱۶۴	۱۵۴
دوشنبه	۱۳۴	۱۶۸	۱۶۳	۱۵۶	۱۴۱	۱۶۵	۱۵۵
سه شنبه	۱۳۵	۱۶۹	۱۶۴	۱۵۷	۱۴۲	۱۶۶	۱۵۶
چهارشنبه	۱۳۶	۱۷۰	۱۶۵	۱۵۸	۱۴۳	۱۶۷	۱۵۷
پنجشنبه	۱۳۷	۱۷۱	۱۶۶	۱۵۹	۱۴۴	۱۶۸	۱۵۸
شنبه	۱۳۸	۱۷۲	۱۶۷	۱۶۰	۱۴۵	۱۶۹	۱۵۹
یکشنبه	۱۳۹	۱۷۳	۱۶۸	۱۶۱	۱۴۶	۱۷۰	۱۶۰
دوشنبه	۱۴۰	۱۷۴	۱۶۹	۱۶۲	۱۴۷	۱۷۱	۱۶۱
سه شنبه	۱۴۱	۱۷۵	۱۷۰	۱۶۳			

(((روز تہذیبی تاریخہ)) کوہادی ر. (ک))☆

[illegible]

نی - امید بی بهار شادی در اسیری در معانی تو
آزادی حضور بارگاه در دلتی در تیره تیره

((روژ نهژمیری تایهنی کومه‌لی ژ. ک.))

په‌وه‌وری	آوگوست - سپتامبر ۱۹۳۴	دشمنان - شوال ۱۳۶۳	خهرمانان - (دو‌زیو له) ۱۳۶۳	روژی
	۱۶ ۹ ۲ ۲۶	۲۷ ۲۰ ۱۳ ۶	۲۵ ۱۸ ۱۱ ۴	شه‌ممو
	۱۷ ۱۰ ۳ ۲۷	۲۸ ۲۱ ۱۴ ۷	۲۶ ۱۹ ۱۳ ۵	په‌ل‌شه‌ممو
	۱۸ ۱۱ ۴ ۲۸	۲۹ ۲۲ ۱۵ ۸	۲۷ ۲۰ ۱۳ ۶	دو‌شه‌ممو
	۱۹ ۱۲ ۵ ۲۹	۳۰ ۲۳ ۱۶ ۹	۲۸ ۲۱ ۱۴ ۷	سه‌شه‌ممو
	۲۰ ۱۳ ۶ ۳۰	۳۱ ۲۴ ۱۷ ۱۰	۲۹ ۲۲ ۱۵ ۸	چوار »
	۲۱ ۱۴ ۷ ۳۱	۱ ۲۵ ۱۸ ۱۱	۳۰ ۲۳ ۱۶ ۹	پنج‌شه‌ممو
	۲۲ ۱۵ ۸ ۱	۲ ۲۶ ۱۹ ۱۲	۳۱ ۲۴ ۱۷ ۱۰	ه‌دینوو
ووجان	۱ - هه‌بوس له‌لایا پوس په‌ل‌په‌ل‌ک له‌م‌چ‌ل‌ک‌ی ۱ - یانی په‌ل‌په‌ل‌ک ۱ - ۱۹۳۹	۱ - وه‌ل‌ل‌ل‌ل ۱۷ - وه‌ل‌ل‌ل ۲۱ - وه‌ل‌ل‌ل ۲۶ - وه‌ل‌ل‌ل	۱ - وه‌ل‌ل‌ل ۱۷ - وه‌ل‌ل‌ل ۲۱ - وه‌ل‌ل‌ل ۲۶ - وه‌ل‌ل‌ل	۱ - وه‌ل‌ل‌ل ۱۷ - وه‌ل‌ل‌ل ۲۱ - وه‌ل‌ل‌ل ۲۶ - وه‌ل‌ل‌ل

تو‌ن‌و‌ری نه‌ژمیری له خ‌داو ل‌و‌ری مه‌ ل‌و‌ری
 له‌رومل شه‌و‌ری شه‌بوس ل‌و‌ری تو‌په س‌نات

ۛ (روز نه ژمیری تایه تی کومه لی ژ. لی) ۛ

یروهوری	اوکتوبر - نووامبر ۱۹۴۴	ذیحجه - ذیحجه ۱۳۶۳	خزهد و دره (عقرب)	۱۳۴۳	روژی
	۱۸ ۱۱ ۴ ۲۸	۲۴ ۱۷ ۱۰	۲۷ ۲۰ ۱۳ ۶		نه ممو
	۱۹ ۱۲ ۵ ۲۹	۲۵ ۱۸ ۱۱	۲۸ ۲۱ ۱۴ ۷		یله شه ممو
	۲۰ ۱۳ ۶ ۳۰	۲۶ ۱۹ ۱۲ ۵	۲۹ ۲۲ ۱۵ ۸	۱	دو شه ممو
	۲۱ ۱۴ ۷ ۳۱	۲۷ ۲۰ ۱۳ ۶	۳۰ ۲۳ ۱۶ ۹	۲	سه شه ممو
	۱۵ ۱۰ ۸ ۱	۲۸ ۲۱ ۱۴ ۷	۲۴ ۱۷ ۱۰ ۳	۳	چوار
	۱۶ ۹ ۲ ۲۶	۲۹ ۲۲ ۱۵ ۸	۲۵ ۱۸ ۱۱ ۴	۴	پنج شه ممو
	۱۷ ۱۰ ۳ ۲۷	۳۰ ۲۳ ۱۶ ۹	۲۶ ۱۹ ۱۲ ۵	۵	هه یوو

۱۹۴۴ - ۱۳۶۳ - ۱۳۴۳
 ۱۹۴۴ - ۱۳۶۳ - ۱۳۴۳
 ۱۹۴۴ - ۱۳۶۳ - ۱۳۴۳

هی مله تی کوردی شوه تی خومه فروش
 بو نیمه تی آزادی بو نه حسابی شه رانفت
 تاب و ک و لباسی سهاری مردن له پوشت
 درسم به فیداتان له سو لاره بکوشن

ۛۛ (روژ نه ژمیری ناپیه تی کی مه لای ژ. ل) ۛۛ

روژ تی	سەرماروژ - (قهووس)	ژینچه - مەحرم	نورامهر - دسامبر	پیر هه هه تی
	۱۳۳۳	۱۳۶۳ - ۱۳۶۴	۱۹۴۴	
شەممە	۴	۸	۲۵	۱۶
پێنجشەممە	۱۱	۱۵	۲	۹
دووشەممە	۱۲	۱۶	۳	۱۷
سه شەممە	۵	۹	۲۶	۱۰
چوار شەممە	۶	۱۰	۲۷	۱۱
پنجشەممە	۷	۱۱	۲۸	۱۲
شەنبه	۸	۱۲	۲۹	۱۳
یه شەنبه	۹	۱۳	۳۰	۱۴
دو شەنبه	۱۰	۱۴	۱	۱۵
سه شەنبه	۱۱	۱۵	۲	۱۶
چوار شەممە	۱۲	۱۶	۳	۱۷
پنجشەممە	۱۳	۱۷	۴	۱۸
سه شەممە	۱۴	۱۸	۵	۱۹
چوار شەممە	۱۵	۱۹	۶	۲۰
پنجشەممە	۱۶	۲۰	۷	۲۱
سه شەممە	۱۷	۲۱	۸	۲۲
چوار شەممە	۱۸	۲۲	۹	۲۳
پنجشەممە	۱۹	۲۳	۱۰	۲۴
سه شەممە	۲۰	۲۴	۱۱	۲۵
چوار شەممە	۲۱	۲۵	۱۲	۲۶
پنجشەممە	۲۲	۲۶	۱۳	۲۷
سه شەممە	۲۳	۲۷	۱۴	۲۸
چوار شەممە	۲۴	۲۸	۱۵	۲۹
پنجشەممە	۲۵	۲۹	۱۶	۳۰
سه شەممە	۲۶	۳۰	۱۷	۳۱
چوار شەممە	۲۷	۳۱	۱۸	۱
پنجشەممە	۲۸		۱۹	۲
سه شەممە	۲۹		۲۰	۳
چوار شەممە	۳۰		۲۱	۴
پنجشەممە	۳۱		۲۲	۵
سه شەممە			۲۳	۶
چوار شەممە			۲۴	۷
پنجشەممە			۲۵	۸
سه شەممە			۲۶	۹
چوار شەممە			۲۷	۱۰
پنجشەممە			۲۸	۱۱
سه شەممە			۲۹	۱۲
چوار شەممە			۳۰	۱۳
پنجشەممە			۳۱	۱۴
سه شەممە				۱۵
چوار شەممە				۱۶
پنجشەممە				۱۷
سه شەممە				۱۸
چوار شەممە				۱۹
پنجشەممە				۲۰
سه شەممە				۲۱
چوار شەممە				۲۲
پنجشەممە				۲۳
سه شەممە				۲۴
چوار شەممە				۲۵
پنجشەممە				۲۶
سه شەممە				۲۷
چوار شەممە				۲۸
پنجشەممە				۲۹
سه شەممە				۳۰
چوار شەممە				۳۱

روچان

لەر شه ربه ته شیر په چنگه آزار ده، ئیری اندامو تیی شرمه ته په لك جهره بپوشته
 بر راحه نو آسا بشو و آزار دیو جووری نەومی به شیری دیم به قەمار ئیره به دوشتن

((روز نه‌میری تایه‌نی کومه‌ای ژ. ک.))

په‌وه‌وی	ره‌شه‌مه - (حووت) ۱۳۴۳		ریح الاول - ریح الثاني ۱۳۶۴		فیر یوه‌وی - مارس ۱۹۴۵	
	روژی	۱۳۴۳	۱۳۶۴	۱۹۴۵	۱۳۴۳	۱۳۶۴
شه‌ممو	۵	۱۹	۱۰	۲۴	۱۷	۱۰
په‌لکه‌شه‌ممو	۶	۲۰	۱۱	۲۵	۱۸	۱۱
دو‌شه‌ممو	۷	۲۱	۱۲	۲۶	۱۹	۱۲
سه‌شه‌ممو	۸	۲۲	۱۳	۲۷	۲۰	۱۳
چوار »	۹	۲۳	۱۴	۲۸	۲۱	۱۴
پنج‌شه‌ممو	۱۰	۲۴	۱۵	۲۹	۲۲	۱۵
هه‌ینوو	۱۱	۲۵	۱۶	۳۰	۲۳	۱۶

ووچان

۱۶ - روزی بنادی
چایخانه‌ی ژ. ک.

۱۶۲۰ - جزئی له‌دایک بوزی حشری محمد صالح الله علیه وسلم
له‌همو مسلمان په‌تایه‌نی کورنه واری پیرمان پروولیت
۲۵ - له‌دایک بوزی حشری عمر رضی الله عنه

هه‌په‌تله‌هه پک میلانی مه‌تورنو نه‌بیست
له‌م ژبو‌وری آزاد پیر آسایو شای
له‌نسوس و نه‌ل‌سول که برین‌لار و نه‌خوشن
هه‌ر کورنه که ماهره‌به هه‌مو پیر‌ه‌شو توشن

* هار * *

وماره

۱

مره ربه

۱۳۲۴

بی

قل ان الموت الذی تفرون منه فانه ملائیکم

بلی بی شک نهو مردنه‌ی له دهستی هه‌ل‌دین تووشوو ده‌بی .

به چاو دیومه ، وه له کتێبا خویندومه ، وه له حکایه‌تا یستومه ، که هیندی زه‌لام کاریگیان کردوو که بیری نه‌نی لی سهره‌ ماوه وهختی اشخاصی کهم عقل تی نوراون وای نی حالی بوون که نهوه کاریکی معجزه‌به یا له عقل دووره وه کهسی دیکه ناتوانی نهو کاره یا وه‌کو نهو کاره بکا وه بریگی دیکه وای قه‌غه‌بون که کردنی نهو کاره له بزوتنه‌وه‌ی نه‌فلاک و نه‌ستیران و به‌ری به‌خت « شانی » ه ، کوورت فکرائیش پیمان وایه که کردنی نهو کاره ریکه‌وته وه هیچکایان ری حه‌قیان نه‌زانیه وه آسرازی کاره‌کیان له دوزیه‌وه‌توه .

ئه‌مه‌ له‌وه‌ کهسانی که خاوه‌نی بیر و زانیین و له‌ سه‌ری راستن ده‌زان خودا بوونی هه‌روه به‌ سه‌راواترین و کراریکی به‌ ستوته‌وه به‌ سه‌به‌یک و کاریک وه‌ ده‌زان انسان له‌ ناو هه‌روه دروست کراندا دانراوی « اختصاصی » هه‌به‌ هه‌یزی بیر و میانی به‌م دوو هیزه‌ کاری سه‌ری سهره‌او ده‌کا و عملی سه‌وره سه‌وره‌ی لی رووئه‌دا هه‌ره‌ له‌ سه‌ر ئه‌م دوو هیزه‌به‌ انسان تکلیفی شه‌ری لی کراوه وه‌ نه‌ سه‌ر کاری چاک و خراپ خه‌نکی مدح یا‌ذهمی ده‌که‌ن و خودایش نه‌وایی ده‌انی یا‌غزایی له‌ کا .

انسان له‌ بیر و نیگه‌ین و زانیین ه‌ ده‌انی سه‌وره سه‌وره‌ دا سه‌ه‌یک وه‌ به‌ کتر ده‌جن هه‌ره‌ له‌ لامیک به‌ چاک تریت بیکری بیر و هه‌کار بکه‌وی ده‌توانی کاری سه‌ری لی سهره‌او بکا و بکا به‌ سه‌ری چا‌که‌ خویدا به‌ روونی قهرمووه‌تی : (بسی للانسان الا‌عاسه‌) له‌ سه‌هل ئه‌م استعداده که به‌ انسان دراوه له‌ شه‌ی علت چی بی مسلمانان که ایمانیان به‌ عدلی خودا هه‌به‌ و ده‌زان ظالم نیسه هه‌ره‌ که‌س

«۱» وه‌ ره‌یه‌راوه له‌ وتاریکی سید جمال الدین افغانی .

بو هر چی نه قهلا بدا دداندانی وه باور به بلینی وه ره شه ی ده کهن وه پیمان
وایه له سر کاری چاک چاکه یان دده نه وه وه له سر کاری خراب خرابه یان
دده نه وه ، له قوری نه زانین دا چه قیون ؟ وه له خوارووی پلیکانی انسانیه دا
ماونه وه ؟ چه شتیسه نه وانی دا نبشاندوه ؟ وه چیه نه وانی خستونه
لیتاوی به دبه ختیه وه ؟

نه سر به چاکی تی بنورین و ته ماشای نه سباب و مبیات بکهین ده بیبیزین که
ین چینه ی وه پانی که ونی مسلمان تره . ترس کوله که ی مده که تانی شکندوه
وه وروخاندوویه تی وه نه تهنانی بلاو کردوه وه نظامی تیک داو و اراده ی
شاهانی ست کردوه وه تخت و بهختی لی وهرگران وه دلی عالمیانی ضعیف
کردوه وه قهلا یانی خستون . ترس دهر که ی به رووی طالبانه وه به ستوه
وه نه مانگی هراچی له بار چای ری ره وانه وه نابرد کردیه . ترس آسان
ده که له سر پیاو هه لگرتی هه زاری وه خواردنه وه زووماری فقهیری .
سووک ده که له بار چاوا را لگرتی لیری گرانی نوکری . و بی ده نگی ده که له
سر وهرگرنتی سووک به تی به ددان به خودا لگرتن . وه پستانی قائم نهرم ونه ی
ده که نو باری گران هه لگرتن . ترس عیب و عاریسه له کن خاوه ن سبانی پاک
مردن نو چاکتره . ترس ده که به ده لانی هه زاری به ده شتی نهرم
ده زانی وه ژبانی ته نسه و تنووک و قور به ساری به خوشی و نعمت
حساب ده که .

من یهن یسهل الهوان علیه ما الجرح بمیت ایلام

پیاوی سووک دهر دی سووکی ناکشی زامی نه لدای . مردوو نایشی
کره لوک له هه موو ده میک دا تالای مردن هه چیز دیان راضیه بانه شمایی
بوی الا چاوک له ویش دوژمنانی بی ده بیبی ودرسانی بی نایشی ،
وه الا شهیک که روز به روز هه زار تره وه الا حین که ایشی زور به شدت
نه بی دهرک لکا له وه ژبانی هه موو شتیسه به قناعت له دهن هاوه پیشی
وایه به هه موو آره زوو سه لگرتیه .

ترس چی یه ؟

ترس ههرا نه وهی شه له دفع کردنی هه موو به سهرا هاتنه ده کهانی
 نه سازی . ترس نه خوشه که له نه خوشیانی روهی هیزی راگر « قوه سنانی »
 که یکه که له له رکانی زیان له انسان لاده با . بو ترس نه باب زوره هه مو یان
 نه حقیقتا راجع ده بیه به خوف له مردن مردن وهخت و سا که یکه دیاری نیه .
 نه وهنده دیاره که له بهینی دروست بوو نوو پیر یوون دایه له هه موو ده میتندا
 ده بی چاوه ری ی بکری هه ر خودا ده زانی که دی (و ما تدری شس ماذا
 تکه سب شدا و ما تدری قس بای ارض تموت) . خوف له هه مرگ نه وهنده زل
 ده بی که له نه خوشه پایا کوزه « ترس » پهیدا ده کا چوو که ترسه نوک میل
 ده بی له وهی که هه ر ده مری وه خوشی دنیا و آخره تی (نه سه هیزه کانی
 خوی وه کار به نیایه له و کاراندا که خودا بوی دروست هکتر دووه) له
 پیر ده جیه وه .

سجاعت و قدام زیان را ده مرگ بری جار انانی نه زان پی یوایه که له ده دوانه
 سه ای فنا بوون و له هه ر هه نئاوی که خطریک هه یه . نه سه ر یسیریک له
 انسانی خوی و له وهیزانهی که له ودا دروستی کراون بکانه وه وه له و پایوانی
 سه وهی دنیا که چلون کاری هه رانیان آسان کرده وه به آره زوی خویان
 سه یسه زون تی نوری بوی ده ده که وی نه وهی له به دهی دادی هه موو نارمایی
 و ده جی غوی یابانه وه وه سه و خهالی شیطانه به سه ریدا هانوه و ترساندویتی
 وه له ری ی خردای هه ر او نه وه له هه موو چاکه به شکی بی بهش کرده .
 له ره وشته په دهی شیطانه ناویه نه وه تازه لاهانی تیکه وی وایل و کومه لانی
 تیا ون بی عبیدانی خودای پی ده گری له ری ی حق وه ریان ده گری . هه ر
 ترسه ری دهی هه موو خویه که فاحز و بناغی هه موو به ده ختیک . کومه لان
 بازو ده کا و خزه پایه تی تیک ده ده . له شکران ده شکی و آلیان نه وی ده کا .
 پارده خان له آسمانی هه وره بی دینه سه ر عردی نه یه تی . له هه ری نه شته میتندا
 سه ر کردان وادار به خه یافت نه کا ده ست به نه ویان دیر نه کا بورشوت و ده مرگ

ترس نه یو عاره یو هه موو زه لاملېک بڅه یو کسان دې ایمان به خودا
و پیڅه بهران و روژی قیامت دین و آره زوو ده کهن بګهن له توله ی عملیاتو
به جی ی ګه وره .

پیوسته لاوانی میله اتی اسلامي « بڅه یو لاوان و ګه نجانی کوورد » و ګو دین
لی ی ویستون زور دووری بستګن له ره وشته له ویږه چوونکه له ګه ل ترسا
له و کاره ی خودا لی ی راضیه به جی نایه . قرآن زانان ده زان ویستنی مهرس
نیښانه ی ایمانه وه خودا به مهرس دلی بی دین امتحان ګه کا (الم ترالی
الذین قبل لهم صفوا ایديکم و اقموا الصلاة و آتوا الزکاة الخ)

هه لمت بدن له ری ی خطا و خه رجی مال و روح یو بلیند کردنی کلیمه ی حق
که وهل نیښانه یکه یو ایمانداران خودا له قرآن دا نه نیا به تکیفاتی شرعی له
خواه ی ایمان راخی نه بوه و له ګاورانش ګو تګلیا ته ی کردووه به لکوو
نه نیا ده لېلک له بهر ایمان دانانی رووحه له ری ی بلیند کردنی کلیمه ی فوجید د .
له دلیندا دینی اسلام و ترس پیکه وه خه زابنه وه چلون ددی ملمان بترسی له
دوره تیکدا دینی ګو نفونلی شجاعت و اقدامه و کوله کای له دینه اخلاصه یو
خودا و یردانی مخلوقه یو ره ضای خالی . ایماندار که سیمه یقینی بی ګه جهل به
ده ست خودایه ګه ی ګوری هه چلونلی کیف یقینی سستی له به جی هینانی فرض
کړاودا له جهل زیک ناکا و اقدام ده قیتیکلی لی کهم ناکا . ایماندار ددی په کی له
دیناته هه لېزیری یا بزی په مهرنی یا بهری به شهید ی و هه لفری روحی یو لای
سرو ، بهشت و جوت بی له ګه ل سکروین و دلائیکانی دقرین کسب یی ی
و این ترس و ایمان پیکه وه خه زابنه وه نفی فریب داوه و عقلی و شرعی لا نه ماوه
و هه وای له قرماری پی کرده ، آیاتی قرآن شاهدی ګه دین که ترس نوک
له ایمانی خوبدا درو ګه کا . له بهر ګه مه له مه لایانی اسلامي که وارنی
پیڅه بهران ګه ګه ی حق و ده رخن آیات و احکامی خودا و بهریر اخلاقی ایښ
نه سی به به لاملان و شجاعت بګهن یو بلیند یونی کلیمه ی ګه ل ، و بهی بګهن
له تله یی و دانیشن له به جی هینانی ګه یی واجب کړاوه . له بهر عینا زه مالیکلی
که م له دوو وظیفه به جی یین و معانی قرآن یو هه موو کس یسان بګهن

و زیندوی بکه نه وه له دلی مسلماناندا دهیمن لهم میلله ته دا نیشانه یکی وا
تا قیامت ایمنی و چاوهان پی نه کهوی هر لهم دنیا دا مه زنی قدیمی خوی بینه نه وه
زیر دهستی خوی . مسلمانان فقط محتاجن که میت آقا دار بکړنه وه نه وادهم
دهیمنی په لمار د بهن و دهک شیران وه و هر ده گرنه وه نه وی لیسان نه ستیخوا وه
و راده گرن نه وهی ماویانه و خودا مقام و د، ره جهی گوریان نه دیو دنیا دا به
نصیب ده کا .

ح - م

نه نه ده بیانی فارسیه وه ده ٣٤٧ توی دهس کاری

دهرمانی خویندنی له قو تا بخانه و هر گره

بو پیاو له کوللی دهردی. ز، زانی خراب تره

روژی شیطان له دوی نه وهی ییچوه کانی کو کړد، وه رووی تی کردن :
- هر که به باسی قوماری و خه لک وه سهر زاله به رانی خوی بکړنه وه
داخوا گمان به دلی من جو لاونه وه
١- نه سرو کوریکم ده نه دا که ما ده نامووسی ژنیک بکا دلی زنه تیویشم وه خرت
و پرت خست چاو داخوا نه روو سووری و روو سیه تی خوی ده بهر دهستی دیوی
آره زوو تی ، زیناحم پی کردن .
٢- چوومه دلی دوستیکه وه پیاو توبه کاریکم پی گرت بر دمه مه پنخانه به سویندی
طه لاقی کابرا دوو پیاله م به گهرووی دا کرد وه سهر هزار کفر و بیدینی
دیم به راند .

نه وانی دیش هر به که باسیکی خراسان دلی سیراوه : به لام به یک نه وان
کرومات له خوارووی هه هوان دانیشووو شیطان رووی تی کړد :
- روله تو بو چی ده نگ ناکه !
- کاریکی وام نه پی بنام نه نیا شتیکم کړد وه نه وی هیچ !! -
- بله یزانم نه و چیه ؟

— تازك كورى ده برد ده بهر خويندني بنى جوومه بن چنگيه وه قور به سرت
 به چيته بهر ولاغان • موى كاريكي بگري • دروينه بگا • فيره جوت بن •
 به خويكه چه قال به قال و چه رچى و دهس برى بازار • وهك شا بهرى ده جن —
 بخوينى دهست و بن سپن و ته وه زهل ده بنى ته تو هيچ بو خوشى له برسان ده سرى •
 بن به شيمان بووه •

— له من كوى نهوى تو كردووته لهرمه شتى هه موو خراپه يكه • ماكهى شراب
 و زينداچ دزى و پياو كوژى بووختان و شه يسه حه تى فروشتنى وه طهن
 و شه رى و نامووس وه هستى توله به باره و جاسوسى كردن له هه و نه ژادان
 بو قازانجى ينگانه هه موو ميوه و بهرى نه زانى و چهله • هه ژار نه با سدا كو تويه :

به جا هيل بلى جه هلى صاحب ئه مهك

دهسى پسته وه تا كو ده چيه ده رهك

ته وه نوم كرده خه اينهى خوم و نه وانينى ده بنى به بنى ده ستورى تو بجوولينه وه

كوردي به ناو بانگ :

مه لاه معروف كو كى

مه معروفى كو كى له شه نه ره به ناو بانگه يانى قهرنى بيستمى كوردوسه ستانى
 به ناو بانگ • كورى يوسله باوكى به فه لاحت خهريك ده بوو • له دووى مانگى
 به ناو بانگ : دى ماه « ۱۳۵۴ شمى له دى « حاجى خوش » له دايك بووه زور تر
 له شه رى تورجان و سه ردار آوا خويندويه كى و مودهى بيست سال له « كوكه »
 نرسين كرد له سالى ۱۳۰۷ مالى هاته شارى ساپلاغ له سالى ۱۳۱۵ هه ر دووك
 چارى كه م يينا بون • بو معالجه زور هه تى چوى دوكتري كرد وى نتيجه بخش
 له و كركه ي پياويكى زبك و قسه خوش و متواضع و قه د بلند و ره قه له بوو •
 وه كركه شادى روزگار به كه بليندان نهوى ده كا اغلب عمرى به ننگه ستى
 رسايند له روزى سى شه سى مانگى خه رمانان (شه رور) ۱۳۲۴ شه سى

هجری بمقارای ۱۹ رمضان ۱۳۶۴ قمری هجری ۲۸ اوت ۱۹۴۵ میلادی پاش نه شویشی
دریژ له سابلانغ وفاتی کرد و له قبرستانی ملا جامی داوینی داشا مجید نیژرا رحمتی
خودای بی بی - کوهی به کووردی و فارسی و عربی شعری کوتوه گهلی
شعری له بانی اشخاصدا هله بیهوده و شعری وطنیشی زوره له هله بیهوده
لهولنی شعری کووردیه تی :

گوی شل که برا له غهزه له نصحت و پنده
وا آبسه سه بیتی به یه مه یکه به خنبد
رووح به فدای تو که سه میلهت دهرستی
بیسزاره له مه حکومی و آزاد به سنده
هر کهس که ده گهل میلهتی خوی نه بی چا بی
ذاتیکه که عالی نه به و فکری بنسده
له میلهته مه حرومه له آزادی و شادی
آزاره له بوم و وه طهین بو نه به ره نده
ده خلیفه مه حرا و دهر و دهعت و بیابان
وهك غوولی بیانی و حیوانی چهره نده
قدیمی و دهكو نه قرب و وهك مار و ره طه یلا
مه یلی به گهزینه و دهكو جه یوانی گهزه نده
باع نه مه یه بی کهس و سه ردر و ره نیمن
هر بو به شه له ام ایله که سه ندیده و سه نده
هر متفقا دهس بدهنی نهی که نه قه لبی
یهك قروه تی بی لازم له بهند و که نه نده
(توفیق له خرداوه نده له سه ر ایله قبا مه
یه نه حابه بهرین فرسه ته وهك شیری درنده)
له سدد و طه نیسمانه به سوورزان بشکین
لهت لهت بکهن لهم قه بده به شمشیری و به نده
لهو لهذه تی آزادی و حوریه تی نه قبی
صدد سر ته به شیرین تره لهم شه کهر و قه نده

م - ح

گه بنینه ی نه ده بیا

گوله میلاقه و وه نه وشه

همین

هاته دهر مانگی هه وه لی به هار گتوله میلاقیك له لیوی جوبار
هیندیک له ویی دوورو نه وشیک بوشین وه نه وشیکي چون ؟ مل کهج و سه رشین
روژیک وه نه وشه ککووتی به لاله هه مه پرسبار یک له تو براله
وه ره به راستی وولام ده وه بوته به گری-ی سر دلن نه وه

نه تو روخسارت واسور و گه شه هه ناووت بوچی وهك خه لووز ره شه
میلاقه: چت له وهی داوه دس هه گره لیم رازی دلی خوم بو به تو بلیسم
هه نه وشه: سویندت بو ده خوم هه نا بیسم رازی تو له کن کهس نه درکیم
میلاقه: که وایی ایستا گوی راکره بوم تا به تو بلیم ده ردی دلی خوم
نه من له خاکی کووردان روواوم بهو آوه سارده خوشه دیراووم
به شه باکهی کویستانی کووردان گه شاه وه و بوم به گویکی واجوان
چا کهی کووردانم ده چاوی دایه که ی نه وه له کن خودا ره وایه
کوورد واهه ژار بن من هه ژار نه بوم نه وان داخدار بن من داخدار نه بوم
هه ناووم ره شه و جهرگم سوتا وه چون کوورده واری داگیر کراوه

میلاقه: لوهی من ده که ی وه نه وشه که چی بو خوت هه میشه کز و مل که چی
وهك من حالی خوم گیرا وه له بوته توش بگریه وه بومن ده ردی خوت

ونه وشه: میش به ده ردی تو سرفستارم هاو ده ردی توم و وهك تو هه ژارم
نه تو هه ناووت بو کووردان بو رهش میش بو کووردان سهرم نا له ههش
به مای که چم وه کووردان ده چم چون کوورد هل که چن میش هل که چم

تاکه‌ی وه کو دیوانه نه‌ژی ؟!

فانی

کوورده تاکه‌ی وه کوو دیوانه‌ی و دیوانه نه‌ژی
له معارف له لهده‌ب نا، فر و یگانه نه‌ژی
سله‌ی جهل به پچرینه علم بخوینه
به شه‌رف لهو ده‌مه آسوده و مه‌ردانه نه‌ژی

دیسان

کوورده وه‌ک پرده له ژیر باری نه‌رانی شات
وستی خاکی وه‌ته‌ن ته‌نگه وه‌کوو زندات
خه‌نجه‌ری جهله که شیرازه‌ی ریکیتی بری
مغازی قاریکی که سبابی زلیی خنکانت

په دیسان

مبلله‌نی کوورده‌ی ستم‌یده هه‌موو دل ریش
هه‌چی باری خه‌ف‌ت و ظلمه له‌وان له‌ی کیشن
چونکه بی شمع‌ی ذکا ون بووه‌ری-ی زنده‌میان
صوفی و سایل و حمال و دز و ده‌رویش

دیسان

من و تو هه‌ردو له خوش‌بین و ده‌وا پیوینه
چ ده‌وا دینه‌وه تحصیلی ذکا پیوینه
له طریق نه‌ده‌با له‌ی کووری پاکیزه‌ره‌ووت
له‌ریکی حرص و هه‌وس و غدر و ریا پیوینه

گووناهم چی بوو ؟!

بهم دهردهت بردم

بیست و حوت ساله من ره نجه ری نوم
به نان و آوو جل و بهرگی خوم
خدمتم کردووی له ایران و روم
له پیناوی تو شکاره نه ستم
که چی هشتا هر دیل و ره نجه روم

گووناهم چی بوو بهم دهردهت بردم یو چی به ناحق واسوکت کردم

بیست و حوت ساله من له ره تینی -
به فر و وینال له م به له تینی -
روزی نه وعدهکم هه ل له به ری نی
بی مه رای خرت دنم له شکی نی
که اینک قما وازم لی دینی

گووناهم چی بوو بهم دهردهت بردم یو چی به ناحق واسوکت کردم

بیست و حوت ساله من آووشی نی یوم
له ری ی زیانا شیم بی نی نه که و تووم
لات ی پوژ ساردم هر وه کرو مردووم
قایی حومانی نی حشرت پی کردوم
هیوام نه عافیه تازه له ده ست چووم

گووناهم چی بوو بهم دهردهت بردم یو چی به ناحق واسوکت کردم

بیست و حوت ساله ناله ژبانم
له اینسان لایسم نه پینی چه یوانم
له ژار ده سینی ایم زور بهریشانم
دنگه ی روکار لایسم مالی ویرانم
وا به خرت نه لایسم حامی مه لالسم

گووناهم چی بوو بهم دهردهت بردم یو چی به ناحق واسوکت کردم

بیت و حیوت ساله هدر به تهماتم
 چاره ری-ی نه ختی لطف و خه لاتم
 بپوژینه وه خاکسی وولا تم
 هیچ گویی ناده یته دهر دو آوا تم
 چوونکه ده یزانی بی ده سه لاتم
 گونا هم چی بوو بهم دهردهت بردم بو چی به ناحق واسوکت کردم
 بیت و حیوت ساله زووخاو له نوشم
 له ظلمو زورت هدر چاو له یوشم
 بو ره خامه ندی تو کی ده صو شتم
 له بهر تو خه بهم داوه له خو شتم
 واتی سه یستم صه چه ند بی هو شتم
 گونا هم چی بوو بهم دهردهت بردم بو چی به ناحق واسوکت کردم
 بیت و حیوت ساله دلم بیت پر ه
 احزالم به ده ست تووه زور شمره
 سه د به بینی بده ی له لای من ...
 به سه نی ایستر له م قره قره
 نوکه ریت ناکم ورسم هدر ه
 گونا هم چی بوو بهم دهردهت بردم بو چی به ناحق واسوکت کردم
 بیت و حیوت ساله له غره ی خوم داوه
 وازم له هه موو که سی هینا وه
 نوم مروتو دنیا م خستونه لاوه
 بریه بیم ده لین که وروو ریژ ما وه
 نه وه ی قوی ناسیی ملی شکاوه
 گونا هم چی بوو بهم دهردهت بردم بو چی به ناحق واسوکت کردم
 بیت و حیوت ساله دم به هیاوالم
 جاری نا بر سی له حالی زارم
 سوونام پروکام زور بی قه رارم
 نه زانی له تو بو چی یزارم
 شاره زای دهرده می و ناکه ی نیمارم

گو نا هم چی بوو به م دهردهت بردم بوچی به ناحق وا سووکت کردم
 یست و جهوت ساله به بی زیاد و کهم
 نه پاریمه وه هه رهاوار ده کهم
 یا خردا کافریش نه بی به جه سستم
 هیچم بی ناگری دیل و دهوت به ستم
 وبلو سه رهم ردان بی تینی خه ستم

گو نا هم چی بوو به م دهردهت بردم بوچی به ناحق وا سووکت کردم
 من ره نجه ریکم پاک و به سه زمان
 هه ولم بو داوی به دل و به میان
 به سیتی ایتر دروو ته فره دان
 واته بی عدل و انصاف و ویدان
 نه مکه ی به دیل و

گو نا هم چی بوو به م دهردهت بردم بوچی به ناحق وا سووکت کردم

ته زانیت؟

که آغای احمد کسروی تاریخ زان و نویسمری به ناوابانگه نه کتبی
 « شیخ صفی و تبارش ص ۴۶ » دا پاش تحقیقات و ورد بوونه وه یکی طولانی
 نه بیت: (جه دو آ بای شیخ صفی نه کوردیستان له سنگار «سنگار» یا له
 دهورو به ری ویره هاتون) وه نه «صفوة النساء» دا فیروز شای زرین

کلاو که یککه نه باوکانی شیخ صفی به (الکردی السنجاری)

باس دکا. نه وای بومان زانرا که پادشاکانی صفوی ریشه یان نه چته وه سر
 کووردان. وه ده بن وانش بیت چوو تورو نه نیر جیدری کانی عراقدا که
 به نه مالیکی علم کوردیستان واهه دهوره که طایفه ی زان ده عمل صفی به کان
 یککه وه ایسه له م بابه تیره سه نه دیکه ان وه گیر نه که و تیره رجا ده که این
 ده رکس له م بابه تیره ده دهره کیستی وه گیر که وی که له بابهت خرمایه تی
 صفویان و جیدریه کانه وه بدوی زردان بزرن *

« ره نجبه ر »

هاوار - من ره نجبه ریکم به ره نجی بازوو
 آره ق نه ریزم روژ و شهو ماندو -
 زستان دار ککر و به هار. دسوانم
 بایز جوتبار و هاوین سه پانم
 سانه و هم نه له سايک ساتی
 نه که آغام زوویر بی نانم نه داتی
 حلتی غلامی آغام نه هووی به
 جی نه و بهرموی به ری و جی به
 زور جار له مه لای. گزوندم بیستی به
 ناحزی آغا ته لاقی نه

بایز هاوار نه زانم که قر ره نجبه ر
 کووریکی آزاو ژیر وایی که ری
 له ساردی و گرمی آره ق نه ریژی
 له شپیرینا قالی نه چیزی
 که وایه. بوچی؟ روت و هه ژاری
 مه مگر میبروده ی ده سنی زور داری
 رزگاریت نه له دبیلی و به ندی
 که وایی بوچی؟ تو هونه ر مه ندی

هاوار - بایز گیانه که م هووی بگره برات
 من ره نجبه ریکم ماندو بی آوات
 جی له روژ. آوا. جی له روژ هه لات.
 جی غیر ککراووم عزمم بی و سبات
 جیم پی بسیرن فرمان ره وایسم
 هدر چونی بلین ته بی وه ها بسم
 خاوه نی فرمان ته و نه م ژییسی
 ایسی بو نه که م خووینم نه ریسی

بايز - هاوار له زالم زور به ختياري
 له جی ايش كړدن . يېكجار به كاري
 انتاجي زه وي تو ده ي لېي به رهم
 كه چي حرامه له تو زور و كهم
 تو له بهر هه تاو زه حمت ده كېشي
 نه و له سېبه را به كه يږ و خوشي
 خاوه لي آو و زه وي درويښه
 كه تو ره نېج بده ي حلالې تويښه

هاوار - بايز له لي كهي ده بېم به ختيار
 كه ي رزمگار دېم له له رك و آزار
 نه بي هه تا كه ي هه ر خدمت كار بېم
 هه ر به نېج رو بېم بړسيو هه زار بېم
 نه بي تا ماووم هه ر وا بي حالم
 هه ر رووت و قووت بېن خوم و منالم
 هه ر كړده وي من بړده ي آغا بېي
 هه تا كه ي نه بي له م كار ه وا بېي

بايز - هاوار هه مېشه تو به ختياري
 چوونكه دوچاري له رك و آزاري
 تو كه ره نېج بړي بو خدمت كاري
 كه خاوه ند ايشي بو چي هه زاري
 هه ر آره زو كه ي وا نا بي حالت
 رووت و قووت نا بي خوت و منات
 كه ي . ده ست بېي كرد زور لي كړاوي
 به ختيار له زي ابتر نا ماوي

هه‌ی لای لایه

هه‌زار

روله روناکی کلینه‌ی چا ووم بهندی جه‌ری و دل هیزی هه‌ناووم
ریحانه‌ی بون خوش سووره‌گووله‌کم آو پرشکینی کوولی دله‌کم
چولو مه‌ی لستوم ره‌می حیاسم هه‌نگوین و قه‌ندم لوغلو نه‌باتم
خه‌وی خیرت بی بستو دره‌نگه نا کهله‌بابی به‌یان بی ده‌نگه

هه‌ی لای لایه روله‌لای لایه

ایستو به‌زه‌یت به‌من دا نایه

ژیر به‌وه روله‌ی ژیر و جیوانم له‌داخی لاک ده‌گری ده‌زانم
کروم من بیرم له‌تو زیاتره ده‌سرازه و لاک بت بی چاکره
ده‌لی بی جسم بو ده‌سته به‌ستم به‌و به‌ند و حبه‌من خسته‌جه‌ستم
له‌نیو کورد له‌بی ده‌سرازه لبه له‌و به‌ند و قنل و قه‌رازه نیبه
بو چاره ره‌شیت نه‌ماوه تینم هه‌ره‌زی ده‌کم مهرست نه‌یینم

هه‌ی لای لایه روله‌لای لایه

گووی سره‌پیت بلم له‌به‌رجی وایه

راسته تو نه‌وه‌ی شیری ژیا نی نه‌ته‌وه‌ی پاک‌ی مه‌لی کووردانه،
به‌لام چوئکو کوورد نه‌وه‌ند بی که‌به به‌شی له‌دوئیا کورت و محبه‌سه
بویه ده‌ت بیچم تا خووی بی بگری نه‌ک تا من ماووم له‌به‌ندا به‌ری

هه‌ی لای لایه روله‌لای لایه

هه‌زار نی بیینی دووا روژم لایه

بوت به‌خت ده‌کم شمیری دریزم سه‌د تالی و سویریت له‌سه‌ر ده‌چیژم
نه‌مامی بالات به‌فره‌م‌سکی چا و شو و زیوه شو‌لیی ده‌نیم شه‌واو
سه‌د چاک و پیرت بو ده‌خو لبه‌وه له‌به‌ر سه‌به‌رت به‌حه‌سیمه‌وه
هه‌ره‌سیده بوی نه‌ته‌وه‌ی خالم ده‌ت بری به‌زه‌یی نایه به‌حالم

هه‌ی لای لایه روله‌لای لایه

ده‌ک خاکم وه‌سه‌ر ره‌نجم به‌بایه

په شپو پیت خو شه ته سپیر نه مینى
 قه له م ده ست ده په بیه مه کته یی
 نه و کاتی له کله ل کاکت دوو به دوو
 ده س ده نه ده س به له برآی و ته کبیر
 سر به ستییت یی بلیم بکه ویه شوینى
 به وخت و بى و وخت له خویندن نه یی
 به ن داری حقی له ده س چو و
 یستان به قه له م په ک و به شمیر
 هه ی لای لایه روله لای لایه

شیریش سه و هری له قه له ها یه

پک نامه ره شیکا به داد و هاوار
 په ک له فور نیشی بچی بو نکا
 ته و په له قاضه ایست له کن من
 نه و ته قه لایه بو دواروژ با شه
 پک زه ویی سوور کا له خوینى به درکا
 په کیک قور به سر دووژمن دا بکا
 ده کی به ند لاده ی له ده ست و مهر دن
 چو وچت هه ولى بده ای وروحه وانه
 هه ی لای لایه روله لای لایه

ده س له ده س ته و فقی له کن خودایه

روله نیشنمان چاوی له ریته
 بویه نه ندامت و هک مبینای یی گهر د
 چاکه چرویه وه بو و ه من نه ی کور
 یت بلیم روله سرما به ی جبه
 دایکمان هیرای دواروژی یسته
 خاوین راده گرم به سد رهنج وده رد
 قوش بی "رزانی" له پو خیزین و خور
 بو پرده بازی ری ی آزادیه
 هه ی لای لایه روله لای لایه

نیشنمان بو نو ده س ته و درعایه

روله نامو و ست و ه ک خرمه کانت
 شرمه ی می هره قبه قی زایه
 نه و که سه پیا وه بو خاک و وآزی
 له ت یستی و ه روله له زانای زه وین ؟
 نه فر وشی به پو ل ده ستم داما ات
 ده وید روور ه شی هه ر دوو دونیا به
 میا ن بدا به چه ک به یی ناوی
 ییا وانه مردن نه ک ژانسه ژین

هه ی لای لایه روله لای لایه

پخوینه نه زانای جرمه ده س نایه

نویسنده گان فارسی بنخوانند

۲۰۰ ج

فتمی از اکراد از چهار هزار سال پیش از میلاد مسیح تا کنون همیشه خود را کرد معرفی کرده و مورخین آنها را بلفظ کرد یاد نموده اند. و این قسمت کردهای هستند که از طرف آرات یعنی کوه (گودی - جودی - آگری) آمده اند و در امتداد دجله و فرات غربا تا سوریه و حامات و سواحل دریای مدیترانه و شرقا تا خلیج فارس و سواحل دریای عمان پراکنده شده اند قسمتی از اکراد نیز در چهار هزار سال پیش از میلاد، با هندوها، اروپاییها

پارسها، در یکجا بوده اند که از این محل اصلی بسمت خاور ایران و از آنجا هم بجنوب بحر خزر و تا منطقه آذربایجان و واحی اسپهان و همدان و لرستان پراکنده شده اند و این کشور پهناور را «مادایا» یا «میدیا» گفته اند؛ و کلمه «مادا» در قرن نهم پیش از میلاد یونان قبیله سکورد، لر، خزر، دیلم، گیل اطلاق شده و کلمه سکورد مقتدر بر آلت به همین ترتیب گروه کرد از ایران امروزه به کردستان کنونی آمده اند و این مانع از این نیست که در هنگام آمدن ایشان یک گروه دیگر هم و یا چند تیره دیگر مختلط بنام کردو در کردستان مرکزی زندگی می کرده و یا گروه جدید امتزاج یافته باشند.

حقوق سیاسی و منافع با کرد با پارس

از سوابق تاریخی و آرام خاور شناسان روشن است که کرد و پارس هر دو آری نژاد و با هم برابر و از یک پدرند. کردها که همیشه به سلحشوری و شجاعت معروف بوده اند گاهی با پارس مشترک و گاهی به تنهایی دارای استقلال سیاسی و اقتصادی و اجتماعی ثابت و معین بوده اند

قهت نابزم

هیم

سهرچی نووشی ره لجه رویی ره ره نوو دهردم نهمن

قهت له دهس لهم چهره بپله نابزم ماردم نهمن

هاشی جوی که زالوو سهردنی پور خال نیم

عاشقی سکبو تهلانزو زبنده نوو پهرم نهمن

من له لومه و قاله و زنجیر و دار باکم نیه

لهت له نیم کهن بم کزوت هینتیه لیم کوورده نهمن

سهر له برسانوو له بهر بیجاکی ایرو رهق هدایم

نوکری ییگانه باکم قاله سهردهردم نهمن

هخامنیه کورد اقتدار یافته پارس تابع او بوده است (حکومتی گوتی ، کاسی ، کیان ، ماد اشکانیان و ..) و در هر زمان که پارس مقتدر شده کرد مطیع او بوه است (حکومت پشدادیان هخامنشی و ..)

خط کردی

کردان از حدود قرن دهم پیش از میلاد تا امروز دارای خط و کتابت و ادبیات بوده اند و افکار خود را با حروف (ماسی - سورانی) و یونانی و آرامی و سریانی و میخی نوشته اند . پس از غلبه اسلام بجای آنها حروف کوفی معمول گردید و اکنون نیز بجای حروف کوفی خط نستعلیق و حروف لاتینی در کردی معمول است .

زبان و ادبیات کردی

اگراد با لهجات متعدد تکلم کرده و میکنند و تمام آن لهجه ها را زبان کردی میگویند و جملگی از یک ریشه سرچشمه گرفته اند . یعنی از مشترکین میگردند که زبان اگراد ماد همان زبان اوستا بوده است . (استرابون) یونانی میگوید که ماد و پارس زبان همدیگر را بخوبی میدانستند و این خود دلیل است بر اینکه این دو زبان با هم فرق داشته و از یکدیگر متمایز بوده اند .

اکثر مورخین مصر چند بابی که زبان مادها همین زبان « کردی مکری » بوده است چنانکه « رند و اوستا » که به زبان مادی نوشته شده خیلی نزدیک به لهجه مکری است و با همان زبان مکری است ، این نظریه از طرف « هپوارت » و « دارمستر » و بعضی دیگر از متخصصین تأیید شده است . و نتیجه این است که زبان اوستای زردشت زبان کردی مادی است .

زبان پارسی عم دران دوره همان زبان بوده که در آثار « استخر فارس » نوشته شده است ، و تقیه در اکتشافات اخیر حاصل شده همین است که کرد ها کلمات زیادی از عربی داخل زبان خود کرده اند و مثل افعال خود را حتی الانمقدور حفظ نموده اند ، اما بعضی زبان فارسی که در این قسمت بر چند اغراض رسیده است و رابطه خود را با اصل فارسی قدیم ست کرده چنانکه حالا نوشتن کاغذ بر زبان کردی شده خیلی آسان است اما به زبان فارسی ساده چندان آسان نیست و اکثر نوشته نزد غالباً از کلمات نامربوط و خود در آورد تشکیل خواهد یافت ، حتی در کردی آرامی که در کوهستان واقعند و بهتر توانسته اند رابطه خود را با اصل زبان کردی حفظ کنند ؛ برای زن و مرد افعال متفاوت دارند . مثلاً میگویند « فرهاد آما » و « شیرین آمانی » یعنی فرهاد آمد و شیرین آمد « فرهاد اوا » و « شیرین توانی » یعنی رفت ، که زبان فارسی فاقد این امتیاز است . از منابع دجله فرات تا خلیج فارس در قلمرو زبان سکردی بود ، است و هرگز این زبان اول « آرات » بعد « زاکروس » بعد از آن « اسپهان » سپس « نهاوند » بعد « همدان » یک وقتی هم « همدان » بوده است ، با بر این می توانیم بگوییم که لغت کردی

در تمام ولایات ایران قدیم عمومیت داشته است. فارسی قدیم و زبان «اوستائی» یعنی زبان کردی مادی و «سانسکریت» هر سه از زبان مشترک آری متولد شده است، بعضی همان کرده اند که زبان سکسردی يك لهجه مشتق از فارسی است. سر «سیدنی سمیث» مؤلف کتاب تاریخ آشور می نویسد که این همان اشتباه است زیرا زبان کردی دارای نظورات حقیقی و قدیمی است و از زبان فارسی قدیم «لوحة دژیوش» خیلی قدیمترت بهمین دلیل علما می توانند بگویند که زبان کردی در قرن ششم قبل از میلادیک زبان مستقلی بوده که هنوز زبان پهلوی بوجود نیامده است (با بعضی تصرفات از تاریخ کسرد و کردستان جناب آقای آیت الله مردوخ استناد شده است)

این اواخر در بعضی از روزنامه های ایران مقالاتی بقلم جناب آقای دکتر سنجابی استاد دانشگاه تهران و بعضی دیگر از چاپلوسان مزور و عذریران و کید نما انتشار یافته و افتراءات و اکاذیبی با شاخ و برگ را با کراد ایران نسبت داده اند :

۱- خیلی زحمت کشیده اند که اثبات کنند اکراد ایرلی هستند .

۲- اکراد خیال تجریه ایران را در میزوراند .

۳- اکراد متهم هستند . و پزائین و اوامر دولت را رو نمی آورند .

۴- اکراد هیچوقت منفردا دارای استقلال بوده اند .

۵- زبان شیرین و نیرومند کردی مغنظ و مشتق و با عشوش زبان فارسی است .

هر چند در ضمن مقدمه جواب هر يك از این افتراءات داده اند ولی باز می خواهم بطریق اجمال و تفصیل باین پنج فتره جواب داده و بر بدلان هر يك ازهمه پرهان نمایم :

اما قسمت اول و دوم و سوم : ما امثال آقای دکتر سنجابی را که یکی از شخصترین نژاد پاک اکراد است بالاتر از آن می دانیم که باو نسبت افتراء یا کذب بدیم و آنچه نوشته اند شاید تحت تأثیر بعضی از هوچوگران و قلندران پست فطرت که بعضیها خود را کردهم معرفی میکنند و بعضیها خود را روزنامه نویس و مجله نویس و مؤلف بشمار آورده اند و می خواهند باین هوچوگرها مقام و منزلت بدست یاورند واقع شده باشند و با واقعا خواسته است اظهار عقیده بکند و البته عقیده محترمت و هر کسی عقیده خود را باید بموجب اظهار کند ؛ ولی میگویم ای آقایان محترم : اکراد ایران عموماً معتقد هستند که اکراد گناه خورده اند زیرا پرچم ایران زندگی کنند یا در زیر پرچم دیگران از پاکترین نژادهای ایران هستند و این خاله پاک مهد نیسان آنهاست ، ایران میهن و زادگاه عزیز و ارجمند آنهاست . اکراد ایرارا از هزارها سال پیش از تمدنی جهانگیران و متدیان نگه داری و سر راه سر بسته و تمامیت ارضی ایران

فداکارها و جانبازها و خونریزها کرده‌ایم ، و مانند شیرزبان بیکر خود را هدف تیر دشمن قرار داده و نگذاشته ایم یگانه باین زمین مقدس پا بگذارند و تاجان داریم در مکه‌داری آن می‌کوشیم ، ایران و سلطت ایرانرا از آن خرد و خود را از آن او میداریم زیرا اولین سلسله شاهان ایران « ماد » یا « کرد » بوده‌اند و پس از هرمز اسکندر مقدونی که کشور دچار هرج و مرج و اختلافات داخلی گردید سلاطین بر رستم اشکانیان کرده اختلافا تراریده‌کن کردند و مدت باز صد سال امیرالموری و شوکت ایرانرا نگهداری و به باوج عظمت رسانیدند ، پس از غلبه اسلام که بنیاد استقلال ایران از دم پاشیده شد سلسله‌های از اکراد در ایران کوشیدند که از از ایران بر رستم را در عالم زنده کردند ، اکراد به قانون اساسی ایران احترام و ارج می‌گذارند اطاعت شاه و دولت را بر خود واجب می‌شمرند ، اما کسانی که اکنون مصلحت امور دولتی ایران هستند بظاهر برای عوام قریبی خردشانرا ایرانی و ایراندوست معرفی می‌کنند در صورتیکه اینها دشمن ایران و قانون اساسی و مزدور یگانه هستند . این آقایان سرتیپ هوشمند های « بی‌اصل و نسب و فاشیت را به جان و مال و ناموس اکراد انداخته‌اند از هیچگونه نامردی در حق به اکراد دریغ نمی‌کنند . دو سال قبل سرتیپ هوشمند افشار پس از تخریب شهر سقز سبب شد که قصبه بانمرا قطعه آتش نوردند و اکنون اهالی وعده زیادی از یگزدستان آتیا در خاک یگانه بسر می‌برند و چند ماه قبل باتانک و توپ و مسلسل و هواپیماهای بمب افکن به اورامان مریوان برای فرو بردن آتش کینه‌اش تاخت زن و مرد و پیر و زن و بچرا از دم تیغ و گلوله و بمب و بمب‌گرا نید و خانه و کلبه ، محضر آنها را هدف بمبار قرار داد و همه را از بنیاد در آورد و چند نفر از یگراده‌گمارا به اتومبیل بت و نابودشان کرد .

یک خلیفه جناب شیخ محمد فرزند مرحوم شیخ حمام‌الدین که برای اصلاح و جلوگیری از خونریزی به لرد هوشمند رفته بود به دار کشید ، هر چند پناه و روزنامه‌ها و اوئیای دولت کتگرافات نمودند و دادرسی خواستند کسی به آنها جواب نداد تا اینکه خانواده مانند که آسیبا و کشته‌ها به خود ندید آنوقت سرلشکر جهانبانی را فرستاد که کار آنها را اصلاح کند و او پس از مراجعت دستور داد با فرمان و سر بازاری که اورا هانی و مریوانی را بسیار کشته‌اند مدال بدهند سر بازان بهلاک رفته‌را شهید می‌نامند ، باکسراد فوجا و بچورد فشارهای سخت آورده‌اند که معلوم نیست که روزگارشان به چه روز سپاهی سر می‌کشد .

آقایان شما در نوشته‌ها و انشانت خودتان اکراد را اصیلترین نژاد ایرانی می‌نامید و از حیث دین و اخلاق و آداب و سخاوت و شجاعت به نیکی یاد می‌کنید ولی در عمل آنها را به فجایعی که در دوره حجر سابقه ندارد نابود می‌کنید و به دین و پیشوا و دین آنها فحش می‌دهید

شما تمام آثار فرهنگی کردستان را نابود کردید و در عوض چند باب دبستان را باز نمودید که جز سوء اخلاق چیز را به کودکانهای اکراد نیاموخت از بهداری به بیجوجه اثری نیست مردم در آتش امراض گوناگون جان میدهند و در فقر و بیچارگی میوزند، سه نفر از اهل مهاباد که چند ماه قبل برای ادوات شخصی به رضایه میرفته اند زاندارمهای « بالانیش » هر سه را دستگیر و یکسره به تهران فرستاده و اکنون در قصر قاجار بسر میبرند و تاکنون از آنها سئوالی نشده معلوم نیست به چه منتهای زندانی شده اند .

شما معتقد هستید که باید مأمورین تمام نقاط کردستان را از تهران بفرستید و به جنگونه حق و مزایا برای اکراد قائل نمیشوید باین هم راضی نیستید میگویند اکراد خیال تجزیه ایران را در سر میرورانند ؛ خواهش میکنم معرفی فرمائید اکرادی که خیال تجزیه ایران را در سر دارند کیستند و کجایی هستند و مدرکتان چیست ، شما خیال میکنید که اگر مأمورین را بجای فرستادید هر قدر اوقات مردم آن-امان را در نظر دولت بدتر خواهد شد بهتر انجام وظیفه کرده است ؛ چرا هوشتانرا جمع نمیکند و فکر اساسی بدخل خود و جامعه نمیکند ؛ دولت باید یردبار باشد ؛ مردم را تربیت کند و زندگیشانرا تأمین نماید صرف نظر داشته باشد و با محبت و شرافت به مردم بنگرد تا صاحب میهن و دولت در قلوب افراد جایگزین گردد .

کرا بخدا شما این اخلاق را دارا هستید ؛ حاشا و کلا شما از تکلیف مزایای اخلاقی و ملت - پروری محروم هستید باز هم میفرمایید استعراض متعذر هستند .

اما راجع به قسمت چهارم که اکراد دارای استقلال بوده اند یا نه ؟ محتاج به اذعان دلیل و برهان نیست که اکراد پیش از میلاد « حکومت کیان و مادو .. » و بعد از میلاد « حکومت اشکانیان » و بعد از اسلام « حکومت اخشیده و روادیان و پیشدادیان و ایوبیه و زندیه و .. » سلطنت و بلکه امپراتوری نیز داشته اند و در هنگامیکه رفته امور سلطنتی در دست اکراد نبوده است بار از آزادی داخلی و خود مختاری محروم نبوده اند . اما راجع به قسمت پنجم که آیا زبان کردی منخف و یا مشتق از فارسی است یا اینکه زبان مستقلی است ؟ : در مقدمه از اقوال و آراء مستشرقین روشن کردیم که زبان کردی دارای تطورات قدیمی و حقیقی است و از زبان فارسی خیلی قدیم و کهنه تر است و رابطه خود را با اصل کردی قدیم بهتر از فارسی حفظ کرده است .

اگر کسی بخوبی زبان کردی بداند و بخواند زبان کردی ساده رساله ها و بلکه سخننامه ها بنویسد دست در هزار محتاج استعمال واژه بیگانه نخواهد شد ؛ کسانی که در میان عشایر سیاحت کرده اند و زبان کردی را هم دانسته باشند می دانند که واژه های صحیح کردی هیچ نمونه مناسبانی با فارسی امروزه ندارد و مگر نیست ریشه آنها در فارسی پیدا کنند ؛

ادبیات فردی با این عقب افتاده گی دارای علو و پایه ایست که هنوز زبان فارسی با این پیمرختی نه کرده است فاقد آنست و این لغت فارسی که در زبان کردی دیده میشود در اثر این است که در این چند قرن اخیر تحصیلات اکران منحصر به عربی و فارسی شده بود بویژه که استعمال واژه های بیگانه در سالهای پیش یک انتخاب شمرده میشد و با این حال واژه های سنگردی هنوز بجای خود برقرار و از بین نرفته اند .

■ من از نویسنده آن تم از « امیراعلوی زبان فارسی » میزنند ؛ دانسته نیست که این حمله یعنی چه ؟ امیرالحیرت زبان فارس به معنی دارد ؛ این جز اوهام و خیالات شاعرانه چیزی دیگر نیست ؛ بفرض بسده تمام دنیا بفارسی حرف بزنند ولی فارسی زبانان بطوریکه لازمت استدلال سیاسی و اقتصادی نداشته باشند و یا در زیر چشمال بیگانه زبون باشند چه سودی عاید آنان میشود ؛ و آیا زبان آنها را در ردغمال زنند ، قرار می دهند ؟ نوشتن و خواندن دول امریکای شمالی بزبان انگلیسی است و زبان بومی آنها ارحیت ادبیات پایه زبان فارسی نمیرسد پس چرا تمام فارسی زبانان دنیا در زیر دست آنها نالند ؛ ادر اتحاد جماهیر شوروی حداقل به بیست زبان می نویسند و میخوانند و همتی رسمیت ندارند ؛ زبان فرانسه در دنیا رسمیت دارد و بقول آقایان دارای امپراطوریات است مع هذا دولت فرانسه در برابر ارتقای المان در مدت کمی از پا در آمد ولی دولت اتحاد جماهیر شوروی پس از چهار سال جنگهای خونین المانرا با این عظمت و اسلحه و مهمات که داشت از پا در آورد و نام لازمی و فاقبست را در نام محو و نابود کرد .

و سر زمین روسیه و سایر دل اروپائی معصر قی المان را از چنگال خونخواران نجات دادند ؛ و دولت ایران که نویسنده ای خیالی تشکیل امپراطوری زبان فارسی را در سر میپروانند هزالت سه روز در برابر حمله منطقین مقاومت کنند ؛ پس بر ما واجبست از این خیالات و اوهام بی سر و ته دست بکشیم و کواچترین راه را در پیش بگیریم که زودتر به سر منزل مقصود برسیم ؛ امروز روزگار بر قست باید هر کاری را از کوتاه ترین راه آغاز کنیم ؛ کرد ارمنی اگر بزبان عادی دانشی بیاموزند ، پنج سال در تحصیل پیش می افتند ، مجبور کردن بلل غیر فارسی را باینکه بزبان فارسی بخوانند و بنویسند باین « همانند کسه جنگاوران را مجبور کنند که در مقابل تانک و توپ و هواپیما و شیره که اسلحه دنیای تازه می باشند با شمشیر و تبر و کمان که اسلحه عصر کهن می باشند بدفاع برخیزند ، اگر در این قسمت آزاد باشند چو زبانی با امپراطوریت خیالی زبان فارسی میرسد . ؟ ما امروز حقایق تاریخی و از واژه های کردی و فارسی امروزه که علنا از هم جدا و بلکه مناسبت با هم ندارند چشم پوشیم و قبول کنیم که زبان کردی مختلف یا مشتق از فارسی نیست خواهیم گفت که زبان فارسی در اثر شوق زبان

بقیه در صفحه ۲۹

جی نه ته م هر ندر او ه ؟ عقل و یخت ر هنو های لا وه کانه تاسه ر نهخت
(بسم الله الرحمن الرحیم)

دو ینه وی بی خه وی سهری لیدام دیم له زووه ره ز بوم له عاجزی هه شام
چوو مه لای پیره نه قلی نازارم دیم له گل به خت و طبعی سر شارم
سی به سی وه ک برابه ده ستی جهم کوزیان کردبوو له دهوری شام
موتوو موویان هه بوو چیمه وچه بهر خرم په نازا که آینه یستم سر
پاکسی یا باسی عه یس و نوشی دل یاره ها کردنی سگری می مو شکول
ته قلم نه ی برسی به ختم نه یذا جواب مته بهم نه ی هی نده وه به آب و تاب

بر سباری ته قل

له ی به خت قهر نه هایه تو نتودی سده کلاو پردی باله خه دا بووی
خه وه ها آوریش بووده ستوو به قه هه ل نده ستای به زه بری مت وله قه
له ریستای به ندو به ستی سهر کوتن تو په کت خست به ته نه ی و خه و تن
نهم ده زانی که به ختی کوزردی هزار وه خه بهر دی جانوی وا بیدار
به چه ده نغمی بوو آشنا گوشت کی هه لیستاندی له خه وی خوشت

پا سوخی به خت

من له غو ررابی خه وه ک نه ی زانی هه نه خه و نم بی ی با وی نو را نی
له شهیدانی ریسته بی میله ت روشنی کار یسته شهوی ذبللت
ته و نه نامه له میژ بوو نیزرا بوو سه ی ی ی سیبه روو بهری دا بوو
کو تی نه ی نووری دیده هه نه له خه و موژده بی که وکه بت ده دا پر ته و
ته وه ی نه ندای کومه له ی به تهمان هه ر بیینا بهم زووه سهری لیدان
بو گنده رین جهان به که بت و سروور دی به سوواری فروکی نه رته شی سوور
یستوو قه دری نه سبیری وه ک جاران پیو ده ناسن کونه ره شی . . .
تووش بهد به ختیان دین ديسان ده چسته وه بهر جنیوی دم پیسان

هه ستانی به خت له خه و

را به ریم له خه وه م ده دا ته عبیر له نه گاو دیم و ناری مای پییر
(هه ر چلی نی ایشاره نی فو رموو وه کرامهت هه موی وه ها ده رچوو)
هات به سهره فروک له لای مه ککو بو . . . وه ک شهین پچی یو که و
هه له نه بستی سه باندنه ته ختی جه م قیکی دا شه که نوو جه لای . . .

بوو بلاو ارته‌شی
 دیم مشه له ژیر
 دی فروکوو رشایه وه فهوری
 کی-ی قیداوو؟ فرشته‌ی آزادی
 خزمه‌تی کن کوران به مالو به تن
 نیبه نه‌نکاوې مومه نهو چومه
 یه‌کی مگردن فرازه بازوو سخت
 له ساری له فوری کریم خانی
 مه نظه ری جوانه جراترین مه نظر
 ناله بیگلانه هل وه‌زیری وه‌لات
 کوری مه‌دانی خنجهر و موزره
 ضدی دهروینی پرچو و صوفی ریش
 روو به‌دردن پچی و ساری دانی
 حیضی نامووه کاروو صنفانی
 ب-راسته بازاری رووچ اولییلی دل
 ع-هاتوه دوو ساهه چونه‌نایه‌ته دهر
 دوور له وی خاکه سر به‌روژ ونه‌ون
 به‌جری روحی ره‌جیمی هیسنا جوش
 به‌له هه‌وری له عاسمان بوو همیر
 هاتنه سر خاکی نهم موکربانه
 آی پرشکینی ری-ی فرشته‌ی کرد
 ناله بان خسته ری به‌ناو داو
 له ریجی نهم فرشته بوو نه ده‌لیل
 به‌ری آزادی بیسته نیو کوردان
 یا ده‌به‌ر توی کوشه‌کی نه‌ری

لالو بوونی دوو بهر آساهی
 . . . که شیر بوو له راوی می‌کیندا
 نه‌ویی خواردی که رووی جه‌ناو جه‌وری
 چه فروکیک؟ موجهه دهی شادی
 ده‌عه‌تی کرده پیره داکي وه‌طن
 نه‌میرین قه‌دري وه‌که هه‌وه‌ل بومه
 ع: لهو فرشته جلونه نوخوا به‌خت
 له به‌ری دا لیپا سس سوولنای «۱»
 قه‌دی آراسته کرده خنجهر
 نه‌رده شیر شیر داه‌تی به‌خه‌لات
 ذه‌ره‌به‌که هیسه‌تی ویی نه‌پورزه
 نه‌ته‌وی شیخی موزرگی شاهیر بیی
 نه‌و ته‌سی لازمه له مه‌دانی
 بی به‌شی هه‌ر ره‌زایینه ذاتی
 ع-پچه کوی زیاره‌تی بکم حاصل
 ع-کامه‌دل: ب قه‌بی نیشتمان به‌رودر
 کورده‌کان چنده‌چاوه نوری نه‌ون
 ظوولمی بیگلانه کانی روو نا‌خیری
 آهی ریندا نیانی کوردی قه‌قیر
 نهم په‌له هه‌وره بوو به‌بارانه
 ره‌ونه بارانه‌کی به‌ده‌ت و برد
 زن و مندالی میردو باب کوژراو
 ناله‌ی بیوه زن هه‌تیبویی ده‌لیل
 بو هه‌موو ده‌رده پاش هه‌وو دهردان
 که‌س هه‌به‌جورمه‌تی به‌دل نه‌میری

پاسوخی بهخت

میلله نیک هه ن له نیومه عا شیرهت
 خوینی یك فوش ده کهن له مهیداران
 یسه شرخوبه خو هزار روسته م
 نامه ترکی کولی «چه عین دالی»
 یسه یان مو فحه صیر دزی کردن
 لهوی ده بیان کهوی حرام و حلال
 دهی رفین لبیه جه را هیچ پرس
 لهوی بر نووی له شانه دهی یسینی
 فکری سر به ستبان له لا پایه
 پیروی زلیان که ه لبری له یسی
 پاسی بی فکریان به سد نووسه ر
 خوت ده زانی . . . له وان چیکرد
 کونه ییلیم جینکاتی دم دم
 پاسی لهم ده وره خو له بیر ماره
 چنده آغا به لوی حبسی نه ظه
 نینه کی چه نده یان برا به له نک
 چون سایل بوو له وه این قووربان
 کوا فدهم خیر به دهستی کی ون بوو
 کیله کولی به کی گراون ککر
 دجه وه یسیری حاضره تی آغا
 هه ره بانی له دوو دهه و نیزه
 کا مه آغا بوو کیهه مه زنی زل
 لاهی لهم عه رده جی نیو نازی
 بهلد و لیدان و حبس و تیهه لدان
 چه نه زار کویره لچه نه ره شو ورووت
 دز ده هات دزبگیر آپشانیو ناو

خو به خو شیر له غه پره بی شیرهت
 وه ک پیاله ی شهرابی مه یخافا
 بهر مه یان بگری زه حه نه و حه ستم
 کوو نه هکی له وان نیسه خالی
 ریگری و مالی یسکری بردن
 وستر ی صالح و ککری جرجال
 نه له خوبان حیا نه له خوا ترس
 ده دوو بو ریگری برای دیسینی
 هه ر ته ماحه لهوی له کارایسه
 به دقرا نی قران ده خاته که سی
 عووشی میبشاری نایته ده فهر
 مال و ناموس جهای ستاند چی برد
 سه ر گوزشته و نه ذیله ی سارم
 سه وره دیریت بوو مرده نووسراوه
 مئاو هه ردون کران و بریان سه ر
 ملی چه لدان هه لاره سا به په نک
 بویه قووربان ککرا سایل خان
 عیلی سه لباهی بو سه ره و بن بوو
 باقیسه نه قنی داره که کی سه قز
 که به عیسیرهت ده هات به سا بلاغا
 جهر سی مه خلوقی بو ده بوو ریزه
 نییری عه رابه یان ده نا سه ر مل
 کی به شق لی یی له دا له سه ربازی
 میوه رو تی بوو بو له شی کووردان
 هاتوو چاوی به مالی کوورد پشتکوت
 بهرده زووره ی ده ککرده آو بو دراو

مه سله خي روترا بوو له منيبه
 هه رچی چوو سر برا له ټول باب
 اقتيصاد هوقه صيد بوو بو انصاف
 هلک و دزبان و راه و فرماندار
 ټوی له يکرد له وان فلاحهت و بالک
 شههه بان دامزيشک و به بطا ري
 خوي مزی مامه کوورده بوو پيشه ي
 افيتا حاني تر له هه ر قسمة
 پاک به حر بېته جېر و مېته قلنم
 که فتهک و هره را به تر ده ستی
 حقی چن ساله کونو فوتاو
 چوونکه بی فکر و مهت و بی هوش
 هه ر حقی يک به صد به سوهه ر بی
 کامه بان دهوله منده مه ردوو رهند
 ټوی په کجار نه جيب و ژيرو کووره
 مېپله تيکی خووقی جهاند سالی
 بروشی به قند و چیت و ږول
 بان فرشته به وانه به قانع
 تا بين وانه وان مه که نه نديشی
 کوورد وه بی حالی وای له حوالی
 « بهخت هه ل له هره چته وه له عقل نه پرسی »

ټم سعانه که هم به بیداری
 بش خنوم ټم که روت هه نا مه خه ر
 له دوو فکرانه ایسته داماوم
 پیره عاقل ته تو ټم هیز پېشنه ي
 به ټلی ټوی ده وای هه موو دهردی
 چیه چاره ټه قیس نه چی له ورو
 هه ر بیم یا بنوم به په کجاری
 به خویش نایین نیم به خه به ر
 یعنی ټم جیژی به خه خنکاوم
 بو فکر نیم به قیسته مه نجیسه ي
 به سوهو ناجی ټه لحه فی ماردی
 زایه نه ی کارمان نه ی بی بو

شوی ایی تیک موده به وه ستای
بییکه یهك لا هزار و دوو لای
(آخرین چاره‌ی عقل لوی له ییری هایه)

ریگه‌ی حه‌للی عه‌ق‌دی نه‌م اییشه
که بیی هه‌ر فقه ته‌وار پیشه
به‌بنی خوا روسه‌کان مووه‌فنی کا
جه‌رسی هیتلر به‌نیغی وان شق کا
یته‌جی روس ته‌واوی یو یستی
دوره‌ دانیوی شومی فاشیستی
هینلری به‌رنه باوه‌سی اوریل
نه‌ظمی دنیا بده‌ن: ره‌ئیس وایل
شوان و سوان و مالک و جوو تیر
چووک وزل یعنی کاسب و بی‌خیر
لیستکی ده‌ن نیکی که‌ن له یه‌ك آنا
سووک و ده‌نگین نه‌ی له مییزانا
ته‌ستی که‌ن به‌خت و ماء به‌سه‌ختی
دیته‌تبه‌که فنجیری خوشه‌ختی
بی قهره و بی قهره و به‌له‌قاره
خوش ده‌لی شاعر ده‌ری وازه
(بلشویک است خضر راه نجات
بر محمد و اله الصلوات
ناوی یغمبرم سیکه‌هینا و آل
به‌خامه‌مات سیکه‌نازانی
دورر ده‌باری «هزار» له اشعارت
به‌هومیدم سیکه‌یته‌جی آمال
که‌ن له‌م توگی ده‌کره یروانی
ته‌ی دریا نیسه خریدارت
(هزار)

«بوخانه‌دانه‌کان»

به‌س خوت هه‌لله‌تبه‌به به‌باوانه‌وه !
به‌س بی بنازی به‌خزما ته‌وه !
وه‌ره به‌ر دیون نه‌ومی هه‌ژارت
بویان بزمیره کرده‌وه و کارت
چهند تیک‌شازی ؟ چیت بو کردن ؟
چند جار ، نه‌نگانه ، ده‌ست‌گرتوون ؟
له‌وسا : ته‌رازووی تاسه‌ی هزاران :
پیشانی ته‌دا : نووکی یان گران ؟ :
انجا بی نه‌سه‌یت که‌خانه‌دانی :
بو نوو هك یه‌که ، مانی ، نه‌مانی ! :
که‌خوت هیچ نه‌ی... خه‌لکی به‌آو چی؟! :
سه‌کی ناره‌وا وه‌ك ره‌وا ته‌چی؟! :

بوزان‌بین ؟

ه‌ایستای نرزی‌ی قاشی شوی که‌له احادی ملاءلی اشه‌و یه‌ده‌نوسی : له‌ئیشتمانی ژماره
۷-ص ۳۱ ده‌ری ۳۱ داکه‌ی و سرازه ملاءلی ته‌ه‌ی. هیخان بوزاره اشتباهه به‌لک‌وو
له‌دییه‌هیرده‌ن «که‌مرو ندیکه له‌حدودی عراق له‌ولانی یه‌یره‌سیان» له‌دالانی نوئی
بی‌کاف‌دا بوزاره : رجاله‌جیزینه‌وارا. خوشه‌وبست وایه‌ه‌واره که‌بیان تصحیح به‌رمون

عربی بی اندازه عجب واژه‌های ویژه خودش را از دست داده است ولی زبان کردی بمادگی خود برقرار و واژه یگانه در آن قوذ کرده است اگر هم کلمات یگانه در زبان شهر نشینها استعمال شود باکی نیست زیرا که زبان عیار و دهات آنها بتفاوت خود پایدار است پس بیایند مردانه زبان کردی را آزاد کنید که ادبیاتی ترقی کند که شما نیز بتوانید واژه‌های از دست رفته زبان فارسی را در کردی جستجو کرده و مورد استعمال قرار دهید آنوقت می‌توانید بگوئید که ایرانیها دارای زبانی هستند که تمام معنی ایرانی است *

(آزاد کهره‌کان.)

له سوواری المجله وهر میراوه : دلایه‌ن ب. پرشتنگ : کراوه به کوردی.

له مکتبه‌ی ده‌کتوو باسی سوویا ئیه‌وه : هی نووسه‌ری هه‌ره مه‌وره‌ی ایکه‌تی سوویاتی «ایلیا اهر نبرخ» .

تازیانه‌کان به آوازیکی گریانه‌وه سوواری ده‌لین که ده‌لین ایله. نه‌وا له خو باراز تندیان. بی سوومان هه‌تا نه‌وانی که له بییر کردنه‌وه دا که م بییر دینه بییریان که چو ت تازیانه‌کان له پیشا به آوازیکی که‌وه. نه‌یان وت که جی‌اوازی زوره. له سه‌ل نه‌و آوازی ایستیان .

له سالی ۱۹۴۳ «الفرید روز نبرخ» نووسیه‌ی نه‌ی والی «هیچ هیزیت ناتوانی لمان هیلی که نظامی نووی خرمان دابه‌زیرین له سه‌ر - سه‌ر دانواندنن تخمسانی نه‌زم و بی که‌لک نه‌و توخمانه که به هه‌و ده‌م سه‌ر به توخمی پشکه‌وتو و به‌رز دا دا ده‌نوین .

ایله ایستا سه‌لی ده‌تک و باسی چیریکی دژوار دژوارمان له به‌رچا وه و ده‌پینین که نه‌و مشروعه مه‌ورانه که دروست کراوه به دامه‌زاندنن نظامی نووی له سه‌ر که‌ستوله‌سه‌ی ملی لوکه‌ری چه معنوی چه مادی بی هه‌موی تیک چو و به‌رت و پلاو بووه به تیکدان و له ناو بردنن تخمی به‌رز و پشکه‌وتو .

له‌و روزه‌وه که له‌لانه‌کان خویان نه‌وت که سویا هه‌مو دنیا دامیر له‌کان و به‌م ووتاله خویان هه‌تا ده‌ته‌له‌تاند هه‌تا له سه‌ر و دی سالی زیاتر بی نه‌چووه ،

که که تا ایستاد آخا فتنیان هه ره له سهر سويس و مملکه تی ما بین النهرینه . بهلام
نازانین لیره دوا نه بی آخفتیان له سهر چی بی !!

المانه کان قیزی هه ره و عالیات بی خویان هه لاند : له شرانی رابردوو له بوو که
دهوله نیکی سویند خور له سویند خوران جیا بی نه وه ، بهلام امرو له دهوله تانی
که دوینی له مهل المانیا سویند خور بووه نه وه ایکه ایکه هه له نه سهرینه وه سهری
و به چای خوی له بین که و امرو ایت له دوی ایت لی جیا له نه وه جیا بوو نه وه یکی
وه ها ناخوش به جوریک که له تاریخا نه بینراوه .

وه له وه همزو سهر که ونهش له دوشمنه سویند خوره کانی به بهرامهر هه لهر ،
بلکه المانه کان خویان وایان کردیه که هه موو آوروپا به جاریک هه لسه
هه لیان و بین به دوشمنیان .

چندهم له لا سهر بوو که هویم له ایکیک بایه که بی و تابه هندی له نووسهره کان
قیزی نه و میلله و قومانیان له سهر المانیا هه لاندوه . المانه کان ته لیا به و ته
حی خه لیان نه ده هینا جوش بهرامهر خویان بلکه به خوین ره زاندنیش
قتوورین نه ده کرد .

نووسهره کان دوشمنی فاشیست نه بوون بهلام جلاده خوین ریزه کانی فاشیست
نه وان قیزی عالیان هه لده ستاند بهرامهر پیسیو خرابی خویان .

المانه کان که خاوه نی نظریه ی ره گزی بوون سویند خوره کانی خویا لیشیان تحقیر
نه کردن نه سویند خورانه که شریان بو نه کردن وه خویانیان بو ده ره زاندن له
بهرامهرابه تی نه رانییشیان بزر کرد ، وه له هه موو دهوله نیکی که زیاتر بوون
به دوشمن . پرواتین ایستا زور سهر نه که ناوی المانیا بو ته جنیو له ایتالیا و
رومانیا دا ؟ بلی به لکه هه ندی کهس وهرام به نه وه و بین که میلله تانی جنوبی
به مذبذبه بی ناویان چووه وه به هه موو ده مرک له سهر کار و سازیک نابین
وه نه سورین !!

بهلام چی ده لی له بابه ت فتنیه کان ؟ نه وان دوشمنانی خویان زیاتر به آشکاری
نیشان نه دن و ناگورین ، له مهل نه ههش هه مووی ری شوینیکیان وهر سمیرایه وه
سهریوتونه که ره هه کان . پرواتین و تماشایه کان ده بینن که چون المانه کان

غسلط نامه

۱ - شعری ۱۰ له صفحه ۱۶ شعری چارده می بندی سی به

په ر	دیر	چپوت	راست
۱۶	۱۲	قفل	قفل
»	۱۵	جا که چریوه بو وطن ای	جا که مده یوه بو وطن وهک
»	۱۶	مایه ی	سودی
۱۷	۲۲	رو له زانای زه وین	وانه ی زانای سه رزه یین
۲۴	۲۵	له خوه م	لو خوه م
۲۷	۶	دامیزنک	گمری
۳۷ له دوا ی دیری ۴ نه و شعره له بیر جووه :			
نیت املاک و ازدواج و طلاق	به دیری کووردی نه جیبی خسته محاق		
۲۷	۱۰	ده ستی	مستی
۲۷	۲۳	نیم	ایم
۲۸	۶	به رنه باوه شی آوریل	راوه نین ده مه ل رومیل *

لە وێنەکانی

نەندامانی کۆمەڵەی ژ. ک

پښتانه ۱۳۲۲ هـ. ق. - موسافرخانه خورشيد: لږاستهوه، راوه ستاو ۱- محمده شاپه سندی
دانشتو ۲- زهبيحي ۴- خلیل ساوجبلاخي

۷ پښتانه ۱۳۴۳ هـ. ق. - موسافرخانه خورشيد: لږاستهوه، راوه ستاو
۲- زهبيحي ۴- هاشمي خليل زاده دانشتو ۲- خليل ساوجبلاخي ۳- محمده شاپه سندی

ته‌ریژ- موسافرخانه‌ی خورشید: له‌راسته‌ره،
 پاره‌ستاو ۱- خلیل سارجیلاخچی ۲- هاشمی خلیل زاده ۴- زه‌بیجی دانیش‌تور محهم‌د شاپه‌سندی

سه‌یید تاهیری هاشمی

ئیه‌راهیمی نادری

سلیمانی - ۱۹۴۵: لهراستهوه، راوهستاو ۱- جهلال بهگی ساحیبقران ۲- نهمهد سهعید بانهیی
 ۳- عهبدولرهمان ناغای نیلخانیزاده ۴- ناموزای جهلال بهگ ۵- عهلی حاجی سالیح ناغا
 دانیشتوو: ۱- سمایل ناغای نیلخانی زاده ۲- برای عهلی حاجی سالیح ناغا ۳- حاجی سهید حوسینی
 قوریشی ۴- مهلا شیخ حهسهنی شیخی

تەوڕیز- ١٩٤٤: لە پاستهوه، پارهستار ١- زهبيحی ٢- محمەد شاپهسندی
دانیشتوو ١- هاشمی خەلیل زاده ٢- خەلیل ساروجبلاخچی (خانە)

لە پاستهوه، پارهستار ١- مەحمود وەلی زاده ٢- سمایل خانی فەرۆخی ٣- زهبيحی ٤- وههاب بلووریان
دانیشتوو ١- نەجمەدین تەوحیدی ٢- قاسم ئیلخانی زاده ٣- عەبدولپەحمان نیمامی

له‌راسته‌وه ١- زه‌بیجی ٢- حوسینی نه‌وبه‌ری (نازه‌ری) ٣- سه‌دیق چه‌یده‌ری
٤- چه‌عه‌ری ساوجیلاغچی (نازه‌ری) ٦- محمه‌د شاپه‌سندی

١- مه‌ژاری موکریان‌ی ٢- زه‌بیجی

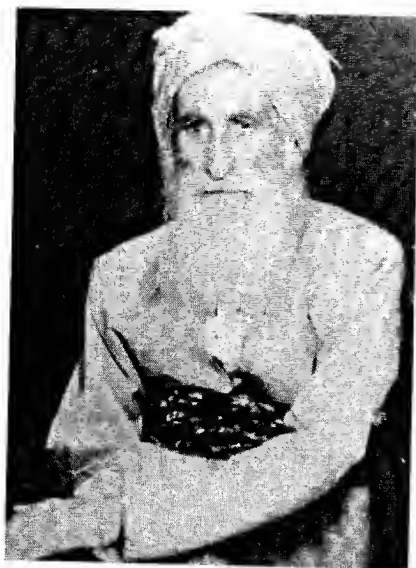
۱- زهبيحي ۲- محمدهد شاپهسندی

سهييد محمدهدي حميدي

عبدالرحمان ناغاي حاجي بايز ناغاي ئىلخاني زاد

كاكه‌مه‌ی سەرۆكانی "كاپیتان قادری"

زەبیچی

محەمەد دێلشادی رەسوونی

حوسینی فرۆهر

خالدین

زهیجی